

การพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก

นางสาวนันทิยา บุญสวัสดิ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา

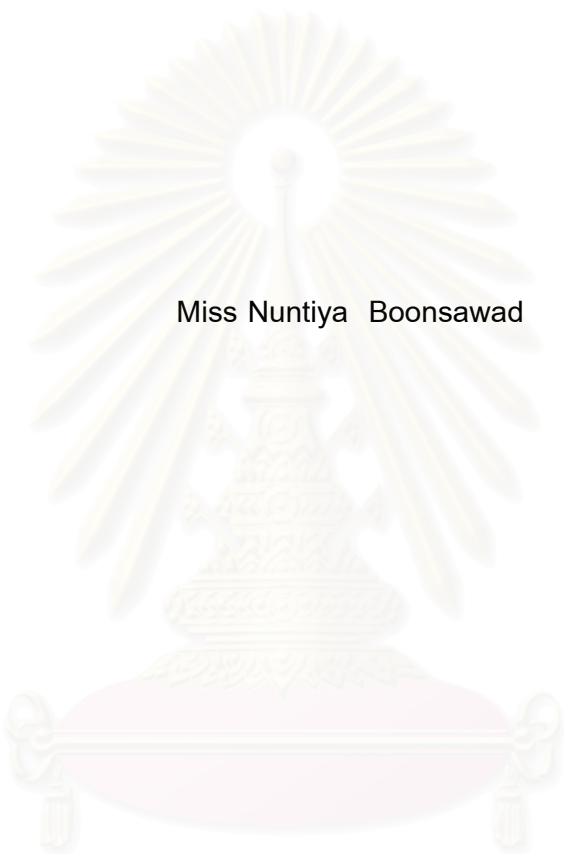
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-2698-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A DEVELOPMENT OF GUIDELINES FOR SCHOOL DATA COLLECTION
FOR EXTERNAL EVALUATORS

Miss Nuntiya Boonsawad

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Measurement and Evaluation
Department of Educational Research

Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2002
ISBN 974-17-2698-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก
โดย   นางสาวนันทิยา บุญสวัสดิ์
สาขาวิชา   การวัดและประเมินผลการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา บวรกิติวงศ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พวงแก้ว ปุณยกันก)

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นันทิยา บุญสวัสดิ์: การพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก (A DEVELOPMENT OF GUIDELINES FOR SCHOOL DATA COLLECTION FOR EXTERNAL EVALUATORS) อ.ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช, 329 หน้า ISBN 974-17-2698-8

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกตามมาตรฐานการศึกษา มีวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการเพื่อการออกแบบแนวทางการเก็บข้อมูล โดยมีวิธีการดังนี้ (1) การศึกษาข้อมูลและแนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน (2) การศึกษาสภาพปัญหาจากการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินภายนอก โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ วิทยากรของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้ประเมินภายนอก จำนวน 116 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (3) การศึกษารายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 25 โรงเรียน เพื่อนำข้อมูลมาใช้กำหนดเป็นร่องรอยหลักฐาน และ (4) การศึกษาระบบการดำเนินงานของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 โรงเรียน ข้อมูลสารสนเทศทั้งหมดนี้ นำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการยกร่างแนวทางการเก็บข้อมูลขั้นต้น

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ผู้วิจัยออกแบบแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน แล้วนำไปทดลองใช้และวิเคราะห์คุณภาพ

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาจากองค์ประกอบต่อไปนี้ (1) การสนองความต้องการของผู้ใช้ (ประโยชน์/ความครบถ้วนของข้อมูล) (2) ความสะดวกในการนำไปใช้ (3) ความสอดคล้องกับแนวทางการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (4) การสร้างความเข้าใจในแนวการจัดการศึกษาตามนโยบาย การปฏิรูปการเรียนรู้ (5) การช่วยประหยัดเวลาในการเตรียมตัวก่อนการตรวจเยี่ยมโรงเรียน และ (6) การช่วยด้านการวางแผนเก็บข้อมูลอย่างมีระบบ

จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม พบว่า ผู้ประเมินภายนอกขาดแนวทางการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ร้อยละ 87.9 และต้องการให้มีแนวทางการสัมภาษณ์ และ ตัวอย่างของร่องรอย หลักฐาน เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล แนวทางการเก็บข้อมูลที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนแรก บทนำ ได้แก่ จุดมุ่งหมาย คำแนะนำในการใช้ คำอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนที่สอง ได้แก่ วิธีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล และส่วนสุดท้ายเป็นส่วนที่ให้ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการเรียนรู้ ผลการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกมีความเหมาะสมมากในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการประเมิน

ภาควิชา..... วิทยาลัยการศึกษา..... ลายมือชื่อนิติ.....
สาขาวิชา..... การวัดและประเมินผลการศึกษา..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา..... 2545..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

438 36981 27: MAJOR EDUCATIONAL MEASUREMENT AND EVALUATION

KEY WORD: A DEVELOPMENT OF GUIDELINS FOR SCHOOL DATA COLLECTION FOR EXTERNAL EVALUATORS. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. SUWIMON WONGWANICH, Ph.D. 329 pp. ISBN 974-17-2698-8

The purpose of this research was to develop guidelines for school data collection for external evaluators. The methods of the study were divided into 3 stages as follows:

Stage 1: To prepare the related information for designing the guideline for school data collection. Four activities had been conducted at this stage. They were; (1) To study the concept of external evaluation based on the review of literature. (2) To study the problems occurred in school evaluation based on the information gathered from involved people in external evaluation activities. The sample of this stage was 116 participants in the training organized by The Office of the National Education Standards and Quality Assessment and the trainers specialized in external evaluation field. The research instruments were questionnaire. Data were analyzed by using frequencies, percentage, mean, and standard deviation. (3) To analyze the content in Self Study Reports of 25 basic education schools in order to get the information regarding the evidences used for external evaluation. And, (4) To observe the process of school evaluation and development by site visiting in 2 basic education schools. All of the information from each activity were synthesized and used to construct the first draft of guidelines for school data collection.

Stage 2: To construct and develop guidelines for school data collection. It involved 2 processes in this stage. They were: (1) to design and construct guidelines for school data collection. (2) To experiment the developed the tool.

Stage 3: To evaluate the quality of guidelines for school data collection based on expert judgment. The quality of guidelines for school data collection was checked based on 6 criteria. They were: (1) The toolkit should respond to the needs of users in term of the utility and completeness of information. (2) It should be ease of use. (3) It should be relevant to evaluation practices determined by The Office of the National Education Standards and Quality Assessment. (4) It should enhance the users to understand the process of education procedure responding to learning reform policy. (5) It should reduce the time for school visit preparation. (6) It should help evaluators to design an systematic school evaluation.

Based on the questionnaire survey, it was found that the involved people in external evaluation activity lacked the evaluation tool. Around 87.9% need the tool. Most of them preferred the tool with interview guides and the sample of evidences to be collected in school evaluation. The developed of guidelines for school data collection consisted of 3 significant parts. The first part is the introduction consisting of the objectives, the way to use the tool, and data collection method, The second part consists the method of data collection. The third part provides the basic information on the educational management in the line of learning reform. Based on the expert judgment, Guidelines for school data collection were rated as highly appropriate to be used in the preparation of school evaluation planning.

Department Educational Research Student's signature _____

Field of study Educational Measurement and Evaluation Advisor's signature _____

Academic Year 2002 Co-advisor's signature _____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณอาจารย์ในภาควิชาวิจัยการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้วิทยาการต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งรองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่กรุณาดูแลเอาใจใส่ระหว่างการศึกษาดำเนินการด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ การร่วมแสดงความคิดเห็นต่อชุดเครื่องมือการประเมินและตรวจสอบชุดเครื่องมือการประเมินให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาที่อนุญาตให้ผู้วิจัยได้เข้าร่วมสังเกตการณ์การอบรมเพื่อคัดเลือกผู้ประเมินภายนอกและอนุญาตให้แจกแบบสอบถามแก่ผู้เข้ารับการอบรมทั้งสองครั้ง

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนต่าง ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้ชุดเครื่องมือและอนุญาตให้ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาดูงานในโรงเรียนเป็นอย่างดี ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียนวัดอารีราษฎร์ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสสาธิตศึกษาต่อ รวมทั้งขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน ซึ่งได้แก่ คุณพัชรี ชันอาสาชะ คุณจงดี แซ่ตัน คุณชนิษฐา ยารวง คุณอัจฉราวรรณ ทองไผ่ คุณนิสารัตน์ ตริโรจน์อนันต์ คุณสุกัญญา ชาญพนา คุณนลินี ณ นคร คุณนงเยาว์ อุทุมพร และคุณรัชชัญญา ภิญโญภาววัฒน์ ที่คอยเป็นกำลังใจ ให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือ เสนอแนะแนวทางการทำวิจัยรวมทั้งรุ่นพี่ รุ่นน้อง นิสิตภาควิชาวิจัยการศึกษาทุกท่าน

ขอขอบคุณ คุณเยาวลักษณ์ มั่นคง นำผู้ให้ความรักและความห่วงใยเสมอมาและคุณอรรถสิทธิ์ บุญสวัสดิ์ น้องชายที่คอยเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาวิจัย

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ของผู้วิจัย ซึ่งได้แก่ คุณพ่ออนันต์ คุณแม่สมหมาย บุญสวัสดิ์ ที่เป็นผู้ให้ชีวิต ให้การศึกษา ให้การสนับสนุนทั้งด้านกำลังใจและกำลังทรัพย์แก่ผู้วิจัยตลอดมา ความดีที่ได้รับจากงานวิจัยนี้ ขอมอบให้แก่บุคคลที่เอื้อมาทั้งหมด ซึ่งล้วนเป็นผู้มีส่วนร่วมให้งานวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยดี

นนทียา บุญสวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ.....	10
ตอนที่ 2 การประเมินคุณภาพภายนอกและมาตรฐานการศึกษาที่ใช้ในการประเมิน.....	13
ตอนที่ 3 เครื่องมือในการเก็บข้อมูลสำหรับผู้ประเมินภายนอก.....	16
ตอนที่ 4 กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	23
ตอนที่ 5 การพัฒนาเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน.....	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1.....	31
กลุ่มตัวอย่างขั้นตอนที่ 1.....	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2.....	37
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3.....	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ตอนที่ 1 สภาพปัญหาจากการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินและลักษณะของ แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ต้องการ.....	47
ตอนที่ 2 การศึกษาข้อมูลเพื่อใช้ในการออกแบบเอกสารทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน.....	53
ตอนที่ 3 เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนฉบับทดลองใช้และผลการตรวจสอบ คุณภาพขั้นต้น.....	78
ตอนที่ 4 การตรวจสอบคุณภาพเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนหลังการปรับปรุง.....	80
ตอนที่ 5 ผลผลิตของการวิจัย.....	97
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	102
สรุปผลการวิจัย.....	103
อภิปรายผลการศึกษา.....	104
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	109
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	109
รายการอ้างอิง.....	111
ภาคผนวก.....	115
ภาคผนวก ก มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (รอบแรก).....	116
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน หนังสือขออนุญาตศึกษาและดูงาน หนังสือขอเชิญประชุม	121
ภาคผนวก ค รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ	127
ภาคผนวก ง ภาพถ่ายการระดมความคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิ.....	133
ภาคผนวก จ รายงานผู้ทดลองใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน.....	135

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามการสำรวจสภาพปัญหาในการประเมินโรงเรียน และลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูลที่ต้องการ.....	137
ภาคผนวก ช แบบประเมินเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมิน ภายนอก.....	139
ภาคผนวก ซ ตัวอย่างแนวทางการเก็บข้อมูลที่ทดลองใช้.....	142
ภาคผนวก ฌ แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก.....	158
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	329

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1	สภาพปัญหาในการตรวจเยี่ยมโรงเรียนจากการสังเคราะห์งานวิจัยและ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ..... 3
3.1	โครงสร้างของเนื้อหาสาระในแบบสอบถาม..... 33
3.2	รายชื่อรายงานการประเมินตนเองของแต่ละโรงเรียน แยกตามสังกัด..... 35
3.3	การออกแบบการใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน..... 42
4.1	ร้อยละของปัญหาในการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ และระดับของปัญหา..... 48
4.2	ร้อยละของความต้องการแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนจำแนกตามประเด็นที่ พิจารณาและกลุ่มผู้ตอบ..... 51
4.3	ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 1..... 54
4.4	ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 4..... 55
4.5	ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 5..... 56
4.6	ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 6..... 58
4.7	ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 9..... 59
4.8	ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 10..... 61
4.9	ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 12..... 62
4.10	ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 13..... 64
4.11	ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 14..... 66
4.12	ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 18..... 68
4.13	ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 20..... 71
4.14	ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 22..... 73
4.15	ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 24..... 74
4.16	ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 25..... 75
4.17	ผลการศึกษาระบบการดำเนินงานของโรงเรียน..... 77
4.18	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงจากการทดลองใช้เอกสารแนวทาง การเก็บข้อมูลโรงเรียน (การตรวจสอบคุณภาพ ครั้งที่ 1)..... 79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.19 ความเหมาะสมของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก ตามความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ (การตรวจสอบคุณภาพ ครั้งที่ 2).....	81
4.20 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมิน ภายนอกตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (การตรวจสอบคุณภาพ ครั้งที่ 3).....	82
4.21 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงสร้างของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน.....	90
4.22 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนจำแนกตาม รายมาตรฐาน.....	90
4.23 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงจากผู้ทรงคุณวุฒิ (การตรวจสอบคุณภาพ ครั้งที่ 3).....	92
4.24 ความเหมาะสมของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนตามความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ (การตรวจสอบคุณภาพ ครั้งที่ 4).....	95
4.25 ผลการวิเคราะห์ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับ ผู้ประเมินภายนอกตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ(การตรวจสอบคุณภาพ ครั้งที่ 4)...	97

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
3.1	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	46
4.1	โครงสร้างของชุดเครื่องมือ (ฉบับทดลองใช้).....	78
4.2	โครงสร้างของชุดเครื่องมือ (หลังการปรับปรุงครั้งสุดท้าย).....	98

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในสังคมได้ แต่ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการจัดการศึกษาของไทยมีปัญหาที่สั่งสมกันมาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน ดังนั้นคุณภาพของการศึกษาไทยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้นด้วยการปฏิรูปการศึกษาของไทยขึ้น ดังในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2542 ที่ประกาศในเดือนสิงหาคม 2542 ซึ่งมีทั้งหมด 9 หมวด 78 มาตรา ได้กำหนดอย่างชัดเจนถึงความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานโดยกำหนดรายละเอียดไว้ใน **หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา** ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรับรองการประกันคุณภาพภายนอก ทั้งนี้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งมีฐานะเป็นองค์กรมหาชน จะมีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาได้ไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

สำหรับมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกลุ่มบุคคลหลายกลุ่มหลายฝ่าย ทั้งในส่วนกลางและระดับท้องถิ่น ได้ดำเนินการพัฒนามาตรฐานการศึกษาขึ้น ประกอบด้วย 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ **มาตรฐานด้านผู้เรียน** เน้นพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถตามศักยภาพและมีความสุข **มาตรฐานด้านกระบวนการ** เน้นในด้านกระบวนการบริหารจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอน และ**มาตรฐานด้านปัจจัย** เป็นการกำหนดคุณลักษณะหรือสภาพความพร้อมของผู้บริหาร ครู หลักสูตร อาคารสถานที่ และชุมชน โดยในรอบแรกของการประเมินภายนอก จะทำการประเมิน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544)

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินการจัดการศึกษาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกสถานศึกษาเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น โดยเริ่มต้นจากการที่สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของตนเองและมีระบบประเมินตนเองก่อน จากนั้นจึงรับการประเมินภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา การดำเนินการประเมินภายนอกเป็นการประเมินเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องการตัดสิน จับผิด โดยยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง ผลจากการประเมินจะสะท้อนให้ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษามองเห็นข้อดีข้อด้อยของตนเองตามความเป็นจริง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. [สมศ.] 2544) การประเมินผลที่ดีสามารถบ่งบอกถึงผลการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในชุมชนและสาธารณชนทั่วไป ดังนั้นผลที่ได้จากการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างบรรลุผล (สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, 2541)

ในการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งนั้น สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจะทำการจ้างหน่วยประเมินภายนอกซึ่งเป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะ หน่วยงานประเมินภายนอกจะต้องมีผู้ประเมินภายนอกอย่างน้อย 3 คน ผู้ประเมินภายนอกเหล่านี้จะต้องได้รับการคัดเลือกและได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ผู้ประเมินภายนอกต้องผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพศึกษากำหนด ซึ่งครอบคลุมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติก่อน ในระหว่างฝึกอบรมจะมีกรรมการของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาไปสังเกตการณ์ และมีการประเมินผลผู้เข้ารับการอบรมเป็นระยะ ๆ และเมื่อสิ้นสุดการอบรมจะถูกประเมินผลขั้นสุดท้ายและได้รับการรับรองเป็นผู้ประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในระยะเวลา 3 ปี (สมศ., 2544)

จากการศึกษาเอกสารจะเห็นว่าในต่างประเทศก็มีหน่วยงานในการประเมินคุณภาพภายนอกเช่นกัน เช่น ในประเทศนิวซีแลนด์จะมีสำนักงานตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (Education Review Office : ERO) เป็นหน่วยงานอิสระของรัฐแยกออกจากกระทรวงการศึกษา ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนและคณะกรรมการบริหารโรงเรียนว่าเป็นไปตามแนวทางแห่งชาติว่าด้วยการจัดการศึกษา กฎหมายการศึกษา หลักสูตรและธรรมเนียมของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร พร้อมทั้งพิมพ์รายงานเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชน หรือในประเทศอังกฤษจะมีสำนักงานมาตรฐานการศึกษา (Office for Standard in Education : OFSTED) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระจากกระทรวงการศึกษามีหน้าที่ตรวจเยี่ยมโรงเรียนและรายงานต่อรัฐมนตรีการศึกษาเกี่ยวกับ

คุณภาพ มาตรฐาน และประสิทธิภาพการดำเนินของโรงเรียน พร้อมทั้งจัดพิมพ์รายงานเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้องเช่นเดียวกับที่นิวซีแลนด์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544)

จะเห็นได้ว่าหน่วยงานการประเมินภายนอกมีความสำคัญต่อการประเมินสถานศึกษาเป็นอย่างมาก บุคคลที่จะเป็นผู้ประเมินภายนอกจึงต้องเป็นผู้มีความสามารถด้านการประเมินและพัฒนาการศึกษา แต่จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบสภาพปัญหาของผู้ตรวจโรงเรียนหลายประการดังปรากฏในตารางที่ 1.1 อาทิเช่น การขาดเครื่องมือมาตรฐานในการตรวจ การขาดความรู้ความเข้าใจในการเลือกเครื่องมือ การขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา การขาดทักษะและความชำนาญทางด้านการประเมิน ระบบการจัดเก็บข้อมูลไม่มีประสิทธิภาพ การที่ไม่มีการวางแผนในการตรวจโรงเรียน ไม่สามารถปฏิบัติการตรวจได้ครบถ้วนตามกระบวนการ แบบฟอร์มในการเก็บข้อมูลทางการศึกษาสลับซับซ้อนยากต่อการกรอกข้อมูล การไม่มีแบบเอกสารที่จะใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือตรวจเยี่ยม และแนวปฏิบัติในการเก็บรวบรวมข้อมูลไม่ชัดเจน เป็นต้น

ตารางที่ 1.1 สภาพปัญหาในการตรวจเยี่ยมโรงเรียนจากการสังเคราะห์งานวิจัยและการสัมภาษณ์

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ปัญหา	สมสิทธิ์ จิตทัญญู	จันทร์เพ็ญ วัฒนะ	ณรงค์ ไทยรัตน์	ณรงค์ ทิตโกเมศ	พิมพ์ พิริยะวารงกุล	ชัยณรงค์ ท่วงบุญ	ชลธิชา รอดผล	สายฝนท์ ฝาน้อย	สมดี ศิริแก้ว	สุทัศน์ ปะวะวณิช	ดมศร วงษ์รักษา *	วิษณุ ทรัพย์สมบัติ *
1. ขาดเครื่องมือมาตรฐานในการตรวจสอบ	✓	✓	✓	✓								
2. ขาดทักษะและความชำนาญทางด้านการประเมิน	✓											
3. ไม่มีการวางแผนในการตรวจเยี่ยม	✓			✓	✓						✓	✓
4. การขาดทักษะและความชำนาญทางด้านการประเมินผล	✓											
5. ขาดทักษะในการสร้างเครื่องมือติดตามผล						✓		✓				
6. ขาดความรู้ความเข้าใจในการเลือกเครื่องมือ							✓				✓	
7. ระบบการจัดเก็บข้อมูลไม่มีประสิทธิภาพ		✓	✓				✓	✓				
8. แบบฟอร์มในการเก็บข้อมูลทางการศึกษาสลับซับซ้อน ยากต่อการกรอกข้อมูล								✓	✓	✓		
9. ขาดความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินทางการศึกษา		✓						✓	✓	✓		

ในการประเมินมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ได้มีการพัฒนาให้ตอบสนองจุดมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ นอกจากนี้จากการศึกษาเอกสารในต่างประเทศ ก็พบว่ามี การสร้างคู่มือเพื่อเป็นแนวทางในการประเมินด้วยดังเช่นที่มหาวิทยาลัยเวสเทอนมิชิแกน (Western Michigan University) ได้จัดตั้งศูนย์การประเมิน (The Evaluation Center) เพื่อเป็นศูนย์กลางที่นานาชาติ รู้จักกันดีในด้าน การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการประเมิน กิจกรรมที่ทาง ศูนย์ทำเป็นประจำได้แก่ (1) เป็นแหล่งค้นคว้าวิจัย (2) พัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล รูปแบบการรายงาน และกระบวนการประเมินผล (3) เผยแพร่ข้อมูลให้กับคนที่สนใจในหัวข้อที่ เกี่ยวกับการประเมิน (4) บริการให้ความช่วยเหลือ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เขตพื้นที่การ ศึกษา องค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร และการประเมินโปรแกรมของหน่วยงานเหล่านั้น (5) ให้คำแนะนำ ในการเตรียมฝึกการประเมินให้แก่ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยและผู้อื่นที่สนใจ (6) เป็นผู้นำในการช่วย เหลือพัฒนา ด้านการประเมินในฐานะที่เป็นผู้นำการฝึกด้านวิชาชีพ ศูนย์การประเมินแห่งนี้มี Daniel L. Stufflebeam เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ Stufflebeam และทีมงานได้ตั้งศูนย์วิจัยทางการศึกษา และการประเมินครู (Center for Research on Educational Accountability and Teacher Evaluation: CREATE) ขึ้นมา โดยศูนย์แห่งนี้จะสร้างคู่มือการประเมินมากมาย เช่น Handbook for Developing a Teacher Performance Evaluation Manual และ Handbook for Improving Superintendent Performance Evaluation (The Evaluation Center, 2002) เป็นต้น นอกจากนี้องค์กรที่เรียกว่า The W.K. Kellogg Foundation ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี 1930 ก็เป็น อีกหน่วยงานที่ช่วยฝึกให้คนใช้ความรู้และทรัพยากรในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตนเองและ ของคนในรุ่นต่อไปในด้านการประเมิน ได้สร้างคู่มือเพื่อเป็นแนวทางในการประเมินสำหรับผู้ประเมิน ภายนอกขึ้น มาชื่อว่า W.K. Kellogg Foundation Evaluation Handbook (W.K. Kellogg Foundation, 2002) จะเห็นว่า แนวทางการเก็บข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้เกี่ยวข้องในการ ปฏิบัติงานด้านการประเมิน จึงเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจในประเด็นการพัฒนาแนวทาง การเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกขึ้น โดยมุ่งหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน ภายนอกที่จะต้องไปประเมินโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกตามมาตรฐานการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะใช้ในการประเมินรอบแรกภายในปี พ.ศ. 2548 จำนวน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ จำแนกออกเป็น 3 ด้านใหญ่ ๆ ได้แก่ มาตรฐานด้านผู้เรียน 7 มาตรฐาน มาตรฐานด้านกระบวนการ 3 มาตรฐาน และมาตรฐานด้านปัจจัย 4 มาตรฐาน มิติที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพมี 3 มิติ ได้แก่ ความตระหนัก (Awareness) ความพยายาม (Attempt) และการบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement) แนวทางในการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกจะอิงผลการสำรวจความต้องการของผู้ใช้ประกอบด้วย เพื่อให้สนองต่อความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด

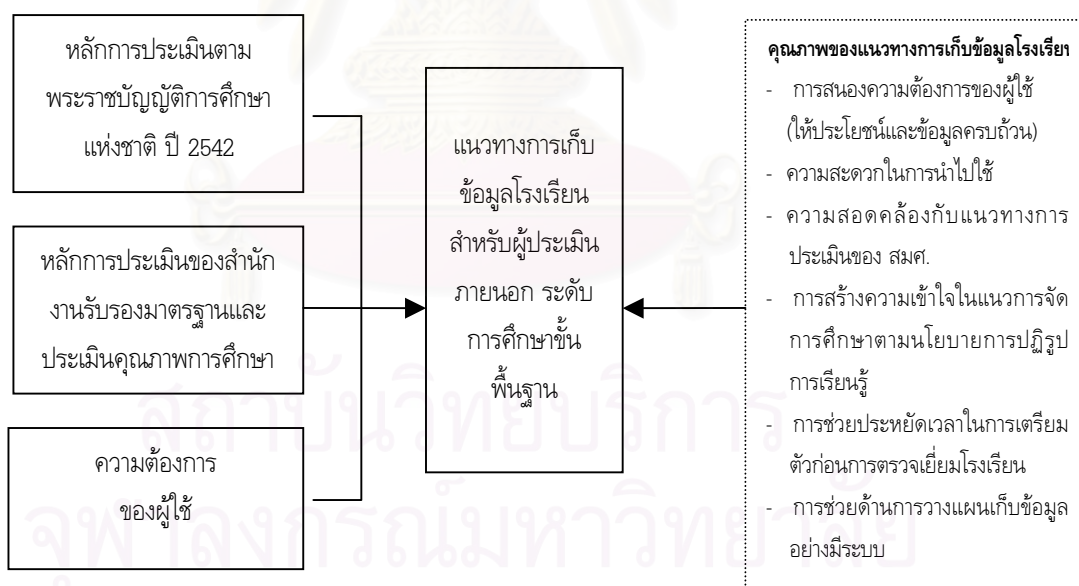
แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นเป็นเพียงสิ่งที่จะช่วยผู้ประเมินภายนอกในการรวบรวมข้อมูลเท่านั้น คุณภาพของการประเมินยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นอีกหลายประการ ได้แก่ ทักษะความสามารถของผู้ประเมินเองว่ามีความสามารถในการซักถามข้อมูล หรือการเก็บข้อมูลให้ได้ตามสภาพจริงมากน้อยเพียงใด หรือคุณภาพของแหล่งข้อมูลเอง ดังนั้น การใช้เครื่องมือดังกล่าวจะไม่ได้รับประกันว่าจะทำให้ผลการประเมินมีคุณภาพด้านความถูกต้องหรือความเชื่อถือได้ของผลการประเมิน

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก โดยครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา 14 มาตรฐาน แต่ในขั้นตอนการทดลองใช้สามารถดำเนินการทดลองได้เพียง 4 มาตรฐาน เนื่องจากข้อจำกัดของเวลาที่ใช้ในการวิจัย ประกอบกับโรงเรียนอนุญาตให้ทดลองใช้ได้เพียง 1 วันเท่านั้น มาตรฐานที่มีการทดลองใช้ ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 (ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์) มาตรฐานที่ 6 (ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง) มาตรฐานที่ 9 (ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต) และมาตรฐานที่ 10 (ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1.1 เป็นกรอบแนวคิดที่แสดงภาพรวมของการพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยอิงกรอบหลักการประเมินตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี 2542 ที่เกี่ยวกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพ หลักการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาที่ว่าด้วยการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งจำแนกตามมิติ 3A ในแต่ละตัวบ่งชี้ ได้แก่ ความตระหนักรู้ (Awareness) ความพยายาม (Attempt) และการบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement) และความต้องการของผู้ใช้ว่าต้องการให้แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนมีลักษณะเป็นเช่นใด จากนั้นจึงสร้างแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกขึ้นมา ทั้งนี้คุณภาพของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นจะพิจารณาจากองค์ประกอบต่อไปนี้ (1) การสนองความต้องการของผู้ใช้ (ประโยชน์/ความครบถ้วนของข้อมูล) (2) ความสะดวกในการนำไปใช้ (3) ความสอดคล้องกับแนวทางการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (4) การสร้างความเข้าใจในแนวการจัดการศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ (5) การช่วยประหยัดเวลาในการเตรียมตัวก่อนการตรวจเยี่ยมโรงเรียน (6) การช่วยด้านการวางแผนเก็บข้อมูลอย่างมีระบบ

แผนภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

มาตรฐานการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะหรือระดับที่ถือเป็นความสำเร็จหรือความเหมาะสมของการจัดการศึกษาอันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป หรือเป็นสภาพที่พึงประสงค์ซึ่งระบุถึงสภาพปัจจัย กระบวนการหรือผลผลิตที่มีคุณภาพและต้องการให้เกิดกับสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักการในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมกำกับดูแลการตรวจสอบการประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย มาตรฐาน 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน กระบวนการ และปัจจัย รวมมาตรฐานย่อยทั้งสิ้น 27 มาตรฐาน แต่ในการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกมี มาตรฐานย่อย 14 มาตรฐาน ภายใต้แต่ละมาตรฐานการศึกษาจะประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อยแตกต่างกันไปในแต่ละมาตรฐาน แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นจะประกอบด้วย 14 มาตรฐาน

ตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวประกอบ ตัวแปร หรือค่าที่สังเกตได้ ซึ่งใช้บ่งบอกสถานภาพหรือสะท้อนลักษณะของทรัพยากรการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงานในแต่ละมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษา มีจำนวน 91 ตัวบ่งชี้ แต่ในการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก มีจำนวน 53 ตัวบ่งชี้

การประเมินภายนอก หมายถึง กระบวนการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาซึ่งกระทำโดยกลุ่มบุคคลที่เป็นนักประเมินมืออาชีพเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานของหน่วยงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงภาระงานนำไปสู่การรับรองคุณภาพของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อช่วยผู้ประเมินภายนอกในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการดำเนินงานของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยรายละเอียด 3 ส่วน ดังนี้ (1) บทนำ ได้แก่ คำอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก จุดมุ่งหมาย และคำแนะนำในการใช้ (2) วิธีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยหลักการและเหตุผลของแต่ละมาตรฐาน คำอธิบายมาตรฐาน รายชื่อตัวบ่งชี้ ลักษณะของข้อมูลที่ควรตรวจสอบ ร่องรอย หลักฐานที่ปรากฏในโรงเรียน ตัวอย่างของแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะแยกตามมิติที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพ 3A ได้แก่ ความตระหนัก (Awareness: A1) ความพยายาม (Attempt: A2) และการบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement: A3) และ (3) ส่วนเสริมประกอบด้วย บทความสำหรับเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดสำคัญเพื่อใช้ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล (หลักสูตรสถานศึกษา การประเมินตามสภาพจริง และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ) ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ พฤติกรรม/สิ่งที่สังเกตเห็นและมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ และหนังสือที่ควรอ่านประกอบ

ความตระหนักในความสำคัญของการศึกษา หมายถึง การเห็นความสำคัญของการพัฒนา การศึกษาให้ได้มาตรฐาน มีความเข้าใจในสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและมีจิตใจที่อยากพัฒนาให้ดีขึ้น

ความพยายามในการพัฒนาการศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมหรือการดำเนินการที่นำไปสู่ การพัฒนาการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามที่ต้องการ โดยมีร่องรอยของความเพียรพยายามในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ดีขึ้น

การบรรลุผลตามเกณฑ์ หมายถึง ผลการดำเนินงานในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นไปตาม เกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจำแนกเป็นผลที่เกิดขึ้น 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัย กระบวนการ และผู้เรียน

คุณภาพของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน หมายถึง ระดับความเหมาะสมของเอกสาร แสดงแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น ที่ตรวจสอบจากผู้ใช้ โดยพิจารณา จากองค์ประกอบต่อไปนี้ (1) การสนองความต้องการของผู้ใช้ (ประโยชน์/ความครบถ้วนของข้อมูล) (2) ความสะดวกในการนำไปใช้ (3) ความสอดคล้องกับแนวทางการประเมินของสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (4) การสร้างความเข้าใจในแนวการจัดการศึกษาตาม นโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ (5) การช่วยประหยัดเวลาในการเตรียมตัวก่อนการตรวจเยี่ยมโรงเรียน (6) การช่วยด้านการวางแผนเก็บข้อมูลอย่างมีระบบ โดยคุณภาพของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ดังกล่าวตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินโรงเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยนี้ทำให้ได้แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรฐาน การศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ ทั้งนี้ผู้ประเมินภายนอกสามารถใช้ แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก ขณะที่เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนว่า จะต้องไปตรวจสอบข้อมูลอะไรบ้าง ควรจะเก็บข้อมูลจากแหล่งใดและแนวคำถามเป็นเช่นไร ซึ่งจะเป็น การกระตุ้นความคิดของผู้ประเมินภายนอกก่อนเข้าไปในโรงเรียน เพื่อให้ผู้ประเมินภายนอกสามารถ วางแผนในการเก็บข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพและประหยัดเวลาในการเตรียมตัวก่อนการตรวจเยี่ยม ของผู้ประเมิน และเพื่อให้ผู้ประเมินภายนอกออกแบบการเก็บข้อมูลตามแนวทางของสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาและสอดคล้องกับทิศทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นวิจัยที่ต้องการศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดแยกเป็น 5 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1** แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ
- ตอนที่ 2** การประเมินคุณภาพภายนอกและมาตรฐานการศึกษาที่ใช้ในการประเมิน
- ตอนที่ 3** เครื่องมือในการเก็บข้อมูลสำหรับผู้ประเมินภายนอก
- ตอนที่ 4** กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ตอนที่ 5** การพัฒนาเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นมาตรการหนึ่งที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่าสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

การประกันคุณภาพเป็นกระบวนการที่จะยกมาตรฐานของโรงเรียนต่าง ๆ ที่ยังไม่เข้ามาตรฐาน ผลักดันให้ได้มาตรฐาน โดยมุ่งเน้นการใช้ข้อมูลคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนป้อนกลับมาเพื่อรายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ร่วมกันสนับสนุนและพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานที่กำหนดไว้โดยมีความเชื่อว่าถ้ากระบวนการประกันคุณภาพมีการวางระบบอย่างถูกต้องแล้วคุณภาพที่ดีก็จะตามมา (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ, 2540)

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่ไปตามจุดมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยสถานศึกษาจะต้องมีการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารและการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นที่ไปตามมาตรฐาน แล้วรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบทุกปี และได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อชี้จุดแข็ง จุดอ่อน ให้สถานศึกษาได้พัฒนาคุณภาพต่อไป (สมศ., 2544)

ระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาได้มีการพัฒนากันอยู่ในขณะนี้ มีแนวคิดเพื่อส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง ซึ่งถึงแม้จะเป็นบุคคลภายนอก แต่ก็ยังถือว่าเป็นการประเมินภายใน เพราะดำเนินการโดยหน่วยงานที่อยู่ในสายการบริหารของสถานศึกษา ซึ่งจะดำเนินการตรวจเยี่ยมและประเมินสถานศึกษาเป็นระยะ ๆ ตามที่กำหนดโดยหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพอันเป็นการเตรียมพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์การมหาชน (สกอ., 2543)

องค์กรเอกชนต่าง ๆ ต้องการประสบผลสำเร็จและมีผลกำไรสูง องค์กรเอกชนต่าง ๆ จึงต้องพยายามปรับปรุงองค์กรอย่างต่อเนื่องเพื่อทำให้เกิดการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานจึงต้องมีระบบประกันคุณภาพ เพื่อประกันผลผลิตว่ามีคุณภาพตามมาตรฐานหรือไม่ ซึ่งระบบประกันคุณภาพก็มีอยู่หลายระบบ ในวงการการศึกษาได้มีการนำระบบการประกันคุณภาพต่าง ๆ มาใช้ ดังนี้

1. ระบบการควบคุมคุณภาพ (Quality Control : QC)

QC มีหลักการว่าการควบคุมคุณภาพเป็นกระบวนการที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วมโดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นความร่วมมือในกลุ่มพนักงานระดับล่าง เปิดโอกาสให้มีการตั้งกลุ่มร่วมกันทำงาน ร่วมกันคิดและหาวิธีแก้ปัญหาโดยใช้กลุ่มเป็นหลัก เรียกว่า กิจกรรมคิวงี้ (QC circle)

เทคนิคกระบวนการควบคุมด้วยระบบ QC

การควบคุมคุณภาพ หรือ การบริหารคุณภาพ คือ การจัดระบบการทำงานและการนำวิธีการต่าง ๆ มาใช้เพื่อทำให้สินค้าและบริการมีคุณภาพ

เทคนิคสำคัญ คือมีกลุ่มสร้างคุณภาพงานหรือกลุ่มคิวงี้ หมายถึง การรวมตัวกันอย่างอิสระของพนักงานในระดับล่างในที่ทำงานเดียวกัน โดยมีผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ชี้แนะและส่งเสริม เพื่อทำกิจกรรมในด้านการปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพในหน่วยงาน กลุ่มคุณภาพนี้จะเกิดขึ้นในองค์กรที่มีแผนงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในทุกหน่วยงานและในทุกระดับขององค์กร กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นการทำโครงการปรับปรุงในเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงาน คุณภาพสถานที่ทำงาน ประสิทธิภาพในงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน คุณภาพบริการลูกค้า คุณภาพสินค้าและความพอใจของลูกค้า

สำหรับประเทศไทยได้มีการริเริ่มกิจกรรมคิวงี้ขึ้นประมาณปี 2518 โดยบริษัทในเครือญี่ปุ่น และประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับ ซึ่งต่อมาก็ทำให้วงการธุรกิจอุตสาหกรรมในประเทศไทยตื่นตัว

และเข้าร่วมกิจกรรมคือเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจบางแห่งเข้าร่วมกิจกรรมด้วย หากระบบการศึกษาระบบการควบคุมคุณภาพมาประยุกต์ใช้ก็จะเกิดประโยชน์ต่อระบบการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

2. การบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (Total Quality Management : TQM)

TQM มีหลักการสำคัญ คือ เน้นให้สมาชิกทุกคนในองค์กร ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงจนถึงพนักงานระดับล่างได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงชีวิตการทำงานและกระบวนการทำงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เป็นระบบที่ปรับปรุงการวางแผน การจัดองค์กรและการทำความเข้าใจในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละบุคคลในแต่ละระดับเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ ให้มีความยืดหยุ่นเพื่อที่จะแข่งขันได้ TQM จึงเป็นระบบที่สามารถนำไปใช้ได้กับทุกองค์กร (สกศ., 2540; อุทุมพร จามรมาน, 2543)

เทคนิคกระบวนการของ TQM มีองค์ประกอบย่อย 8 ประการ ดังต่อไปนี้

(1) มีเจตจำนงอันมุ่งมั่นและความผูกพันที่มีต่อคุณภาพ (commitment) (2) ทรนงค์ให้เกิดการรับรู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งจนเกิดจิตสำนึกทั่วทั้งองค์กร (awareness) (3) ตั้งเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพ (results) (4) จัดโครงสร้างองค์กร (organization) (5) วางแผนปฏิบัติงาน (planning) (6) ติดตามความก้าวหน้าและประเมินผล (accountability) (7) แสดงความชื่นชมต่อพนักงานในความก้าวหน้าหรือความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพ (recognition) และ (8) ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบพัฒนาคุณภาพ (renewal) (สกศ., 2540)

3. The Malcolm Baldrige National Quality Award (Baldrige Award)

Baldrige Award เป็นสถาบันเกี่ยวกับมาตรฐานและเทคโนโลยีในการควบคุมคุณภาพหน่วยงาน/ องค์กรในระดับชาติของสหรัฐอเมริกา ระบบ The Malcom Baldrige National Quality Award เป็นแนวทางการตรวจสอบคุณภาพองค์กร ซึ่งแนวคิดนี้อาจนำมาใช้ในการตรวจสอบคุณภาพขององค์กรทางการศึกษาก็ได้ (อุทุมพร จามรมาน, 2543) โดยมียุทธศาสตร์ในการดำเนินงานที่สำคัญ (สกศ., 2540) ดังนี้

(1) สร้างเกณฑ์ (criteria) ที่มีมาตรฐานสูงและเป็นที่ยอมรับจากส่วนรวม

(2) กำหนดวิธีการประเมินผล การพัฒนาคุณภาพของหน่วยงานโดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดไว้ แบ่งเป็น 28 ข้อย่อยใน 7 ปัจจัยใหญ่เพื่อเป็นตัวแปรหรือตัวชี้วัดในการประเมินผลการพัฒนาการปฏิบัติของหน่วยงานและมีคู่มือการให้คะแนนโดยให้หน่วยงานนั้นเป็นผู้ประเมินเองแล้วสถาบันจะมีคณะกรรมการการตรวจสอบและประเมินผลอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นรายงานผลเป็นข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงจุดดีที่ควรส่งเสริมหรือจุดด้อยที่ต้องปรับปรุงแก้ไขให้หน่วยงานทราบ

(3) กำหนดหลักการในการติดต่อสื่อสารกันทั้งภายในหน่วยงานเอง ระหว่างหน่วยงานกับสถาบัน และระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่จะก่อให้เกิดเครือข่ายที่มีการแลกเปลี่ยนและใช้

ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการ Baldrige Award อันเป็นวัตถุประสงค์ของ ยุทธศาสตร์ข้อนี้

4. มาตรฐานระบบคุณภาพ ISO

The International Organization for Standard (ISO) เป็นองค์การมาตรฐานระหว่างประเทศ ตั้งอยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ซึ่งเกิดจากการรวมตัวกันระหว่างองค์กรอุตสาหกรรมของนานาประเทศ โดยมีพันธะสัญญาที่จะพัฒนามาตรฐานอุตสาหกรรม องค์กรนี้เป็นหนึ่งในหลาย ๆ องค์กรที่สร้างมาตรฐานขึ้นเพื่อให้องค์กรในประเทศต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ได้

ISO ได้กำหนดมาตรฐานของระบบคุณภาพไว้หลายด้าน เช่น ISO 8402 (คำศัพท์ทางคุณภาพมาตรฐานสากล) ISO 8859 (มาตรฐานระบบการประมวลผลสารสนเทศ) ISO 9000 (มาตรฐานระบบบริหารงานคุณภาพ) และ ISO 14000 (มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม) เป็นต้น มาตรฐานที่มีการนำไปใช้อย่างแพร่หลายทั่วโลกคือ ISO 9000

ลักษณะสำคัญของ ISO 9000 เป็นมาตรฐานเกี่ยวกับระบบงาน มุ่งให้การทำงานมีระบบเน้นการป้องกันปัญหามากกว่าการแก้ปัญหา ให้ความสำคัญในเรื่องการวางแผนและมาตรฐานที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานทุกแผนกงานและบุคคลทุกระดับ รวมทั้งให้ความสำคัญในเรื่องของเอกสารปฏิบัติงาน โดยใช้เอกสารเป็นหลักฐานในการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน เน้นการปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในเอกสาร เป็นระบบงานที่เปิดโอกาสให้มีการแก้ไขปรับปรุงวิธีปฏิบัติ ขั้นตอนในการปฏิบัติและมาตรฐานการทำงานได้ตลอดเวลา เป็นระบบมาตรฐานสากลที่กำหนดให้มีการตรวจประเมินตลอดเวลา ทั้งการติดตามประเมินผลภายในหน่วยงานและการตรวจประเมินให้การรับรองระบบจากสำนักงานมาตรฐาน เพื่อให้มีการรักษาระบบให้คงอยู่ตลอดไป ถือเป็นประกันคุณภาพการปฏิบัติ (สกศ., 2540) ISO 9001 ได้รับการยอมรับว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับระบบการศึกษา เนื่องจากเป็นส่วนที่ละเอียดที่สุดของมาตรฐาน ครอบคลุมองค์กรที่มีกระบวนการออกแบบและพัฒนาการผลิต การติดตั้ง และการบริการ (อุทุมพร จามรมาน, 2543)

จะเห็นว่าแนวคิดทฤษฎีและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในวงการอุตสาหกรรมต่างมีการประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งที่จำเป็น ไม่ว่าจะเป็ระบบ QC และ TQM ที่ใช้วิธีการประเมินผลภายในเพื่อพัฒนาและควบคุมคุณภาพ หรือ Baldrige Award และ ISO ที่ส่งเสริมให้มีการประเมินผลภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพแล้วจึงมีการประเมินภายนอกเพื่อควบคุมและประกันคุณภาพ

ตอนที่ 2 การประเมินคุณภาพภายนอกและมาตรฐานที่ใช้ในการประเมิน

2.1 หลักการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา มีหลักการที่สำคัญ คือ เป็นการประเมินเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มิใช่เป็นการจับผิด โดยยึดหลักความเป็นธรรม เทียบตรง โปร่งใส มี

หลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง สามารถตรวจสอบได้ อีกทั้งยังส่งเสริมและประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตรมากกว่าการกำกับควบคุม (สมศ., 2544)

2.2 กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นกระบวนการที่คณะผู้ประเมินภายนอกจะรวบรวมและศึกษาข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา แล้วเข้าไปตรวจสอบและประเมินคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประเมินเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและจัดทำรายงานผลการประเมินเผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน (สมศ., 2544)

จากการศึกษาเอกสารของต่างประเทศพบว่า Fiscal Crisis and Management Assistance Team : FCMAT (2000) เป็นคณะผู้ประเมินภายนอกที่ประเมินโรงเรียนในรัฐแคลิฟอร์เนีย คณะทำงานนี้ได้กล่าวว่าการประเมินคุณภาพของสถานศึกษามี 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การพบกันในช่วงแรก เป็นการทำสัญญาระหว่างโรงเรียนและคณะผู้ประเมินภายนอก โดยในช่วงพบกันครั้งแรกเพื่อแนะนำคณะผู้ประเมินภายนอกแก่บุคลากรในโรงเรียน และร่วมกันพิจารณาข้อมูลโดยดูในด้านโครงสร้างและรูปแบบที่ตั้ง ขอบเขตของการศึกษา
2. การตรวจสอบในช่วงแรก ภายหลังจากที่คณะผู้ประเมินภายนอกได้ทำสัญญากับทางโรงเรียนแล้ว การตรวจสอบในเบื้องต้นจะทำการกำหนดสภาพของโรงเรียนและบทบาทหน้าที่ของบุคลากร
3. การพบกันในช่วงแรกระหว่างโรงเรียนและคณะวางแผนปฏิบัติการ เพื่อเริ่มการให้คำแนะนำหรือนิเทศ ระบุบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผนทั่ว ๆ ไป
4. เลือกรุ่นให้คำปรึกษา (consultant) ขนาดของกลุ่มผู้ให้คำปรึกษามีจำนวน 2-5 คน ขึ้นอยู่กับขนาดและความซับซ้อนของโรงเรียน
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากปัจจัยนำเข้า (input) จากพ่อแม่/ ผู้ปกครอง/ ชุมชน
6. การทบทวนตรวจสอบ (field review) ในช่วงเวลานี้ ผู้ประเมินภายนอกจะทำการเก็บข้อมูลจากโรงเรียนและร่องรอยหลักฐานจากท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่โดยการสัมภาษณ์และการสังเกต
7. การพัฒนาการวางแผนปฏิบัติงาน (Action Plan Development) ภายหลังจากที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยคณะผู้ประเมินภายนอกแล้ว โครงสร้างเบื้องต้นของแผนปฏิบัติการจะได้รับการพัฒนา หลังจากนั้นคณะผู้ประเมินภายนอกและคณะวางแผนของทางโรงเรียนจะร่วมมือกันในการปรับปรุงแผนปฏิบัติการครั้งสุดท้าย แผนปฏิบัติการครั้งสุดท้ายนี้จะถูกเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการส่วนท้องถิ่นเพื่ออนุมัติ หลังจากนั้นแผนที่ผ่านการอนุมัติขั้นนี้จะถูกนำเสนอต่อผู้อำนวยการด้านการศึกษา

8. แผนงานที่นำกลับมาใช้ จะเป็นมาตรฐานสำหรับโรงเรียนต่อไป

สำหรับหน่วยงานในการประเมินภายนอกของประเทศไทยตามแนวคิดของ สมศ. (2544) มีลักษณะคล้ายกันแต่แบ่งเป็นขั้นตอนหลักดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

คณะผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ประเมินสถานศึกษาแต่ละแห่งศึกษา รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่สถานศึกษาส่งมาให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาล่วงหน้า แล้วนัดวันที่จะไปตรวจเยี่ยมและแจ้งกำหนดการตรวจเยี่ยมต่อสถานศึกษา และขอเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมหากรายงานการประเมินตนเองไม่ชัดเจน แล้วส่งคืนเมื่อศึกษาข้อมูลเสร็จแล้ว โดยคณะผู้ประเมินภายนอกต้องเตรียมเอกสารข้อมูลเบื้องต้นจากการศึกษา รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา แบบบันทึกข้อมูลและตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องนำไปใช้ในระหว่างการตรวจเยี่ยม

ขั้นตอนที่ 2 ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

คณะผู้ประเมินภายนอกทำความเข้าใจกับบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่มในสถานศึกษา ได้แก่ คณะผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง/สมาคมผู้ปกครองและครู ครู นักเรียน/สภานักเรียน พนักงาน เจ้าหน้าที่/บุคลากรสนับสนุนของสถานศึกษา หลังจากนั้นทำการตรวจสอบหลักฐานเพื่อยืนยันสภาพความเป็นจริงในการพัฒนาตามที่สถานศึกษาได้รายงานในรายงานการประเมินตนเอง และหาหลักฐานที่ไม่ได้ปรากฏในรายงานการประเมินตนเอง ตรวจสอบกระบวนการและวิธีการที่สถานศึกษาใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหลักฐาน แล้วทำการประมวลและสรุปผลการตรวจเยี่ยมและให้ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษา เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 หลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

คณะผู้ประเมินภายนอกร่วมกันจัดทำร่างรายงานผลการประเมินสถานศึกษาโดยนำข้อมูลทั้งหมดมาเขียนให้ตรงตามหลักฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้แล้วส่งให้สถานศึกษาตรวจสอบและโต้แย้งภายใน 15 วัน นับจากวันที่ได้รับร่างรายงานผลการประเมินสถานศึกษา ผู้ประเมินพิจารณาแล้ว ซึ่งอาจจะมีการปรับปรุงแก้ไขหรือยืนยันตามรายงานแล้วแต่กรณี แล้วจึงนำเสนอต่อสำนักงาน เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานพิจารณาความถูกต้อง ชัดเจน ครอบคลุมสาระที่กำหนดในแต่ละมาตรฐาน ครบถ้วน และมีความเชื่อถือได้ หากรายงานยังขาดคุณภาพให้ผู้ประเมินทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิและส่งให้สถานศึกษาพิจารณาตรวจสอบและโต้แย้งอีกครั้งหนึ่ง ตามระยะเวลาที่กำหนด เมื่อทุกอย่างเสร็จสิ้นแล้ว สำนักงานจึงให้การรับรองและเผยแพร่ต่อไป (สมศ., 2544)

มาตรฐานการศึกษาที่ใช้ในการประเมินโรงเรียน

มาตรฐาน หมายถึง สภาพสิ่งที่จะควรจะเป็น เป็นสภาพอันก่อปรด้วยคุณภาพ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2541) หรือ มาตรฐาน หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์ซึ่งระบุถึงสภาพปัจจัย วิธีดำเนินงาน หรือสภาพผลผลิตที่มีคุณภาพและต้องการให้เกิดขึ้นทุกโรงเรียน (สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, 2542) ในขณะที่มาตรฐานการศึกษาตามที่สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2540) ให้นิยามว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดทางการศึกษาที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสิ่งนั้น แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ มาตรฐานการศึกษาด้านผลผลิต มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ หรือในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตรา 4 วรรค 6 ให้ความหมายของมาตรฐานการศึกษาไว้ว่า หมายถึง “ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา” โดยมีทั้งหมด 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ แต่ในการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก จะมี 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐาน ด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัย และเรียกมาตรฐานการศึกษานี้ว่า มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สกศ., 2544)

รายละเอียดของมาตรฐานต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

1. มาตรฐานด้านผู้เรียน มี 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ เน้นพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคมโดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีความสามารถตามศักยภาพและมีความสุข
2. มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ มี 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ เน้นในด้านกระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย มี 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ เป็นการกำหนดคุณลักษณะ หรือสภาพความพร้อมของผู้บริหาร ครู หลักสูตร อาคารสถานที่ และชุมชน

ตอนที่ 3 เครื่องมือในการเก็บข้อมูลสำหรับผู้ประเมินภายนอก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีหลายประเภทแต่ละประเภทมีความเหมาะสมกับข้อมูลแต่ละลักษณะ ดังนั้นผู้สร้างเครื่องมือจะต้องเลือกใช้เครื่องมือรวบรวมข้อมูลที่สามารถวัดได้ หรือเก็บรวบรวมข้อมูลได้ตรงความต้องการ เครื่องมือรวบรวมข้อมูลที่สำคัญมีหลายประเภท ได้แก่ (1) แบบสอบถาม (Test) (2) แบบสอบถาม (Questionnaire) (3) แบบสัมภาษณ์ (Interview form) (4) แบบวัดเจตคติ (Attitude scales) (5) แบบสังเกต (Observation form) เป็นต้น สำหรับ

เครื่องมือที่ผู้ประเมินภายนอกใช้ในการเก็บข้อมูลส่วนใหญ่เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต ดังนั้นในแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่พัฒนาในการวิจัยนี้จะเป็นวิธีการสร้างเครื่องมือ 2 ประเภทนี้

3.1 แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในลักษณะที่ผู้รวบรวมข้อมูลมีโอกาสพบปะสนทนากับผู้ให้ข้อมูล หากมีข้อสงสัยหรือหรือคำถามใด คำตอบใดไม่ชัดเจนก็ถามซ้ำหรือทำความเข้าใจได้และสามารถทำได้ทันที (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2534; บุญเรียง ขจรศิลป์, 2539) แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) **แบบสัมภาษณ์ที่มีแต่หัวข้อที่ต้องการสัมภาษณ์** หรือเรียกว่า **การสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้างแน่นอน (unstructured interview)** แบบสัมภาษณ์ชนิดนี้จะใช้ในกรณีที่ผู้รวบรวมข้อมูลต้องการรวบรวมข้อมูลในแนวลึก ต้องการรายละเอียดมาก เป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่มีกำหนดคำตอบไว้แน่นอนตายตัว การถามตอบอาจเป็นไปโดยอิสระ ไม่มีพิธีรีตอง ผู้สัมภาษณ์มีอิสระในการดัดแปลงคำถามได้เหมาะสม แต่ให้เป็นไปตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ การสัมภาษณ์แบบนี้ต้องการผู้ที่มีความชำนาญพอสมควร ต้องมีทักษะและคล่องแคล่ว การสัมภาษณ์แบบนี้ส่วนใหญ่เป็นการสัมภาษณ์ของนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตแพทย์ เป็นต้น (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2539; พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540; วิเชียร เกตุสิงห์, 2530)

2) **แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม** หรือเรียกว่า **การสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured interview)** แบบสัมภาษณ์ประเภทนี้จะมีรายละเอียดของข้อคำถามต่าง ๆ ที่ผู้สัมภาษณ์จะต้องถามเหมือน ๆ กันตามแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ คำตอบมักเป็นแบบให้ผู้ตอบเลือกตอบอย่างใดอย่างหนึ่งในแบบตรวจสอบรายการ (checklist) หรือเป็นแบบให้ผู้ตอบระบุระดับความคิดเห็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) การสัมภาษณ์แบบนี้ค่อนข้างจะเป็นทางการไม่ค่อยมีความยืดหยุ่น แต่ข้อดีคือสามารถจัดหมวดหมู่คำตอบได้ง่าย และการวิเคราะห์ก็ทำได้ไม่ยาก (บุญชม ศรีสะอาด, 2535; บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2534; บุญเรียง ขจรศิลป์, 2539; พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540; วิเชียร เกตุสิงห์, 2530)

ในการสร้างแบบสัมภาษณ์มีหลักการ คือ ต้องยึดวัตถุประสงค์ (objective) โดยจะต้องศึกษาวัตถุประสงค์ อาจเป็นคุณลักษณะ คุณสมบัติ หรือพฤติกรรมต่าง ๆ แล้วค่อยแตกออกเป็นคำถามต่อไป ต้องไม่ตั้งคำถามนอกเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ เพราะข้อมูลที่ได้มาไม่ตรงกับเรื่อง (บุญธรรม จิตต์อ่อนนธ์, 2536)

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2534) กล่าวว่าสิ่งสำคัญในการสร้างแบบสัมภาษณ์จะต้องพิจารณา 3 ด้าน ดังนี้

1. คู่มือการสัมภาษณ์ จะต้องกำหนดเขียนคำชี้แจงต่าง ๆ ให้ชัดเจน

2. คำถามที่ใช้ จะต้องใช้คำที่เป็นภาษาพูด เหมาะสมกับผู้ให้สัมภาษณ์ และง่ายที่สุดเท่าที่จะง่ายได้

3. คำถามที่ใช้จะต้องจัดเรียงลำดับเพื่อให้การถามการตอบเป็นไปอย่างต่อเนื่องและน่าสนใจ สุกัญญา คักดีเสรีชัย (2537) ได้พัฒนาแบบสัมภาษณ์ประกอบการสังเกตในการเก็บข้อมูลทางกายภาพบำบัด กล่าวถึงหลักการที่จะนำมาใช้ในการสร้างแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

(1) ใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย ชัดเจนไม่อ้อมค้อม ไม่แปลได้หลายทาง (2) ไม่ควรใช้ข้อความที่ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องการ (3) ข้อความหนึ่งควรมีความคิดเดียวและเป็นประโยคเดียว (4) ควรเรียงคำถามให้มีลักษณะติดต่อกันเป็นลูกโซ่ เพื่อให้แนวความคิดของผู้ตอบติดต่อกันเป็นเรื่องเดียวกัน (5) ถ้อยคำที่ใช้กะทัดรัดไม่เกิน 20 คำ (6) ควรระลึกรถึงภาษาที่ใช้ว่าเหมาะสมกับผู้ถูกสัมภาษณ์หรือไม่ ผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจหรือไม่ (7) ควรกำหนดว่าต้องการคำตอบกว้างและลึกเพียงใด โดยให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการ (8) การจัดและเรียงคำหรือประโยคของการสัมภาษณ์ ไม่ควรทำให้ผู้สื่อสารเกิดความเอินเอียง หรือสับสน (9) เมื่อตั้งคำถามแล้วควรมีการตรวจสอบคำถามโดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่อาจมีอิทธิพลต่อคำตอบของผู้ถูกสัมภาษณ์ ได้แก่ - ภาษา : ควรใช้คำที่คนทุกระดับเข้าใจได้ตรงกัน หลีกเลี่ยงการใช้คำเฉพาะในกลุ่มอาชีพและคำแสลง - ความซับซ้อน : ควรเป็นคำถามที่มีประสิทธิภาพ คำถามที่เรียบง่ายและใช้รูปประโยคง่ายต่อการติดตามและเข้าใจ ประโยคต้องไม่ซับซ้อนแต่มีการเรียงลำดับความคิดเป็นอย่างดี - ระดับข้อมูล : ควรเลือกข้อมูลในการถามให้เหมาะกับระดับการศึกษาและ ประสบการณ์ของผู้ถูกสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์โดยทั่วไปจะถามข้อมูล 3 ประเภทได้แก่ ข้อมูลพฤติกรรม (face sheet information) ได้แก่ พฤติกรรม ความคิดเห็นและเจตคติ ข้อมูลประเภทสำมะโน (census-type information) ได้แก่ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวผู้ตอบ เช่น อายุการศึกษา สถานภาพสมรส ศาสนา เป็นต้น และข้อมูลที่เป็นปัญหา (problem information) ได้แก่ เหตุผลหรือสาเหตุของการมีพฤติกรรมความคิดเห็นและเจตคตินั้น (บุญธรรม กิจปริดาภิรุตย์, 2534)

วิเชียร เกตุสิงห์ (2530) ได้กล่าวไว้ว่า รูปแบบคำถามที่ใช้ทั่วไปมี 2 แบบ คือ คำถามแบบมีตัวเลือกคงที่ (fixed alternative items) กับแบบคำถามปลายเปิด (open-ended items) รูปแบบคำถามให้เลือกตอบโดยทั่วไปจะกำหนดคำถามในลักษณะให้ตอบว่า ใช่ ไม่ใช่ ถูก-ผิด เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วยและอาจจะเพิ่มเป็น 3 ตัวเลือกโดยเพิ่มไม่ทราบหรือไม่แน่ใจเข้าไปด้วยก็ได้ ส่วนรูปแบบคำถามเปิดก็จะถามเหมือนกับการถามในแบบสอบถามโดยจะถามกว้าง ๆ ก่อน แล้วค่อยเจาะจงให้แคบเข้าเรื่อย ๆ เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง บุญเรียง ขจรศิลป์ (2539) กล่าวว่าข้อคำถามที่ปรากฏในแบบสัมภาษณ์ควรมีลักษณะที่ผู้ตอบเข้าใจได้โดยง่าย ผู้ตอบสามารถตอบได้ ไม่เป็นประโยคปฏิเสธ ซ้อนปฏิเสธ ไม่เป็นข้อความที่สร้างความอึดอัดให้กับผู้ตอบ ไม่เป็นข้อความที่ชี้แนะแนวคำตอบ

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์
(แบบคำถามที่มีตัวเลือกคงที่)

“ถ้าท่านสามารถเลือกได้ ท่านอยากเข้าเรียนในสาขาอะไรมากที่สุด”

แพทยศาสตร์
 วิทยาศาสตร์
 เกษตรศาสตร์
 นิติศาสตร์
ศึกษาศาสตร์
 เภสัชศาสตร์
 วิศวกรรมศาสตร์
 วิชาศิลปะ

วิเชียร เกตุสิงห์, (2530). **หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**. (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช), หน้า 88.

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์
(แบบคำถามปลายเปิด)

ข้อ 1 น้องเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยอย่างไร

.....

.....

ข้อ 2 น้องเลือกเข้าครุศาสตร์เป็นอันดับที่เท่าไร เพราะอะไร

.....

.....

ข้อ 3 เมื่อไปฟังผลข้อเขียน น้องทราบว่าคุณครู น้องรู้สึกอย่างไร

.....

.....

ข้อ 4 .....

อุทุมพร จามรมาน, (ม.ป.ป.) “การสร้างเครื่องมือวิจัย,” **ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา** (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์), เอกสารหมายเลข 8 หน้า 6.

หลังจากที่สร้างแบบสัมภาษณ์เสร็จแล้วควรจะไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มประชากรที่จะรวบรวมข้อมูล แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะรวบรวมข้อมูลขั้นสุดท้าย กลุ่มตัวอย่างที่นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่รวบรวมข้อมูลจริง ควรจะเป็นสมาชิกกลุ่มประชากรเดียวกันหรือมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2539)

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ว่า มีการตรวจสอบคุณภาพภายใน 2 ประการ คือ ความตรงและความเที่ยง

ความตรง ก่อนนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ควรมีการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา หรือความตรงตามโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่าข้อคำถามที่ใช้สัมภาษณ์ครอบคลุม

เนื้อหาที่ต้องการหรือไม่ ข้อคำถามมีความเหมาะสมเพียงใด ภาษาที่ใช้ชัดเจนหรือไม่ รวมทั้งนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้สัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบว่าข้อคำถามใช้ได้หรือไม่ หากมีข้อบกพร่องจะได้ปรับปรุงแก้ไข

ความเที่ยง การหาความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ ได้แก่

1. ใช้วิธีสัมภาษณ์ซ้ำ
2. ใช้ผู้สัมภาษณ์หลายคน ถามหรือสัมภาษณ์คนคนเดียวกัน แล้วหาค่าความสอดคล้องของข้อมูลที่ได้จากผู้ให้สัมภาษณ์

3.2 แบบสังเกต

แบบสังเกตเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคของการสังเกตต้องอาศัยประสาทสัมผัสหลายอย่างได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และกาย สังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะประสาทสัมผัสทางตาและหูเป็นสำคัญ การสังเกตที่จะใช้เป็นวิธีรวบรวมข้อมูลนั้น มักจะดำเนินการโดยผู้ชำนาญการ สังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมาย มีระบบระเบียบแน่นอน และต้องจดบันทึกในเวลาสังเกตหรือให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์, 2534; บุญเรียง ขจรศิลป์, 2539; พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540; วิเชียร เกตุสิงห์, 2539)

ชัยพร วิชาวุธ, 2523 อ้างถึงใน สุภิญญา คักดิ์เสรีชัย (2537) ได้กล่าวถึงการสร้างข้อคำถามในการสังเกตว่าขึ้นกับระบบการสังเกตและการจัดระบบ ดังนี้

1. ระบบการสังเกต โดยทั่วไปเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นระเบียบ มีความเที่ยงและมีความตรง การสังเกตพฤติกรรมจึงต้องมีระเบียบแบบแผนที่จัดเป็นระบบที่แน่นอน
2. การจัดระบบการสังเกต ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ
  - 2.1 การจำแนกพฤติกรรมที่ต้องการศึกษาออกเป็นประเภทต่าง ๆ
  - 2.2 การกำหนดวิธีการสำหรับสังเกตและบันทึกพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ

การสร้างข้อคำถามในการสังเกต ต้องจำแนกพฤติกรรมที่ต้องการศึกษาตามที่กำหนด แล้วแบ่งพฤติกรรมเป็นกลุ่ม จากนั้นกำหนดวิธีการสังเกตพฤติกรรมแต่ละกลุ่มและสิ่งที่จะบันทึกนำมาสร้างเป็นข้อคำถาม แบบสังเกตที่นิยมใช้ช่วยในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

5.2.1 แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบตรวจสอบรายการมีลักษณะเป็นรายการของข้อความที่ต้องการสังเกตจัดเรียงไว้ตามลำดับเหตุการณ์ หรือพฤติกรรมที่คาดว่าจะเกิดก่อนหลัง โดยพฤติกรรมนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ศึกษา แล้วให้ผู้สังเกตเลือกทำเครื่องหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ว่ามีเหตุการณ์หรือพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นหรือไม่ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์, 2534; บุญเรียง ขจรศิลป์, 2539) หรือเป็นเพียงการสำรวจรายการลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ ว่ามีครบถ้วนหรือไม่ และเกิดขึ้นตามรายการที่กำหนดไว้หรือไม่ มีสิ่งใดที่ขาดหายไปบ้าง และโดยมากการใช้แบบตรวจสอบรายการมักจะใช้กับเรื่องราวโดยทั่ว ๆ ไปที่ปรากฏอยู่ การสร้างแบบตรวจสอบรายการ

ทำได้โดยกำหนดประเด็นที่ต้องการทราบตามวัตถุประสงค์ให้มากที่สุด และนำประเด็นเหล่านั้นมาสร้างเป็นข้อความขึ้น นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อความและเนื้อหาว่าครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัดหรือไม่ วัดตรงประเด็นหรือไม่ เนื้อหาของข้อความถูกต้องหรือไม่ และภาษาที่ใช้ถูกต้องชัดเจนรัดกุมเพียงพอหรือไม่ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขจนผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าใช้ได้ จึงนำไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัยของแต่ละข้อความต่อไป (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2534)

ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการ	
แบบบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	
วิชาภาษาไทย	
ชื่อนักเรียน.....	ห้อง.....โรงเรียน.....
วันที่.....	ชื่อผู้สังเกต.....
.....	.....คุยกับเพื่อนในขณะที่ครูกำลังสอน
.....	.....นั่งเหม่อ
.....	.....มีความสนใจที่จะตอบคำถามครู
.....	.....ตั้งใจฟังในขณะที่ครูกำลังสอน
.....	.....ลุกจากที่มากกว่า 3 ครั้ง ในขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำ
.....	.....แสดงอาการง่วงนอนโดยการทาวมากกว่า 3 ครั้ง

บุญเรียง ขจรศิลป์, (2539). **วิธีวิจัยทางการศึกษา** (กรุงเทพมหานคร : พี.เอ็น.การพิมพ์), หน้า 79

5.2.2 แบบประเมินค่า (Rating scales) เป็นแบบสังเกตที่ใช้ในการประเมินค่าของสิ่งที่สังเกตโดยการแปลงค่าในด้านคุณภาพให้อยู่ในรูปของตัวเลขหรือด้านปริมาณ โดยการจัดลำดับความมากน้อย เป็นการแปลงค่าเชิงคุณภาพให้เป็นปริมาณด้วยการประเมินค่านั้นในเชิงเปรียบเทียบเป็นกลุ่ม เรียงตามลำดับมากน้อย ส่วนใหญ่ใช้ตั้งแต่ 3 ระดับขึ้นไป (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2534, บุญเรียง ขจรศิลป์, 2539) สำหรับรูปแบบของคำตอบทำได้หลายรูปแบบ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2530) คือ

1. **แบบใช้ตัวเลข (Numerical scales)** โดยกำหนดความหนักเบาหรือระดับของความเห็นให้ เป็น ตัวเลข หรือใช้ตัวเลขแทนความคิดเห็น เพื่อให้ง่ายในการตอบ เช่น

ตัวอย่างแบบสังเกตแบบใช้ตัวเลข					
กำหนดให้ 5 แทน มากที่สุด 4 แทน มาก 3 แทน ปานกลาง 2 แทน น้อย 1 แทน น้อยที่สุด					
รายการพฤติกรรม	5	4	3	2	1
1. การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยสมกับเป็นครู					
2. มีอารมณ์มั่นคงและควบคุมอารมณ์ได้ดี					
3. ตรงต่อเวลากับการเข้าสอนและเลิกสอน					

กระทรวงศึกษาธิการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน, (ม.ป.ป.) **การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย เล่มที่ 10** (ม.ป.ท.), หน้า 28.

2. แบบใช้เส้นกราฟ (Graphic scales) แบบนี้จะใช้เส้นกราฟที่แสดงทิศทางและระดับของความเห็นแทน

ตัวอย่างแบบสังเกตแบบเส้นกราฟ							
แบบบันทึกพฤติกรรมการสอนของคุณครู							
1. การอธิบายขอบเขตของวิชา	ชัดเจน	5	4	3	2	1	ไม่ชัดเจน
2. การอธิบายเนื้อหาวิชา	ชัดเจน	5	4	3	2	1	ไม่ชัดเจน
3. ความตรงต่อเวลาในการเข้าชั้นเรียน	ตรงเวลา	5	4	3	2	1	ไม่ตรงเวลา
4.							
5.							

บุญเรียง ขจรศิลป์, (2539). *วิธีวิจัยทางการศึกษา* (กรุงเทพมหานคร : พี.เอ็น.การพิมพ์), หน้า 80.

5.2.3 แบบบัตรคะแนน (Score card) จะมีลักษณะคล้ายแบบตรวจสอบรายการและแบบประเมินค่าผสมกัน มีลักษณะคือ จะมีรายการจัดไว้ให้ และมีคำตอบเป็นแบบประเมินค่า โดยจะเป็นตัวหนังสือไม่ใช่ตัวเลข และมักจะไม่กำหนดไว้ แต่กำหนดขอบเขตไว้ว่ามาก น้อย น้อยสุดเท่าใด การใช้ส่วนใหญ่ใช้ประเมินคุณลักษณะใหญ่ ๆ เช่น สภาพชุมชน อาคาร เป็นต้น (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์, 2534)

ตัวอย่างแบบบัตรคะแนนประเมินคุณภาพของวิทยานิพนธ์		
รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ให้
1. ความชัดเจนของปัญหาในการทำวิจัย	5	.....
2. ความชัดเจนของสมมติฐานในการวิจัย	5	.....
3. ความสำคัญของปัญหาในการวิจัย	5	.....
4.		.....
5.		.....

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์, (2534). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย* (กรุงเทพมหานคร: R&B Publishing), หน้า47.

5.2.4 แบบเทียบตัวอย่าง (Specimen) แบบเทียบตัวอย่างนี้เป็นการสร้างตัวอย่างขึ้นไว้ให้เป็นแบบแล้วเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือพฤติกรรมกับแบบตัวอย่าง (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์, 2534)

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงการตรวจสอบคุณภาพของแบบสังเกตว่าให้พิจารณาตรวจสอบคุณภาพ 2 ประการ คือ ความตรง และความเที่ยง

ความตรง ก่อนนำแบบสังเกตไปใช้ ควรมีการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสังเกต โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อพิจารณาว่าเนื้อหาสาระที่ต้องการสังเกตมีความครอบคลุมและสอดคล้องกับเรื่องที่ต้องการสังเกตเพียงใด

ความเที่ยง การตรวจสอบความเที่ยงของแบบสังเกต มี 2 วิธี คือ

1. ใช้วิธีให้ผู้สังเกตคนเดียวกันสังเกตพฤติกรรมเดียวกันในเวลาที่แตกต่างกัน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
2. ใช้วิธีการให้ผู้สังเกตหลายคน สังเกตพฤติกรรมเดียวกันของคนคนเดียวกัน แล้วนำข้อมูลที่ได้อ้อมมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หรือค่าความสอดคล้อง

ตอนที่ 4 กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

Illinois State Board of Education (2001) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการเก็บข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณไว้ดังนี้

ก่อนการตรวจโรงเรียนผู้ประเมินต้องมีการเตรียมตัวก่อนการประเมินโรงเรียน มีการวางแผนในการเก็บข้อมูลเพื่อให้การเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ได้แก่ การสังเกตห้องเรียน การสัมภาษณ์ ตามนักเรียนเข้าไปในห้องเรียน ตรวจสอบการทำงานของนักเรียน ดูกิจกรรมของโรงเรียนและตรวจสอบข้อมูลและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ผู้ประเมินภายนอกจะขอดูตารางการสอนของครูเพื่อจัดเวลาในการเข้าไปสังเกตในชั้นเรียนและสัมภาษณ์ โดยดูว่านักเรียนทำงานอย่างไร และตรวจสอบร่องรอยหลักฐาน ข้อมูลในรายงานจะเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นตัวสะท้อนให้เห็นการทำงานของโรงเรียนอย่างชัดเจน ซึ่งจะทำให้สามารถตัดสินใจได้ว่าควรปรับปรุงนักเรียนด้านใด จุดเน้นของทั้งการประเมินภายในและภายนอกอยู่ที่ 3 สิ่งต่อไปนี้ ได้แก่ 1) ด้านการเรียนการสอน 2) ด้านการเรียนของนักเรียน ความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) โรงเรียนมีลักษณะเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านการเรียนการสอน (Teaching and learning) ผู้ประเมินจะเข้าไปสังเกตในห้องเรียน โดยจะตรวจสอบสิ่งต่อไปนี้

- 1.1 สิ่งแวดล้อมด้านการเรียน (*learning environment*) สิ่งแวดล้อมนี้ประกอบด้วยแหล่งข้อมูลและปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ร่วมงานและบิดามารดาของนักเรียน
- 1.2 ยุทธวิธีในการสอน (*instructional strategies*) จะดูปฏิริยาระหว่างครูและนักเรียน

1.3 กระบวนการเรียน (learning process) ดูว่านักเรียนมีวิธีการเรียนที่หลากหลายหรือไม่

1.4 การตอบของนักเรียน (student response) ผู้ประเมินจะทดสอบดูว่านักเรียนใช้วิธีการใด และพวกเขาเข้าใจมันมากน้อยเพียงใด

ในการสังเกตนั้นถ้าเป็นไปได้ควรจะดูหลาย ๆ ห้องเรียน เพราะแต่ละห้องเรียนจะมีลักษณะของกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไป

2. ด้านการเรียนของนักเรียน ความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน (Student learning, progress and achievement) โดยผู้ประเมินภายนอกจะดูจาก

2.1 การวางหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร (curriculum design and alignment) ผู้ประเมินจะดูหลักฐานเอกสารของโรงเรียน สัมภาษณ์และเข้าไปสังเกตในชั้นเรียน

2.2 ผลงานของนักเรียน (student work) ทางโรงเรียนจะรวบรวมผลงานของนักเรียน โดยงานนั้นควรเป็นงานที่มีในหลักสูตรทั้งหมด เป็นงานที่แสดงให้เห็นความสามารถที่หลากหลาย และมีหลายระดับอายุ ที่จะทำให้ผู้ประเมินสามารถดูความก้าวหน้าและ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนได้ ในด้านการทำงาน ผู้ประเมินจะเป็นผู้เลือกนักเรียนเอง และจะดูการทำงานของนักเรียนทั้งวัน

2.3 ระบบการประเมินผลของโรงเรียน (assessment system) ผู้ประเมินภายนอก จะดูว่าทางโรงเรียนวัดผลสัมฤทธิ์นักเรียนอย่างไร ดูระบบการประเมินผลของโรงเรียน การให้เกรดของโรงเรียน ผู้ประเมินต้องการทราบว่าในขณะที่นักเรียนแสดงความสามารถของเขาออกมาให้ดู แล้วทางโรงเรียนใช้วิธีใดในการประเมิน

3. โรงเรียนมีลักษณะเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (The school as a learning community) สังคมแห่งการเรียนรู้มีลักษณะที่พร้อมจะมีการปรับปรุง โดยการให้กำลังใจ กระตุ้น สนับสนุน และอำนวยความสะดวกทุกอย่างที่จะมีผลกระทบต่อการศึกษา ผู้ประเมินภายนอกจะ สัมภาษณ์และดูจากเอกสารหลักฐานว่าโรงเรียนแห่งนั้นมีลักษณะเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้หรือไม่ โดยจะสัมภาษณ์นักเรียน บิดามารดาของนักเรียน คนในชุมชน และบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งจะตรวจสอบตามหัวข้อต่อไปนี้

3.1 มีการทำงานร่วมกันและมีวิสัยทัศน์ (shared mission and vision) โดยผู้ประเมินภายนอกจะถามบุคลากรในโรงเรียนถึงผลกระทบในการทำงานให้โรงเรียน

3.2 ความเป็นผู้นำและความสามารถในการบริหาร (leadership and administration) โดยผู้ประเมินภายนอกจะสังเกตและสัมภาษณ์บุคลากรในโรงเรียนและคนในชุมชน

3.3 โครงสร้างองค์กร (organization structure) ผู้ประเมินภายนอกจะเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดูว่าโรงเรียนมีโครงสร้างที่สนับสนุนการเรียนของนักเรียน และส่งเสริมการเตรียมการสอนของครู

3.4 การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ (professional development) ผู้ประเมินภายนอกจะดูว่าโรงเรียนสนับสนุนบุคลากรในโรงเรียน ให้มีลักษณะเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้หรือไม่ จากการศึกษาที่โรงเรียนมีการศึกษาตามอัธยาศัยคือสามารถที่จะเรียนรู้ได้ทั้งในและนอกห้องเรียน

3.5 ความมีส่วนร่วมของชุมชน (community participation) ผู้ประเมินภายนอกจะดูว่าโรงเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนหรือไม่

Jefferson Academy Charter School (2000) เป็นโรงเรียนหนึ่งที่ได้รับการประเมินภายนอกได้ยกตัวอย่างกลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ ไว้ดังนี้

1. **บุคลากรในโรงเรียน** ได้แก่ ผู้ดูแลสนาม เลขานุการของโรงเรียน ครูที่สอนเกรด 4 ผู้ช่วยสอนด้านการศึกษาลดความพิการ ครูที่สอนเกรด 3 และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา (special education)
2. **นักเรียน** ได้แก่ นักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงเกรด 7
3. **บิดามารดาของนักเรียน** ได้แก่ บิดามารดาของนักเรียนที่ยินดีเป็นอาสาสมัครในการถูกสัมภาษณ์
4. **คณะกรรมการโรงเรียน**

ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่

บุคลากรในโรงเรียน

- คุณได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารเพียงพอแล้วหรือยัง
- จงบรรยายถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน
- สิ่งที่คุณคาดหวังของห้องเรียนท่านคืออะไร
- ตั้งเป้าหมายอะไรที่เกี่ยวกับนักเรียนของคุณ
- คุณมีหน้าที่ใดบ้างในการพัฒนาหลักสูตร

นักเรียน

- นักเรียนชอบวิชาไหนมากที่สุด
- โรงเรียนให้ความปลอดภัยแก่นักเรียนอย่างไร

- นักเรียนเก่งขึ้นกว่าเดิมบ้างหรือไม่ที่ได้มาเรียนที่นี่เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนเดิม
- นักเรียนมีการบ้านมากหรือน้อยเมื่อเทียบกับโรงเรียนเดิม

บิดามารดาของนักเรียน

- คุณมีลูกกี่คนที่เรียนที่โรงเรียนนี้
- ทำไมคุณจึงตัดสินใจส่งลูกของคุณมาเรียนที่นี่
- บรรยายลักษณะของโรงเรียนว่าเป็นอย่างไร
- บรรยายลักษณะของครูที่สอนในโรงเรียนนี้
- บรรยายสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนของโรงเรียนแห่งนี้
- โรงเรียนนี้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่บ้านอย่างไร

คณะกรรมการโรงเรียน

- จงบรรยายบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ
- คณะกรรมการมีการประเมินผู้บริหารอย่างไร

Sander and others (1995) เป็นบุคลากรในศูนย์วิจัยทางการศึกษาและประเมินครูในสหรัฐอเมริกา ได้ยกตัวอย่างการประเมินโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา โดยใช้ชุดคำถามถามแต่ละตัวบ่งชี้และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คำถาม	วิธีการ
ด้านการบริหาร 1. ผู้บริหารในโรงเรียนนี้ฟังความคิดเห็นและคำร้องทุกข์ของนักเรียนบ้างหรือไม่ 2. ผู้บริหารในโรงเรียนนี้มีการพบปะสนทนากับครูและผู้ปกครองของนักเรียนบ่อยหรือไม่ 3. ผู้บริหารตั้งมาตรฐานไว้สูง และให้ครู นักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียนรู้ว่ามาตรฐานนั้นเป็นอย่างไร บ้างหรือไม่ 4. ผู้บริหารเป็นตัวอย่างที่ดีด้วยการทำงานหนัก และทำด้วยตัวเองหรือไม่ 5. ครูและนักเรียนมีส่วนช่วยในการตัดสินใจเมื่อมีอะไรเกิดขึ้นในโรงเรียนบ้างหรือไม่	สํารวจจาก ครู และ ผู้ปกครองนักเรียน
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน นักเรียนคิดถึงคนอื่นบ้างหรือไม่	สํารวจจากนักเรียน
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน 1. นักเรียนมีความเคารพบุคคลอื่นบ้างหรือไม่	สํารวจจากนักเรียน

คำถาม	วิธีการ
2. นักเรียนต้องการเป็นเพื่อนกับคนอื่นบ้างหรือไม่	
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน 1. นักเรียนมีความเคารพบุคคลอื่นบ้างหรือไม่ 2. นักเรียนต้องการเป็นเพื่อนกับคนอื่นบ้างหรือไม่	สำรวจจากนักเรียน
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนผู้ปกครองและชุมชน 1. ผู้ปกครองนักเรียนและคนในชุมชนมีความสนใจที่จะมาประชุม มาร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนหรือไม่ 2. คนส่วนใหญ่ในชุมชนมีส่วนช่วยโรงเรียนบ้างหรือไม่ 3. ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการประชุมที่โรงเรียนบ้าง หรือไม่ ชุมชนเชื่อถือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้านดนตรี ละคร และ กีฬา บ้างหรือไม่	สำรวจจากผู้ปกครอง นักเรียน, คนในชุมชน, และผู้บริหาร

ตอนที่ 5 การพัฒนาเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

เนื่องจากเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนต้องการให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ประเมินภายนอก สำหรับใช้เป็นแนวทางในการเก็บข้อมูลในโรงเรียน ในการพัฒนาเอกสารนี้ได้ใช้หลักการพัฒนาคู่มือที่ใช้ในการปฏิบัติ มาเป็นแนวทางในการสร้างเพราะมีลักษณะหรือขั้นตอนทำนองเดียวกัน และมีโครงสร้างของสาระที่คล้ายกัน

โครงสร้างของเอกสาร คู่มือการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า จูไร วรศักดิ์โยธิน (2519) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างคู่มือการสอนเขียนภาษาไทยในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง โดยโครงสร้างประกอบด้วย คำแนะนำการใช้ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหา กิจกรรมในการสอนและแบบฝึกหัด เช่นเดียวกับที่เขาวรัตน์ จินดากุล (2523) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างคู่มือกิจกรรมการสอนเด็กปฐมวัย ซึ่งจะมีโครงสร้างที่ประกอบด้วย คำแนะนำในการใช้ วัตถุประสงค์ กิจกรรม สื่อการเรียน ข้อเสนอแนะ แบบฝึกทักษะและแบบสอบเพื่อทดสอบก่อนและหลังการเรียน และกิจกรรมการสอนแต่ละชุด ส่วนอ้อมทิพย์ เมฆรักขานิช (2523) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างคู่มือเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์สำหรับวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนประจำภาคเหนือ โดยมีโครงสร้างประกอบด้วยคำแนะนำในการใช้ วัตถุประสงค์ และมีเนื้อหาแบ่งเป็น 6 ตอน และมีคำถาม-คำตอบ

นอกจากนี้ จงกล พุทธิรักษา (2526) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความรู้และการปฏิบัติของผู้ป่วยผ่าตัดเต้านมที่ได้รับการสอนโดยพยาบาลอาชีพและที่เรียนด้วยตนเองโดยใช้หนังสือคู่มือ โดยมีโครงสร้างที่ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของหนังสือ คำแนะนำในการใช้ สำหรับนิตยา วรชาครียนนท์ (2531) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลของการใช้คู่มือการปฏิบัติตนที่มีต่อความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ซึ่งมีโครงสร้างที่ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย คำแนะนำในการใช้และเนื้อหาสาระเพื่อการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดเรื้อรัง ซึ่งแบ่งเป็น 5 ตอน โดยสอดแทรกข้อคำถามไว้เป็นระยะ ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบประเภท ใช่-ไม่ใช่

สุวิมล ว่องวานิช (2543) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษามีขั้นตอนในการดำเนินการหลายขั้นตอนและหนึ่งในขั้นตอนนั้นได้แก่การจัดทำคู่มือการประเมินผลภายในและประเมินผลคุณภาพคู่มือ โดยคู่มือที่สร้างมีจำนวน 4 เล่ม โครงสร้างของคู่มือเล่มที่ 1 ประกอบด้วย ขั้นตอนการทำการประเมินผลภายในตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ โครงสร้างของคู่มือเล่มที่ 2-4 ประกอบด้วย คำแนะนำในการใช้ จุดมุ่งหมาย หลักการและเหตุผลของมาตรฐานการศึกษา วิธีการวัดและประเมินผล คำอธิบายเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลซึ่งครอบคลุมรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลผู้รับผิดชอบการประเมิน เกณฑ์การประเมิน และตัวอย่างเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ต่าง ๆ.

โดยสรุป จากที่กล่าวมาจะพบว่า คู่มือส่วนใหญ่จะประกอบด้วย โครงสร้างของเนื้อหา ได้แก่ คำแนะนำในการใช้ วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย การให้ความหมายของสิ่งที่ประเมิน เนื้อหาแบบฝึกหัด และแหล่งค้นข้อมูลเพิ่มเติม

หลักการสร้างเอกสาร คู่มือการปฏิบัติงาน

ทศนา แชมมณี (2538) กล่าวว่า การเขียนหนังสือแต่ละประเภทย่อมมีความแตกต่างกันไปตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหนังสือนั้น ๆ การเขียนคู่มือจึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของหนังสือนั้น นอกจากนี้ ทศนา แชมมณี (2538) ได้กล่าวถึงหลักการเขียนคู่มือไว้ดังนี้ ขั้นแรกต้องทำความเข้าใจว่า คู่มือที่เขียนขึ้นนั้นเป็นคู่มือสำหรับใคร ใครเป็นผู้ใช้ หลังจากนั้นกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนว่า ต้องการให้ผู้ใช้ได้อะไรบ้าง และควรมีส่วนหน้าที่จูงใจผู้เข้าคู่มือนี้จะช่วยผู้ใช้อะไร ผู้ใช้จะได้ประโยชน์อะไรบ้าง ควรมีส่วนที่ให้หลักการหรือความรู้ที่จำเป็นแก่ผู้ใช้ ในการใช้คู่มือเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด อีกทั้งควรมีส่วนที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับการเตรียมตัว การเตรียมเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์และสิ่งจำเป็นต่าง ๆ และควรมีส่วนที่ให้คำแนะนำผู้ใช้เกี่ยวกับขั้นตอนในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นอกจากนี้ทักษิณา สวานนท์ (2539) ยังกล่าวว่าหนังสือคู่มือ

อาจใช้เป็นภาษาพูดได้ เช่นเดียวกับที่จู่ไร วรชาครีย์นันท์ (2531) ได้กล่าวว่าในการเขียนคู่มือควรใช้ภาษาที่ง่าย สั้น และกะทัดรัด เพื่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย

คุณสมบัติที่ดีของการเขียนเอกสาร คู่มือการปฏิบัติงาน

ทิสนา แชมณี (2538) ยังได้กล่าวถึงคุณสมบัติที่ดีของคู่มือไว้ว่า ต้องมีคุณสมบัติด้าน**ความถูกต้อง** นั่นคือเนื้อหาสาระที่ให้นั้นควรมีความถูกต้องช่วยให้ผู้ใช้ทำสิ่งนั้นได้สำเร็จ **ความเพียงพอ** ได้แก่ การให้ข้อมูลหรือรายละเอียดที่เพียงพอจะช่วยให้สามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้สำเร็จ **ความเหมาะสมของการเรียงลำดับขั้นตอน** เพราะขั้นตอนการทำจะต้องมีการเรียงลำดับอย่างเหมาะสมเพื่อจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและประหยัด **ความชัดเจนของภาษาที่ใช้** ในการเขียน ภาษาที่ใช้จะต้องสามารถสื่อให้ผู้ใช้เข้าใจตรงกับผู้เขียน ไม่คลุมเครือ และภาษาที่ใช้จะช่วยให้ผู้ใช้เกิดความเข้าใจได้ง่าย หากสิ่งใดมีความซับซ้อนยากแก่การเขียนให้เข้าใจได้ง่าย ควรใช้เทคนิคคือประกอบ เช่น การใช้ภาพประกอบ การใช้การเปรียบเทียบ การยกตัวอย่าง เป็นต้น **ความครอบคลุมของสาระที่ให้** ควรให้คำแนะนำและชี้แจงเหตุผลเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ ที่สำคัญคือควรใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการช่วยให้ผู้ใช้คู่มือสามารถใช้เครื่องมือได้โดยสะดวก เช่น การจัดรูปเล่ม ขนาด การเลือกตัวอักษร การใช้ตัวดำ การใช้สี การใช้ภาพ

หนังสือคู่มือเมื่อสร้างเสร็จแล้วควรมีการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งมีการนำไปทดลองใช้ก่อนที่จะนำไปใช้จริง (จงกล พุทธิรักษา, 2526)

จากสาระที่ประมวลมาทั้งหมด ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนในการพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กำหนดกลุ่มผู้ใช้เอกสารแสดงแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้ประเมินภายนอกที่จะทำหน้าที่ประเมินสถานศึกษาตามแนวทางของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
2. กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดทำเอกสารแสดงแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ซึ่งได้แก่ เพื่อเสนอแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติสำหรับให้ผู้ประเมินภายนอกใช้ในการเก็บข้อมูล
3. การกำหนดโครงสร้างของเอกสารแสดงแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่ 1 บทนำ ที่มีสาระเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์การใช้ คำแนะนำในการใช้ และส่วนที่ 2 วิธีการเก็บข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษา 14 มาตรฐาน

4. การตรวจสอบคุณภาพของเอกสารแสดงแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการประเมินโรงเรียน ซึ่งพิจารณาจากองค์ประกอบต่อไปนี้ (1) การสนองความต้องการของผู้ใช้ (ประโยชน์/ความครบถ้วนของข้อมูล) (2) ความสะดวกในการนำไปใช้ (3) ความสอดคล้องกับแนวทางการประเมินของสำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (4) การสร้างความเข้าใจในแนวการจัดการศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ (5) การช่วยประหยัดเวลาในการเตรียมตัวก่อนการตรวจเยี่ยมโรงเรียน (6) การช่วยด้านการวางแผนเก็บข้อมูลอย่างมีระบบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก” นี้ มุ่งพัฒนาขึ้นเพื่อให้ผู้ประเมินภายนอกสามารถใช้ประกอบการประเมินในโรงเรียนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยพัฒนาขึ้นตามกรอบมาตรฐานการศึกษาที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ใช้สำหรับประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรก ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการ ดำเนินการ ออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการเพื่อการออกแบบแนวทางการเก็บ ข้อมูล ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน และขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ คุณภาพ แต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการเพื่อการออกแบบเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้วางแผนการดำเนินงานขั้นเตรียมการเพื่อออกแบบเอกสารแนวทางการเก็บ ข้อมูลไว้ 4 ตอน คือ (1) การศึกษาข้อมูลและแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินภายนอกเพื่อนำมาใช้ใน การพัฒนาเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน (2) การศึกษาสภาพปัญหาจากการประเมินโรงเรียน ของของผู้ประเมินภายนอกและลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ผู้ประเมินภายนอก ต้องการ (3) การศึกษารายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (4) การ ศึกษาดูงานโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดแต่ละตอน มีดังนี้

ตอนที่ 1.1 การศึกษาข้อมูลและแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินภายนอก

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินภายนอก โดยการศึกษาศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินภายนอก เข้าร่วมสังเกตการณ์การประชุมการระดม ความคิดเรื่องเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ณ โรงแรมรอยัลซิดดี วันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2544 และเข้าร่วมสังเกตการณ์การฝึกอบรมเพื่อคัดเลือกเป็นผู้ประเมิน ภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รุ่นที่ 1 ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.) จัดขึ้น ณ โรงแรมแม่น้ำ ริเวอร์ไซด์ กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 25-31 สิงหาคม พ.ศ. 2544 จากการเข้าร่วมสังเกตการณ์ผู้วิจัยได้แนวคิดเกี่ยวกับการได้มาซึ่งข้อมูลสำหรับการประเมิน ภายนอก ซึ่งได้แก่ การเก็บข้อมูลโดยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ ตลอดจนการรวบรวมข้อมูลที่เป็น เอกสารต่าง ๆ เพื่อการยืนยันตามสภาพจริง

นอกจากนี้จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการประเมินภายนอก ทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดที่ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ระบบการประเมินภายนอก มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ใน

การประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนแนวคิดในการสร้างเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

ตอนที่ 1.2 การศึกษาสภาพปัญหาจากการประเมินโรงเรียนและลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ผู้ประเมินภายนอกต้องการ

การศึกษาในขั้นตอนนี้เพื่อให้ผู้วิจัยทราบสภาพปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ประเมินภายนอกประสบจากการประเมินโรงเรียน ข้อค้นพบที่ได้ก็นำไปสู่การออกแบบเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ วิธีการที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลมี 2 วิธี คือ

1.2.1 การศึกษาสภาพปัญหาจากการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินภายนอกโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

(1) ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวน 7 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้ (1) มีความรู้ในด้านการประเมินโรงเรียน (2) มีประสบการณ์ในการประเมินโรงเรียนไม่น้อยกว่า 3 ปี

(2) การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการประเมินโรงเรียนโดยใช้การสัมภาษณ์ด้วยตนเองและสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์เพื่อให้ทราบปัญหาของการประเมินโรงเรียนที่ผู้ทรงคุณวุฒิเคยประสบและลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ผู้ประเมินภายนอกต้องการ ข้อมูลเหล่านี้นำมาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินและลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ผู้ประเมินภายนอกต้องการ การเก็บข้อมูลในขั้นตอนนี้ดำเนินการในระหว่างวันที่ 13-20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544

1.2.2 การศึกษาสภาพปัญหาจากการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินภายนอกโดยการสอบถาม

(1) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินภายนอก 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มวิทยากร ได้แก่ วิทยากรของหน่วยฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก วิทยากรพี่เลี้ยงของหน่วยฝึกอบรม วิทยากรภาคสนามในการสนับสนุนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2) กลุ่มผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้ประเมินภายนอกที่จัดโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รวมทั้งหมด 116 คน

(2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาจากการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินและลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ผู้ประเมินภายนอกต้องการ

(3) ขั้นตอนการพัฒนา

(3.1) กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในขั้นตอนที่ 1.2.1 มาเป็นแนวทางในการสร้าง ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ปัญหาจากการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมิน และตอนที่ 3 ลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ต้องการ รายละเอียดของโครงสร้างเนื้อหาดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 โครงสร้างของเนื้อหาสาระในแบบสอบถาม

ตอนที่	เนื้อหาสาระ	จำนวน	ข้อที่	รูปแบบการถาม
1	สถานภาพของผู้ตอบ	1	1	แบบตรวจสอบรายการ
2	ปัญหาจากการประเมินโรงเรียน	13		มาตราประมาณค่า 3 ระดับ
	2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการประเมิน	(1)	2	
	2.2 การใช้เครื่องมือในการประเมิน	(3)	1,3,10	
	2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	(3)	4,7,9	
	2.4 การกำหนดแหล่งข้อมูล	(3)	8,11,12	
	2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล	(2)	5,13	
	2.6 การเขียนรายงานผลการประเมิน	(1)	6	
3	ลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ต้องการ	2		แบบตรวจสอบรายการ
	3.1 ความต้องการแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน	(1)	1	
	3.2 รายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน	(1)	2	
	3.2.1 แนวการสัมภาษณ์		2.1	
	3.2.2 ร่องรอยหลักฐาน		2.2	
	3.2.3 รูปแบบของแบบบันทึก		2.3,2.4	

รายละเอียดของเนื้อหาสาระในแต่ละตอนมีดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจำแนกเป็นวิทยาการของหน่วยฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก วิทยาการพี่เลี้ยงของหน่วยฝึกอบรม วิทยาการภาคสนาม และผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้ประเมินภายนอก

ตอนที่ 2 ปัญหาจากการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินภายนอก เป็นแบบมาตรฐานค่า 3 ระดับ จำนวน 13 ข้อ การศึกษาในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบสภาพปัญหาที่ผู้ประเมินภายนอกประสบจากการไปประเมินโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ประเด็นที่สอบถามได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน ปัญหาด้านการใช้เครื่องมือในการประเมิน ปัญหาด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ปัญหาในการกำหนดแหล่งข้อมูล ปัญหาในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผล และปัญหาที่เกี่ยวกับการเขียนรายงานผลการประเมิน

ตอนที่ 3 ลักษณะของแนวทางการประเมินโรงเรียนที่ผู้ประเมินภายนอกต้องการ เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 4 ข้อ การศึกษาในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความต้องการของผู้ประเมินภายนอกว่าต้องการให้แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนมีเนื้อหาสาระใดบ้าง ในประเด็นที่เกี่ยวกับ แนวการสัมภาษณ์ ร่องรอยหลักฐาน และรูปแบบของแบบบันทึกข้อมูล

(3.2) สร้างข้อคำถามตามโครงสร้างเนื้อหาสาระแบบสอบถามตามที่กำหนดไว้ในตอนที่ 3.1

(3.3) ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม การใช้ภาษา ตลอดจนรูปแบบของแบบสอบถามขั้นต้นโดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

(4.1) ผู้วิจัยทำหน้าที่ติดต่อไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลวันสุดท้ายของการฝึกอบรมเพื่อคัดเลือกผู้ประเมินภายนอกในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการประเมินโรงเรียนจริง ในช่วง 3 วันหลังของการอบรม

(4.2) ดำเนินการเก็บข้อมูล 2 ครั้ง ครั้งแรก คือ วันที่ 17 - 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ กรุงเทพฯ และครั้งที่ 2 คือ วันที่ 8 - 14 ธันวาคม พ.ศ. 2544 ณ โรงแรมกานต์มณีพลาซ่า ซึ่งสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทั้งหมด 116 คน

(5) การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ปัญหาจากการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินภายนอก และลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ผู้ประเมินภายนอกต้องการ วิเคราะห์โดยใช้สถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับปัญหาที่พบในการประเมินโรงเรียนจากมาตรฐานค่า 3 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับของปัญหา
1.00 – 1.66	น้อย
1.67 – 2.33	ปานกลาง
2.34 – 3.00	มาก

ตอนที่ 1.3 การศึกษารายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยทำการศึกษารายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้แนวทางในการกำหนดกรอบการประเมิน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐาน ตลอดจนวิธีการประเมินโรงเรียน อันจะนำไปสู่แนวทางในการยืนยันสภาพจริงในแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อให้ความครอบคลุมมากที่สุด รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำมาศึกษาครั้งนี้ มีจำนวน 25 โรงเรียน ครอบคลุมโรงเรียนในสังกัด 5 สังกัด ได้แก่ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น ซึ่งแต่ละสังกัดจะมีโรงเรียนในโครงการนำร่องที่ทำการประเมินภายในและจัดทำรายงานการประเมินตนเองส่งหน่วยงานต้นสังกัด มีรายชื่อปรากฏในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 รายชื่อรายงานการประเมินตนเองของแต่ละโรงเรียน แยกตามสังกัด

สังกัด	รายชื่อโรงเรียน	จังหวัด
กรมสามัญศึกษา	โยธินบูรณะ **	กรุงเทพมหานคร
	มัธยมวัดนายโรง **	กรุงเทพมหานคร
	สายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์ **	กรุงเทพมหานคร
	ห้องสอนศึกษา **	แม่ฮ่องสอน
	นครสวรรค์ **	นครสวรรค์
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	ราชวินิต	กรุงเทพมหานคร
	วัดพลับพลาชัย	กรุงเทพมหานคร
	วัดอมรินทราราม	กรุงเทพมหานคร
	บ้านपालาน **	เชียงใหม่
	บ้านห้วยตะปอก **	ฉะเชิงเทรา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	กลินธรวิทยา	กรุงเทพมหานคร
	อัมพวันศึกษา	กรุงเทพมหานคร
	จารุพัฒนานุกูล *	กรุงเทพมหานคร
	ประเสริฐธรรมวิทยา *	กรุงเทพมหานคร
	แย้มสอาด *	กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

สังกัด	รายชื่อโรงเรียน	จังหวัด
สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร	วัดนาคนิมิตร	กรุงเทพมหานคร
	วัดดวงแข **	กรุงเทพมหานคร
	วัดมกุฏกษัตริยาราม **	กรุงเทพมหานคร
	วัดพลมานีย์	กรุงเทพมหานคร
	คลองสองต้นนุ่น **	กรุงเทพมหานคร
สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น	เทศบาล 1 วัดเยี่ยมเกษสุวรรณ	สมุทรปราการ
	เทศบาล 4 สิทธิไชยอุปถัมภ์ **	สมุทรปราการ
	เทศบาล 1 วัดชัยมงคล	แพร่
	เทศบาล 4 วัดคลองเรียน	สงขลา
	เทศบาล 2 บ้านหาดใหญ่	สงขลา
	เทศบาล 1 เอ็งเสียงสามัคคี	สงขลา

หมายเหตุ * ได้ศึกษารายงานการประเมินตนเองเฉพาะที่โรงเรียนแต่ไม่ได้ต้นฉบับมาศึกษาโดยละเอียด

** โรงเรียนประเมินไม่ครบทุกมาตรฐาน

ตอนที่ 1.4 การศึกษาระบบการดำเนินงานของโรงเรียน

ผู้วิจัยติดต่อไปยังโรงเรียนวัดราชวรค์รัทธาธรรมและโรงเรียนบ้านคลอง 24 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก เพื่อขออนุญาตเข้าไปศึกษาดูงานและสังเกตระบบการดำเนินงานภายในโรงเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยการสังเกต การสัมภาษณ์ครูประจำชั้น ซึ่งทำหน้าที่สอนทุกรายวิชา ควบคู่กับการสัมภาษณ์นักเรียนในชั้นเรียนนั้น ศึกษาการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเอกสาร ได้แก่ บันทึกการประชุมประจำสัปดาห์ ปฏิทินนิเทศงาน แฟ้มพัฒนางานของครู เอกสารที่ใช้ประกอบการประเมินผลภายใน และโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ยังสังเกตการณ์ในด้านกายภาพ ได้แก่ การจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหาร การจัดป้ายนิเทศ การจัดระบบเอกสารของฝ่าย/งาน ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของโรงอาหาร ห้องน้ำ อาคารเรียน บรรยากาศในโรงเรียน เป็นต้น และสังเกตการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคลากรกลุ่มต่าง ๆ ที่ปรากฏในแต่ละสถานที่ของโรงเรียน พร้อมทั้งศึกษาวิธีการประเมินผลภายในของโรงเรียน เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมจากการศึกษารายงานการประเมินตนเอง แล้วเชื่อมโยงไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่ใช้ในการประเมินภายนอกเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนเป็นรายมาตรฐานว่ามาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ต้องการประเมินสามารถเก็บข้อมูลได้จากแหล่งใดในโรงเรียนได้บ้าง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

2.1 ทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตำแหน่งนักวิชาการ 4 สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษาในการขอคำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละมาตรฐาน

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล และประเด็นที่ได้จากรายงานการประเมินตนเองของแต่ละโรงเรียน ได้แก่ วิธีการประเมินผลภายในของโรงเรียนและร่องรอย หลักฐานในแต่ละมาตรฐาน แต่ละตัวบ่งชี้ รวมทั้งจากการสังเกตการณ์ในการฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก การศึกษาระบบการดำเนินงานของโรงเรียน มาใช้ในการออกแบบเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก ทั้งนี้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นนี้ใช้เกณฑ์การประเมินที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กำหนดมาเป็นกรอบในการออกแบบแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน คือ ใช้หลัก 3A ได้แก่ Awareness Attempt และ Achievement ลำดับในการพัฒนาเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนมีดังนี้

2.2.1 ในช่วงแรกของการออกแบบเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน กำหนดให้มีโครงสร้างของสาระเพียง 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นข้อมูล และส่วนที่เป็นวิธีการเก็บข้อมูล ดังตัวอย่าง

แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก	
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา	
ข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนรู้ว่านักเรียนคนใดมี วินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา	- สัมภาษณ์ครู
2. ครูมีความคิดที่จะพัฒนานักเรียนให้มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา	- สัมภาษณ์ครู
3. มีการจัดประชุมอบรมนักเรียนเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียน	- สัมภาษณ์ครู - สัมภาษณ์นักเรียน - ดูจากสมุดบันทึกการประชุม
4.	.....
5.	.....

2.2.2 ทำการปรับปรุงครั้งที่ 1 ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยเพิ่มการพิจารณาตามหลัก 3A ได้แก่ **Awareness Attempt** และ **Achievement** เพื่อให้สอดคล้องกับ แนวทางของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาพร้อมทั้งเพิ่มแนวคำถาม ดังตัวอย่าง

แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก (ปรับปรุงครั้งที่ 1)			
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์			
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา			
	ข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล	แนวคำถาม
1	Awareness		
1.1	ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน รู้ว่านักเรียนคนใดมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา	- สัมภาษณ์ครู	- โรงเรียนท่านมีวิธีการเก็บข้อมูลนักเรียนเกี่ยวกับการทำผิดระเบียบวินัยหรือไม่ อย่างไร - โรงเรียนท่านมีวิธีการเก็บข้อมูลนักเรียนที่มีความรับผิดชอบหรือไม่ อย่างไร - โรงเรียนท่านมีวิธีการเก็บข้อมูลนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนาหรือไม่ อย่างไร ฯลฯ
1.2	.....	.....	.....
2	Attempt		
2.1	มีการจัดประชุมอบรมนักเรียนเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียน	- สัมภาษณ์ครู - สัมภาษณ์นักเรียน - ดูจากสมุดบันทึกการประชุม	- ทางโรงเรียนได้มีการอบรมนักเรียนเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียนบ้างหรือไม่ อย่างไร - .....
2.2	.....	.....	.....
3	Achievement		
3.1	มีการเดินแถวเข้าโรงเรียน และกลับบ้านตรงเวลา	- สัมภาษณ์นักการ/แม่ค้า/คนที่บ้านใกล้โรงเรียน - สัมภาษณ์ผู้ปกครอง - สังเกตการเดินแถวของนักเรียน	นักการ/แม่ค้า/คนที่บ้านใกล้โรงเรียน - นักเรียนมีการเดินแถวเข้าโรงเรียนเป็นประจำหรือไม่หรือไม่ ฯลฯ ผู้ปกครอง - นักเรียนกลับบ้านตรงตามเวลาหรือไม่ ฯลฯ
3.2	.....	.....	.....

2.2.3 ปรับปรุงครั้งที่ 2 เพิ่มแหล่งร่องรอยหลักฐานที่สามารถตรวจสอบข้อมูลในการประเมินจากเดิมที่มีเพียงคำถามในการสัมภาษณ์ และออกแบบการนำเสนอแนวทางการเก็บข้อมูลใหม่ โดยไม่แยกตามตัวบ่งชี้แต่ละตัวเนื่องจากมีความซ้ำซ้อนของข้อมูล ร่องรอย หลักฐาน และใช้การเก็บข้อมูลมาก แต่จะกำหนดแนวทางการเก็บข้อมูลโดยรวมทั้งมาตรฐาน เพื่อให้การประเมินเป็นแบบองค์รวม ดังตัวอย่าง

แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก (ปรับปรุงครั้งที่ 2)										
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์										
Awareness										
ข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล									
1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนว่านักเรียนคนใดมีวินัย มีความรับผิดชอบ.....	* สัมภาษณ์ ☐ ครู ☐ นักเรียน									
2.										
Attempt										
ข้อมูล										
1. มีการอบรมนักเรียนเรื่องความมีวินัย ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา										
2.										
วิธีการเก็บข้อมูล	ร่องรอยหลักฐาน	ตัวบ่งชี้ 1		ตัวบ่งชี้ 2		ตัวบ่งชี้ 3		ตัวบ่งชี้ 4		
* สังเกตจาก ร่องรอยหลักฐาน	● สมุดบันทึกการอบรมหน้าเสาธง (ดูว่ามีการอบรมเรื่องคุณธรรม จริยธรรมบ้างหรือไม่)	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	
* สัมภาษณ์ ☐ นักเรียน ☐ ครู		●								
Achievement										
ข้อมูล					วิธีการเก็บข้อมูล					
1. นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา.....					* สังเกตจากร่องรอยหลักฐาน * สัมภาษณ์ ● นักเรียน ● ครู ● ผู้ปกครอง ● นักการ					
2.										
ร่องรอยหลักฐาน		ตัวบ่งชี้ 1	ตัวบ่งชี้ 2	ตัวบ่งชี้ 3	ตัวบ่งชี้ 4		ตัวบ่งชี้ 1		ตัวบ่งชี้ 2	
● สังเกตการซื้ออาหาร มีการเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง		ประพุดดี ร้อยละ	ประพุดดี ร้อยละ	ประพุดดี ร้อยละ	ระพุดดี ร้อยละ		ระพุดดี ร้อยละ		ระพุดดี ร้อยละ	
●										

แนวคำถาม Awareness					
คำถาม	ใช่	ไม่ใช่	คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
ครู 1. ท่านรู้หรือไม่ว่านักเรียน - มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบ และหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา - มีความซื่อสัตย์ สุจริต - มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และ เสียสละเพื่อส่วนรวม - มีความประหยัด			ครู (ต่อ) 2. ท่านมีความคิดที่จะพัฒนานักเรียนให้มี - มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตาม ระเบียบหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละ ศาสนา - มีความซื่อสัตย์ สุจริต - มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม - มีความประหยัด ฯลฯ		
แนวคำถาม Attempt					
คำถาม	ใช่	ไม่ใช่	คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
ครูและนักเรียน 1. ในการเข้าแถวหน้าเสาธงตอนเช้าและในห้องเรียน ครูได้บอกรายชื่อเรื่องต่อไปนี้บ้างหรือไม่ - มีวินัย มีความรับผิดชอบ - มีความซื่อสัตย์ สุจริต - มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และ เสียสละเพื่อส่วนรวม - มีความประหยัด ฯลฯ			ผู้ปกครอง ทางโรงเรียนได้เคยมีหนังสือขอ ความร่วมมือจากท่านให้ช่วยกวดขัน ให้นักเรียนมีคุณธรรมบ้างหรือไม่ ฯลฯ		
แนวคำถาม Achievement					
คำถาม	ใช่	ไม่ใช่	คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
ผู้ปกครอง 1. บุตรหลานของท่านกลับบ้านตรงเวลาหรือไม่ 2. .... 3. .... ฯลฯ			นักการ 1. ท่านต้องเก็บเศษขยะที่นักเรียนทิ้งไว้ เป็นประจำ 2. .... 3. .... ฯลฯ		
นักเรียน 1. เพื่อน ๆ ของนักเรียนแต่งกายผิดระเบียบ บ้างหรือไม่ และมีมากน้อยเพียงใด 2. .... 3. .... ฯลฯ			ครู 1. นักเรียนเคยร่วมกิจกรรมบริจาคสิ่งของ 2. .... 3. .... ฯลฯ		

2.2.4 ปรับปรุงครั้งที่ 3 โดยเปลี่ยนแนวคำถามเข้ามาอยู่ในกรอบ 3A แต่ละตัว ไม่แยกออกไปต่างหาก ตัดวิธีการเก็บข้อมูล และตารางร่องรอยหลักฐานออก แล้วเปลี่ยนเป็นแหล่งข้อมูล/วิธีการประเมิน และเพิ่มกรอบผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่าง

แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก (ปรับปรุงครั้งที่ 3)

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

คำอธิบาย ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม โดยการแสดงออกทางความคิดและพฤติกรรมที่เหมาะสม

ตัวบ่งชี้

- 1.1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา
- 1.2 ซื่อสัตย์ สุจริต (และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพสำหรับระดับอาชีวศึกษา)
- 1.3 มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
- 1.4 ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติ อย่าง

Awareness			
ข้อมูล			ผู้ให้ข้อมูล
1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนรู้ว่านักเรียนคนใดมีวินัย มีความรับผิดชอบ			1. นักเรียน
2.			2. ครู
แหล่งข้อมูล/วิธีการประเมิน	แนวคำถาม		
1. พิจารณาจากหลักฐานที่ปรากฏ เช่น แบบบันทึกการเก็บของได้ ใบอนุโมทนาบัตร บิลค่าน้ำค่าไฟ..... ฯลฯ	นักเรียน		
2. สัมภาษณ์นักเรียน ครู	คุณครูให้ความสนใจนักเรียนในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ บ้างหรือไม่ ฯลฯ		
ครู			
1. ท่านมีความคิดที่จะพัฒนานักเรียนให้มีสิ่งเหล่านี้บ้างหรือไม่			
- มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบ และหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา			
-			
Attempt			
ข้อมูล	แหล่งข้อมูล/วิธีการประเมิน	ผู้ให้ข้อมูล	แนวคำถาม
1. มีการอบรมนักเรียน.....	1. พิจารณาจากหลักฐานที่ปรากฏ เช่น สมุดบันทึกการอบรมหน้าเสาธง.....	1. นักเรียน	นักเรียน.....
.....		2.	ครู.....
Achievement			
ข้อมูล	แหล่งข้อมูล/วิธีการประเมิน	ผู้ให้ข้อมูล	แนวคำถาม
1. นักเรียนมีวินัย มี.....	1. พิจารณาจากหลักฐานที่ปรากฏ เช่น สมุดบันทึกของฝ่ายปกครอง.....	1. นักเรียน	นักเรียน.....
.....		2.	ครู.....

2.2.5 สร้างแบบบันทึกข้อมูลระหว่างการตรวจเยี่ยมสำหรับผู้ประเมินภายนอกโดยการปรับจากแบบบันทึกข้อมูลระหว่างการตรวจเยี่ยมโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกของ รศ.ดร.สุวิมล ว่องวานิช ซึ่งได้เคยใช้ในการฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก จัดโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รุ่นที่ 1 โดยการเพิ่มสาระในส่วนของการสรุปผลการประเมิน จุดเด่น จุดที่ควรปรับปรุง และข้อเสนอแนะ มีลักษณะแบบปลายเปิดเข้ามา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประเมินได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

2.3 นำเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่สร้างไปทดลองใช้กับโรงเรียนบ้านบางกะปิ ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร ในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2545 โดยใช้เวลาในการทดลอง 1 วัน ทั้งช่วงเช้าและบ่าย

2.3.1 กลุ่มผู้ทดลองใช้

กลุ่มผู้ทดลองใช้มีจำนวน 8 คน มีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในสาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา

2.3.2 เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ใช้ในการทดลอง

เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ใช้ในการทดลอง มีจำนวน 4 มาตรฐาน ซึ่งเป็นมาตรฐานด้านผู้เรียนทั้งหมด ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 (คุณธรรม จริยธรรม) มาตรฐานที่ 6 (กระตือรือร้นในการเรียนรู้ รักการอ่าน) มาตรฐานที่ 9 (ทักษะในการทำงานและเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต) และมาตรฐานที่ 10 (สุขภาพ)

2.3.3 การทดลองใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

การทดลองใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน กำหนดกลุ่มผู้ประเมินเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 2 คน รวม 8 คน โดยกำหนดแผนการทดลอง ดังปรากฏในตารางที่ 3.3 ทั้งนี้ เพื่อให้เห็นความแตกต่างเมื่อผู้ประเมินเข้าไปประเมินแบบมีเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนและไม่มีเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

ตารางที่ 3.3 การออกแบบการใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

คนที่	ช่วงเช้า	ช่วงบ่าย	หมายเหตุ
1,2	มาตรฐานที่ 1	มาตรฐานที่ 6	วางแผนการประเมินโดยไม่ได้ใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน
3,4	มาตรฐานที่ 1	มาตรฐานที่ 6	วางแผนการประเมินโดยศึกษาเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนก่อน
5,6	มาตรฐานที่ 10	มาตรฐานที่ 10	ช่วงเช้าวางแผนการประเมินโดยไม่ได้ใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนในมาตรฐานที่ 10 ช่วงบ่ายประเมินมาตรฐานเดิม (ม.10) แต่ศึกษาเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนประกอบการวางแผนการประเมิน

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

คนที่	ช่วงเข้า	ช่วง پای	หมายเหตุ
7,8	มาตรฐานที่ 9	มาตรฐานที่ 10	ช่วงเข้าทำการประเมินโดยไม่ได้ใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ก่อนในมาตรฐานที่ 9 ช่วง پایประเมินมาตรฐานใหม่ (ม.10) แต่ศึกษาเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนประกอบการวางแผนการประเมิน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพ

3.1 การตรวจสอบครั้งที่ 1 หลังจากทดลองใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ด้วยวิธีการระดมความคิดจากกลุ่มผู้ประเมิน 8 คน ที่ได้มีโอกาสทดลองใช้แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน โดยทำการประชุมครั้งวัน ที่ห้องประชุมภาควิชาวิจัยการศึกษา วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ.2545 เพื่อระดมความคิดเกี่ยวกับคุณภาพของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน โดยพิจารณาตามเกณฑ์การประเมิน 6 ด้าน ได้แก่ (1) การสนองความต้องการของผู้ใช้ (ประโยชน์/ความครบถ้วนของข้อมูล) (2) ความสะดวกในการนำไปใช้ (3) ความสอดคล้องกับแนวทางการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (4) การสร้างความเข้าใจในแนวการจัดการศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ (5) การช่วยประหยัดเวลาในการเตรียมตัวก่อนการตรวจเยี่ยมโรงเรียน (6) การช่วยด้านการวางแผนการเก็บข้อมูลอย่างมีระบบ

3.2 การตรวจสอบครั้งที่ 2 ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิข้อ 3.1 มาปรับปรุงเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน และจัดการประชุมเพื่อระดมความคิดจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับคุณภาพของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

3.2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวน 17 คน โดยพิจารณาจากเกณฑ์ลักษณะได้ลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ (1) ผู้ประเมินภายนอกที่ผ่านการฝึกอบรมเป็นผู้ประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 1 คน (2) นักวิชาการในกระทรวงศึกษาธิการที่มีประสบการณ์ในด้านการประเมินโรงเรียน จำนวน 2 คน (3) วิทยากรในการอบรมผู้ประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 4 คน (4) วิทยากรในการอบรมและมีผลงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 1 คน (5) นักวิชาการในสาขาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 9 คน

3.2.2 ทำการจัดประชุมกลุ่มสนทนา (focus group) ณ ห้องประชุมนานาชาติ 2 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2545 เวลา 9.00 - 12.00 น. โดย

ทำการบันทึกเทปการอภิปราย พร้อมทั้งแจกแบบประเมินคุณภาพเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น

3.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินคุณภาพเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก วิเคราะห์โดยใช้สถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1.00 – 1.49	ควรปรับปรุง
1.50 – 2.49	พอใช้
2.50 – 3.49	ปานกลาง
3.50 – 4.49	ดี
4.50 – 5.00	ดีมาก

3.2.4 ดำเนินการปรับปรุงเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3 การตรวจสอบครั้งที่ 3 จัดทำเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกฉบับสมบูรณ์ที่มีสาระครบถ้วนสำหรับการประเมินโรงเรียน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ และกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพโรงเรียนเป็นผู้ตรวจสอบเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก จากนั้นดำเนินการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4 การตรวจสอบครั้งที่ 4 นำเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกที่ปรับปรุงไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน ประเมินโดยใช้แบบประเมินที่เป็นมาตรฐานค่า ตรวจสอบคุณภาพ ผู้ทรงคุณวุฒิมีคุณสมบัติดังนี้ (1) อาจารย์/นักวิชาการด้านการวัดและประเมินผล หรือ (2) ผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

3.4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ

เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ คือ แบบประเมินเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก วิเคราะห์โดยใช้สถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์การกระจาย โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1.00 – 1.49	ควรปรับปรุง
1.50 – 2.49	พอใช้
2.50 – 3.49	ปานกลาง
3.50 – 4.49	ดี
4.50 – 5.00	ดีมาก

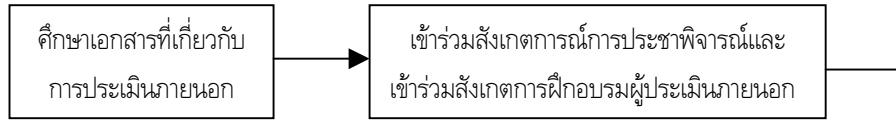
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการเพื่อออกแบบแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

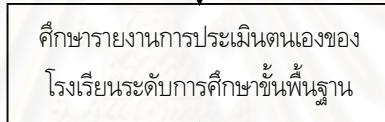
1.1 การศึกษาข้อมูลและแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินภายนอก

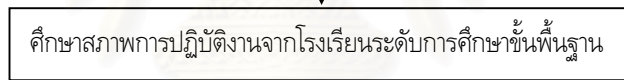
1.2 การศึกษาสภาพปัญหาจากการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินภายนอก

1.3 การศึกษารายงานการประเมินตนเอง

1.4 การศึกษาระบบการดำเนินงานของโรงเรียน

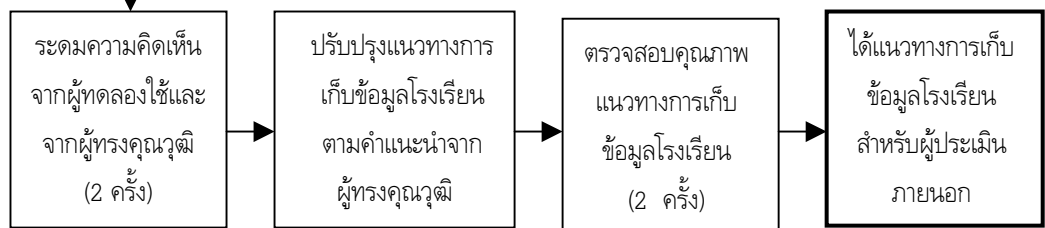
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาแนวทาง

การเก็บข้อมูลโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพ

แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

แผนภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาใช้ในการ ประเมินภายนอกครั้งแรก จำนวน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ ดำเนินการวิจัยโดยการศึกษเอกสาร สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทดลองใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน จัดประชุมเพื่อระดมความคิด จากผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สภาพปัญหาจาก การประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินและลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ผู้ประเมิน ภายนอกต้องการ ตอนที่ 2 การศึกษาข้อมูลเพื่อการออกแบบเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ตอนที่ 3 เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนฉบับทดลองใช้และผลการตรวจสอบคุณภาพขั้นต้น โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาความเหมาะสมของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน 6 ด้าน ได้แก่ (1) การสนองความต้องการของผู้ใช้ (ประโยชน์/ความครบถ้วนของข้อมูล) (2) ความสะดวกในการ นำไปใช้ (3) ความสอดคล้องกับแนวทางการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (4) การสร้างความเข้าใจในแนวการจัดการศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ (5) การช่วยประหยัดเวลาในการเตรียมตัวก่อนการตรวจเยี่ยมโรงเรียน (6) การช่วยด้านการวางแผน เก็บข้อมูลอย่างมีระบบ ตอนที่ 4 การตรวจสอบคุณภาพเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน หลังการปรับปรุง ตอนที่ 5 ผลผลิตของการวิจัย

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาจากการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินและลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูล โรงเรียนที่ผู้ประเมินภายนอกต้องการ

จากการศึกษาสภาพปัญหาในการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินและลักษณะของแนวทาง การเก็บข้อมูลโรงเรียนที่กลุ่มวิทยากรและกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้ประเมินภายนอกต้องการ ปรากฏผลดังนี้

ตอนที่ 1.1 สภาพปัญหาจากการประเมินโรงเรียน

ตารางที่ 4.1 แสดงระดับปัญหาจากการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ โดยภาพรวมพบว่า ปัญหาจากการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึง มาก คือ ปัญหาไม่มีเอกสารแสดงแนวทางในการเก็บข้อมูล (69.80%) รองลงมา คือ ปัญหาที่ต้อง จัดเก็บข้อมูลมากทำให้ดูไม่ทัน (68.1%) และปัญหาผู้ประเมินเขียนสรุปไม่ได้ (58.6%) เมื่อพิจารณา ตามกลุ่มผู้ตอบ พบว่า กลุ่มวิทยากรมีความคิดเห็นว่า ปัญหาในการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินที่มี

ปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือ ปัญหาข้อมูลมากทำให้ดูไม่ทัน (76.9%) รองลงมา คือ ปัญหาไม่มีเอกสารแสดงแนวทางในการเก็บข้อมูล (73.10%) และปัญหาข้อมูลมากวิเคราะห์ไม่ถูก (65.4%) ส่วนกลุ่มผู้เข้าอบรมมีความคิดเห็นว่าปัญหาจากการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ถึงมาก คือ ปัญหาไม่มีเอกสารแสดงแนวทางในการเก็บข้อมูล (68.90%) รองลงมาคือ ปัญหาข้อมูลมากทำให้ดูไม่ทัน (65.6%) และปัญหาผู้ประเมินเขียนสรุปไม่ได้ (65.4%) จะเห็นว่าปัญหาที่ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันในระดับปานกลางถึงมาก คือ ปัญหาไม่มีเอกสารแสดงแนวทางในการเก็บข้อมูล โดยกลุ่มวิทยากรมีความเห็นในเรื่องนี้ถึง 73.10% และกลุ่มผู้เข้าอบรมมีความเห็นถึง 68.90% และปัญหาที่ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันในระดับปานกลางถึงมากอีกเรื่องหนึ่งคือ ปัญหาข้อมูลมากทำให้ดูไม่ทัน โดยกลุ่มวิทยากรมีความเห็นในเรื่องนี้ถึง 76.9% และกลุ่มผู้เข้าอบรมมีความเห็นถึง 65.6% แสดงว่าทั้งสองปัญหานี้เป็นปัญหาที่สำคัญสำหรับผู้ประเมินเป็นอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 2.08 จากมาตราประมาณค่า 3 ระดับ ได้แก่ ปัญหาไม่มีเอกสารแสดงแนวทางในการเก็บข้อมูล ส่วนปัญหาที่ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับปานกลางได้แก่ ปัญหาไม่มีเอกสารแสดงแนวทางในการเก็บข้อมูล ปัญหาไม่รู้วิธีการเขียนสรุป ปัญหาข้อมูลมากทำให้ดูไม่ทัน และปัญหาข้อมูลเหมือนกันแต่ตีความหมายไม่เหมือนกันระหว่างคณะผู้ประเมินด้วยกันเอง สำหรับปัญหาที่ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นต่างกัน โดยกลุ่มวิทยากรมีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาระดับปานกลางแต่กลุ่มผู้เข้าอบรม มีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาน้อย ได้แก่ ปัญหาไม่เข้าใจวิธีการประเมิน ปัญหาข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริง ปัญหาข้อมูลมากวิเคราะห์ไม่ถูก ปัญหาไม่รู้วิธีเข้าถึงข้อมูล ปัญหาไม่รู้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างให้เป็นตัวแทนที่ดี และปัญหาหาแหล่งข้อมูลไม่ครบ

โดยสรุปปัญหาที่พบมากคือ การไม่มีเอกสารแสดงแนวทางในการเก็บข้อมูล (มีค่าเฉลี่ย 2.08) แต่มีระดับปานกลาง นอกนั้นเป็นปัญหาระดับน้อย

ตารางที่ 4.1 ร้อยละของปัญหาในการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบและระดับของปัญหา

ปัญหา	กลุ่มผู้ตอบ	ระดับปัญหา			รวม	mean	S.D.
		น้อย	ปานกลาง	มาก			
ไม่มีเอกสารแสดงแนวทางในการเก็บข้อมูล	กลุ่มวิทยากร	7 (26.90%)	10 (38.50%)	9 (34.60%)	26 (100.00%)	2.08	.80
	กลุ่มผู้เข้าอบรม	28 (31.10%)	35 (38.90%)	27 (30.00%)	90 (100.00%)	1.99	.79
รวม		35 (30.20%)	45 (38.80%)	36 (31.00%)	116 (100.00%)	2.01	.79

หมายเหตุ: พิสัยของคะแนนมีค่า 1-3

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัญหา	กลุ่มผู้ตอบ	ระดับปัญหา			รวม	mean	S.D.
		น้อย	ปานกลาง	มาก			
ไม่เข้าใจวิธีการประเมิน	กลุ่มวิทยากร	13 (50.00%)	7 (26.90%)	6 (23.10%)	26 (100.00%)	1.73	.83
	กลุ่มผู้เข้าอบรม	65 (72.20%)	20 (22.20%)	5 (5.60%)	90 (100.00%)	1.33	.58
รวม		78 (67.20%)	27 (23.30%)	11 (9.50%)	116 (100.00%)	1.42	.66
เลือกเครื่องมือประเมินไม่ถูก	กลุ่มวิทยากร	16 (61.50%)	7 (26.90%)	3 (11.50%)	26 (100.00%)	1.50	.71
	กลุ่มผู้เข้าอบรม	58 (64.40%)	27 (30.00%)	5 (5.60%)	90 (100.00%)	1.41	.60
รวม		74 (63.80%)	34 (29.30%)	8 (6.90%)	116 (100.00%)	1.43	.62
ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริง	กลุ่มวิทยากร	13 (50.00%)	9 (34.60%)	4 (15.40%)	26 (100.00%)	1.65	.75
	กลุ่มผู้เข้าอบรม	43 (47.80%)	27 (30.00%)	20 (22.20%)	90 (100.00%)	1.74	.80
รวม		56 (48.30%)	36 (31.00%)	24 (20.70%)	116 (100.00%)	1.72	.79
ข้อมูลมาก วิเคราะห์ไม่ถูก	กลุ่มวิทยากร	9 (34.60%)	10 (38.50%)	7 (26.90%)	26 (100.00%)	1.92	.80
	กลุ่มผู้เข้าอบรม	51 (56.70%)	29 (32.20%)	10 (11.10%)	90 (100.00%)	1.54	.69
รวม		60 (51.70%)	39 (33.60%)	17 (14.70%)	116 (100.00%)	1.63	.73
ไม่รู้วิธีการเขียนสรุปผล	กลุ่มวิทยากร	11 (42.30%)	7 (26.90%)	8 (30.80%)	26 (100.00%)	1.88	.86
	กลุ่มผู้เข้าอบรม	37 (41.10%)	40 (44.40%)	13 (14.40%)	90 (100.00%)	1.73	.70
รวม		48 (41.40%)	47 (40.50%)	21 (18.10%)	116 (100.00%)	1.77	.74
ไม่รู้วิธีเข้าถึงข้อมูล	กลุ่มวิทยากร	10 (38.50%)	8 (30.80%)	8 (30.80%)	26 (100.00%)	1.92	.84
	กลุ่มผู้เข้าอบรม	53 (58.90%)	27 (30.00%)	10 (11.10%)	90 (100.00%)	1.52	.69
รวม		63 (54.30%)	35 (30.20%)	18 (15.50%)	116 (100.00%)	1.61	.74

หมายเหตุ: พิลัยของคะแนนมีค่า 1-3

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัญหา	กลุ่มผู้ตอบ	ระดับปัญหา			รวม	mean	S.D.
		น้อย	ปานกลาง	มาก			
ไม่รู้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างให้เป็นตัวแทนที่ดี	กลุ่มวิทยากร	12 (46.20%)	8 (30.80%)	6 (23.10%)	26 (100.00%)	1.77	.82
	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	49 (54.40%)	33 (36.70%)	8 (8.90%)	90 (100.00%)	1.54	.66
รวม		61 (52.60%)	41 (35.30%)	14 (12.10%)	116 (100.00%)	1.59	.70
ข้อมูลมากทำให้ดูไม่ทัน	กลุ่มวิทยากร	6 (23.10%)	13 (50.00%)	7 (26.90%)	26 (100.00%)	2.04	.72
	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	31 (34.40%)	36 (40.00%)	23 (25.60%)	90 (100.00%)	1.91	.77
รวม		37 (31.90%)	49 (42.20%)	30 (25.90%)	116 (100.00%)	1.94	.76
ไม่รู้วิธีการสัมภาษณ์	กลุ่มวิทยากร	12 (46.20%)	11 (42.30%)	3 (11.50%)	26 (100.00%)	1.65	.69
	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	64 (71.10%)	21 (23.30%)	5 (5.60%)	90 (100.00%)	1.34	.58
รวม		76 (65.50%)	32 (27.60%)	8 (6.90%)	116 (100.00%)	1.41	.62
ไม่รู้วิธีการเก็บข้อมูล	กลุ่มวิทยากร	16 (61.50%)	6 (23.10%)	4 (15.40%)	26 (100.00%)	1.54	.76
	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	70 (77.80%)	16 (17.80%)	4 (4.40%)	90 (100.00%)	1.27	.54
รวม		86 (74.10%)	22 (19.00%)	8 (6.90%)	116 (100.00%)	1.33	.60
หาแหล่งข้อมูลไม่ครบ	กลุ่มวิทยากร	12 (46.20%)	5 (19.20%)	9 (34.60%)	26 (100.00%)	1.88	.91
	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	46 (51.10%)	34 (37.80%)	10 (11.10%)	90 (100.00%)	1.60	.68
รวม		58 (50.00%)	39 (33.60%)	19 (16.40%)	116 (100.00%)	1.66	.75
ข้อมูลเหมือนกันแต่ตีความหมายไม่เหมือนกันระหว่างคณะผู้ประเมินด้วยตนเอง	กลุ่มวิทยากร	11 (42.30%)	11 (42.30%)	4 (15.40%)	26 (100.00%)	1.73	.72
	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	41 (45.60%)	34 (37.80%)	15 (16.70%)	90 (100.00%)	1.71	.74
รวม		52 (44.80%)	45 (38.80%)	19 (16.40%)	116 (100.00%)	1.72	.73

หมายเหตุ พิลัยของคะแนนมีค่า 1-3

กลุ่มวิทยากร หมายถึง วิทยากรของหน่วยฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก วิทยากรที่เลี้ยงของหน่วยฝึกอบรม และ วิทยากรภาคสนาม, กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้ประเมินภายนอก

ตอนที่ 1.2 ลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ผู้ประเมินภายนอกต้องการ

ตารางที่ 4.2 แสดงลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่กลุ่มตัวอย่างต้องการจำแนกตามประเด็นที่พิจารณาและกลุ่มผู้ตอบ โดยภาพรวมพบว่า กลุ่มผู้ตอบมีความต้องการแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ร้อยละ 87.9 โดยต้องการให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับแนวการสัมภาษณ์ ร้อยละ 95.1 ทั้งนี้ผู้ที่เห็นว่าแนวการสัมภาษณ์ควรระบุกว้าง ๆ มีร้อยละ 42.2 และที่เห็นว่าควรระบุละเอียดมีร้อยละ 52.9 ผู้ที่ต้องการให้แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนมีรายละเอียดเกี่ยวกับร่องรอยหลักฐาน ร้อยละ 98.0 โดยจำแนกเป็นร่องรอยหลักฐานที่ระบุเป็นตัวอย่าง ร้อยละ 33.3 และระบุให้ครบ ร้อยละ 64.7 ต้องการให้แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนมีรายละเอียดเกี่ยวกับแบบฟอร์มการบันทึกแบบผสมมากที่สุด ร้อยละ 68.3 รองลงมาเป็นแบบปลายเปิด ร้อยละ 16.8 และแบบปลายปิด ร้อยละ 14.9 กลุ่มผู้ตอบส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.4 ต้องการให้แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนมีหลายฉบับ โดยจำแนกตามระดับการศึกษามากที่สุด ร้อยละ 83.6 รองลงมาจำแนกตามขนาดโรงเรียน ร้อยละ 70.5 และจำแนกตามสถานที่ตั้ง ร้อยละ 41.0 เมื่อพิจารณาตามกลุ่มผู้ตอบ พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันมากที่สุดในเรื่องของความต้องการแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน โดยกลุ่มวิทยากรมีความต้องการแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ร้อยละ 80.8 และกลุ่มผู้เข้าอบรมก็มีความต้องการถึง ร้อยละ 90.0 และทั้งสองกลุ่มต่างต้องการให้มีแนวการสัมภาษณ์โดยกลุ่มวิทยากรต้องการแนวการสัมภาษณ์ถึง ร้อยละ 100 และกลุ่มผู้เข้าอบรมต้องการ ร้อยละ 93.9 ในเรื่องร่องรอยหลักฐาน ทั้งสองกลุ่มต้องการให้ระบุให้ครบ โดยกลุ่มวิทยากรต้องการ ร้อยละ 61.9 กลุ่มผู้เข้าอบรมต้องการ ร้อยละ 65.4 ส่วนแบบฟอร์มการบันทึก ทั้งสองกลุ่มต่างต้องการให้แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนมีรายละเอียดเกี่ยวกับแบบฟอร์มการบันทึกแบบผสมมากที่สุด โดยกลุ่มวิทยากรต้องการ ร้อยละ 81.0 และกลุ่มผู้เข้าอบรมต้องการร้อยละ 65.0

ตารางที่ 4.2 ร้อยละของความต้องการแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนจำแนกตามประเด็นที่พิจารณา และกลุ่มผู้ตอบ

ประเด็น	ความต้องการ	กลุ่มผู้ตอบ		รวม
		กลุ่มวิทยากร	กลุ่มผู้เข้าอบรม	
ความต้องการแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน	ต้องการ	21 (80.8%)	81 (90.0%)	102 (87.9%)
	ไม่ต้องการ	5 (19.2%)	9 (10.0%)	14 (12.1%)
รวม		26 (100.0%)	90 (100.0%)	116 (100.00%)

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็น	ความต้องการ	กลุ่มผู้ตอบ		รวม
		กลุ่มวิทยากร	กลุ่มผู้เข้าอบรม	
แนวการสัมภาษณ์	ต้องการ			
	- ระบุกว้างๆ	9 (42.8%)	34 (42.0%)	43 (42.2%)
	- ระบุละเอียด	12 (57.2%)	42 (51.9%)	54 (52.9%)
	ไม่ต้องการ	-	5 (6.2%)	5 (4.9%)
รวม		21 (100.0%)	81 (100.0%)	102 (100.0%)
ร่องรอยหลักฐาน	ระบุ			
	- ระบุเป็นตัวอย่าง	8 (38.1%)	26 (32.1%)	34 (33.3%)
	- ระบุให้ครบ	13 (61.9%)	53 (65.4%)	66 (64.7%)
	ไม่ระบุ	-	2 (2.5%)	2 (2.0%)
รวม		21 (100.0%)	81 (100.0%)	102 (100.0%)
แบบฟอร์มการบันทึก	ปลายปิด	-	15 (18.8%)	15 (14.9%)
	ปลายเปิด	4 (19.0%)	13 (16.3%)	17 (16.8%)
	ผสม	17 (81.0%)	52 (65.0%)	69 (68.3%)
รวม		21 (100.0%)	80 (100.0%)	101 (100.0%)
จำนวนแบบฟอร์ม	มีแบบเดียว	6 (28.6%)	34 (42.5%)	40 (39.6%)
	มีหลายฉบับ	15 (71.4%)	46 (57.5%)	61 (60.4%)
	- จำแนกตามระดับโรงเรียน	12 (80.0%)	39 (84.8%)	51 (83.6%)
	- จำแนกตามขนาดโรงเรียน	9 (60.0%)	34 (73.9%)	43 (70.5%)
	- จำแนกตามสถานที่ตั้งโรงเรียน	5 (33.3%)	20 (43.5%)	25 (41.0%)

โดยสรุปจากการสำรวจสภาพปัญหาจากการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินและลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ผู้ประเมินภายนอกต้องการ พบว่า ปัญหาที่พบมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัญหาไม่มีเอกสารแสดงแนวทางในการเก็บข้อมูล ปัญหาข้อมูลมากทำให้ดูไม่ทันและปัญหาผู้ประเมินเขียนสรุปไม่ได้ นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสูงถึง ร้อยละ 87.9 และเมื่อถามถึงลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ต้องการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับแนวการสัมภาษณ์ถึงร้อยละ 95.1 โดยจำแนกเป็นแนวการสัมภาษณ์ที่ต้องระบุอย่างละเอียด ร้อยละ 52.9 และต้องการให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับร่องรอย หลักฐาน ร้อยละ 98.0 โดยต้องระบุให้ครบ ร้อยละ 64.7

ผู้วิจัยนำข้อมูลเหล่านี้มาเป็นการรอบในการสร้างเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของกลุ่มผู้ใช้ต่อไป

ตอนที่ 2 การศึกษาข้อมูลเพื่อใช้ในการออกแบบเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

2.1 ผลการสังเกตการฝึกอบรมโดยสมศ.

ผู้วิจัยได้เข้าร่วมสังเกตการณ์การฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอกจัดโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตสามารถสรุปรายละเอียดที่จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

1. หลักการที่ใช้ในการประเมินภายนอกเป็นการประเมินแบบกัลยาณมิตร
2. การประเมินภายนอกยึดร่องรอยข้อมูลหลักฐานตาม 3 A ได้แก่ Awareness Attempt และ Achievement
3. การประเมินภายนอกต้องสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด
4. ข้อมูลที่จัดเก็บส่วนใหญ่ใช้วิธีการสังเกตร่องรอยหลักฐานที่มีอยู่แล้วและการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ไม่ควรสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลใหม่
5. การประเมินเน้นผลเพื่อพัฒนา มีใช้การตัดสินได้/ตก หรือเพื่อรับรอง/ไม่รับรอง ดังนั้นผลการประเมินจะไม่แสดงเป็นคะแนนรวม แต่ให้รายละเอียดที่สะท้อนจุดแข็งจุดอ่อนเป็นรายมาตรฐาน

2.2 ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเอง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 25 โรงเรียน เพื่อให้ได้แนวทางในการกำหนดกรอบการประเมิน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลร่องรอย หลักฐาน ได้ผลดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 1

มาตรฐานที่ 1 มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
โยธินบูรณะ	แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม
มัธยมวัดนายโรง	คู่มือนักเรียน, สมุดสะสมความดี, สมุดบันทึกพฤติกรรมนักเรียน, แฟ้มสะสมผลงาน, สรุปผลการจัดกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม, สถิติการมาเรียน, บันทึกการเข้าโฮมรูม, แฟ้มภาพกิจกรรม
ส้ายัญญาไพเราะ บรมราชินีอุปถัมภ์	แบบสำรวจพฤติกรรมนักเรียนด้านจริยธรรม, แบบรายงานการฝากเงินกับธนาคาร
ห้องสอนศึกษา	รูปภาพจากกิจกรรมต่าง ๆ, เอกสารจากฝ่ายปกครอง, หลักฐาน การมอบเกียรติบัตรนักเรียนดีเด่น, หลักฐานการอบรมนักเรียน
นครสวรรค์	แบบบันทึกการประเมิน
ราชวินิต	ธนาคารแห่งคุณธรรม, ใบประกาศเกียรติคุณ, กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา
วัดพลับพลายชัย	แบบประเมินพฤติกรรมด้านความมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา, แบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์, แบบประเมินพฤติกรรมความมีเมตตาและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, แบบประเมินพฤติกรรมด้านความประหยัด
บ้านपालาน	แบบประเมินตนเองของนักเรียน
บ้านห้วยตะเปก **	-
กสิณธรวิทยา	สมุดบันทึกการอบรม, สมุดบันทึกพฤติกรรมเด็ก, บอร์ดข้อตกลงในแต่ละห้อง, โครงการอยู่ค่ายพักแรม, สมุดบันทึกความดี, สมุดบันทึกการอบรม, ภาพถ่าย, ใบอนุโมทนา, สมุดบันทึกรายรับ-จ่าย
อัมพวันศึกษา	สมุดบันทึกความดี, สมุดบัญชีฝากเงินของนักเรียน
วัดนาคินมิตร	แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์, แบบสอบถาม, แบบประเมินตนเอง
วัดดวงแข	ข้อตกลงของห้องเรียน, สมุดบันทึกความดี, แบบประเมินพฤติกรรม,
วัดมกุฏกษัตริยาราม	แบบรายงานผลการประเมินเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความมีเมตตากรุณา ความประหยัด
วัดพลมานีย์	แบบสำรวจรายการพฤติกรรมของนักเรียน, แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ของนักเรียน, แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน
คลองสองต้นนุ่น	แบบสังเกตพฤติกรรมของครู ผู้ปกครอง นักเรียน
เทศบาล 1 วัดเยี่ยมเกษสุวรรณ	แบบประเมินเกี่ยวกับความมีวินัย ความรับผิดชอบปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา ความซื่อสัตย์ ความมีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความประหยัด
เทศบาล 4 สิทธิไชยอุปถัมภ์	เกียรติบัตร, แผนการปฏิบัติงาน, สถิติการมาเรียนประจำวัน, ธนาคารขยะ
เทศบาล 1 วัดชัยมงคล	แบบวัดจุดประสงค์, ภาพกิจกรรม, แผนงาน/โครงการ, แผนการสอน/บันทึกหลังสอน, บันทึกประจำวัน, สมุดคู่ฝาก (ออมทรัพย์)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

มาตรฐานที่ 1 มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
เทศบาล 4 วัดคลองเรียน	แบบบันทึกการสังเกต, แผนการสอนของครู, แบบบันทึกการประเมินผล, แบบบันทึกความดี, แบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียน, สมุดบันทึกของหายแล้วได้คืน (ฝ่ายปกครอง)
เทศบาล 2 บ้านหาดใหญ่	ถังขยะ, ภาพการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา, ป้ายนิเทศการจัดกิจกรรมทางศาสนา, ภาพการเข้าแถวรับบริการอาหาร เข้าห้องเรียน, แผนผังเขตรับผิดชอบในการรักษาความสะอาดของนักเรียน, แบบบันทึกการปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบ, แบบบันทึกการแจ้งของหาย, แบบบันทึกการเก็บของได้, ประกาศนียบัตร, ภาพถ่าย, โครงการ, แบบประเมินผล, ภาพถ่ายกิจกรรม, แบบสอบถาม, แบบประเมินโครงการ, แผนงาน/โครงการประหยัด, ธนาคารโรงเรียน
เทศบาล 1 เอ็งเสียงสามัคคี	โครงการอบรมคุณธรรม จริยธรรม, โครงการธนาคารเด็กดี, โครงการพี่ช่วยน้อง, โครงการรีไซเคิล, โครงการออมทรัพย์

หมายเหตุ ** ไม่มีเอกสารในมาตรฐานนี้

ตารางที่ 4.4 ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 4

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
โยธินบูรณะ *	-
มัธยมวัดนายโรง *	-
สายปัญญาในพระ บรมราชินูปถัมภ์ *	-
ห้องสอนศึกษา *	-
นครสวรรค์ *	-
ราชวินิต	โครงการ, แบบฝึกหัดที่ให้นักเรียนได้มีกระบวนการในการคิด ตั้งคำถาม
วัดพลับพลาย	แบบทดสอบความสามารถด้านการจำแนกประเภท เปรียบเทียบข้อมูลและมีความคิดรวบยอดของผู้เรียน, แบบทดสอบความสามารถด้านการแก้ปัญหา และประเมินค่าของข้อมูล, แบบบันทึกความสามารถด้านความคิดริเริ่ม สามารถคาดการณ์ และกำหนดเป้าหมาย
บ้านป่าลาน	แบบประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคล
บ้านห้วยตะปอก **	-
กสิณธรวิทยา	เกมและกิจกรรมในห้องเรียน, แฟ้มสะสมงาน, แบบทดสอบ, สมุดแบบฝึกหัด, เกมการศึกษา, ผลงานนักเรียน
อัมพวันศึกษา	แบบประเมิน, ชิ้นงาน, ไปงานของครู
วัดนาคนิมิตร	แบบทดสอบ, แบบตรวจสอบเอกสาร, แบบสอบถาม, แบบประเมินพฤติกรรมความสามารถในการจำแนกประเภทข้อมูล, เพิ่มผลงานนักเรียน
วัดดวงแข *	-
วัดมกุฏกษัตริยาราม *	-

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
วัดพลมานีย์	แบบทดสอบความสามารถด้านการจำแนกประเภทเปรียบเทียบข้อมูลและมีความคิดรวบยอดของผู้เรียน, แบบทดสอบความสามารถด้านการแก้ปัญหา และประเมินค่าของข้อมูล, แบบสรุปและแบบทดสอบเกี่ยวกับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
คลองสองต้นนุ่น **	-
เทศบาล 1 วัดเยี่ยมเกษสุวรรณ	แบบประเมิน
เทศบาล 4 สิทธิไชยอุปถัมภ์	ผลงานที่มอบหมายในแต่ละรายวิชา, สมุดบันทึก, สมุดแบบฝึกหัด, แบบบันทึกพฤติกรรม
เทศบาล 1 วัดชัยมงคล	ใบบันทึกคะแนน, ผลงานที่มอบหมาย, สมุดบันทึก, แบบทดสอบ, บัญชีสำรวจ, ใบบางานผล, โครงการ
เทศบาล 4 วัดคลองเรียน	แบบทดสอบ, แฟ้มสะสมงานของผู้เรียน, แบบบันทึกการสังเกต, แบบบันทึกข้อมูล, แบบบันทึกหลังการสอน, ผลงานของนักเรียน, แบบประเมินการปฏิบัติงานของผู้เรียน
เทศบาล 2 บ้านหาดใหญ่	ผลงานนักเรียน, รายงานการนำเสนอผลงาน, แบบบันทึกข้อมูล, รายงานผลการประเมิน, บันทึกการพิจารณาการปฏิบัติงาน, รายงานการผ่านจุดประสงค์ ตาม ป.02, รายงานผลการปฏิบัติงาน
เทศบาล 1 เอ็งเสียงสามัคคี	กิจกรรมปัญหาอันคิด, กิจกรรมวิเคราะห์ข่าว, การทำโครงการ, ประกวดการเล่านิทาน, ประกวดวาดภาพ, ประกวดเรียงความ, โครงการสัปดาห์ห้องสมุด

หมายเหตุ * โรงเรียนไม่ได้ทำการประเมินภายในตามมาตรฐานนี้

** ไม่มีเอกสารในมาตรฐานนี้

ตารางที่ 4.5 ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 5

มาตรฐานที่ 5 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
โยธินบูรณะ	ตาราง/แผนภูมิแสดงผลการเรียนรู้แต่ละรายวิชา, ตารางสรุปความสามารถในการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
มัธยมวัดนายโรง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกวิชา, บันทึกแสดงคำร้อยละของนักเรียนในแต่ละระดับคุณภาพในการใช้ภาษาในการสื่อสาร, แผนการสอน, แฟ้มสะสมงาน, แฟ้มภาพกิจกรรม, เกียรติบัตร
สายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์	แบบรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประจำภาคเรียน, ระเบียบแสดงผลการเรียนรู้, แบบประเมินผลความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสาร
ห้องสอนศึกษา	แบบทดสอบทุกวิชา
นครสวรรค์	แบบบันทึกรายการ
ราชวินิต	แบบรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วัดพลับพลาชัย	แบบรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, แบบสรุปผลการประเมินความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารกับครู

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

มาตรฐานที่ 5 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
บ้านपालาน	แบบประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคล
บ้านห้วยตะปอก **	-
กสิณธรวิทยา	สมุดรายงานประจำตัวผู้เรียน, ป. 02, การสังเกตการร่วมกิจกรรมเสียงตามสาย
อัมพวันศึกษา	ระเบียบสะสม, แบบวัดพัฒนาการของนักเรียนก่อนประถม, เอกสารของฝ่ายวิชาการที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน, สมุดพก, แผนผังแสดงผลสัมฤทธิ์
วัดนาคนิมิตร	เพิ่มผลงานนักเรียน, ป. 02, เอกสารประเมินผล, แบบทดสอบ, แบบบันทึกระดับผลการเรียนรายวิชา, แบบบันทึกข้อมูลความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร
วัดดวงแข *	-
วัดมกุฏกษัตริยาราม	แบบรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา, รายงานผลการประเมินความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร
วัดพลมานีย์	แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน, แบบบันทึกผลเกี่ยวกับการใช้ภาษาสื่อสารและทักษะการสื่อสาร
คลองสองต้นนุ่น **	-
เทศบาล 1 วัดเยี่ยมเกษสุวรรณ	แบบประเมิน
เทศบาล 4 สิทธิไชยอุปถัมภ์	ป.02, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายกลุ่มวิชา, แบบประเมิน, สมุดงานของนักเรียน, ผลการเรียนรายวิชาภาษาและวิชาอื่น ๆ
เทศบาล 1 วัดชัยมงคล	ป.02, ผลการเรียนของนักเรียน, แบบประเมิน, สมุดงานของนักเรียน
เทศบาล 4 วัดคลองเรียน	ป.01 ป.02, แบบรายงานผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, แผนการสอนซ่อมเสริม, แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมหน้าเสาธง, เพิ่มสะสมงานของนักเรียน
เทศบาล 2 บ้านหาดใหญ่	ผลการประเมินตามรายวิชา, รายงานผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน, ผลงานของนักเรียน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
เทศบาล 1 เอ็งเสียงสามัคคี	โครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียน, โครงการสอนซ่อมเสริม, โครงการพัฒนาคุณภาพนักเรียน, โครงการฝึกทักษะวิชาชีพ, โครงการเสริมสร้างทักษะการใช้ภาษาสื่อสาร,

หมายเหตุ * โรงเรียนไม่ได้ทำการประเมินภายในตามมาตรฐานนี้

** ไม่มีเอกสารในมาตรฐานนี้

ตารางที่ 4.6 ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 6

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
โยธินบูรณะ	แบบประเมินแต่ละตัวชี้วัด
มัธยมวัดนายโรง	สถิติการใช้ห้องสมุด, สถิติการขอยืมหนังสือ, สถิติการใช้แหล่งความรู้ต่าง ๆ, เพิ่มสะสมผลงานนักเรียน, เพิ่มภาพกิจกรรมการทัศนศึกษาออกโรงเรียน, รายงานการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน, บอร์ดความรู้หมวดวิชาต่าง ๆ
สายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์	สถิติผู้เข้าใช้บริการห้องสมุด/ห้องสมุดหมวดวิชา
ห้องสอนศึกษา	ร่องรอยเอกสารใบงานที่นักเรียนค้นคว้า, ผลงาน รายงานของนักเรียน, สถิติการใช้ห้อง Resource Center, สถิติการใช้ห้องสมุด, สังเกตความสนใจในการใช้เวลาว่างของนักเรียน
นครสวรรค์	แบบบันทึกผลการประเมิน
ราชวินิต	สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ต้นไม้ ร้านค้าสหกรณ์และโรงอาหารเป็นแหล่งเรียนรู้ในการคิดคำนวณการใช้จ่ายของนักเรียน, มีห้องสมุด ห้องสมุดเคลื่อนที่, มุมหนังสือในห้องเรียน
วัดพลับพลายชัย	แบบประเมินตนเองด้านพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน, สถิติการขอยืมหนังสือของผู้เรียนจากห้องสมุด, สถิติผู้ใช้สื่อเทคโนโลยีในการค้นเอกสาร, แบบประเมินคุณภาพการจดบันทึกจากสมุดจดงานของผู้เรียนโดยครู
บ้านपालาน	เพิ่มสะสมงานของนักเรียน, แบบประเมินตนเองของนักเรียน, แบบทดสอบผลงาน
บ้านห้วยตะปอก **	-
กสิณธรวิทยา	โครงการห้องสมุด, มุมหนังสือ, ผลงานการรายงาน, เพิ่มสะสมงาน, สมุดประเมินพัฒนาการ
อัมพวันศึกษา	บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม, สถิติผู้ใช้บริการห้องสมุด, ทะเบียนสมาชิกห้องสมุด, ทะเบียนคุม ระบายหนังสือ, ทะเบียนการยืม-คืน
วัดนาคนิมิตร	แบบทดสอบ, แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน, แบบสอบถาม, แบบประเมินความสามารถในการสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์
วัดดวงแข *	-
วัดมกุฏกษัตริยาราม *	-
วัดพลมานีย์	แบบประเมินตนเองด้านพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน, แบบสำรวจทัศนคติต่อการอ่านของนักเรียน, แบบบันทึกผลการประเมินคุณภาพการจดบันทึกจากสมุดงานของนักเรียน, แบบรายงานสถิติการใช้ห้องสมุดของนักเรียน
คลองสองต้นนุ่น **	-
เทศบาล 1 วัดเยี่ยมเกษสุวรรณ	แบบประเมิน
เทศบาล 4 สิทธิไชยอุปถัมภ์	สมุดบันทึกสถิติการใช้ห้องสมุด, บันทึกการส่งงานของนักเรียนและบันทึกการตรวจงานของครู, ผลงานของนักเรียน, เพิ่มพัฒนางานของนักเรียน

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
เทศบาล 1 วัดชัยมงคล	สถิติประจำวัน/ห้องสมุด, สถิติการใช้ห้องสมุด, ภาพกิจกรรม, เอกสารชุมนุม, แบบทดสอบ, สมุดทำงานของโรงเรียน,
เทศบาล 4 วัดคลองเรียน	แผนการจัดกิจกรรมสร้างองค์ความรู้, แฟ้มสะสมงาน/ผลงานของนักเรียน, สถิติการใช้ห้องพิเศษต่าง ๆ, สถิติการใช้ห้องสมุด/สื่อ, แบบประเมินผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ (ป.02),
เทศบาล 2 บ้านหาดใหญ่	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์, โครงการใช้ห้องสมุด, ภาพถ่าย, สถิติการใช้ห้องสมุด, สถิติการยืมหนังสือในห้องสมุด, ภาพการเข้าร่วมกิจกรรมกับห้องสมุด, การจัดตกแต่งแหล่งความรู้ในห้องเรียนทุกกลุ่มประสบการณ์, แฟ้มพัฒนางาน, แบบประเมินผลการจัดกิจกรรม, แบบสังเกตพฤติกรรม
เทศบาล 1 เอ็งเสียงสามัคคี	โครงการจัดบรรยากาศในห้องเรียน, โครงการทัศนศึกษานอกสถานที่, โครงการจัดนิทรรศการรักการอ่านให้กับนักเรียนทุกสาขาวิชา, โครงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์เป็นระบบมากขึ้น

หมายเหตุ * โรงเรียนไม่ได้ทำการประเมินภายในตามมาตรฐานนี้

** ไม่มีเอกสารในมาตรฐานนี้

ตารางที่ 4.7 ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 9

มาตรฐานที่ 9 มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
โยธินบูรณะ	แบบบันทึกรายการเกี่ยวกับการทำงานของนักเรียน, แฟ้มสะสมงานของนักเรียน, แบบวัดเจตคติต่ออาชีพสุจริต
มัธยมวัดนายโรง	แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน, เกียรติบัตร/รางวัลจากการประกวด/แข่งขัน
สายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์	แบบประเมินตนเอง, แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมโดยผู้สอน, แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครอง, ผลงานของนักเรียน
ห้องสอนศึกษา	แฟ้มสะสมงานของนักเรียน, โครงการงานอาชีพนักเรียน
นครสวรรค์	แบบบันทึกรายการ
ราชวินิต	กิจกรรมการเรียนการสอน
วัดพลับพลายชัย	แบบบันทึกความสามารถในการทำงานตามขั้นตอนและประสิทธิภาพผลงานของผู้เรียนโดยครูประจำวิชา, แบบสำรวจลักษณะการทำงานของผู้เรียนโดยผู้ปกครอง, แบบวัดเชิงสถานการณ์, แบบวัดเจตคติอาชีพสุจริต
บ้านपालาน	แบบประเมินตนเองของนักเรียน, แฟ้มสะสมงานของนักเรียน
บ้านห้วยตะпок **	-
กสิณธรวิทยา	แฟ้มสะสมงาน, ชิ้นงานต่าง ๆ ของผู้เรียน, สมุดบันทึกพัฒนาการเด็ก, ภาพถ่าย, โครงการอยู่ค่ายพักแรม, ใบตอบรับการแข่งขัน และรางวัลต่าง ๆ
อัมพวันศึกษา	ใบงาน, ศูนย์การเรียนรู้, แบบประเมิน, ภาพถ่าย, บันทึกการปฏิบัติเวร

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

มาตรฐานที่ 9 มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
วัดนาคนิมิตร	แบบทดสอบ, แบบประเมินตนเอง, แบบสอบถามการมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต, แบบบันทึก,
วัดดวงแข *	-
วัดมกุฏกษัตริยาราม	แบบทดสอบวัดจุดประสงค์ใน ป.02 ของวิชาต่าง ๆ ที่ตรงกับตัวบ่งชี้, แบบรายงานผลการประเมินการทำงานอย่างมีแผนงานและประสิทธิผลของงานของนักเรียน, แบบรายงานผลการประเมินความขยันอดทนและพัฒนาางานของนักเรียน, แบบรายงานผลการประเมินในการจัดการและการทำงานเป็นกลุ่ม, แบบวัดเจตคติที่มีต่ออาชีพสุจริต
วัดพลมานีย์	แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับด้านความสามารถในการทำงานตามลำดับขั้นตอนและประสิทธิภาพของนักเรียน, แบบประเมินความสามารถในการทำงานตามขั้นตอนและประสิทธิภาพของผลงาน, แบบสังเกตลักษณะการทำงานร่วมกับผู้อื่น, แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม, แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับเจตคติต่ออาชีพสุจริต
คลองสองต้นนุ่น	แบบประเมินตนเอง, แบบบันทึกความสามารถในการทำงานตามขั้นตอนและประสิทธิภาพผลงาน, แบบสังเกตลักษณะการทำงานของผู้เรียน, แบบสำรวจลักษณะการทำงานของผู้เรียน, แบบบันทึกพฤติกรรมจัดการและการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน, แบบวัดเจตคติต่ออาชีพสุจริต
เทศบาล 1 วัดเยี่ยมเกษสุวรรณ	แบบประเมิน
เทศบาล 4 ลิทธิไชยอุปถัมภ์	แผนการทำงานของนักเรียน, ผลงานของนักเรียน, แบบประเมินการทำงานกลุ่ม, ป้ายเกียรติคุณ, บันทึกการประชุมนักเรียน, แบบสังเกต,
เทศบาล 1 วัดชัยมงคล	ผลงานของนักเรียน, สมุดงานของนักเรียน, แบบประเมินของครู, แบบสอบถาม, เกียรติบัตร
เทศบาล 4 วัดคลองเรียน	แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน, แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม, แบบบันทึกการสังเกตความ ร่วมมือในการทำงาน, แบบบันทึกการสังเกตในการทำงาน, แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน, แบบสอบถาม, ป้ายนิเทศ
เทศบาล 2 บ้านหาดใหญ่	ใบงาน, ผลงานนักเรียน, แบบสังเกตพฤติกรรม, ป.02, ผลการประเมินรายวิชา, แบบสังเกตการปฏิบัติงาน, ผลของการประเมินในกลุ่ม, แบบประเมินผลจากการทำงาน
เทศบาล 1 เอ็งเสียงสามัคคี	โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการทำงานเป็นระบบ, โครงการเสริมสร้างคุณภาพการทำงาน, โครงการอบรมสัมพันธภาพการทำงานเป็นหมู่คณะ, โครงการแนะแนวอาชีพ

หมายเหตุ * โรงเรียนไม่ได้ทำการประเมินภายในตามมาตรฐานนี้

** ไม่มีเอกสารในมาตรฐานนี้

ตารางที่ 4.8 ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 10

มาตรฐานที่ 10 มีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
โยธินบูรณะ	แบบบันทึกสุขภาพ, แบบประเมินพฤติกรรมบริโภคและการดูแลสุขภาพของนักเรียน, แบบรายงานสุขภาพจิตของนักเรียน
มัธยมวัดนายโรง	แบบบันทึกการบ้านที่ก้นหน้าและส่วนสูงของนักเรียน, แบบบันทึกสมรรถภาพทางกายของนักเรียนวิชาพลานามัย, ภาพกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่แสดงถึงความว่าแข็งแรงแจ่มใส, แบบบันทึกพฤติกรรมด้านอารมณ์ของนักเรียน, หลักสูตรการสอนปฐมพยาบาลให้กับนักเรียนที่เรียนกิจกรรมเนตรนารีและยูวากาชาด, แผนการสอนวิชาสุขศึกษา, รายงานการตรวจสอบสารเสพติดในปัสสาวะ
สายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์	แบบประเมินการมีสุขนิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษ ด้านการปฐมพยาบาลและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเกิดกรณีฉุกเฉิน, สรุปผลการตรวจสุขภาพของผู้เรียนทุกระดับชั้น, แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายของเยาวชน AHHPER ของสมาคมสุขศึกษาพลศึกษาและนันทนาการแห่งสหรัฐอเมริกา
ห้องสอนศึกษา	รูปภาพกิจกรรมต่าง ๆ, สถิติ น้ำหนัก ส่วนสูงของนักเรียน, เอกสาร ผลงานของนักเรียน
นครสวรรค์	แบบบันทึกการตรวจสอบสารเสพติด และเอกสาร, แบบบันทึกสุขภาพนักเรียน, แบบรายงานการประเมินน้ำหนักและส่วนสูงของนักเรียน, แบบรายงานผลการประเมินสุขภาพและสมรรถภาพทางกายผู้เรียน, แบบรายงานผลการประเมินสุขภาพจิตของผู้เรียน
ราชวินิต	หลักฐานการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง, มีการส่งเสริมสุขภาพด้วยการบริการดีมนม, แบบทดสอบสมรรถภาพทางกาย, บัตรสุขภาพ, กิจกรรมการออกกำลังกาย
วัดพลับพลาย	แบบรายงานผลการประเมินน้ำหนักและส่วนสูงผู้เรียนโดยครู, แบบรายงานผลการประเมินสุขภาพและสมรรถภาพทางกายของผู้เรียนโดยครู, แบบรายงานผลการประเมินลักษณะนิสัยของผู้เรียนโดยครู, แบบรายงานผลการประเมินอัตราการเจ็บป่วยของผู้เรียน
บ้านपालาน	แบบประเมินตนเองของนักเรียน
บ้านห้วยตะปอก **	-
กสิณธรวิทยา	สมุดประจำตัวเด็ก, ระเบียบสะสม, บันทึกพัฒนาการ, ภาพถ่าย, สมุดบันทึกการตรวจสุขภาพ, สถิติห้องพยาบาล, โครงการสุขภาพดี
อัมพวันศึกษา	สมุดประจำตัวนักเรียน, บัญชีเรียกชื่ออนุบาล, สมุดบันทึกห้องพยาบาล, บัตรประกันอุบัติเหตุ, สมุดรายงานอุบัติเหตุ
วัดนาคนิมิตร	แบบบันทึกน้ำหนัก ส่วนสูง, แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
วัดดวงแข	แบบบันทึกน้ำหนัก ส่วนสูง, แบบบันทึกภาวะโภชนาการ, แบบรายงานผลการประเมินสมรรถภาพทางกายของนักเรียน, แบบรายงานสถิตินักเรียนประสบอุบัติเหตุ, บันทึกการใช้ห้องพยาบาล
วัดมกุฏกษัตริยาราม	แบบรายงานผลการประเมินน้ำหนักและส่วนสูง, แบบรายงานผลการประเมินสุขภาพและสมรรถภาพทางกายของนักเรียน, แบบรายงานผลการประเมินลักษณะนิสัยของนักเรียน, แบบรายงานผลการประเมินการดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุ
วัดพลมานีย์	แบบบันทึกน้ำหนัก ส่วนสูง, แบบประเมินตนเองของนักเรียน, แบบทดสอบสมรรถภาพ

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

มาตรฐานที่ 10 มีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
คลองสองต้นนุ่น	แบบรายงานผลการประเมินน้ำหนัก ส่วนสูง, แบบรายงานผลการประเมินสุขภาพและสมรรถภาพทางกายของผู้เรียน, แบบรายงานผลการประเมินอัตราเจ็บป่วยของผู้เรียน, แบบรายงานผลการประเมินลักษณะนิสัยของผู้เรียน
เทศบาล 1 วัดเยี่ยมเกษสุวรรณ	แบบประเมิน
เทศบาล 4 สิทธิไชยอุปถัมภ์	โครงการอาหารกลางวัน, ปฏิทินการปฏิบัติงานการประเมินสุขภาพนักเรียน, สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน, สถิติน้ำหนักและส่วนสูง, แบบบันทึกการทดสอบสมรรถภาพทางกาย, ภาพถ่าย, บัตรสุขภาพประจำตัวนักเรียน, สมุดบันทึกการใช้ห้องพยาบาลของโรงเรียนและศูนย์บริการสาธารณสุข, แบบบันทึกเวรประจำวัน, สถิติการเกิดอุบัติเหตุการเจ็บป่วยของนักเรียน, เอกสารและโครงการป้องกันยาเสพติด และสิ่งมอมเมา
เทศบาล 1 วัดชัยมงคล	แผนงาน/โครงการ, ป.01/ป.02/ป.06, บันทึกการตรวจสุขภาพประจำวัน, ภาพกิจกรรม, บันทึกการใช้บริการห้องพยาบาล, บันทึกการใช้บริการยา, บันทึกเวรประจำวัน, เอกสารชุมนุม,
เทศบาล 4 วัดคลองเรียน	ป.01, บัตรสุขภาพของนักเรียน, รายงานโครงการอาหารกลางวัน, เอกสารข้อมูลจากฝ่ายบริการ, ศูนย์บริการสาธารณสุข, แบบประเมินสมรรถภาพทางกาย, แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของครูและนักเรียน, ระเบียบสะสม, โครงการเผยแพร่ความรู้และป้องกันยาเสพติด, ป้ายนิเทศณรงค์ป้องกันยาเสพติด, เอกสารเผยแพร่ยาเสพติดจากหน่วยงานภายนอก
เทศบาล 2 บ้านหาดใหญ่	ป.01, ระเบียบสะสม, รายงานโครงการ, รายงานการสังเกตพฤติกรรม, บันทึกการตรวจเวรการข้ามถนน, บันทึกกิจกรรม, รายงานกิจกรรม, ผลการประเมิน
เทศบาล 1 เอ็งเสียงสามัคคี	โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสรีระมาตรฐาน, โครงการทดสอบสมรรถภาพทางกาย, โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการป้องกันอุบัติเหตุ, โครงการป้องกันยาเสพติด

หมายเหตุ ** ไม่มีเอกสารในมาตรฐานนี้

ตารางที่ 4.9 ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 12

มาตรฐานที่ 12 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
โยธินบูรณะ	แบบประเมินแต่ละตัวชี้วัด
มัธยมวัดนายโรง	โล่ เกียรติบัตร เหรียญรางวัล, ผลงานของนักเรียนด้านดนตรี กีฬา และศิลปะ, แฟ้มสะสมผลงานนักเรียน, แฟ้มภาพกิจกรรมดนตรี กีฬา ศิลปะ
สายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์	แบบประเมินลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา, แบบประเมินทักษะพื้นฐานด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
ห้องสอนศึกษา	รางวัลในด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา, สารสนทศของหมวดวิชาต่าง ๆ
นครสวรรค์	แบบบันทึกผลการประเมิน

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

มาตรฐานที่ 12 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
ราชวินิต	แผนการสอน, แผนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา, กิจกรรมชุมนุม, หลักฐานการจัดนิทรรศการ, หลักฐานการจัดการประกวดแข่งขันความสามารถในโรงเรียน
วัดพลับพลาชัย	แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา
บ้านपालาน	แบบประเมินตนเองของนักเรียน
บ้านห้วยตะปอก **	-
กสิณธรวิทยา	จดหมายเชิญ, ภาพถ่าย, รางวัลและใบเกียรติคุณ
อัมพวันศึกษา	ภาพถ่าย, ถ้วยรางวัล
วัดนาคนิมิตร	แบบสังเกต,แบบสอบถาม,แบบตรวจสอบเอกสาร,แบบประเมินลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา
วัดดวงแข *	-
วัดมกุฏกษัตริยาราม *	-
วัดพลมานีย์	แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬาของผู้เรียน, แบบสำรวจลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬาของผู้เรียน
คลองสองต้นนุ่น **	-
เทศบาล 1 วัดเยี่ยมเกษสุวรรณ	แบบประเมิน
เทศบาล 4 ลิทธิไชยอุปถัมภ์	รายงานผลการสังเกตของครู
เทศบาล 1 วัดชัยมงคล	เอกสารชุมนุม
เทศบาล 4 วัดคลองเรียน	โครงการ/กิจกรรม, แบบรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรม/โครงการ
เทศบาล 2 บ้านหาดใหญ่	บันทึกการประชุม, รายงานผลการปฏิบัติงาน, รายงานโครงการ
เทศบาล 1 เอ็งเสียงสามัคคี	หลักฐานการประกวดผลงานด้านศิลปะ, หลักฐานการประกวดร้องเพลง, หลักฐานการแข่งขันกีฬา, โครงการจัดหาอุปกรณ์กีฬาเพิ่มเติม, หลักฐานการประชาสัมพันธ์ยกย่องผลงานด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา, ชมรมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา,

หมายเหตุ * โรงเรียนไม่ได้ทำการประเมินภายในตามมาตรฐานนี้

** ไม่มีเอกสารในมาตรฐานนี้

ตารางที่ 4.10 ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 13

มาตรฐานที่ 13 มีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
โยธินบูรณะ	แผนภูมิการบริหารองค์กร, คำสั่งมอบหมายงาน, ธรรมนูญโรงเรียน, คำสั่งแต่งตั้งกรรมการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน, แผนการปฏิบัติการประจำปี, ปฏิทินโรงเรียน, แผนการนิเทศ
มัธยมวัดนายโรง	ธรรมนูญโรงเรียน, แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา, ปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี, เอกสารประเมินโครงการ, เอกสารสารสนเทศของโรงเรียน/ฝ่าย/หมวด/งาน
สายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์	แบบสำรวจรายการ, เอกสารธรรมนูญโรงเรียน, คำสั่งแต่งตั้งกรรมการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน, รายงานผลการประชุมจัดทำธรรมนูญโรงเรียน, แผนปฏิบัติการประจำปี, รายงานการประชุมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี, รายงานผลการประชุมจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน/โครงการ, เอกสารโครงการของฝ่าย/หมวด/งาน, รายงานการประชุมจัดทำงานโครงการของฝ่าย/หมวด/งาน, ปฏิทินปฏิบัติงานโรงเรียน, รายงานการประชุม, ปฏิทินปฏิบัติงานของโรงเรียน, คำสั่งโรงเรียน, แฟ้มสะสมงานของบุคลากร, แบบบันทึกการนิเทศ
ห้องสอนศึกษา	แผนปฏิบัติการ, ธรรมนูญโรงเรียน, แผนการนิเทศ, แบบบันทึกการนิเทศ
นครสวรรค์	แผนภูมิการบริหารองค์กรที่ชัดเจน, เอกสารการพรณงาน, คำสั่งมอบหมายงาน, เอกสารธรรมนูญโรงเรียน, คำสั่งแต่งตั้งกรรมการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน, รายงานผลการประชุมจัดทำธรรมนูญโรงเรียน, แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน, รายงานผลการจัดทำแผนปฏิบัติการ, ปฏิทินปฏิบัติการของโรงเรียน, มีนโยบายการนิเทศ กำกับ ติดตาม, แผนการนิเทศ, บันทึกการนิเทศ, แฟ้มสะสมผลงานของผู้บริหาร ครู ฝ่าย หมวดงาน, รายงานผลการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงาน, รายงานการประชุมเรื่องการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้, รายงานการประชุมเพื่อพัฒนาและปรับปรุงงาน
ราชวินิต	แผนปฏิบัติการประจำปี, บันทึกการประชุม, ธรรมนูญโรงเรียน, ปฏิทินปฏิบัติงาน
วัดพลับพลาชัย	ธรรมนูญโรงเรียน, แผนปฏิบัติการของโรงเรียน, แบบสำรวจรายการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา, แบบสอบถามเกี่ยวกับการแบ่งงาน ความรับผิดชอบในหน้าที่, แบบสำรวจรายการระบบ นโยบายและแผนงานของสถานศึกษา, แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างการบริหารองค์กรกำหนดนโยบายระบบงานและการนำแผนไปปฏิบัติ, แบบสำรวจรายการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน
บ้านपालาน	เอกสารระบบข้อมูลของโรงเรียน, คู่มือการบริหารโรงเรียนที่แสดงตารางงานของโรงเรียน, สมุดบันทึกการประชุม, แผนปฏิบัติงานของโรงเรียน, ธรรมนูญโรงเรียน, ระบบโครงสร้างงานการบริหารงานของโรงเรียน, คำสั่งมอบหมายงาน, แผนการควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ
บ้านห้วยตะลอก **	-

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

มาตรฐานที่ 13 มีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
กสิณธรวิทยา	แผนภูมิโครงสร้างที่ห้องธุรการ ในแผนพัฒนาโรงเรียน และที่บอร์ดประชาสัมพันธ์, คำสั่งแต่งตั้งครูตามฝ่ายต่าง ๆ, สมุดบันทึกการทำงานของหัวหน้าฝ่าย, ปรัชญาที่ปรากฏบนตัวอาคาร ห้องเรียน เอกสารเรียน, เพิ่มโครงการประชาสัมพันธ์ปรัชญาโรงเรียน, หนังสืออนุมัติคณะกรรมการทำงานตามโครงการต่าง ๆ, ใบสรุปผลการนิเทศจากฝ่ายวิชาการและผู้บริหาร, เพิ่มนักเรียนที่ห้องธุรการ, บอร์ดประชาสัมพันธ์, บันทึกรายงานการประชุม, ใบสรุปและประเมินโครงการ, ใบสรุปผลการนิเทศ, ใบสรุปและประเมินผลโครงการ
อัมพวันศึกษา	แผนภูมิการบริหารงานของโรงเรียนและของแต่ละฝ่าย, คำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ, แผนพัฒนาโรงเรียนระยะสั้นและระยะยาว, ปรัชญาที่ติดตามอาคารเรียน, เอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น จุลสาร คู่มือนักเรียน, สมุดนักเรียน, กระเป๋าใส่หนังสือของนักเรียน, แผนพัฒนาโรงเรียนรายปี และราย 3 ปี, ปฏิทินปฏิบัติงาน, รายงานการประชุม, รายงานการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ, รายงานสรุปกิจกรรมของฝ่ายที่เกี่ยวข้อง, สมุดบันทึกการประชุมของครู, ประวัติครู นักเรียน, ทะเบียนสถิติ, เอกสารการเข้า ออก, คู่มือครูและข้อบังคับ, แบบบันทึกการสรุปผลการจัดกิจกรรมตามโครงการของฝ่ายต่าง ๆ, ใบรายงานการอบรม, บันทึกการมาปฏิบัติงาน
วัดนาคินมิตร	บันทึกการประชุม, คำสั่งแต่งตั้ง, แผนภูมิโครงสร้างการบริหาร, ป้ายแสดงแผนภูมิโครงสร้าง, คู่มือปฏิบัติในโรงเรียน, ธรรมนูญโรงเรียน, เอกสารแนะนำโรงเรียน, บันทึกการติดตามการปฏิบัติงานตามแผน, ผลการดำเนินงานโครงการ
วัดดวงแข *	-
วัดมกุฏกษัตริยาราม	แบบสำรวจ
วัดพลมานีย์	แบบสำรวจรายการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน, แบบสอบถามด้านการจัดการเรียนการสอนด้านการสนับสนุนการสอน การประสานงานและการสื่อสารของโรงเรียน, แบบสอบถาม ระบบนโยบายและแผนงานของโรงเรียน, แบบสอบถามการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล
คลองสองต้นนุ่น	โครงสร้างขององค์กรที่เป็นเอกภาพชัดเจน, แบบสัมภาษณ์, แบบสอบถาม, แบบประเมินตนเอง, แบบตรวจสอบเอกสาร
เทศบาล 1 วัดเยี่ยมเกษสุวรรณ	แบบประเมิน
เทศบาล 4 สิทธิไชยอุปถัมภ์ **	
เทศบาล 1 วัดชัยมงคล	คำสั่งแบ่งสายงาน, ป้ายแผนภูมิการแบ่งสายงาน, ป้ายแผนภูมิองค์กรที่ให้การสนับสนุนโรงเรียน, ทะเบียนบุคลากร, แผนงานโครงการ, บันทึกการประชุม, แผนพัฒนาการศึกษา/ธรรมนูญสถานศึกษา, ปฏิทินการปฏิบัติงาน, ป้ายนิเทศ, สรุปผลการประเมิน/สรุปผลการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย, แผนการปฏิบัติงาน, ข้อมูลการให้บริการพัสดุ/ครุภัณฑ์, รายงานผลการจัดกิจกรรม, เกียรติบัตร, เอกสารรายงานการนิเทศ, สถิตินักเรียนประจำวัน, สถิติผลสัมฤทธิ์นักเรียน, เอกสารประชาสัมพันธ์, รายงานผลการประเมิน, บันทึกการปฏิบัติงาน, บันทึกการนิเทศ

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

มาตรฐานที่ 13 มีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
เทศบาล 4 วัดคลองเรียน	แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา, คู่มือการปฏิบัติงาน, คำสั่งแต่งตั้งบุคลากร, แผนภูมิการบริหารงาน, แฟ้มสะสมงานองค์กร, แผนปฏิบัติการประจำปี, ปฏิทินปฏิทินการปฏิบัติงาน/โครงการ, รายงานผลการปฏิบัติงาน, โครงสร้างองค์กร, บันทึกรายงานผลการปฏิบัติงาน, โครงการนิเทศติดตามประเมินผล, ข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ของโรงเรียน, แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน, แบบรายงานสรุปผลการประเมิน, รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา
เทศบาล 2 บ้านหาดใหญ่	คำสั่งงานต่าง ๆ, ปฏิทินปฏิบัติงาน, โครงสร้างงาน 6 งาน, นโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน, วิสัยทัศน์โรงเรียน, คำขวัญการจัดการศึกษา, นโยบายการดำเนินงานของงาน 6 งาน, โครงสร้างบุคลากรในงาน 6 งาน, โครงสร้างบุคลากรตามกลุ่มประสบการณ์, ตารางเวรสวัสดิการ, เขตพื้นที่รับผิดชอบของเวรสวัสดิการ, แผนพัฒนาโรงเรียน, ธรรมนูญสถานศึกษา, ปรัชญาโรงเรียน, นโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน, โครงการต่าง ๆ, แบบประเมินโครงการ, แบบรายงานการติดตามการดำเนินการตามโครงการ, แบบสรุปการดำเนินการในโครงการทุกโครงการ, หลักฐานการนำผลการประเมินไปปรับปรุง, คำสั่งต่าง ๆ, บันทึกผลการประเมินโครงการ, บันทึกการปรับปรุงโครงการ, แบบบันทึกการจัดกิจกรรม, แบบบันทึกการปฏิบัติการสอน, แบบบันทึกการสอนแทน, บันทึกรายงานการประชุมระดับชั้น กลุ่มวิชา งาน 6 งาน, แบบประเมินการปฏิบัติงานโรงเรียน, แบบสรุปผลการประเมินและเปรียบเทียบกับเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน, แผนภูมิการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศงาน 6 งาน, หลักฐานการให้บริการสารสนเทศ, แบบประเมินผลการให้บริการ, ข้อมูลในคอมพิวเตอร์, หลักฐานการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงงาน, เอกสารการประเมินโครงการ
เทศบาล 1 เอ็งเลียงสามัคคี	โครงการอบรมการจัดองค์กร, โครงการจัดอบรมการเขียนแผนพัฒนางาน, โครงการสรุปผลการปฏิบัติงาน, โครงการพัฒนาบุคลากร, โครงการนิเทศภายใน, โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดระบบสารสนเทศ, โครงการศึกษาดูงานตามหน่วยงาน, โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการวัดและประเมินผล, โครงการประเมินผลการดำเนินงานเป็นประจำทุกปี,

หมายเหตุ * โรงเรียนไม่ได้ทำการประเมินภายในตามมาตรฐานนี้

** ไม่มีเอกสารในมาตรฐานนี้

ตารางที่ 4.11 ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 14

มาตรฐานที่ 14 ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ในการพัฒนาสถานศึกษา	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
โยธินบูรณะ	เอกสาร/หลักฐาน/คำสั่งการจัดตั้งองค์กรความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน, ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน, โครงการ/กิจกรรมระหว่างโรงเรียนและชุมชน, แผนงาน/ประชาสัมพันธ์กิจกรรม, เอกสาร/สื่อ/แผ่นพับ/วารสาร/วิดิทัศน์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมโรงเรียนและชุมชน, บันทึกการประชุมผู้ปกครอง, ข้อมูลรูปภาพกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์, ข้อมูลวิทยากรท้องถิ่น, หลักฐานเชิญวิทยากรท้องถิ่น การนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน, รายชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการเรียนรู้อ

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

มาตรฐานที่ 14 ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ในการพัฒนาสถานศึกษา	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
มัธยมวัดนายโรง	แผน/โครงการที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน, เอกสารการประชุมผู้ปกครอง, ธรรมนูญโรงเรียน, หลักฐานการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, บันทึกการประชุมสมาคมฯ มูลนิธิฯ คณะกรรมการสถานศึกษา, โครงการแผนงานดำเนินความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน, เอกสารรายงานการมอบทุนการศึกษา, บัญชีแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน, สรุปกิจกรรมการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานศึกษา, บัญชีพัสดุที่ได้รับบริจาค
สายบุญญาในพระบรมราชินีนาถ	แบบประเมินการสร้างสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน, แบบประเมินบทบาทในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร ภาครัฐและเอกชนในการจัดการพัฒนาการศึกษา, แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร ภาครัฐและเอกชนในการจัดการพัฒนาการศึกษา
ห้องสอนศึกษา	ธรรมนูญโรงเรียน, แบบบันทึกการสัมภาษณ์
นครสวรรค์	เอกสาร/หลักฐาน/คำสั่งการจัดองค์การความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน, ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน, เอกสาร สื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ ใบปลิว ภาพถ่าย, หลักฐานรายงานการประชุมผู้ปกครองสมาคมต่าง ๆ, ธรรมนูญโรงเรียน, แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน, หนังสือเชิญ หนังสือขอความอนุเคราะห์, รายการสิ่งของที่ได้รับบริจาค, รายชื่อแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่นักเรียนไปศึกษาค้นคว้า, รายชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น
ราชวินิต	โครงการสายสัมพันธ์ลูกและศิษย์, แผ่นพับประชาสัมพันธ์
วัดพลับพลายชัย	แบบประเมินการสร้างสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน, แบบประเมินการประชาสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน, แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนาการศึกษาของชุมชน
บ้านपालาน	แผนปฏิบัติงานของโรงเรียน, แผนประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน
บ้านห้วยตะลอก **	-
กสิณธรวิทยา	หนังสือเชิญผู้ปกครอง, บอร์ดประชาสัมพันธ์, โครงการประชุมผู้ปกครอง, บันทึกการประชุม, ภาพถ่าย, จดหมายเชิญต่าง ๆ
อัมพวันศึกษา	เอกสารแจ้งข่าวสารถึงผู้ปกครอง, สมุดเซ็นเยี่ยมโรงเรียน, เอกสารเชิญประชุม หนังสือเชิญประชุม
วัดนาคนิมิตร	รายงานผลการประเมินโครงการ, แบบประเมินตนเอง, แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา, แบบตรวจสอบเอกสาร
วัดดวงแข *	-
วัดมกุฏกษัตริยาราม**	-
วัดพลมานีย์	แบบประเมินการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน, แบบประเมินการประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน, แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนาการศึกษาของชุมชน
คลองสองต้นนุ่น **	-

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

มาตรฐานที่ 14 ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ในการพัฒนาสถานศึกษา	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
เทศบาล 1 วัดเยี่ยมเกษสุวรรณ	แบบประเมิน
เทศบาล 4 สิทธิไชยอุปถัมภ์ **	-
เทศบาล 1 วัดชัยมงคล	คำสั่งแต่งตั้งกรรมการศึกษา, ธรรมนูญโรงเรียน, เอกสารเงินทุนต่าง ๆ, แผนงาน/โครงการ, ภาพถ่ายกิจกรรม, หนังสือขอความอนุเคราะห์, บันทึกการประชุม, ป้ายนิเทศ, คำสั่งโรงเรียน, ส รสัมพันธ์, หนังสือแต่งตั้ง, หลักฐาน/เอกสารการมอบทุนการศึกษา, หนังสือขอความอนุเคราะห์
เทศบาล 4 วัดคลองเรียน	แบบสอบถามผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและชุมชน, โครงการ/ข้อมูล การให้บริการชุมชน, รายงานการประชุมผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษา, แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา, เอกสารสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ ใบปลิว วารสารสารสัมพันธ์ชุมชน, บันทึกการประชุมผู้ปกครองนักเรียน, บันทึกการประชุมกรรมการสถานศึกษา, โครงการสาส์นสัมพันธ์ชุมชน, แบบสอบถามความพึงพอใจของชุมชน, ป้ายนิเทศ, หนังสือเชิญ หนังสือแจ้งผู้ปกครอง, คำสั่งแต่งตั้งกรรมการสถานศึกษาและมูลนิธิโรงเรียน, ผู้รับความคิดเห็นของผู้ปกครอง
เทศบาล 2 บ้านหาดใหญ่	โครงการ, หนังสือเชิญผู้ปกครอง, แบบสอบถาม, แผ่นปลิว, ภาพถ่าย, เอกสารการให้บริการวัสดุอุปกรณ์, แบบประเมินโครงการ, วารสารโรงเรียน, บอร์ดความรู้, แบบสำรวจ, แบบประเมินผล, ป้ายนิเทศ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียน, วารสาร ผลงานโรงเรียนทุกภาคเรียน, แบบประเมินความคิดเห็น, แบบสรุปผลการประเมิน, หลักสูตรท้องถิ่นที่โรงเรียนจัดทำ, บันทึกการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา, คำสั่งแต่งตั้งมอบหมายหน้าที่วิทยากร, หนังสือเชิญวิทยากร, แผนผังกรรมการสถานศึกษา, แบบสอบถามความคิดเห็น, แบบสรุปผลการประเมิน, คำสั่งกรรมการสถานศึกษา
เทศบาล 1 เอ็งเลียงสามัคคี	โครงการโรงเรียนพบผู้ปกครอง, โครงการภูมิปัญญาสัญจร, โครงการจดหมายข่าวสารถึงผู้ปกครอง, โครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนกับชุมชน, โครงการนิทรรศการทางวิชาการ,

หมายเหตุ * โรงเรียนไม่ได้ทำการประเมินภายในตามมาตรฐานนี้

** ไม่มีเอกสารในมาตรฐานนี้

ตารางที่ 4.12 ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 18

มาตรฐานที่ 18 จัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
โยธินบูรณะ	ธรรมนูญโรงเรียน, แผนการสอน, เพิ่มสะสมงานครู นักเรียน, สื่อการเรียนการสอน, บัญชีแหล่งการเรียนรู้ในและนอกโรงเรียน, รายการบันทึกรายชื่อ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น, โครงการส่งเสริมคุณธรรม/จริยธรรม, โครงการพัฒนาสุนทรีย์ทางด้านดนตรี ศิลปะ กีฬา, โครงการส่งเสริมสุขภาพกาย สุขภาพจิต และป้องกันสารเสพติด, โครงการประชาธิปไตย, เครื่องมือวัดผลตามจุดประสงค์

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

มาตรฐานที่ 18 จัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
มัธยมวัดนายโรง	แผนการสอน, บัญชีสื่อการเรียนการสอน, แฟ้มสะสมงานของครู นักเรียน, บัญชีแหล่งเรียนรู้ในและนอกโรงเรียน, สถิติการให้บริการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน, โครงการจัดกิจกรรมที่นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน, สรุป/รายงานการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น, สรุป/รายงานผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม, งาน/โครงการที่พัฒนาสุนทรียภาพด้านดนตรี ศิลปะ กีฬา, เกียรติบัตร/รางวัลด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา, แผนโครงการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยการทำงานร่วมกับผู้อื่น, แผนการเก็บชิ้นงานของนักเรียน, เครื่องมือวัดผลตามจุดประสงค์
สายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์	แบบประเมินเกี่ยวกับรูปแบบ/วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนักเรียนและครูผู้สอน, ธรรมนูญโรงเรียน, แผนการสอน, โครงการต่าง ๆ, แฟ้มสะสมงานของครูและนักเรียน, รายงาน/ชิ้นงานของนักเรียน, สถิติการใช้ห้องสมุดหมวดวิชา และห้องสมุดโรงเรียน, แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน, งาน/โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม, แบบประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา, งาน/โครงการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน, เครื่องมือวัดผลตามจุดประสงค์
ห้องสอนศึกษา	เอกสารแผนปฏิบัติการโรงเรียน, เอกสารธรรมนูญโรงเรียน, แผนการสอน 8 หมวดวิชา, แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
นครสวรรค์	ธรรมนูญโรงเรียน, แผนการเรียนการสอน, แฟ้มสะสมงานของครู นักเรียน, สื่อการเรียนการสอน, บัญชีรายการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน, รายงานการใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้, บัญชีรายชื่อบันทึกการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น, บัญชีรายชื่อบันทึกการใช้สื่อการเรียนการสอน, โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาใช้, งาน/โครงการที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม, งาน/โครงการพัฒนาสุนทรียภาพทางด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา, บัญชีรายชื่อกิจกรรมชุมนุม, งานโครงการที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน, เครื่องมือวัดผลตามจุดประสงค์
ราชวินิต	หลักสูตรที่โรงเรียนพัฒนา, แผนการสอน, แบบฝึกหัดที่ให้นักเรียนทำ, โครงการหาความรู้ในโลกกว้าง, โครงการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา, เอกสารเชิญผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน, กีฬาสี, แฟ้มสะสมงานของนักเรียน
วัดพลับพลาชัย	แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับรูปแบบ/วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน, แบบประเมินเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนฝึกการค้นคว้า, แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน, แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน, แบบประเมินสภาพการส่งเสริมการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ, แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่ม,

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

มาตรฐานที่ 18 จัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
	แบบสำรวจพฤติกรรมการเรียน
บ้านपालาน	เอกสารหลักสูตร, แผนการสอน, แบบวัดทักษะนักเรียน, แบบประเมินทุกชนิด
บ้านห้วยตะปอก	แบบสัมภาษณ์, แบบสอบถาม, แบบประเมินพฤติกรรมประชาธิปไตย
กสิณธรวิทยา	ใบงานและแฟ้มสะสมงาน, ภาพถ่าย, แผนการจัดประสบการณ์, สื่อต่าง ๆ, แผนผังใยแมงมุมและแผนการจัดประสบการณ์, แผนผังความคิดนักเรียน, ผลงานนักเรียนและแฟ้มสะสมงาน, โครงการห้องสมุดสุดที่รัก, โครงการทัศนศึกษาออกสถานที่, โครงการอบรมบุคลากรด้านการใช้และเก็บรักษาสื่อ, สมุดจดการบ้าน, สมุดบันทึกความดี, วุฒิบัตร, ถ้วยรางวัล/เกียรติบัตร, โครงการปลูกฝังประชาธิปไตย, ป. 02 และ อบ. 1-3, ตารางบันทึกจุดประสงค์, ตารางบันทึกผลสอบก่อน-หลัง, สมุดบันทึกเวรและกิจกรรมตอนเช้า, บัญชีเรียกชื่อ
อัมพวันศึกษา	บันทึกการสอน, แผนการสอนรายวิชา, ภาพถ่าย, โครงการศึกษาออกสถานที่, คู่มือการสอบประเมินผล, ห้องคอมพิวเตอร์, ห้องชาวด์แลป, โครงการส่งเสริมคุณธรรม, วุฒิบัตร, ประกาศเกียรติคุณ, ถ้วยรางวัล, เหรียญรางวัล, ห้องดนตรี, ห้องนาฏศิลป์, โครงการส่งเสริมประชาธิปไตย, แฟ้มสะสมงาน, แบบสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, สรุปผลการตรวจสอบงานนักเรียน, สถิติการมาโรงเรียนในแต่ละวัน, บัญชีเรียกชื่อนักเรียน, สถิติการมาสาย
วัดนาคนิมิตร	แผนการสอน, ใบงาน, ใบความรู้, แบบประเมินตนเองด้านการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ, แบบสังเกตการสอน
วัดดวงแข *	-
วัดมกุฏกษัตริยาราม**	-
วัดพลมานีย์	แบบการประเมินเกี่ยวกับการเลือกใช้รูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนการสอนของครู, แบบประเมินเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน, แบบประเมินครูเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน, แบบประเมินสภาพการส่งเสริมการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสุนทรีย์ภาพ, แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบร่วมกันของกลุ่ม, แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินการพัฒนาการเรียนรู้, แบบสำรวจพฤติกรรมมารยาท
คลองสองต้นนุ่น **	-
เทศบาล 1 วัดเยี่ยมเกษสุวรรณ	แบบประเมิน
เทศบาล 4 สิทธิไชยอุปถัมภ์ **	-
เทศบาล 1 วัดชัยมงคล	แผนการสอน, สื่อ, แผนงานโครงการ/กิจกรรม, ภาพกิจกรรม, รายงานสรุปการจัดการเรียนการสอนในแต่ละภาคเรียน, ผลการเรียนวิชา สปช. กพอ. สสน., แฟ้มบันทึกงานของครูนักเรียน, หนังสือขอความร่วมมือ, ขออนุญาต, รายงานการประเมิน, บันทึกการประชุม, เกียรติบัตร ถ้วยรางวัล โล่รางวัล, ป.06(บันทึกพฤติกรรมนักเรียน), เครื่องมือวัดประเมินผลนักเรียน, แบบสรุปผลการประเมิน, สถิติการมาเรียน/ป.03, คำสั่งของโรงเรียน

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

มาตรฐานที่ 18 จัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
เทศบาล 4 วัดคลองเรียน	แบบบันทึกการสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียน, แผนการสอน/บันทึกการสอน, แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน, แผนกิจกรรมสร้างองค์ความรู้วิชาต่าง ๆ, แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา, แบบบันทึกรายงานผลการปฏิบัติงาน, แฟ้มสะสมงานขององค์กร, แบบบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน, สถิติการมาโรงเรียนของนักเรียน, สมุด ป.03, แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน
เทศบาล 2 บ้านหาดใหญ่	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน, แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน, แบบบันทึกการร่วมงานกับชุมชน, สถิติการยืมใช้สื่อ/เทคโนโลยี/ห้องปฏิบัติการ, โครงการที่ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม, บอร์ดการแสดงผลงานกิจกรรมนักเรียน, ภาพถ่ายกิจกรรมต่าง ๆ, แบบประเมินโครงการ, เอกสารประจำตัวนักเรียน, ผลงานนักเรียน, แผนการสอน, แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน, บันทึกการมาเรียนของนักเรียน, แบบสอบถามข้อมูล, แบบบันทึกการมาสาย ป่วย ลา ขาด, ภาพถ่าย, โครงการ
เทศบาล 1 เอ็งเสียงสามัคคี	โครงการศึกษานอกสถานที่, โครงการแฟ้มสะสมงานนักเรียน, โครงการประกวดโครงงาน, โครงการจัดทำหนังสือเล่มเล็ก, โครงการลับสมองในห้องเรียน, โครงการทำโครงงาน, โครงการส่งเสริมความรู้นอกหลักสูตร, โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคอมพิวเตอร์, โครงการอบรมจริยธรรมประจำวัน, โครงการบันทึกความดี, โครงการประสานสัมพันธ์ชุมชน, โครงการงานเลือก, โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน, โครงการนิเทศการสอน, โครงการสร้างเครื่องมือประเมิน, โครงการเมตตาจิต, โครงการโรงเรียนน่ายุ่

หมายเหตุ * โรงเรียนไม่ได้ทำการประเมินภายในตามมาตรฐานนี้

** ไม่มีเอกสารในมาตรฐานนี้

ตารางที่ 4.13 ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 20

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
โยธินบูรณะ *	-
มัธยมวัดนายโรง *	-
สายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์ *	-
ห้องสอนศึกษา *	-
นครสวรรค์ *	-
ราชวินิต **	-
วัดพลับพลาชัย	แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการจัดการศึกษา, แบบประเมินพฤติกรรมความเป็นผู้นำในการพัฒนาการศึกษาและมีมนุษยสัมพันธ์, แบบประเมินความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและความสามารถในการสร้างทีมงาน
บ้านป่าลาน *	-

ตารางที่ 4.13 ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 20

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
บ้านห้วยตะลอก **	-
กสิณธรวิทยา	วุฒิบัตรต่าง ๆ, ภาพถ่ายกิจกรรม, บันทึกการประชุม, สถิตินักเรียน, โครงการปลูกฝังประชาธิปไตย
อัมพวันศึกษา	ใบรายงานเข้าอบรม, โครงการสร้างวิสัยทัศน์, หนังสือติดต่อกับองค์กรอื่น ๆ, คำสั่งแต่งตั้ง, หลักฐานการมอบหมายหน้าที่
วัดนาคนิมิตร	แบบประเมินพฤติกรรมมีวิสัยทัศน์และความเป็นผู้นำของผู้บริหาร, แบบสอบถามความเป็นประชาธิปไตยและส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของผู้บริหาร, แบบตรวจสอบเอกสาร, รายงานผลการปฏิบัติงาน บันทึกการประชุม, ธรรมนูญโรงเรียน, แผนพัฒนาโรงเรียน, บันทึกการประชุม
วัดดวงแข	แบบประเมินพฤติกรรมการมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการจัดการ, แบบประเมินพฤติกรรมความเป็นผู้นำในการพัฒนาการศึกษาและมีมนุษยสัมพันธ์,
วัดมกุฏกษัตริยาราม	แบบสอบถาม, แบบสำรวจรายการ
วัดพลมานีย์	แบบสอบถามเกี่ยวกับผู้บริหารมีภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการ
คลองสองต้นนุ่น **	-
เทศบาล 1 วัดเยี่ยมเกษสุวรรณ	แบบประเมิน
เทศบาล 4 สิทธิไชยอุปถัมภ์ **	-
เทศบาล 1 วัดชัยมงคล	ประวัติการทำงาน, ใบประกาศนียบัตร, ใบแสดงคุณวุฒิ, แผนพัฒนาโรงเรียน, บันทึกการประชุมสัมมนา, รายงานการประชุม การเข้าร่วมสัมมนา, การจัดสัมมนาในโรงเรียน, หนังสือส่งตัวครูไปอบรมสัมมนา, ผลการประเมินผู้บริหาร, ใบบันทึกเวลาปฏิบัติงาน, รายงานผลการปฏิบัติงาน, โครงสร้างการบริหาร, บันทึกข้อความ
เทศบาล 4 วัดคลองเรียน	แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา/ธรรมนูญโรงเรียน, แผนปฏิบัติงานประจำปี, แบบสัมภาษณ์, แบบสอบถาม, แบบประเมิน,
เทศบาล 2 บ้านหาดใหญ่	แผนปฏิบัติงาน, บันทึกการปฏิบัติงาน, บันทึกการประชุม, บัญชีการจัดชั้นเรียน, คำสั่งมอบหมายงาน, ผลการปฏิบัติงาน, รายงานโครงการ, แบบประเมินผล, รายงานผลการประเมิน
เทศบาล 1 เอ็งเสียงสามัคคี	โครงการพัฒนาบุคลากร, โครงการสร้างสัมพันธ์ภาพในองค์กร, โครงการพัฒนาความเป็นผู้นำ

หมายเหตุ * โรงเรียนไม่ได้ทำการประเมินภายในตามมาตรฐานนี้

** ไม่มีเอกสารในมาตรฐานนี้

ตารางที่ 4.14 ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 22

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
โยธินบูรณะ *	-
มัธยมวัดนายโรง *	-
สายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์ *	-
ห้องสอนศึกษา *	-
นครสวรรค์ *	-
ราชวินิต	หลักฐานการอบรมของครู, แผนการสอน
วัดพลับพลาย	แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการสอน, แบบประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูโดยผู้เรียน
บ้านपालาน	แผนการสอน
บ้านห้วยตะปอก **	-
กสิณธรวิทยา	การวิเคราะห์หลักสูตรทุกกลุ่มประสบการณ์, กำหนดการสอน, แผนการสอน, ใบวุฒิบัตรจากการอบรม, ป. 02, สมุดรายงาน, หลักฐานการสอนซ่อมเสริม, สรุปผลการนิเทศ, บันทึกการประชุม
อัมพวันศึกษา	วุฒิบัตรการอบรมของครู, ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา
วัดนาคนิมิตร	แบบประเมินตนเองด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอน, แบบสอบถาม, แบบตรวจสอบเอกสาร
วัดดวงแข *	-
วัดมกุฏกษัตริยาราม *	-
วัดพลมานีย์	แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับหลักสูตรและเป้าหมายของการจัดการศึกษา, แบบประเมินตนเองด้านความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร และจัดทำแผนการสอน, แบบประเมินตนเองด้านความรู้ความสามารถในการประเมินผล, แบบประเมินตนเองด้านการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
คลองสองต้นนุ่น **	-
เทศบาล 1 วัดเยี่ยมเกษสุวรรณ	แบบประเมิน
เทศบาล 4 สิทธิไชยอุปถัมภ์ **	-
เทศบาล 1 วัดชัยมงคล	หนังสือหลักสูตร, แผนการสอน, โครงการหลักสูตร, ผลการประเมินครู, โครงการสอน, บันทึกการประชุม, แผนงาน/โครงการ, สื่อการสอน, วุฒิการศึกษาของครู, แบบประเมินต่าง ๆ, ข้อสอบ, แบบการประเมินผู้เรียน ป.02 ป.03, บันทึกหลังการสอน
เทศบาล 4 วัดคลองเรียน	แผนการสอน/บันทึกการสอน, หลักฐานการอบรม/สัมมนา/การศึกษาดูงาน, แบบรายงานการวัดผลประเมินผล, ตารางวิเคราะห์หลักสูตร, แผนกิจกรรมสร้างองค์ความรู้, แฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียน, แฟ้มสะสมงานขอบองค์การ, เครื่องมือการประเมิน/ข้อทดสอบ/ข้อสอบ/แบบสัมภาษณ์/แบบสังเกต, แบบรายงานผลการวิเคราะห์

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
เทศบาล 2 บ้านหาดใหญ่	แผนการสอน, บันทึกการใช้หลักสูตร, ผลการนิเทศ, บันทึกการสอน, หลักสูตรท้องถิ่น, สื่อ, รายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน, บันทึกพฤติกรรมกรเรียน, รูปแบบการสอน, บันทึกการส่งงาน, ผลการประเมิน, แบบทดสอบ, ผลการสอน, ผลการประเมินตามความสามารถ เช่น ผลงาน ผลการสังเกตพฤติกรรม, ผลการสอนตามจุดประสงค์
เทศบาล 1 เอ็งเลียงสามัคคี	โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการรูปแบบการสอนที่หลากหลาย, โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น, โครงการทัศนศึกษาดูงาน, โครงการนิเทศภายใน, โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการใช้สื่อการเรียนการสอน, โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการวัดผลประเมินผล

หมายเหตุ * โรงเรียนไม่ได้ทำการประเมินภายในตามมาตรฐานนี้

** ไม่มีเอกสารในมาตรฐานนี้

ตารางที่ 4.15 ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 24

มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ/ ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่ได้รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
โยธินบูรณะ *	-
มัธยมวัดนายโรง *	-
สายปัญญาในพระ บรมราชินูปถัมภ์ *	-
ห้องสอนศึกษา *	-
นครสวรรค์ *	-
ราชวินิต	บัญชีครู, ใบแสดงวุฒิการศึกษาของครู, หลักฐานการไปสัมมนาอบรม
วัดพลับพลาชัย	แบบสำรวจวุฒิการศึกษาของครูและการได้รับการสนับสนุนด้าน ความรู้, บันทึกอัตรากำลังครูผู้เรียน
บ้านपालาน *	-
บ้านห้วยตะลอก **	-
กสิณธรวิทยา	วุฒิทางการศึกษา, เพิ่มผลงานครู, วุฒิการอบรม, สถิติครู
อัมพวันศึกษา	เพิ่มผลงานครู, สถิติจำนวนครู-นักเรียน
วัดนาคนิมิตร	ทะเบียนประวัติครู, คำสั่งมอบหมายงาน, บัญชีจัดชั้น, แบบสำรวจความถนัดครู, แบบตรวจสอบเอกสาร
วัดดวงแข *	-
วัดมกุฏกษัตริยาราม *	-
วัดพลมานีย์	แบบบันทึกอัตรากำลังครูในแต่ละระดับการศึกษา
คลองสองต้นนุ่น **	-

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ/ ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
เทศบาล 1 วัดเยี่ยมเกษสุวรรณ	แบบประเมิน
เทศบาล 4 สิทธิไชยอุปถัมภ์ **	-
เทศบาล 1 วัดชัยมงคล	ใบแสดงวุฒิการศึกษา, แผนการสอน, ใบบันทึกหลังการสอน, ใบรายงานผลการศึกษา, บัญชีราย บัญชีรายชื่อนักเรียนแต่ละห้อง
เทศบาล 4 วัดคลองเรียน	แฟ้มประวัติ, บัญชีการจัดชั้นเรียน, ประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากร, รายงานผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากร, แบบประเมินความพึงพอใจ
เทศบาล 2 บ้านหาดใหญ่	โครงสร้างงาน, คำสั่ง, คำสั่งมอบหมายหน้าที่, เอกสารบันทึกข้อมูล, บันทึกข้อเสนอแนะโครงการ, บันทึกการประชุม
เทศบาล 1 เอ็งเลียงสามัคคี	โครงการพัฒนา คักยภาพครู, โครงการจัดจ้างครูมาสอน

หมายเหตุ * โรงเรียนไม่ได้ทำการประเมินภายในตามมาตรฐานนี้

** ไม่มีเอกสารในมาตรฐานนี้

ตารางที่ 4.16 ผลการศึกษารายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 25

มาตรฐานที่ 25 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
โยธินบูรณะ	โครงการสอน แผนการวัดผล ประเมินผลรายวิชา, แผนการสอน/คู่มือการสอนวิชาต่าง ๆ, หนังสือ เรียน/อ่านประกอบ/เสริมรายวิชาต่าง ๆ, ชุดการสอน/แบบฝึกต่าง ๆ, บัญชี/ทะเบียนของครุภัณฑ์/ วัสดุ/อุปกรณ์ที่ครูจัดทำขึ้น
มัธยมวัดนายโรง	แผนการเรียนการสอน, คู่มือการจัดกิจกรรม, เอกสารประกอบหลักสูตรของกรมวิชาการ, เอกสาร คู่มือแนวทางการบริหารหลักสูตร, แผนการวัดผลประเมินผลรายวิชา
สายปัญญาในพระ บรมราชินูปถัมภ์	แบบสำรวจความพึงพอใจในการเรียนวิชาเลือกเสรีของนักเรียนและ ผู้ปกครอง, แบบสอบถามการ ดำเนินงานแหล่งบริการด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน
ห้องสอนศึกษา	หลักสูตรของกรมวิชาการ, หลักสูตรที่โรงเรียนจัดทำขึ้น, ทะเบียนควบคุมวัสดุ ครุภัณฑ์ ของหมวด ฝ่ายงานต่าง ๆ, สถิติการให้บริการห้องโสตทัศนศึกษา ห้องสมุด
นครสวรรค์	หลักสูตรที่โรงเรียนใช้/จัดทำขึ้น, บัญชี/ทะเบียนครุภัณฑ์ รายการสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ครูจัดทำขึ้น
ราชวินิต	หลักสูตรที่โรงเรียนพัฒนาขึ้นมา, บัญชีสื่อ
วัดพลับพลาชัย	แบบสำรวจเอกสารหลักสูตร, แบบประเมินสถานศึกษา
บ้านपालาน	เอกสารหลักสูตร, แผนการสอน, สื่อการเรียนการสอน
บ้านห้วยตะปอก **	-
กสิกรรมวิทยา	โครงการพัฒนาหลักสูตร, โครงการปรับแผนการจัดประสบการณ์, โครงการเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

มาตรฐานที่ 25 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	
โรงเรียน	ร่องรอย หลักฐาน
อัมพวันศึกษา	หนังสือหลักสูตร, เอกสารประกอบการอบรมครู, สื่อการเรียนการสอน
วัดนาคนิมิตร	แบบสอบถามด้านหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น, ทะเบียนสื่อ, สื่อการสอน, แบบสำรวจรายการ
วัดดวงแข *	-
วัดมกุฏกษัตริยาราม	แบบสอบถาม
วัดพลมานีย์	แบบประเมินเอกสารหลักสูตรและการจัดการศึกษา, แบบประเมินการผลิตสื่อและการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน, แบบสำรวจเอกสารหลักสูตร, แบบสอบถามครูเกี่ยวกับสื่อ การเรียนการสอน
คลองสองต้นนุ่น **	-
เทศบาล 1 วัดเยี่ยมเกษสุวรรณ	แบบประเมิน
เทศบาล 4 สิทธิไชยอุปถัมภ์ **	-
เทศบาล 1 วัดชัยมงคล	เอกสาร, ผลการสำรวจ, หลักสูตร, รายงานผลการใช้สื่อทั้งในและนอกโรงเรียน
เทศบาล 4 วัดคลองเรียน	แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา, ธรรมนูญสถานศึกษา, หนังสือหลักสูตร, ห้องศูนย์สื่อ, แผนการสอน, ห้องโสตทัศนอุปกรณ์, ห้องสมุด
เทศบาล 2 บ้านหาดใหญ่	หลักสูตรท้องถิ่นตามระดับชั้น, แผนการสอน, แผนการพัฒนาหลักสูตร, จำนวน ประเภทของสื่อ, บันทึกการใช้สื่อ, ทะเบียนรับ ส่ง, บันทึกการเยี่ยม ส่ง
เทศบาล 1 เอ็งเสียงสามัคคี	หลักฐานการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น, จัดทำแผนการสอนรายวิชา, โครงการอบรมเทคนิคการผลิตสื่อ, โครงการผลิตสื่อการเรียน, โครงการปรับปรุงห้องสมุด

หมายเหตุ * โรงเรียนไม่ได้ทำการประเมินภายในตามมาตรฐานนี้

** ไม่มีเอกสารในมาตรฐานนี้

2.3 ผลการศึกษาระบบการดำเนินงานในโรงเรียน

ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาระบบการดำเนินงานของโรงเรียน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรมและโรงเรียนบ้านคลอง 24 เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพจริงของโรงเรียนในการดำเนินงานด้านการประเมินภายใน และนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการออกแบบเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนให้ตรงตามสภาพจริงของโรงเรียน ปรากฏผลดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ผลการศึกษาระบบการดำเนินงานของโรงเรียน

สิ่งที่สังเกตเห็นในโรงเรียน	มาตรฐานที่	โรงเรียน วัดราษฎร์ศรัทธาธรรม	โรงเรียน บ้านคลอง 24
ห้องเรียน			
- แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	18, 22	✓	✓
- การจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของนักเรียน	4, 9, 12, 18	✓	✓
- เพิ่มสะสมงานของนักเรียน	1, 4, 6, 9, 12	✓	✓
- สื่อการเรียนการสอน	18, 22, 25	✓	✓
- สมุดประจำตัวของนักเรียน	5, 10	✓	✓
- ระเบียบสะสม	10	✓	✓
- บัตรสุขภาพ	10	✓	✓
- ตารางประจำวัน	1, 9	✓	✓
- แผนภูมิแสดงผลการเรียนรู้	5	✓	✓
- สมุดจดงาน, สมุดแบบฝึกหัด	1, 4, 5, 6	✓	✓
ห้องสมุด			
- สถิติการยืม - คืนหนังสือ	6	✓	✓
- สถิติการเข้าใช้ห้องสมุด	6	✓	✓
ห้องน้ำ			
- การปิดน้ำในห้องน้ำ	1	✓	✓
ห้องพักรู			
- ตู้เก็บเอกสารงานธุรการ	13	✓	✓
- แผนภูมิองค์กร	13	✓	✓
- ข้อมูลจำนวนครู	14	✓	✓
ห้องพยาบาล			
- สมุดบันทึกผู้ป่วย และการให้ยา	10	✓	✓
- แบบบันทึกน้ำหนัก ส่วนสูง	10	✓	-
ร้านค้าสหกรณ์			
- สินค้าที่นำมาขาย (ไม่ใช่ของ ฟุ่มเฟือย)	1	✓	✓
- การเข้าแถวซื้อสินค้า	1	✓	✓
โรงอาหาร *			
- ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ โรงอาหาร	1	✓	-
- ความสะอาดของโรงอาหาร	1	✓	-
- การเข้าแถวซื้ออาหาร	1	✓	-
- การนำงานไปเก็บหลังจากรับประทานเสร็จแล้ว	1	✓	-

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

สิ่งที่สังเกตเห็นในโรงเรียน	มาตรฐานที่	โรงเรียน วัดราษฎร์ศรัทธาธรรม	โรงเรียน บ้านคลอง 24
อาคารเรียน - คำขวัญ ปรัชญา	1, 13	✓	✓

หมายเหตุ * โรงเรียนบ้านคลอง 24 ไม่มีโรงอาหาร

ตอนที่ 3 เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนฉบับทดลองใช้และผลการตรวจสอบคุณภาพขั้นต้น

3.1 โครงสร้างของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนฉบับทดลองใช้

ผลจากการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสำรวจความคิดเห็น การสังเกตสภาพการฝึกอบรม การศึกษาแบบรายงานการประเมินตนเอง การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานจริงของโรงเรียน ทำให้สามารถร่างเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนโดยมีโครงสร้างดังปรากฏในแผนภาพที่ 4.1 เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนฉบับนี้ได้มีจัดทำขึ้นสำหรับประเมินมาตรฐานที่ 1 (คุณธรรม จริยธรรม) มาตรฐานที่ 6 (กระตือรือร้นในการเรียนรู้ รักการอ่าน) มาตรฐานที่ 9 (ทักษะในการทำงานและเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต) มาตรฐานที่ 10 (สุขภาพ)

โครงสร้างของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน (ฉบับทดลองใช้)	
<p>1. แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก</p> <p>1.1 ส่วนนำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - คำแนะนำในการใช้ <p>1.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละมาตรฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประกอบด้วย ผู้ให้ข้อมูล แหล่งข้อมูล วิธีการประเมิน และแนวคำถาม 	<p>2. แบบบันทึกข้อมูลระหว่างการตรวจเยี่ยม</p> <ul style="list-style-type: none"> - แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล - ผลการประเมิน - ตารางบันทึกรายละเอียดรายตัวบ่งชี้ - สรุปผลการประเมิน - จุดเด่น - จุดที่ควรปรับปรุง - ข้อเสนอแนะ

แผนภาพที่ 4.1 โครงสร้างของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน (ฉบับทดลองใช้)

3.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพขั้นต้น

เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นได้นำไปทดลองใช้ในโรงเรียน เป็นเวลา 1 วัน โดยมีผู้ทดลองใช้เป็นผู้ที่มีความรู้ด้านการประเมินผลการศึกษากว่า 8 คน แต่ละคนจะทำการประเมินมาตรฐานต่าง ๆ ดังแผนการทดลองที่ระบุในบทที่ 3 หลังการทดลองใช้ ได้มีการจัดประชุมกลุ่มสนทนา เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูล

โรงเรียนและข้อเสนอแนะในการปรับปรุง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปพัฒนาเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนฉบับสมบูรณ์ต่อไป ผลการระดมความคิดปรากฏในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงจากการทดลองใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน (การตรวจสอบคุณภาพ ครั้งที่ 1)

ประเด็น	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		กลุ่มที่ 4	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8
1.1 ประโยชน์ต่อการประเมิน	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓
1.2 ความครบถ้วนของสาระเนื้อหาที่จะนำไปใช้	-	-	✓		✓			✓
2. ความสะดวกในการนำไปใช้	-	-	✓		✓	✓	✓	✓
3. ความสอดคล้องกับแนวทางการประเมินของ สมศ.	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. การสร้างความเข้าใจในแนวการจัดการศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. การช่วยประหยัดเวลาในการเตรียมตัวก่อนการตรวจเยี่ยม	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. ทำให้มีการวางแผนข้อมูลอย่างเป็นระบบ	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มที่ไม่มีเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนในการประเมินมาตรฐานที่ 1 และ 6

กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่มีเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนในการประเมินมาตรฐานที่ 1 และ 6

กลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มที่ไม่มีเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนในการประเมินมาตรฐานที่ 9 แต่มีเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนในการประเมินมาตรฐานที่ 10

กลุ่มที่ 4 คือ กลุ่มที่ช่วงแรกไม่มีเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนในการประเมินแต่ช่วงหลังจึงมีเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนในมาตรฐานที่ 9 และ 10

ในการระดมสมองครั้งนี้ผู้ทดลองใช้แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนได้แสดงความคิดเห็น ดังนี้

1. เอกสารนี้เป็นตัวจุดประกายความคิด

“เอกสารนี้เป็นตัวจุดประกายให้ผู้ประเมินคิดต่อ”

“เดิมไม่ได้คิดว่าแหล่งข้อมูลต้องกระจายมากขนาดนี้หลังจากอ่านเอกสารนี้แล้วทำให้ได้แนวคำถามคิดว่าน่าจะถามอย่างไร”

“เราเป็นกลุ่มที่ไม่เห็นแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนก่อนแล้วมาเห็นทีหลัง ตอนแรกที่เราไม่เห็นเอกสารนี้แนวคำถามของเรานั้นยังไม่คลุม มันขาดบางประเด็น เช่น ไม่ได้ลงลึกมาก ซึ่งในเอกสารนี้จะมี”

2. แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนช่วยลดเวลาในการเตรียมตัวก่อนเข้าประเมินโรงเรียน
  - “กลุ่มเราที่ไม่ได้ใช้แนวทางการเก็บข้อมูลจะใช้เวลาในการเตรียมตัวประมาณ 3 ชั่วโมง”
  - “กลุ่มของเรามีแนวทางการเก็บข้อมูลใช้เวลาในการเตรียมตัวประมาณ 1 ชั่วโมง”
3. คำแนะนำเพิ่มเติม
  - 3.1 ควรดูภาพรวมก่อน
    - “ควรดูภาพรวมก่อน general จุดไหนเป็นจุดที่น่าไปที่สุดเพื่อจะได้ link ไปที่ละมาตรฐาน”
  - 3.2 สถานที่ควรดู ได้แก่ ห้องน้ำ ห้องอาหารและ ห้องสมุด
    - “จุดที่น่าจะไปดู เช่น ห้องน้ำ โรงอาหารตอนพักเที่ยงดูระเบียบวินัยของนักเรียน และห้องสมุด”
    - “ห้องน้ำเป็นสิ่งที่น่าดู เพราะสะท้อนได้หลายมาตรฐาน”
  - 3.3 รูปแบบของแนวทางการเก็บข้อมูลควรจะจัดใหม่ โดยทำ 3A ตามแหล่งข้อมูล
    - “น่าจะทำ 3A ตามแหล่งข้อมูลเป็นหน้า เป็นแผ่น หน้าหนึ่ง เช่น ถامنักเรียน awareness attempt achievement ให้เสร็จไปในคนเดียวเลย”
  - 3.4 ในแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนควรเพิ่มหลักการ ความเป็นมา
    - “ในแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนควรพูดถึงหลักการความเป็นมาด้วย ก็จะช่วยให้ผู้ประเมินเข้าใจในแต่ละมาตรฐานได้ดีขึ้น”
  - 3.5 ในมาตรฐานที่ 1 เพิ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ แม่ค้า เพิ่มแหล่งข้อมูล ได้แก่ ห้องน้ำ
    - “จากที่ไปที่โรงเรียนแล้วในมาตรฐานที่ 1 น่าจะไปถามแม่ค้าด้วย เพราะแม่ค้าเขาจะเห็นว่าเด็กในโรงเรียนเป็นอย่างไร”
    - “ในมาตรฐานที่ 1 ควรจะไปดูสภาพแวดล้อมอื่นด้วย เช่น ห้องน้ำ แต่ในเอกสารนี้ไม่มีเรื่องห้องน้ำ ควรเพิ่มการดูห้องน้ำดูความประหยัดดูว่าในห้องน้ำเปิดน้ำทิ้งไว้นาน”
  - 3.6 ในมาตรฐานที่ 10 ตรงวิธีการประเมินควรเพิ่มการสังเกต
    - “ในมาตรฐานที่ 10 ตรงวิธีการประเมิน ควรเพิ่มการสังเกต เพราะในเอกสารไม่มี ควรจะสังเกตเวลาทานข้าว และให้ดูบริบทของโรงเรียนด้วย”

ตอนที่ 4 การตรวจสอบคุณภาพเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนหลังการปรับปรุง

ข้อมูลที่ปรากฏในตอนที่ 3.2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนและแนวทางการปรับปรุงขึ้นต้นจากกลุ่มของผู้ใช้ที่มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ผู้วิจัยทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและจัดทำแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนให้ครบทุกมาตรฐาน หลังจากนั้นมีการตรวจสอบคุณภาพของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนโดยจัดประชุมระดมความคิดเห็นในกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มี

ลักษณะหลากหลายและมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดในบทที่ 3 การประชุมครั้งนี้ถือว่าเป็นการตรวจสอบความเหมาะสมของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ครั้งที่ 2 วิธีการในขั้นตอนนี้ได้ส่งเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนให้ผู้ทรงคุณวุฒิศึกษาล่วงหน้าก่อน แล้วเปิดอภิปรายทั่วไป จากนั้นให้แสดงความคิดเห็นและแนวทางการปรับปรุงเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนเป็นรายมาตรฐานในช่วงท้ายของการประชุมได้แจกแบบประเมินให้ผู้เข้าร่วมประชุมประเมินความเหมาะสมของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนตามข้อรายการที่กำหนด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ความเหมาะสมของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการตอบแบบประเมิน (การตรวจสอบคุณภาพ ครั้งที่ 2)

จากตารางที่ 4.19 สรุปได้ว่า เกณฑ์การประเมินเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนทั้ง 6 ข้อ โดยใช้มาตรประมาณค่า 5 ระดับ ผลปรากฏว่ามีจำนวนข้อรายการถึง 4 ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดี ได้แก่ ประโยชน์ต่อการประเมิน (4.14) ความครบถ้วนของสาระเนื้อหาที่จะนำไปใช้ (3.69) ช่วยกระตุ้นความคิดในการวางแผนการเก็บข้อมูลก่อนเข้าไปตรวจโรงเรียน(3.50) การประหยัดเวลาในการเตรียมตัวก่อนการตรวจเยี่ยมโรงเรียน (3.93) และทำให้มีการวางแผนเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ (4.00) สำหรับ 2 ข้อที่เหลือ ค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ ความง่ายในการนำไปใช้ (3.36) และแนวคำถามหรือแนวทางการเก็บข้อมูลสอดคล้องกับมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่ต้องการประเมิน (3.14)

ตารางที่ 4.19 ความเหมาะสมของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (การตรวจสอบคุณภาพ ครั้งที่ 2)

เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น					รวม	mean	S.D.
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง			
1. การสนองความต้องการของผู้ใช้								
1.1 ประโยชน์ต่อการประเมิน	2 (14.3%)	12 (85.7%)	-	-	-	14 (100.0%)	4.14	.36
1.2 ความครบถ้วนของสาระเนื้อหาที่จะนำไปใช้	-	9 (62.2%)	4 (30.8%)	-	-	14 (100.0%)	3.69	.48
2. ความง่ายในการนำไปใช้	-	7 (50.0%)	5 (35.7%)	2 (14.3%)	-	14 (100.0%)	3.36	.74
3. แนวคำถามหรือแนวทางการเก็บข้อมูลสอดคล้องกับมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่ต้องการประเมิน	-	3 (21.4%)	10 (71.4%)	4 (7.1%)	-	14 (100.0%)	3.14	.53

หมายเหตุ พิสัยของคะแนนมีค่าระหว่าง 1-5

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น					รวม	mean	S.D.
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง			
4. การประหยัดเวลาในการเตรียมตัวก่อนการตรวจเยี่ยมโรงเรียน	-	13 (92.9%)	1 (7.1%)	-	-	14 (100.0%)	3.93	.27
5. การช่วยด้านการวางแผนเก็บข้อมูล								
5.1 ทำให้มีการวางแผนเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	1 (7.1%)	12 (85.7%)	1 (7.1%)	-	-	14 (100.0%)	4.00	.39
5.2 ช่วยกระตุ้นความคิดในการวางแผนการเก็บข้อมูลก่อนเข้าไปตรวจโรงเรียน	1 (7.1%)	6 (42.9%)	6 (42.9%)	1 (7.1%)	-	14 (100.0%)	3.50	.76

หมายเหตุ พิสัยของคะแนนมีค่าระหว่าง 1 - 5

ตารางที่ 4.20 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก จากผู้เสนอแนะ 17 คน ได้ประเด็นทั้งหมด 12 ประเด็นพบว่า ควรปรับปรุงแนวคำถามเพราะมีมากเกินไป ควรมีการปรับประเด็นให้ชัดเจน มีผู้เสนอแนะสูงสุด คือ 4 คน รองลงมาคือ ควรเสนอวิธีการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย และใช้รูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น สัมภาษณ์ สัมภาษณ์ จำนวน 2 คน

ตารางที่ 4.20 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (การตรวจสอบคุณภาพ ครั้งที่ 3)

ประเด็น	จำนวน
1. แนวคำถามมีมากเกินไป ควรมีการปรับประเด็นให้ชัดเจน	4
2. เสนอวิธีการการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย และใช้รูปแบบที่ไม่เป็นทางการเช่น สัมภาษณ์สัมภาษณ์	2
3. ควรนิยาม Awareness Attempt และ Achievement	1
4. ควรสังเคราะห์ภารกิจ และผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนตามสภาพที่เป็นจริงจากรายงานการประเมินตนเอง (Self Study Report: SSR) เพื่อความครอบคลุมและตรงกับความเป็นจริงของข้อมูล และแหล่งข้อมูล	1
5. ควรเพิ่มเติมแหล่งข้อมูลให้ครอบคลุมมากขึ้น	1
6. ข้อคำถามไม่จำเป็นต้องซ้ำซ้อนมากเกินไป	1
7. เพิ่มคำนิยามที่ครูกำลังสับสน เช่น หลักสูตรท้องถิ่น การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (วิธีสอน เทคนิคการสอน) การจัดและประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คืออะไร	1
8. ควรระบุประเด็นของข้อมูลที่ต้องการในแต่ละตัวบ่งชี้ให้ชัดเจน	1

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน
9. ภาษาที่ใช้ควรจะใช้ภาษาวิชาการ หลีกเลี่ยงภาษาพูด	1
10. วิธีการใช้คำถามควรเป็นทางบวก	1
11. ควรเสนอตัวอย่างในการถาม 2 – 3 ข้อ	1
12. ปรับการแบ่งเกณฑ์ Achievement ที่ผ่าน/ไม่ผ่าน ให้รายละเอียดมากขึ้น	1

**4.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความเหมาะสมของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนตาม
ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยวิธีการระดมความคิด (การตรวจสอบคุณภาพ ครั้งที่ 2)**

ผู้ทรงคุณวุฒิได้ร่วมระดมความคิดเพื่อพิจารณาความเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะไว้
หลายประเด็นดังนี้

4.2.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ให้ระบุวัตถุประสงค์ของการใช้ในเอกสาร
“ในเรื่องของการเกริ่นนำ น่าจะต้องมีบอกวัตถุประสงค์ของการใช้ คนกลุ่มไหนจะใช้ วิธีการใช้เป็น อย่างไร”
2. การใช้คำภาษาอังกฤษ
“เรื่องคำภาษาอังกฤษ Awareness Attempt Achievement ควรเป็น ความตระหนัก ความพยายาม ผลสัมฤทธิ์”
3. แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนมีประโยชน์มาก
“จากการเป็นวิทยากรพบว่าเอกสารฉบับนี้เป็นประโยชน์มาก เพราะจะช่วยทำให้มีทิศทางคำถาม ซึ่งจากประสบการณ์พบว่าที่ไปอบรม นักประเมินภายนอกเขาจะไม่ค่อยมีแนวคำถามที่ไปในแนวเดียวกัน คำถามของแต่ละคนก็จะตามกระแส เอกสารนี้จะเป็นตัวช่วย”
4. ให้นิยามของคำว่า Awareness Attempt และ Achievement
“อยากให้นิยามว่า Awareness คืออะไร Attempt คืออะไร และ Achievement คืออะไร”
5. บางครั้งไม่ต้องสัมภาษณ์ถ้ามีหลักฐานเพียงพอ
“อย่างเช่น Awareness ไม่จำเป็นต้องสัมภาษณ์ก็ได้ถ้าจะใช้วิธีการสังเกต เห็นได้ว่า แหล่งข้อมูล จากข้อ 1 หน้า 1 ครูมีข้อมูลก็ไปดูที่หลักฐานก็พอ อันนี้ก็หน้าจะชัด”

“การตั้งคำถามบางครั้งคำถามบางอันดูแลหลักฐานที่ปรากฏก็ไม่ต้องถามเพราะจะยาวเกินไป เพราะฉะนั้นเวลาเขียนคำถามดูว่าแหล่งข้อมูลอะไรบ้าง แล้วก็พยายามอย่าไปตั้งคำถามที่ข้อมูลต่าง ๆ ได้บอกไว้แล้ว”

6. เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลควรสอดคล้องกับแบบบันทึก แยกตามตัวบ่งชี้
- “เอกสารนี้ไม่ค่อยสอดคล้องกับแบบบันทึกที่ใช้ น่าจะทำให้มีลักษณะสอดคล้องกับแบบบันทึก โดยทำเป็นตาราง ขวางหน้ายาวเหมือนกัน แล้วก็ชี้ออกมาเป็นตัวบ่งชี้แต่ละตัว”
7. แนวคำถามมากเกินไป
- “แนวคำถามเนี่ยให้มากเกินไป แค่เขียนหัวข้อว่าแนวคำถามอย่างมาก 2 ข้อ 3 ข้อก็พอไม่ต้องให้เยอะแยะ”
- “ตัวแนวคำถามที่ให้มาเยอะ ๆ อย่างนี้จึงไม่มีประโยชน์ ดิฉันทำมาหลายงานแล้ว ไม่มีประโยชน์ คือมองว่าเกี่ยวกับเอกสารอันนี้ตั้งแต่แรกว่า ถ้าประเด็นตรงนี้นั้นมันขีดแนวคำถามเพียงแค่ว่า 2-3 คำถามแล้วก็บอกตัวเทคนิคที่เราอยากได้ว่าในเชิง positive นะ แล้วก็ดึงสิ่งดี ๆ มาพูดก่อน ถามเยอะ ๆ อย่างนี้เอาไปใช้ไม่ได้”
8. สร้างแนวคำถามที่ตอบความจริงให้ได้
- “พยายามสร้างแนวคำถามที่เขาตอบความจริงให้ได้ เช่น ที่ถามว่า ท่านรู้หรือไม่ เขาก็ต้องตอบว่ารู้ น่าจะถามว่า ท่านคิดว่ามีนักเรียนใดมีสิ่งเหล่านี้ ถ้าเกิดว่าเขาตอบได้แสดงว่าเขารู้ ลักษณะคำถามค่อนข้างจะตรงไปนิดหนึ่ง”
9. คำถามควรเป็นไปในทางบวกก่อน
- “เทคนิคการถาม ก็คือ ถาม positive ก่อนเด็กเค้าก็จะไวใจ เพราะ positive พูดง่าย คือสร้างความคุ้นเคยจากการพูดสิ่งที่เป็นบวก ถามสิ่งดี ๆ อะไรในโรงเรียน เมื่อเค้าเริ่มคุ้นเคยกับเราแล้ว จากนั้นค่อยทะลอมไปถึงจุดที่อะไรบางอย่างที่เขาอยากให้โรงเรียนปรับปรุง มันขึ้นอยู่กับคำถาม คำถามเจาะลึกไปเรื่อย ๆ แต่ว่าต้องเริ่มจาก positive ก่อน”
- “เทคนิคของการสัมภาษณ์ก็จะขึ้นอยู่กับตัวคน บุคลิกภาพ ที่นี้ก็หน้าจะบอกถึง ดิฉันพยายามย้ำตลอด ต้องพูดในเชิงบวกก่อนนะ แล้วก็ดึงสถานการณ์เข้ามาเพื่อเชื่อมโยง กับคำถามที่จะเข้าประเด็นที่เราจะวัด”
10. วิธีการเก็บข้อมูลควรเริ่มจากการสังเกต สัมภาษณ์ และดูหลักฐาน ตามลำดับ
- “การเก็บข้อมูลเนี่ย จะสังเกตว่าจะใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ และก็หลักฐาน แต่ถ้าเกิดเราเริ่มด้วยหลักฐานเนี่ย มันก็จะทำให้โรงเรียนโกลาหล เราอยากให้โรงเรียนดำเนินการไปอย่างธรรมชาติ จุดเริ่มต้นน่าจะเป็นการสังเกต คือ จาก SSR ก่อน แล้วก็สังเกต แล้วพอจากสังเกตก็สัมภาษณ์ แล้วค่อยขูดหลักฐาน”
11. ทำ matrix ของการเก็บข้อมูล โดยการเชื่อมโยงตัวข้อมูลที่ต้องการตามแหล่งข้อมูลและก็เชื่อมกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้
- “สิ่งที่เราถ่ายทอดมาจากข้อมูลที่ได้ ในทุกมาตรฐานก็จะคล้ายกัน ในหน้าสุดท้ายของเล่มนี้น่าจะทำ matrix อีกแบบหนึ่ง เขียนลักษณะพฤติกรรมหรือแหล่งข้อมูล ทั้งหมดที่เราสังเกตแล้วก็ชี้กลับมาเป็นตารางว่าเวลาที่ลงไปดูเรื่องพวกนี้จะพลิกมาตรฐานเล่มนี้กลับไปได้น่าจะต้องทำในแนวทางการเก็บข้อมูล คล้าย ๆ matrix ที่จะขี้ออกของกิจกรรมที่นักประเมินภายนอกเขาจะประเมิน”

12. เพิ่มส่วนที่เป็นความรู้ ในเรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
หลักสูตรสถานศึกษา และการประเมินตามสภาพจริง

“การที่จะไปประเมิน เนี่ยผู้ประเมินต้องเข้าใจ concept พวกนี้ให้ชัด ดิฉันคิดว่า ตรงนี้ concept สำคัญ ที่มันเป็นความลับสน คิดว่าน่าจะต้องนิยามให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ถ้าเราเข้าใจตรงกัน ไม่ว่าใครก็ตามที่ไปประเมินมันมีสิ่งบอกเขาไว้มันก็น่าจะเดินถูกทาง”

“คิดว่าจะต้องใส่เป็นความรู้ที่จะให้คนประเมินได้ศึกษา ในเอกสารน่าจะมีการแยกส่วนที่เป็นการให้ความรู้กับผู้ประเมินว่าจะอะไรเป็นconcept

“สิ่งที่ควรใส่ในส่วนของความรู้ เพราะเรื่องนั้นมันเป็นหัวใจของการปฏิรูปและก็ของการประเมิน เรื่องการเรียนรู้อันผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินแบบตามสภาพที่แท้จริง”

“อีกมาตรฐานในด้านผู้บริหาร เป็นเรื่องของหลักสูตร หลักสูตรเนี่ย อาจจะเริ่มจากไม่เข้าใจว่า คำว่าหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนชุมชน เนี่ยมันคืออะไร ต้องปรับหรือต้องสร้างขึ้นใหม่ใหม่”

4.2.2 ข้อเสนอแนะในแต่ละมาตรฐาน

มาตรฐานที่ 1 : 1. การใช้คำภาษาอังกฤษ

“บิลค่าน้ำ ค่าไฟ ควรใช้คำว่าใบเสร็จ”

2. เพิ่มแหล่งข้อมูลด้าน ชุมชน

“ขอเติมแหล่งข้อมูลในมาตรฐานที่ 1 ขอเพิ่มชุมชน คนในชุมชน เพราะว่าโรงเรียน ครูในโรงเรียน บอกว่าดี แต่พอไปถามคนในชุมชนที่เขาจะบอกได้เลยว่า เด็กในโรงเรียนนี้เป็นอย่างไร บางครั้งคนในชุมชนเขาก็ทราบนะคะว่าเด็กโรงเรียนนี้ครูเขาสอนมีระเบียบวินัยดีมากเวลาเดินข้ามถนนหรือว่าตอนเย็นแม่ค้าข้างโรงเรียนจะตอบได้เลยว่าเด็กโรงเรียนนี้ออกมาแล้วจะซื้อ ลักษณะการซื้อของเป็นอย่างไร พุดจาหายบายหรือไม่ คนในชุมชนเนี่ยสำคัญทีเดียว จึงอยากให้เติมข้อมูลนี้ลงไป”

3. วิธีการเก็บข้อมูล

“ถ้าดูตัวบ่งชี้ 4 ตัวนี้ อาจารย์ ตัวที่ 1 นี้สังเกตได้ แล้วเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ วัดได้ในระยะสั้น ตัวที่ 2, 3, 4 ดูยาก ก็ต้องเป็นครู ชุมชน เพราะฉะนั้นเวลาที่จำเป็นที่จะทำเป็นแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนให้สำหรับผู้ประเมินภายนอก น่าจะใช้อย่างแรก ถ้าจะดู awareness ก็อย่างที่อาจารย์พูดไปเมื่อกี้ ดูนโยบาย ดูคำขวัญ ดูปรัชญา ดูป้ายประกาศ เช่น มีการประกาศผลรางวัล นักเรียนได้รางวัล บันทึกความดี มันจะเห็นเลย เวลาเข้าไป อันนี้ก็ชี้ awareness ได้ ทีนี้พอในช่วงของการสังเกต เวลาเดินไปตามห้องเรียน ดูพฤติกรรมของนักเรียน ขณะเรียน เมื่อครูสอนเป็นอย่างไร เงียบ เรียบร้อย หรือว่าพลุกพล่าน หรือว่า active มันแยกออก ตรงนี้ก็จะเห็นว่า achievement ของนักเรียนจาก perception เพราะฉะนั้นตรงนี้ที่อยากให้ออกมาทาง พฤติกรรมของนักเรียน พฤติกรรมของนักเรียนจากการสอบถาม ก็จะได้ตัวที่ 2 ตัวที่ 3 ตัวที่ 4 จากการสอบถาม อาจจะสอบถามครู สอบถามคนที่เรารู้จัก แม่ค้า พ่อค้าหรือลูกจ้าง ข้อมูลจาก

SSR ถ้าสิ่งที่เราสังเกตเห็นมันยืนยันสอดคล้องกันก็อาจจะไม่ต้องขอดูหลักฐาน แต่ในกรณีที่เกิดขัดแย้งกัน ก็ตามดูในเอกสารต่อ”

“อีกอันหนึ่งที่ควรจะดู ก็คือการเข้าแถวหน้าเสาธง บางครั้งนี่ตัววัดเลย บางครั้งสถิติมาสายนี้ไม่มี แต่พอไปดูแถวหน้าเสาธง แถวลั้น ๆ แต่บอกไม่มีเด็กมาสายเลย แล้วบางทีไปยืนดู เด็กหยุดหยิกไม่เป็นระเบียบ เราจะมองเห็นชัด แต่เราอย่าพยายามไปยืนใกล้ ๆ นะ ก็ใช้วิธี สังเกต แอบมอง ขึ้นไปยืนบนตึกสูงก็มองลงมาที่แถวนี้ชัดเลย”

“เรื่องของ การประหยัด ด้านการประหยัดส่วนตัว จะใช้วิธีการพูดคุยกับนักเรียน คือถามว่า เขาได้เงินมาโรงเรียนเท่าไร แล้วเขาเก็บบ้างไหม อีกแหล่งหนึ่งก็คือ สมุด ของใช้ของนักเรียน อุปกรณ์การเรียน เขาใช้ของแพงหรือไม่แพง สมุดจดงาน ไปเปิดสมุดจดงานของนักเรียนดูว่าจดงานเต็มหน้าไหม เว้นว่างไว้บ้างหรือเปล่า แล้วก็ถ้าเป็นประหยัดส่วนรวมก็จะใช้วิธีการสังเกต สังเกตอย่างง่าย ๆ ก็คือช่วงพักกลางวัน ปิดไฟใหม่ ที่สำคัญก็ต้องสังเกตห้องครูด้วยนะครับ เพราะบางทีครูก็ไม่ประหยัด”

มาตรฐานที่ 4 : 1. สังเกตการสอนของครู

“สังเกตการสอนของครู ว่าครูใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กคิดใหม่ สอนแบบโครงงาน วิธีสอน”

2. พูดคุยกับนักเรียน โดยยกสถานการณ์ขึ้นมาถาม ดูเนื้องานที่นักเรียนทำ

“Achievement ของการคิดวิเคราะห์ที่วัดยาก จะตอบได้อย่างไรว่าเด็กของเราเนี่ยมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ตรงนี้เราจะใช้เวลาที่เราอยากรู้ว่าเด็กคนนี้มี ความคิดวิเคราะห์ที่ได้ใหม่ คือเราต้องถาม ว่าถ้าเรามีสถานการณ์อย่างนี้คุณตอบมา คุณคิดเราไม่ได้สนใจตรงนั้นเราสนใจเหตุและผล ที่ให้มันไปกันได้ใหม่ การวัดอันหนึ่งที่จะต้องดูมาตรฐานตัวนี้ ดิฉันมองว่ามันน่าจะไปดูตัวเนื้องานที่ของเด็กทำ คือคิดวิเคราะห์มันไม่ได้หมายความว่าถึงการแก้ไขปัญหาคณิตศาสตร์อย่างเดียว เราไปคุยกับเด็ก ยกตัวอย่างสถานการณ์อย่างที่ทำว่า โอ้โฮ! มาเป็นเรื่องเป็นราว ตรงนั้นมันต้องอย่างนี้ มีเหตุผลที่มันเชื่อมโยง กันได้ มันขึ้นอยู่กับตัวผลลัพธ์ที่ออกมาจากตัวเด็ก”

มาตรฐานที่ 6 : 1. เก็บข้อมูลจากผู้ปกครองได้ไม่ตรงตามความเป็นจริง

“แหล่งข้อมูลจากผู้ปกครองเนี่ยนะคะ ตอนที่ทำประเมินภายใน ประสพการณ์ แหล่งข้อมูลผู้ปกครองนี้ เก็บยากลำบาก เพราะว่า 1. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือน้อย 2. เด็กไม่เอาแบบสอบถามไปให้ และอีกอย่าง เวลาไปถามผู้ปกครอง ผู้ปกครองเขารักลูกนะคะ ปิดบังข้อมูลไม่ค่อยบอกความจริง ข้อมูลจากผู้ปกครองเป็นเรื่องดี แต่ความเที่ยงตรง ความถูกต้องสมบูรณ์นี้น้อยมาก บางทีลูกเขาไม่ดี แต่รักลูกมาก”

2. ถ้าไม่มีห้องสมุด ก็ต้องมีมุมความรู้

“เรื่องการแสวงหาความรู้ ถึงแม้โรงเรียนจะไม่มีห้องสมุด แต่โรงเรียนต้องจัดให้มีมุมความรู้ โรงเรียนจะมีมุมความรู้ ประการสำคัญ น่าจะดูได้ 2 จุด คือ เราดูจากสถิติ ปรกติถ้าไม่มีการบ้าน นักเรียนอ่านหนังสือมั่งไหม วันหนึ่งซักก็เรื่อง หรืออะไรอย่างนี้ คือตัวเด็กต้องแสดงออก”

3. การสอบถาม ถามจากทั้งนักเรียนและครู

“ถามจากเด็กกับส่วนหนึ่งที่อาจารย์ว่า คือถ้าครูเขามอบงาน ถือสมุดคนละเล่มเดินเข้าห้องสมุด ตัวเด็กเองนี่สนใจไหม ถ้าเขาชอบอ่าน อ่านหนังสือประเภทไหน เขาอ่านมั่งไหม จะเป็นการดูอะไรเนี่ย คือ น่าดูเป็นข้อมูลแล้วกัน ตัวครูก็น่าจะบอกได้ อย่างห้องนี้มี 30 คน มีเด็กชอบอ่านหนังสือกี่คน คือตัวครูน่าจะจัดกลุ่มได้ว่ากลุ่มนี้กลุ่มเด็กชอบอ่านหนังสือ กลุ่มนี้ที่ชอบเล่น แล้วก็ไปเอาสถิติการใช้ห้องสมุดหรือมุมที่เด็กชอบไปนั่ง ถ้าไม่มีห้องสมุดนะ ก็ดูในมุมความรู้ของแต่ละห้อง”

“ในความรู้สึกของผม มันเหมือนกับ มันคล้ายกับที่อาจารย์ว่า ผู้ที่บอกได้ดีมากคือครู เพราะว่าครูรู้จักเด็ก อยู่กับเด็กเป็นปี รู้จักว่าเด็กคนนี้เป็นยังไงมันเหมือนกับเป็นพฤติกรรมที่ต่อเนื่อง เด็กคนนี้น่าจะรักการเรียนรู้ใหม่ แสวงหาความรู้ใหม่ ผู้ปกครองก็แล้วแต่ แต่ผมว่าครูจะซื่อสัตย์ที่สุด ผมอ่านข้อความแล้วผมมองใน sense ว่ามันเป็นสิ่งที่เกิดอย่างต่อเนื่อง แล้วก็สั่งสมระยะเวลา จนครูสามารถบอกได้เลยว่าเด็กเป็นอย่างไร แต่ถ้าจะหาพยานในเชิงประจักษ์ จะต้องไปดู record ต้องไปดูประกอบด้วย เป็นพฤติกรรมที่เราว่าบางทีระบบรับข้อมูลในการบันทึกร่องรอย เราต้องยอมรับว่าเรายังบันทึกได้ไม่ดีเท่าไร”

4. แนวการถาม

“น่าจะถามเรื่องอ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ ดู T.V. ถามว่ามีรายการข่าวที่โม่ง ข่าวมีอะไรมั่ง ชอบดูไหม ถ้าเด็กดูเขาก็รู้เรื่องพวกนี้ เขาเคยไปคุยกับคนแก่ ชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้านอะไรบ้างไหม หรือว่าเรื่องรุ่นพี่รุ่นน้องช่วยเหลือกัน เด็กที่กระตือรือร้นจะมีตรงนั้น”

5. เพิ่มข้อมูลตรง Attempt

“ดิฉันดู attempt แล้วเติมตัวที่อ่านมาเนี่ย เพิ่มเติมสิ่งแวดล้อม จากแนวทางการเก็บข้อมูลที่เขียนไว้ว่า สร้างสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ แต่ว่าจากที่ไปสังเกตมันน่าจะมองอย่างนี้ได้ไหม บรรยายภาคในชั้นเรียน ครูจัดบรรยายภาคให้นักเรียนเขาอยากรู้ไหม”

มาตรฐานที่ 9 : 1. ดูได้หลายแหล่ง

“ในมาตรฐานที่ 9 เนี่ย เราควรจะดูเด็กด้วย ดูโรงเรียนด้วย ในรูปโครงการ สหกรณ์โรงเรียน การจัดทำบริษัทต่าง ๆ รู้สึกว่าอันนี้จะเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กมีทักษะในการทำงาน และก็สามารถที่จะใช้ในชีวิตประจำวัน อย่างงานด้านเจตคติในการประกอบอาชีพ”

“ถ้าครูสอนแบบโครงงานถือว่าเอาไปรวมกับตัวมาตรฐานนี้ได้”

2. แนววิธีในการสัมภาษณ์

“ทักษะในการทำงาน ในตัวบ่งชี้ที่ 1-3 สามารถสังเกตได้ แต่ที่จะยากคือตัวบ่งชี้ที่ 4 (มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต) แต่ถ้าดูคำถามจากที่ ผู้วิจัย ให้เป็นแนวในข้อที่ 4 (ม.9 ตรง achievement) นักเรียนเคยรังเกียจอาชีพที่ใช้แรงงานและงานบริการบ้างไหม ควรจะตะล่อม ใ้คุยเอา เช่น ในห้องนี้พ่อแม่ใครเป็นแม่ค้าบ้าง แล้วเป็นไง เป็นแม่ค้าดีไม่ดี อะไรอย่างนี้ คือถามในลักษณะที่ใกล้เคียงเขา ถามในลักษณะเชิงตะล่อม ถ้ายิ่งมีอาชีพที่ถูกรังเกียจจากสังคม สลับปะเทร่อก็ดี

คนกวาดถนนอะไร ก็ดี ยิ่งคุยได้เยอะเลย คุยได้หลายคนเลย ถ้าไม่มีก็ถามว่า รู้จักไหม เป็นยังไง บ้างอาชีพพวกนี้ที่ คนทั่วไปเขามองว่าต่ำ คุยอย่างนี้จะดีกว่าถามตรง ๆ ไปเลย อย่างเช่นถาม ผู้ปกครองข้อ 2 เขริงเกียจอาชีพที่รายได้ต่ำบ้างหรือไม่ พ่อแม่เขาคงบอกลูกฉันไม่รังเกียจหรอก”

มาตรฐานที่ 10 : 1. ให้สอบถามจากแม่ค้า

“บางแห่งเราควรจะไปถามผู้ขายอาหาร เครื่องดื่ม ในโรงเรียนด้วย แล้วก็ไปดูด้วยว่าโรงเรียนนี้มี ร้านขายน้ำอัดลมหรือเปล่า เข้าไปคุยกับแม่ค้าน้ำอัดลมว่าขายดีไหม เด็กชอบดื่มน้ำอัดลมไหม เพราะว่าเดี๋ยวนี้เรื่องน้ำอัดลมนี้เป็นเรื่องที่ทำให้ลายสุขภาพนะฮะ เห็นบางโรงเรียนนี้มี fast food ในโรงเรียนด้วยซ้ำ คือไม่เป็นไร ไม่ได้ anti แต่หมายถึงว่าอย่าให้มากเกินไป”

2. สังเกตการขายของในโรงเรียนและการให้ความรู้ด้านโภชนาการ

“ถ้าสหกรณ์โรงเรียนมีขนมถุง น้ำอัดลมน่าจะตั้งเป็นข้อสังเกตว่าในสหกรณ์โรงเรียนเองยังขายขนม ที่ทำลาย สุขภาพ เป็นข้อสังเกตว่าโรงเรียนมีพวกนี้บ้างไหม พวกขนมที่ทำลายสุขภาพ ที่เป็นแป้ง แล้วโรงเรียนได้มีการเรียนการสอนอะไรที่ได้สอนให้เด็กรู้จักรับประทาน มีข้อดีข้อเสียยังไง เด็ก ควรยับยั้งชั่งใจยังไงหรือเปล่า”

“การขายอาหารที่ไม่มีประโยชน์ต่อสุขภาพของนักเรียน ผมมองว่า ถ้าโรงเรียนรู้ว่า อาหารเหล่านี้ ไม่มีประโยชน์ต่อสุขภาพแล้วยังขาย ถ้าประเมินผมจะว่าโรงเรียนไม่มี awareness แต่ถ้าโรงเรียนมีกิจกรรมที่สอนให้ความรู้กับเด็ก อันนั้นก็ชดเชยกันไป แต่ถ้าตั้งขายผมว่า แต่ว่าเป็น โรงเรียนที่ต้องให้ความรู้กับเด็กไปด้วย ต้องมีหน้าที่ที่จะต้องให้ความรู้ จะสอนในห้องเรียนหรือทำ ป้าย สร้าง คำขวัญ หรือทำให้ความรู้อื่นๆเหล่านี้มีประโยชน์น้อยกว่าคุณอาหารที่เป็นประโยชน์ อย่างไรก็ตามมีแนวโน้มว่า บางที่เด็กบอกว่าดีแล้วมันก็ขึ้นใจกว่า อันนี้มันก็พูดลำบาก เขาใช้ ประสบการณ์ส่วนตัวในการตัดสินใจ เขาอาจจะซื้อในโรงเรียน ก็รู้ ซื้อบ้างมันจะเป็นอะไรไป ถ้าเรา มองว่าถ้าหากมีขายเนี่ย โรงเรียนก็รู้อยู่แล้วแล้วว่า บางที่มันทำลายสุขภาพมากกว่า ก็ถือว่า โรงเรียนไม่มี awareness นั่นคือประเมินว่าโรงเรียน ไม่มี awareness จะขายก็ไม่ว่าอะไร ก็ต้องดูต่อไปว่า มีโครงการส่งเสริมสุขภาพเรื่องอื่นไหม ก็ประเมินตรงนี้ให้ไป ก็ชดเชยไป ก็ compensate กันไปไม่ต่างกัน แต่ว่าถ้าไม่มีการหักคะแนนผมว่ายังไงไม่ดีก็ต้องหักกันไปไม่ว่า อะไร”

3. สังเกตที่ตัวนักเรียน

“วิธีการรวบรวมข้อมูลนักเรียน นั่นก็คือการสังเกต พวกผู้ประเมินด้วยกันสังเกต ความสะอาด นักเรียน ก็ดูว่าสุขภาพเป็นยังไง เล็บ ผม เป็นยังไง เหมมีบ้างไหม แล้วก็กลิ่นกายกลิ่นตัวมีบ้าง หรือเปล่า”

มาตรฐานที่ 12 : 1. สัมภาษณ์นักเรียน

“คือตรงนี้คิดว่าน่าจะสัมภาษณ์เด็กว่าเขาใช้เวลาว่างทำอะไร ไม่จำเป็นว่าจะต้องอยู่ในโรงเรียน เช่น อยู่บ้านเขาอาจจะฟังเพลง บางที่เขาอาจจะไปเรียนหัดวาดรูปเอง”

จากข้อเสนอแนะที่ผ่านมาสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.21 และตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.21 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงสร้างของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ
1	ให้ระบุวัตถุประสงค์ของการใช้ในเอกสาร
2	การใช้คำภาษาอังกฤษของ 3A ควรมีภาษาไทยกำกับด้วย
3	ให้นิยามคำว่า Awareness Attempt และ Achievement
4	บางครั้งไม่ต้องสัมภาษณ์ก็ได้หากมีหลักฐานเพียงพอ
5	ในเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนควรสอดคล้องกับแบบบันทึกข้อมูล โดยแยกตามตัวบ่งชี้
6	แนวคำถามมากเกินไปควรมีเพียง 2-3 คำถาม
7	สร้างแนวคำถามที่ตอบความจริงให้ได้
8	คำถามควรเป็นไปในทางบวกก่อน
9	วิธีการเก็บข้อมูลควรเริ่มจากการสังเกต สัมภาษณ์ และดูหลักฐาน ตามลำดับ
10	ทำเมตริกซ์ของการเก็บข้อมูล โดยการเชื่อมโยงตัวข้อมูลที่ต้องการตามแหล่งข้อมูล ตามมาตรฐานและตามตัวบ่งชี้
11	เพิ่มส่วนที่เป็นความรู้ ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักสูตรสถานศึกษา และการประเมินตามสภาพจริง
12	ควรจัดรูปแบบของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนใหม่ โดยทำ 3A ตามแหล่งข้อมูล

ตารางที่ 4.22 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนจำแนกตาม มาตรฐาน

มาตรฐาน	ประเด็นที่เสนอแนะ
1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับการใช้คำภาษาอังกฤษ เช่น บิลค่าไฟ เป็น ใบเสร็จค่าไฟ - เพิ่มแหล่งข้อมูลด้านชุมชน เพราะคนในชุมชนจะทราบดีว่านักเรียนมีพฤติกรรมเป็นเช่นไร - บอกแหล่งที่ควรสังเกต เช่น ให้สังเกตจากการเข้าแถวหน้าเสาธงดูว่ามีนักเรียนมาสายบ้างหรือไม่ นักเรียนเข้าแถวเป็นระเบียบหรือไม่ - เรื่องการประหยัด ดู 2 ด้าน คือ ด้านการประหยัดส่วนตัวและการประหยัดส่วนรวม
4. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์	<ul style="list-style-type: none"> - ให้สังเกตการสอนของครูดูว่าครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิดหรือไม่ - วิธีการสอนแบบโครงงาน - ให้ผู้ประเมินพูดคุยกับนักเรียนโดยยกสถานการณ์ขึ้นมาถาม

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

มาตรฐาน	ประเด็นที่เสนอแนะ
6 มีทักษะในการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองต่อเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลจากผู้ปกครองอาจไม่ตรงตามความเป็นจริงเพราะเขารักลูกหลานของเขามาก จึงมีการปิดบังข้อมูล - ในเรื่องการแสวงหาความรู้หากโรงเรียนได้ไม่มีห้องสมุด ผู้ประเมินภายนอกอาจดูจากมุมความรู้ในแต่ละห้อง หรือดูได้จากสถิติการยืมหนังสือของนักเรียน - ตรวจสอบถามจากทั้งนักเรียนและครูเพื่อดูความสอดคล้องของการตอบ - เสนอแนวการถามเรื่องการอ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ เช่น ถามว่ามี รายการข่าวเวลาใดบ้าง มีข่าวอะไรบ้าง แล้วเขาชอบดูหรือไม่
9. มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	<ul style="list-style-type: none"> - ดูข้อมูลได้หลาย ๆ แหล่ง เช่น โครงการสหกรณ์โรงเรียน การจัดทำบริษัท ต่าง ๆ หรือดูจากการสอนแบบโครงการ - แนะนำวิธีในการสัมภาษณ์ในตัวอย่างที่ 4 (มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต) ควรถามในเชิงทะล่อม ถามถึงอาชีพที่ถูกรังเกียจในสังคม เช่น ล้างจานรถ คนกวาดถนน ฯลฯ
10. มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการขายของในโรงเรียนว่าขายของที่ไม่มีประโยชน์บ้างหรือเปล่า ถ้าขายต้องดูว่ามีการให้ความรู้ด้านโภชนาการบ้างหรือไม่ - ให้สอบถามจากแม่ค้าว่าของที่ไม่ค่อยมีประโยชน์ เช่น น้ำอัดลม ลูกกวาด ขายดีหรือไม่ - เสนอแนะวิธีการเก็บข้อมูลจากนักเรียน โดยการสังเกตว่านักเรียนมีสุขภาพเป็นอย่างไร เล็บ ผมเป็นเช่นไร ฯลฯ
12. มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	<ul style="list-style-type: none"> - เสนอแนะการสัมภาษณ์นักเรียน ว่านักเรียนใช้เวลาว่างทำอะไร - ดูความพยายามของโรงเรียนว่าการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมแข่งขันบ้าง หรือไม่
14. ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ในการพัฒนาสถานศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ดู 2 มิติ คือ โรงเรียนไปสัมพันธ์กับชุมชน และชุมชนเข้ามาในโรงเรียน
20. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> - เสนอคุณสมบัตินของภาวะผู้นำ
22. ครูมีความสามารถจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้ดูจากการไปอบรมเพิ่มเติม - ดูแผนการสอน สังเกตการสอน - สัมภาษณ์ครู สัมภาษณ์นักเรียน

4.3 ผลการประเมินเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนจากผู้ทรงคุณวุฒิ (การตรวจสอบคุณภาพ ครั้งที่ 3)

ภายหลังจากการระดมความคิดผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 17 คน ผู้วิจัยปรับปรุงเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ตามคำแนะนำในแต่ละประเด็นแล้ว ผู้วิจัยได้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3 จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิอีก 4 คน ตรวจสอบ ได้ข้อเสนอแนะปรากฏดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงจากผู้ทรงคุณวุฒิ (การตรวจสอบคุณภาพ ครั้งที่ 3)

ข้อที่	ประเด็น	ผู้ทรง คุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรง คุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรง คุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรง คุณวุฒิ คนที่ 4
1	ส่วนนำ				
	1.1 ให้ใส่รายการอ้างอิงแบบนามปี				✓
	1.2 ให้ปรับภาษา ดังต่อไปนี้				
	- การเตรียมตัวของผู้ประเมิน <i>เปลี่ยนเป็น</i> การเตรียมตัวของ <i>คณะ</i> ผู้ประเมิน			✓	
	- การเตรียมพร้อมของผู้ประเมิน <i>เปลี่ยนเป็น</i> การเตรียม <i>ความพร้อม</i> ของผู้ประเมิน	✓			
	- คณะควรทำความรู้จัก <i>เปลี่ยนเป็น</i> คณะ <i>ผู้ทำการ</i> ควรทำความรู้จัก			✓	
	- พิจารณาและสร้างความตระหนักให้สมาชิก <i>เปลี่ยนเป็น</i> พิจารณาและสร้างความตระหนักให้ <i>แก่</i> สมาชิก		✓		
	- ทำความเข้าใจและ <i>ข้อ</i> ตกลงร่วมกันระหว่างสมาชิก <i>เปลี่ยนเป็น</i> ทำความเข้าใจและตกลงร่วมกันระหว่าง สมาชิก		✓		
	- จัดลำดับก่อนหลังและเวลาที่กำหนด <i>เปลี่ยนเป็น</i> จัดลำดับก่อนหลังและเวลา <i>ให้ชัดเจน</i>		✓		
	- คณะผู้ประเมินควรจะตกลงกับสถานรักษาในเรื่อง ต่าง ๆ <i>นี้ด้วย ๆ</i> <i>เปลี่ยนเป็น</i> คณะผู้ประเมินควรจะตกลงกับสถานรักษาในเรื่อง ต่าง ๆ <i>ต่อไปนี้ด้วย ๆ</i>			✓	
	- ประชุมเป็นการภายในในช่วงเวลาประเมิน <i>เปลี่ยนเป็น</i> ประชุม <i>ร่วมกันเป็นครั้งคราว</i> ในในช่วงเวลาประเมิน			✓	

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็น	ผู้ทรง คุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรง คุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรง คุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรง คุณวุฒิ คนที่ 4
1	<ul style="list-style-type: none"> - การนัดหมายผู้เกี่ยวข้องมาพบผู้ประเมิน <i>เปลี่ยนเป็น</i> การนัดหมายผู้เกี่ยวข้องที่คณะผู้ประเมินได้ให้รายชื่อรายการมาล่วงหน้ามาพบ - ได้แก่ การเตรียมในเรื่องการเงิน <i>เปลี่ยนเป็น</i> ต้องมีการเตรียมในเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การเตรียมการในเรื่องการเงิน - คณะผู้ประเมินภายนอกทำการศึกษารายการประเมินตนเองของสถานศึกษาภายหลังที่ได้รับมอบหมาย...<i>เปลี่ยนเป็น</i> คณะผู้ประเมินภายนอกต้องศึกษารายการประเมินตนเองของสถานศึกษาหลังจากที่ได้รับมอบหมาย... - โดยประเด็นการวิเคราะห์ SSR ได้แก่ <i>เปลี่ยนเป็น</i> ประเด็นการวิเคราะห์ SSR อาจประกอบด้วยประเด็นต่อไปนี้ - วิธีขั้นตอนที่โรงเรียนใช้ <i>เปลี่ยนเป็น</i> วิธีขั้นตอนหรือขั้นตอนที่โรงเรียนใช้ - จำนวนครู วุฒิ อายุ ชุมชน ผู้ปกครอง <i>เปลี่ยนเป็น</i> จำนวนครู วุฒิการศึกษา อายุของครูในโรงเรียน ลักษณะของชุมชน อาชีพ รายได้ของผู้ปกครอง - ช่วงเวลาพัฒนาคุณภาพ <i>เปลี่ยนเป็น</i> ช่วงเวลาการพัฒนาคุณภาพ - ผลการพัฒนา ได้แก่ ตามมาตรฐานที่โรงเรียน... <i>เปลี่ยนเป็น</i> ผลการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษา - .....ไปใช้โดยระบุในแผน..... <i>เปลี่ยนเป็น</i> .....ไปใช้ เช่น การระบุในแผน..... - คณะผู้ประเมินภายนอกทำการศึกษารายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาและเอกสารข้อมูลประกอบ <i>เปลี่ยนเป็น</i> นอกจากนี้คณะผู้ประเมินควรทำการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารข้อมูลประกอบ 	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็น	ผู้ทรง คุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรง คุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรง คุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรง คุณวุฒิ คนที่ 4
1	- ตามที่สถานศึกษาระบุว่ามีเหตุผลรองรับ <i>เปลี่ยนเป็น</i> ตามที่สถานศึกษาระบุ <i>เพื่อดูว่า</i> มีเหตุผลรองรับ			✓	
	1.3 เพิ่มเนื้อหาในหัวข้อเตรียมความพร้อมมีสิ่งที่ต้อง เตรียม ข้อ 1.2			✓	
	1.4 ยกตัวอย่างเพิ่มในหัวข้อเตรียมตารางปฏิบัติงาน ประจำวัน	✓			
	1.5 ให้ขยายความการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มี ส่วนร่วม	✓	✓		
	1.6 เพิ่มข้อพึงระวังในระหว่างการตรวจเยี่ยม	✓			
	1.7 ปรับการตัดสินคุณภาพผู้บริหารจากเดิมพิจารณา - คุณสมบัติตามตัวบ่งชี้ - สามารถบริหารจนมีปัจจัยตามเกณฑ์ที่กำหนด <i>ปรับใหม่ เป็น</i> - การมีปัจจัยตามเกณฑ์ที่กำหนด - การบริหารให้มีลักษณะแบบ schoolwide approach		✓		
	2	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้			
2.1 ปรับภาษาตรงหลักการและเหตุผล			✓		
2.2 เพิ่มร่องรอยหลักฐานในแต่ละตัวบ่งชี้		✓	✓	✓	✓
2.3 ปรับคำถามใหม่		✓	✓	✓	
2.4 เพิ่มแนวการสังเกตบางตัวบ่งชี้		✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 4.23 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพ ครั้งที่ 3 จากผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน พบว่า ใน
ส่วนนำ ผู้ทรงคุณวุฒิต้องการให้ปรับภาษา ให้ยกตัวอย่างเพิ่ม ให้เพิ่มเนื้อหาบางตอน ปรับการตัดสิน
คุณภาพผู้บริหาร ในส่วนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ ให้เพิ่มร่องรอย หลักฐาน
ให้ปรับคำถามใหม่ และเพิ่มแนวการสังเกตตามตัวบ่งชี้

4.4 ผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ (การตรวจสอบคุณภาพ ครั้งที่ 4)

ตารางที่ 4.24 เป็นผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คนเกี่ยวกับคุณภาพของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนซึ่งพบว่าทุกข้อผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.3 ขึ้นไปทุกข้อ โดยเฉพาะความคิดเห็นที่ว่าแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกช่วยให้การวางแผนการเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างมีทิศทาง โดยมีระดับความเห็นด้วยเป็นเอกฉันท์ สำหรับข้ออื่น ๆ นั้นก็ปรากฏเช่นเดียวกัน ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิค่อนข้างสอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (CV-Coefficient of Variation) มีค่าอยู่ในช่วง ประมาณ 8%-12% ซึ่งถือว่ามีความน้อย ยกเว้นข้อรายการที่ว่าแนวทางการเก็บข้อมูลที่พัฒนาขึ้นให้ความรู้ที่เสริมความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษาที่ค่า CV สูงกว่าข้ออื่น (18.94%) มาก

ตารางที่ 4.24 ความเหมาะสมของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (การตรวจสอบคุณภาพ ครั้งที่ 4)

ข้อที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น					รวม	mean	S.D.	CV
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง				
1	1.1 เป็นประโยชน์ต่อการประเมินโรงเรียน	5 (83.3%)	1 (16.7%)	-	-	-	6 (100%)	4.83	.41	8.49
	1.2 มีโครงสร้างของเนื้อหาสาระครอบคลุมครบถ้วน	4 (66.7%)	2 (33.3%)	-	-	-	6 (100%)	4.67	.52	11.13
	1.3 ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจง่าย	3 (50%)	3 (50%)	-	-	-	6 (100%)	4.50	.55	12.22
	1.4 การให้คำอธิบายเกี่ยวกับแนวคิด หลักการ วิธีการเก็บข้อมูลชัดเจน	2 (33.3%)	4 (66.7%)	-	-	-	6 (100%)	4.33	.52	12.01
2	ความง่ายในการนำไปใช้	2 (33.3%)	4 (66.7%)	-	-	-	6 (100%)	4.33	.52	12.01
3	แนวคำถามหรือแนวทางการเก็บข้อมูลสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ที่ต้องการประเมิน	4 (66.7%)	2 (33.3%)	-	-	-	6 (100%)	4.67	.52	11.13

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ข้อ ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น					รวม	mean	S.D.	CV
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอ ใช้	ควร ปรับปรุง				
4	ให้ความรู้ที่เสริมความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียน ตามแนวปฏิรูปการศึกษา และตามมาตรฐานที่กำหนด	3 (50%)	2 (33.3%)	1 (16.7%)	-	-	6 (100%)	4.33	.82	18.94
5	ช่วยประหยัดเวลาใน การเตรียมตัวก่อนการ ตรวจเยี่ยม	2 (33.3%)	4 (66.7%)	-	-	-	6 (100%)	4.33	.52	12.01
6	6.1 ทำให้การวางแผนข้อมูล เป็นไปอย่างมีทิศทาง	6 (100%)	-	-	-	-	6 (100%)	5.00	5.00	.00
	6.2 ช่วยกระตุ้นความคิด ในการวางแผนการเก็บ ข้อมูลก่อนเข้าไปตรวจ โรงเรียน	5 (83.3%)	1 (16.7%)	-	-	-	6 (100%)	4.83	.41	8.49

ความคิดเห็นเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมิน ภายนอก

ตารางที่ 4.25 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูล
โรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก จากผู้ประเมิน 6 คน ได้ประเด็นทั้งหมด 5 ประเด็น ได้แก่
เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนนี้มีประโยชน์เพราะมีคำอธิบายกระบวนการประกันคุณภาพ
ภายนอกอย่างครอบคลุมและสะดวกต่อการใช้ มีประโยชน์ในเรื่องของแนวคำถาม ควรให้รายละเอียด
คุณภาพผู้บริหารให้ชัดเจน ควรเรียงลำดับตามแบบการจัดทำรายงานให้สมศ.โดยเรียงลำดับ
การนำเสนอเป็นมาตรฐานด้านผู้เรียน 7 มาตรฐาน ครูผู้สอน 2 มาตรฐาน และผู้บริหาร 5 มาตรฐาน

ตารางที่ 4.25 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมิน
ภายนอกตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (การตรวจสอบ ครั้งที่ 4)

ประเด็น	จำนวน
1. เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนนี้มีประโยชน์เพราะมีคำอธิบายกระบวนการประกันคุณภาพภายนอกอย่างครอบคลุมและสะดวกต่อการใช้งาน	1
2. เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนนี้มีประโยชน์ในเรื่องของแนวคำถาม	1
3. ควรให้รายละเอียดคุณภาพผู้บริหารให้ชัดเจนว่าระดับ 1, 2, 3 เป็นอย่างไร ให้นำ school approach เข้าไปพิจารณาด้วยอย่างไร	1
4. ควรเรียงลำดับตามแบบการจัดทำรายงานให้สมศ. โดยเรียงลำดับการนำเสนอเป็นมาตรฐาน ด้านผู้เรียน 7 มาตรฐาน ครูผู้สอน 2 มาตรฐาน และผู้บริหาร 5 มาตรฐาน	1

ตอนที่ 5 ผลผลิตของการวิจัย

เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ (1) บทนำ ได้แก่ คำอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก จุดมุ่งหมาย และคำแนะนำในการใช้ (2) วิธีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย หลักการและเหตุผลของแต่ละมาตรฐาน คำอธิบาย มาตรฐาน รายชื่อตัวบ่งชี้ ลักษณะของข้อมูลที่ควรตรวจสอบ ร่องรอย หลักฐานที่ปรากฏในโรงเรียน ตัวอย่างของแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะแยกตามมิติที่ใช้ตัดสินคุณภาพ 3A ได้แก่ ความตระหนัก (Awareness: A1) ความพยายาม (Attempt: A2) และการบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement: A3) (3) ส่วนเสริม ประกอบด้วย บทความสำหรับเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดสำคัญเพื่อใช้ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล (หลักสูตรสถานศึกษา การประเมินตามสภาพจริง และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ) ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ พฤติกรรม/สิ่งที่สังเกตเห็นและตัวบ่งชี้ในแต่ละมาตรฐาน และหนังสือที่ควรอ่านประกอบ สำหรับแบบบันทึกประกอบด้วยตารางแหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล ตารางผลการประเมิน ตารางสำหรับบันทึกรายละเอียดแต่ละและตัวบ่งชี้ และส่วนที่ให้ผู้ประเมินได้แสดงความคิดเห็นได้แก่ สรุปผลการประเมิน จุดเด่น จุดที่ควรปรับปรุง และข้อเสนอแนะ

โครงสร้างของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน (ภายหลังการปรับปรุงครั้งสุดท้าย)

1. แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก

ส่วนที่ 1 บทนำ

- คำอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก
- จุดมุ่งหมายของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน
- คำแนะนำในการใช้

ส่วนที่ 2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษา 14 มาตรฐาน

- หลักการและเหตุผลของแต่ละมาตรฐาน
- คำอธิบายมาตรฐาน
- รายชื่อตัวบ่งชี้
- ลักษณะของข้อมูลที่ต้องตรวจสอบ ร่องรอย หลักฐานที่ปรากฏในโรงเรียน ตัวอย่างของแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 3 ส่วนเสริม

- บทความเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดสำคัญเพื่อใช้ในการประเมินผลการศึกษา
- ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ พุทธิกรรม/สิ่งที่เห็นและมาตรฐาน ตัวบ่งชี้
- หนังสือที่ควรอ่านประกอบ

2. แบบบันทึกระหว่างการตรวจเยี่ยม

- แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล
- ผลการประเมิน
- ตารางบันทึกรายละเอียดรายตัวบ่งชี้
- สรุปผลการประเมิน
- จุดเด่น
- จุดที่ควรปรับปรุง
- ข้อเสนอแนะ

แผนภาพที่ 4.2 โครงสร้างของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน (หลังการปรับปรุงครั้งสุดท้าย)

ตัวอย่างของเนื้อหาในแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก (ฉบับจริง)

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

หลักการและเหตุผล

การจัดการศึกษาให้นักเรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง คุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยมที่พึงประสงค์เป็นจุดหมายสำคัญในการจัดการศึกษา พฤติกรรมที่แสดงออกด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม จะเกิดจากการมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและรู้สึกเห็นคุณค่าก่อน เช่น ผู้ที่มีความเมตตา จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงถึงความเมตตา มีความรู้สึกเห็นคุณค่าของความเมตตา แล้วจึงจะมีพฤติกรรมตามลักษณะที่พึงประสงค์นั้น ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนจึงควรพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นไปพร้อมกันทั้งในขณะที่กำลังเรียน ด้วยการให้ความรู้สอดแทรกคุณธรรม ค่านิยมที่ถูกต้องในการประเมิน คุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน ควรมีการตรวจสอบให้ครบทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ ความรู้ จิตพิสัย และพฤติกรรม เพราะถ้าสามารถทำได้ จะทำให้มีข้อมูลที่ชัดเจนว่าควรพัฒนาผู้เรียนในองค์ประกอบใด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานที่ 1	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์		
คำอธิบาย	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม โดยการแสดงออกทางความคิดและพฤติกรรมที่เหมาะสม พฤติกรรมที่แสดงออกด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม จะเกิดจากการมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมและรู้สึกเห็นคุณค่าก่อน แล้วจึงมีพฤติกรรมตามลักษณะที่พึงประสงค์นั้น		
ผู้ให้ข้อมูล	นักเรียน ครู นักการภารโรง ผู้ปกครอง ชุมชน (เช่น แม่ค้าที่ขายของอยู่ในโรงเรียนหรือข้าง ๆ โรงเรียน ประชาชนที่พำนักอยู่ใกล้โรงเรียน)		
ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. มีวินัย มี	ข้อมูล	ข้อมูล	ข้อมูล
ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา	<p>1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน รู้ว่านักเรียนคนใดมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา</p> <p>2. ครูมีความคิด ที่จะพัฒนาให้นักเรียนให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบ และหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา</p> <p>3. นักเรียนบอกได้ถึงความสำคัญของความมีวินัย ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบ และหลักธรรมเบื้องต้น ของแต่ละศาสนา</p>	<p>1. มีการอบรมนักเรียนให้มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบ และหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา</p> <p>2. มีการยกย่องให้กำลังใจแก่ผู้มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบ และหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา</p> <p>3. ได้ ดำเนิน แผน งาน / โครงการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบ และหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา</p> <p>4. มีการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบ และหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา</p>	นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบ และหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน	หลักฐาน	หลักฐาน
	<ul style="list-style-type: none"> - สมุดบันทึกของฝ่ายปกครอง - สถิติการมาโรงเรียนสาย - แบบบันทึกการสังเกตของครู ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> - สมุดบันทึกการอบรมหน้าเสาธง (ดูว่ามีกรอบเรื่องความมีวินัย ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนาบ้างหรือไม่) 	<ul style="list-style-type: none"> - สมุดบันทึกของฝ่ายปกครองหรือฝ่ายกิจการนักเรียน (ดูว่ามีนักเรียนประพฤติผิด ในโรงเรียนอะไรบ้าง เช่น เล่นการพนัน

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. มีวินัย มีความรับผิดชอบ ตระหนักและปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเนียมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)
		หลักฐาน (ต่อ) - แผนการสอน (ดูว่ามีการสอดแทรก คุณธรรมด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเนียมเบื้องต้นของแต่ละศาสนาบ้างหรือไม่) - เกียรติบัตรให้นักเรียนที่มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเนียมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา ฯลฯ	หลักฐาน (ต่อ) - สถิติการมาโรงเรียนสาย - สมุดจดงานของนักเรียน - สมุดบันทึกความดีของนักเรียน ฯลฯ
		การสังเกต ดูว่าโรงเรียนมีปรัชญา คำขวัญ บ้ายประกาศว่านักเรียนได้รางวัลด้านความมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเนียมเบื้องต้นของแต่ละศาสนาบ้างไหม ฯลฯ	การสังเกต - การเดินแถวกลับบ้านของนักเรียน - การปฏิบัติตนในห้องสมุด ของนักเรียน - เวล่านักเรียนเดินผ่านครู มีการทำความเคารพบ้างหรือไม่ ฯลฯ
ตัวอย่างแนวคำถาม	ตัวอย่างแนวคำถาม	ตัวอย่างแนวคำถาม	ตัวอย่างแนวคำถาม
	นักเรียน 1. คุณครูให้ความสนใจนักเรียนในเรื่องความมีวินัย ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเนียมเบื้องต้นของแต่ละศาสนาอย่างไร 2. .... ครู 1. ท่านคิดว่านักเรียนคนใดมีวินัยมีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเนียมเบื้องต้นของแต่ละศาสนาบ้าง	นักเรียน 1. ตอนเช้าแถวหน้าเสาธงและในห้องเรียน ครูได้พูดเรื่องอะไรบ้าง (ถ้านักเรียนตอบกว้าง ๆ ก็ใช้คำถามตะล่อมเข้ามาให้เข้ากับตัวบ่งชี้) 2. .... 3. .... ครู 1. ท่านอย่างไรให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเนียมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา 2.	นักเรียน นักเรียนในโรงเรียนนี้ทำผิดกฎระเบียบวินัยของโรงเรียนบ้างไหม แล้วส่วนใหญ่เป็นเรื่องอะไรบ้าง 1. .... 2. .... ครู ผลจากการดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับความมีวินัย มีความรับผิดชอบ ประสบความสำเร็จในระดับใด

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกตามมาตรฐานการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการเพื่อออกแบบเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน โดยมีขั้นตอนดังนี้ (1) การศึกษาข้อมูลและแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินภายนอกด้วยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินภายนอกและเข้าร่วมสังเกตการณ์การฝึกอบรมเพื่อคัดเลือกเป็นผู้ประเมินภายนอก (2) การศึกษาสภาพปัญหาจากการประเมินโรงเรียนและลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ผู้ประเมินภายนอกต้องการ โดยกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินภายนอก 2 กลุ่ม คือ กลุ่มวิทยากร ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้ประเมินภายนอก รวมทั้งหมด 116 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (3) ศึกษารายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 25 โรงเรียน (4) ศึกษากระบวนการดำเนินงานของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดราชสุทธานธรรมและโรงเรียนบ้านคลอง 24 เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการจัดทำเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนขั้นต้น

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน มีขั้นตอนดังนี้ (1) การนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาใช้ในการออกแบบแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก (2) การทดลองใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน โดยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 8 คน ณ โรงเรียนบ้านบางกะปิ

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ใช้เกณฑ์การประเมิน 6 ด้าน ได้แก่ (1) การสนองความต้องการของผู้ใช้ (ประโยชน์/ความครบถ้วนของข้อมูล) (2) ความสะดวกในการนำไปใช้ (3) ความสอดคล้องกับแนวทางการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (4) การสร้างความเข้าใจในแนวการจัดการศึกษาตามนโยบาย การปฏิรูปการเรียนรู้ (5) การช่วยประหยัดเวลาในการเตรียมตัวก่อนการตรวจเยี่ยมโรงเรียน (6) การช่วยด้านการวางแผนเก็บข้อมูลอย่างมีระบบ การตรวจสอบคุณภาพของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ได้ดำเนินการทั้งหมด 4 ครั้ง ดังนี้ **การตรวจสอบ ครั้งที่ 1** ใช้วิธีการระดมความคิดจากกลุ่มผู้ทดลอง 8 คน ที่ได้มีโอกาสทดลองใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน **การตรวจสอบครั้งที่ 2** ใช้วิธีการ

ระดมความคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งมีทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพจากประเด็นการอภิปรายในที่ประชุม และข้อมูลเชิงปริมาณจากการประเมินด้วยแบบสอบถาม จากกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด 17 คน **การตรวจสอบครั้งที่ 3** นำเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 17 คน ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน เป็นผู้ตรวจสอบ จากนั้นดำเนินการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ **การตรวจสอบครั้งที่ 4** นำเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ปรับปรุงไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คนประเมิน โดยใช้แบบประเมินที่เป็นมาตรฐานค่าตรวจสอบคุณภาพ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สภาพปัญหาจากการประเมินโรงเรียน ความต้องการแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาจากการประเมินโรงเรียน ความต้องการแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

ปัญหาจากปัญหาจากการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินเมื่อมองในภาพรวม ปัญหาที่พบมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัญหาไม่มีแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน มีค่าเฉลี่ย 2.01 ปัญหาข้อมูลมากทำให้ดูไม่ทัน มีค่าเฉลี่ย 1.94 และปัญหาผู้ประเมินเขียนสรุปไม่ได้ มีค่าเฉลี่ย 1.77

นอกจากนี้จากการสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 87.9 ตอบว่าต้องการแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน โดยลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ต้องการ ควรประกอบด้วยแนวทางการสัมภาษณ์ และต้องการให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับร่องรอยหลักฐานที่ควรตรวจสอบ

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนแรก บทนำ ได้แก่ คำอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก จุดมุ่งหมาย และคำแนะนำในการใช้ ส่วนที่สอง วิธีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย หลักการและเหตุผลของแต่ละมาตรฐาน คำอธิบายมาตรฐาน รายชื่อตัวบ่งชี้ ลักษณะของข้อมูลที่ควรตรวจสอบ ร่องรอย หลักฐานที่ปรากฏในโรงเรียน ตัวอย่างของแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะแยกตามมิติที่ใช้ตัดสินคุณภาพ 3A ได้แก่ ความตระหนัก (Awareness: A1) ความพยายาม (Attempt: A2) และการบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement: A3) ส่วนสุดท้ายจะเป็นบทความสำหรับเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดสำคัญเพื่อใช้ในการประเมินสถานศึกษา ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ พหุติกรรม/ สิ่งที่สังเกตเห็นและตัวบ่งชี้ในแต่ละมาตรฐาน และหนังสือที่ควรอ่านประกอบ สำหรับแบบบันทึกประกอบด้วยตารางแหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล ตารางผลการประเมิน ตารางสำหรับบันทึก

รายละเอียดแต่ละและตัวบ่งชี้ และส่วนที่ให้ผู้ประเมินได้แสดงความคิดเห็น ได้แก่ สรุปผลการประเมิน จุดเด่น จุดที่ควรปรับปรุง และข้อเสนอแนะ

หลังการทดลองใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน กลุ่มผู้ทดลองใช้ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนว่า เป็นตัวจุดประกายความคิดทำให้ได้แนวทางการตั้งคำถามและแนวทางการตรวจสอบร่องรอยหลักฐานในโรงเรียน อีกทั้งแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนยังทำให้ลดเวลาในการเตรียมตัวก่อนเข้าประเมินโรงเรียนทำให้มีการวางแผนเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่พัฒนาครั้งสุดท้ายพบว่า เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนมีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นแนวทางการเก็บข้อมูลเพื่อการประเมินภายนอกสำหรับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีถึงดีมาก (4.33–5.00) จากมาตรฐานค่า 5 ระดับโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นค่อนข้างสอดคล้องกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาเกี่ยวกับการประเมินสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโรงเรียนพบว่า มีปัญหาหลายประการ ประการแรกก็คือปัญหาจากตัวผู้ประเมินเอง เช่น การขาดความรู้ความเข้าใจในการเลือกเครื่องมือ การขาดทักษะและความชำนาญทางด้านการประเมิน ไม่สามารถปฏิบัติการตรวจได้ครบถ้วนตามกระบวนการ และเมื่อผู้วิจัยทำการสำรวจสภาพปัญหาจากการประเมินของผู้ประเมินจากกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน ได้แก่ วิทยากรในการสนับสนุนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้ประเมินภายนอกที่จัดโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่าปัญหาจากการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมินเป็นปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 2.08 จากมาตรฐานค่า 3 ระดับ คือปัญหาไม่มีเอกสารแสดงแนวทางในการเก็บข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ หิตโกเมท (2532) จันทร์เพ็ญ วัฒนะ (2534) ณรงค์ ไทยรัตน์ (2536) และสมสิทธิ์ จิตหาญ (2536) และเมื่อสำรวจเกี่ยวกับความต้องการแนวทางในการเก็บข้อมูลโรงเรียน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการถึงร้อยละ 87.9 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้ประเมินมีความต้องการแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน เพื่อช่วยในการประเมินเป็นอย่างมาก โดยเนื้อหาที่ต้องการให้ปรากฏ ประกอบด้วยแนวสัมภาษณ์ และการระบุร่องรอยหลักฐานที่ควรตรวจสอบในโรงเรียน เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความต้องการที่แตกต่างกัน โดยบางกลุ่มต้องการให้ระบุแนวสัมภาษณ์หรือการระบุร่องรอยหลักฐานอย่างกว้าง ๆ ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งต้องการให้ระบุแนวสัมภาษณ์หรือร่องรอยข้อมูลที่ควรจัดเก็บอย่างละเอียด ผลการสำรวจความต้องการชี้ให้เห็นว่า

กลุ่มตัวอย่างอาจมีทักษะการเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน เช่น กลุ่มที่เป็นนักวัดผลหรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาการศึกษาอาจมีความต้องการให้ระบุแนวคำถามแบบกว้าง ๆ แต่เป็นตัวอย่างก็เพียงพอแล้ว แต่สำหรับผู้ที่ไม่ได้สำเร็จทางสาขาการศึกษาอาจต้องการให้ระบุแนวคำถามอย่างละเอียดหรือระบุร่องรอยหลักฐานให้ครบ เพื่อจะได้มีแนวทางได้อย่างหลากหลาย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องสร้างเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนแบบเป็นกลางเพื่อจะได้ตอบสนองความต้องการได้ทุกกลุ่ม

2. ขั้นตอนการพัฒนาเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

การประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยการประเมินภายนอกถือเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย โดยเฉพาะการพัฒนาผู้ประเมินภายนอกถือเป็นกระบวนการสำคัญที่เพิ่งเกิดขึ้นในประเทศ แม้จะมีการประเมินสถานศึกษามาเป็นเวลานานแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์สังกัดหน่วยงาน หรือการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลต่าง ๆ ของหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ แต่การประเมินเหล่านั้นเป็นการประเมินโรงเรียนเฉพาะกลุ่มและมีเป้าหมายเฉพาะกิจ ไม่ใช่การประเมินโรงเรียนทุกแห่งตามที่กำหนดในกฎหมายการศึกษาที่ประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2542 ดังนั้น แนวทางการประเมินสถานศึกษาจึงถือเป็นสิ่งใหม่สำหรับผู้เกี่ยวข้องต้องศึกษาและเรียนรู้เพื่อยึดถือเป็นแนวปฏิบัติและให้อยู่ภายใต้มาตรฐานเดียวกัน

การพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนในการวิจัยนี้ถือว่าเป็นความพยายามในการศึกษาวิจัยขั้นต้น ซึ่งอาจจะไม่ใช่กระบวนการที่ทำให้ได้ผลผลิตที่สมบูรณ์ที่สุด แต่อย่างน้อยเป็นพื้นฐานของการวิจัยและพัฒนาต่อไป บทเรียนอันมีค่าที่พบจากการวิจัยครั้งนี้คือ การพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนประเภทนี้ไม่สามารถดำเนินการได้โดยนักวิจัยคนเดียว จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยคณะบุคคลที่มีทักษะความชำนาญด้านการประเมินและพัฒนาโรงเรียนมามีส่วนร่วมในกระบวนการ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าการศึกษาแนวคิดหลักการเกี่ยวกับวิธีวิทยาการพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ปรากฏในเอกสารวิชาการทั่วไปไม่เพียงพอต่อการทำงานในลักษณะนี้

แม้ผู้วิจัยจะได้รับการฝึกประสบการณ์จากการศึกษาในสาขาการวัดและประเมินผลการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต แต่ความรู้เฉพาะด้านการวัดและประเมินผลอย่างเดียวไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนนี้ได้สมบูรณ์ ดังนั้น ขั้นตอนสำคัญของการพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนนี้จึงอยู่ที่การหาแนวทางการพัฒนาความรู้และประสบการณ์ด้านนี้ให้เกิดขึ้นกับผู้วิจัยในหลายรูปแบบ/วิธีการ และบทเรียนที่ได้รับจากแต่ละวิธีการเป็นสิ่งที่น่าจะต้องเผยแพร่ให้ผู้สนใจจะวิจัยในประเด็นนี้ได้รับทราบ

ก่อนการสร้างแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ผู้วิจัยได้เข้าร่วมสังเกตการณ์การฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอกที่จัดขึ้นโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เข้าใจหลักการที่ใช้ในการประเมินภายนอก วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางของ สมศ. หลังจากนั้น ได้ทำการศึกษารายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 25 โรงเรียน เพื่อให้

เข้าใจว่าในแต่ละมาตรฐานโรงเรียนส่วนใหญ่ควรพิจารณาจากร่องรอยหลักฐานใดบ้าง และเพื่อให้แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกใช้ได้สอดคล้องกับสภาพจริงมากที่สุด ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องเข้าไปศึกษาระบบการดำเนินงานในโรงเรียนว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในโรงเรียนเป็นเช่นไร เอกสารหลักฐานที่โรงเรียนมีเป็นเช่นไร ทุกขั้นตอนที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยได้ประสบการณ์ที่หลากหลายในการประเมินโรงเรียน การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องทำให้เข้าใจหลักการใหญ่ และกรอบโครงสร้างของการจัดทำแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน และลักษณะของข้อมูลที่ต้องจัดเก็บ ในขณะที่การศึกษาและวิเคราะห์ รายงานการประเมินตนเอง (SSR) ทำให้เห็นร่องรอยข้อมูลหลักฐานที่โรงเรียนมีการจัดเก็บจริงในการประเมินตนเอง การเข้าไปเยี่ยมโรงเรียนทำให้เห็นสภาพจริงที่เกิดขึ้นในโรงเรียน และห้องเรียน ทั้งการบริหารและการจัดการเรียนการสอนของครู ทำให้สามารถนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแนวคำถาม หรือแนวทางการเก็บข้อมูลได้สอดคล้องกับสภาพบริบทของโรงเรียนในเมืองไทย นอกจากนี้การได้เข้าร่วมสังเกตการณ์การฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ทำให้เกิดความเข้าใจในหลักการและแนวปฏิบัติที่สมศ. กำหนดประสบการณ์และข้อมูลสารสนเทศทั้งหมดนี้นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นพื้นฐานในการยกร่างเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนขั้นต้น

การยกร่างเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนโดยใช้ฐานข้อมูลจากการเรียนรู้ทั้งหมด ยังไม่สามารถรับประกันคุณภาพของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นมาได้ หากปราศจากการตรวจสอบคุณภาพจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ การออกแบบการวิจัยในครั้งนี้จึงมีการทดลองใช้และตรวจสอบคุณภาพของเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนถึง 4 ขั้นตอน เพื่อให้แน่ใจในคุณภาพก่อนนำไปใช้ปฏิบัติงานจริง ลักษณะของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่กำหนดในการวิจัยมีความแตกต่างในภูมิหลังหลายประการ ได้แก่ สาขาวิชาที่สำเร็จ ประสบการณ์ในการประเมินโรงเรียน ประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และการได้รับใบอนุญาตในการประเมินโรงเรียนจาก สมศ. ผู้วิจัย พบว่าด้วยความหลากหลายของภูมิหลังของผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนด้วยมุมมองที่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิเหล่านั้นนับว่ามีคุณค่าอย่างยิ่งในการปรับปรุงแก้ไขแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น และถือว่าเป็นขั้นตอนสำคัญของการวิจัยและพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

3. ผลผลิตของการวิจัย

เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนประกอบด้วย (1) บทนำ ได้แก่ คำอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก จุดมุ่งหมาย และคำแนะนำในการใช้ (2) วิธีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย หลักการและเหตุผลของแต่ละมาตรฐาน คำอธิบายมาตรฐาน รายชื่อตัวบ่งชี้ ลักษณะของข้อมูลที่ต้องตรวจสอบ ร่องรอย หลักฐานที่ปรากฏในโรงเรียน ตัวอย่างของแนวคำถามที่

ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะแยกตามมิติที่ใช้ตัดสินคุณภาพ 3A ได้แก่ ความตระหนัก (Awareness: A1) ความพยายาม (Attempt: A2) และการบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement: A3) (3) ส่วนเสริม ประกอบด้วยบทความสำหรับเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดสำคัญเพื่อใช้ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล (หลักสูตรสถานศึกษา การประเมินตามสภาพจริง และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ) ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ พหุติกรรม/ สิ่งที่เกิดขึ้นและตัวบ่งชี้ในแต่ละมาตรฐาน และหนังสือที่ควรอ่านประกอบ เนื้อหาสาระในส่วนของบทความเสริมสร้างความเข้าใจที่ปรากฏในเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้จะแตกต่างจากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งของในประเทศและต่างประเทศ เนื่องจากแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนจากเอกสารที่ค้นคว้าจะไม่มีปรากฏส่วนที่เป็นการให้ความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในหลักการประเมินสถานศึกษาแก่ผู้อ่าน แต่ที่ในเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่พัฒนาในการวิจัยนี้จำเป็นต้องมี เพราะเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องใหม่สำหรับเมืองไทยคนยังไม่ค่อยมีความเข้าใจ นอกจากนี้เหตุผลอีกประการหนึ่งน่าจะมาจากการที่ผู้ประเมินภายนอกมีภูมิหลังทางการศึกษาและประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน ระดับความรู้เกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการโรงเรียนจึงมีความแตกต่างกัน และประกอบกับประเทศไทยมีนโยบายการปฏิรูปการศึกษาทำให้รูปแบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ข้อความรู้ส่วนนี้จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ประเมินภายนอกต้องการ อีกประการหนึ่งผู้ประเมินภายนอกบางคนก็ไม่ได้สำเร็จมาจากสาขาการศึกษา เรื่องนี้สะท้อนว่าผู้ประเมินภายนอกขาดความรู้ในเรื่องรูปแบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษา การประเมินตามสภาพจริง และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้หากผู้ประเมินภายนอกต้องการรายละเอียดในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา การประเมินตามสภาพจริง และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มากกว่าที่มีอยู่ในเอกสารนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำรายชื่อหนังสือที่ต้องการอ่านเพิ่มเข้าไปในเอกสารนี้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างของเอกสาร พบว่างานวิจัยของ สุวิมล ว่องวานิช (2543) ก็มีส่วนของเอกสารที่ให้ค้นเพิ่มเติมเช่นกัน

ประเด็นสำคัญที่ต้องเน้นย้ำเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนนี้ว่า เป็นเพียงตัวกระตุ้นส่งเสริมการวางแผนการประเมินโรงเรียน ไม่ได้รับประกันว่าคุณภาพการประเมินจะต้องดีหากมีการใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนดังกล่าว เนื่องจากจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างมีข้อสรุปสอดคล้องกันว่าการประเมินที่มีคุณภาพนั้น มีขั้นตอนในการเตรียมการ โดยให้ผู้ประเมินวางแผนก่อนที่จะเข้าไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ว่าต้องเก็บข้อมูลจากที่ใด มีกิจกรรมอะไรที่ต้องทำ เพื่อให้การประเมินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Illinois State Board of Education (2001) ดังนั้น เมื่อผู้ประเมินได้ศึกษาเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูล

โรงเรียนนี้ ก่อนเข้าไปประเมินโรงเรียน ก็คาดหวังว่าจะทำให้ผู้ประเมินสามารถวางแผนการประเมินได้อย่างเป็นระบบ มีแนวทางในการเก็บข้อมูล เมื่อถึงขั้นตอนการดำเนินการประเมินในโรงเรียน หากผู้ประเมินคิดคำถามไม่ได้ แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนนี้ก็จะมีส่วนช่วยในการกระตุ้นให้ผู้ประเมินมีแนวทางในการตั้งคำถาม และช่วยให้วางแผนการเก็บข้อมูลที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

ตัวอย่างคำถามที่ปรากฏในเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนนี้ มีแนวทางการพัฒนา มาจากการศึกษาเอกสารจากต่างประเทศ เช่น Sander and other (1995) ซึ่งเป็นบุคลากรใน ศูนย์วิจัยทางการศึกษาและประเมินครูในสหรัฐอเมริกา และ Jeferson Academy Charter School (2000) ซึ่งได้ให้ตัวอย่างคำถามที่ใช้ถามนักเรียน ครู ผู้ปกครอง คนในชุมชน คณะกรรมการ โรงเรียน ฯลฯ ไว้หลายตัวอย่างด้วยกัน คำถามที่ยกวางขึ้นตอนแรกหลายข้อต้องปรับเปลี่ยนใหม่ เพื่อให้เข้ากับ สภาพจริงของโรงเรียนในบริบทของเมืองไทย และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่ใช้ สำหรับการประเมินภายนอก ดังนั้น คุณค่าของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ น่าจะทำให้กระบวนการเก็บข้อมูลมีความครอบคลุมครบถ้วนตามมาตรฐานการศึกษาที่สมศ. ใช้ในการประเมินภายนอก แต่อย่างไรก็ตาม ดังได้กล่าวข้างต้นว่า ความสามารถในการซักถามข้อมูล หรือ การเก็บข้อมูลให้ได้ตามสภาพจริงขึ้นอยู่กับทักษะของผู้ประเมินภายนอกแต่ละบุคคล คุณภาพของ ผลการประเมินภายนอกขึ้นอยู่กับความถูกต้องเหมาะสมของข้อมูล ซึ่งเป็นฝีมือของผู้ประเมิน เอกสาร แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนไม่สามารถพัฒนาทักษะความสามารถในการจัดเก็บข้อมูลให้แก่ ผู้ประเมินภายนอกได้

สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก นี้ เป็นได้ทั้งผู้ประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ หน่วยงานต้นสังกัดที่จะเข้าไปตรวจสอบโรงเรียนในสังกัดของตนเอง แต่เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูล โรงเรียนฉบับนี้ยึดตามแนวทางของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ไม่ใช่ ตามแนวทางของหน่วยงานต้นสังกัด ทำให้แนวทางการเก็บข้อมูลจะไม่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา หรือตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ที่แตกต่างไปจากของสมศ. ดังนั้น การนำเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ไปใช้จะเหมาะกับกลุ่มผู้ใช้ที่เป็นผู้ประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษามากกว่าหน่วยงานอื่น แต่ก็เชื่อว่าเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนนี้จะใช้ไม่ได้เลย สำหรับกลุ่มผู้ใช้อื่น เพราะอย่างน้อยแนวคิดและหลักการในการประเมินโรงเรียนก็มาจากหลักการ เดียวกัน ต่างกันเพียงตัวบ่งชี้ที่ถูกประเมินเท่านั้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลผลิตที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะใช้เป็นแนวทางให้แก่ผู้ประเมินภายนอกในการเก็บข้อมูลโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ แต่ต้องระวังไว้ว่าผลจากการประเมินไม่ได้ขึ้นอยู่กับเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนเพียงอย่างเดียวเท่านั้นแต่ต้องขึ้นอยู่กับศักยภาพของตัวผู้ประเมินเองด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยขั้นแรกด้วยการเข้าไปร่วมสังเกตการณ์การฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก ศึกษารายงานการประเมินตนเอง 25 แห่ง และเข้าไปศึกษาระบบการดำเนินงานในโรงเรียนเพื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานให้แก่ผู้วิจัยในการสร้างเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์มากมายต่อการพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่าการวิจัยครั้งต่อไปในลักษณะของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเช่นการวิจัยนี้ ผู้วิจัยอื่นน่าจะมีการพัฒนาตนเองด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้สารสนเทศขั้นต้นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับสภาพจริง วิธีการที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยครั้งนี้ถือว่าประสบความสำเร็จด้วยดี น่าจะเป็นแนวทางหนึ่งที่ผู้อื่นน่าจะทดลองนำไปใช้

2. ในขั้นตอนการทดลองใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนเพียง 4 มาตรฐาน จากมาตรฐานทั้งหมด 14 มาตรฐาน ซึ่งในความเป็นจริงควรดำเนินการทดลองทั้ง 14 มาตรฐาน สาเหตุเพราะเวลาที่ดำเนินการในการวิจัยมีน้อยประกอบกับโรงเรียนอนุญาตให้ทดลองใช้ได้เพียง 1 วัน จึงทำให้ต้องเลือกมาเพียง 4 มาตรฐานเท่านั้น ดังนั้น ควรมีการนำเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนนี้ไปทดลองใช้ให้ครบทุกมาตรฐาน เพื่อนำผลมาปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. ในการตรวจสอบคุณภาพเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในขั้นตอนการพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติแตกต่างกัน ได้แก่ ผู้ประเมินภายนอกที่ผ่านการฝึกอบรมเป็นผู้ประเมินภายนอกจาก สมศ. นักวิชาการในกระทรวงศึกษาธิการที่มีประสบการณ์ในด้านการประเมินโรงเรียน วิทยากรในการอบรมผู้ประเมินภายนอกของ สมศ. วิทยากรในการอบรมและมีผลงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และนักวิชาการในสาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา ผลปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการประเมินโรงเรียนโดยตรง จะให้ข้อเสนอแนะได้ดีกว่าผู้ที่มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลเพียงอย่างเดียว ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในเรื่องที่ทำนั้นโดยตรง และหากมีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลด้วย จะยังเป็นผลดีกับการวิจัยมากขึ้น

4. ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกในรอบแรก 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ เนื่องจากในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย (พ.ศ. 2544 – 2545) อยู่ในช่วงของการประเมินภายนอกครั้งแรก ซึ่งกำหนดให้มีการประเมินภายนอกเพียง 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้เท่านั้น ในการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป ควรจัดทำแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกให้ครบทั้ง 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ สำหรับใช้ในรอบต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- การศึกษาออกโรงเรียน, กรม. (ม.ป.ป.). การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย. (ม.ป.ท.)
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2543. **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พิมพ์ดี.**
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2542. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พริกหวานกราฟฟิค.**
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พิมพ์ดี.**
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2540. **ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.**
- จงกล พุทธิรักษา. 2526. **การเปรียบเทียบความรู้และการปฏิบัติของผู้ป่วยผ่าตัดเต้านมที่ได้รับการสอนโดยพยาบาลวิชาชีพ และที่เรียนด้วยตนเองโดยใช้หนังสือคู่มือ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาพยาบาลศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**
- จันทร์เพ็ญ วัณนะ. 2534. **สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ที่ทำหน้าที่หัวหน้างานวิจัยประเมินผลและบริการ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา B. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- จู่ไร วรศักดิ์โยธิน. 2519. **การสร้างคู่มือการสอนเขียนภาษาไทยในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ การศึกษาขั้นสูง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ชลธิชา รอดผล. 2542. **การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ /กิ่งอำเภอ ตามเกณฑ์มาตรฐานศึกษานิเทศก์ของกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ชัยณรงค์ ห่วงบุญรอด. 2536. **การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ที่ทำหน้าที่หัวหน้างานพัฒนาวิชาการ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

ณรงค์ ไทยรัตน์. 2536. สภาพและปัญหาการใช้ระบบข้อมูลและสารสนเทศของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรงค์ ทิตโกเมท. 2532. การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทักษิณา สวานานนท์. 2539. การเขียนคู่มือและแบบฝึกปฏิบัติ. ในการประชุมปฏิบัติการเรื่อง การเขียน การผลิต และการเผยแพร่หนังสือวิชาการระดับอุดมศึกษา, หน้า 1. 4-16 มีนาคม 2539 ณ โรงแรมรอยัลจอมเทียน รีสอร์ท พัทยา จ.ชลบุรี.

ทีศนา แซมณี. 2538. การเขียนคู่มือและแบบฝึกปฏิบัติ. ในรายงานการสัมมนาการผลิตหนังสือทางวิชาการอย่างมีคุณภาพ, หน้า 121-124. 28-29 กรกฎาคม 2538 ณ โรงแรมอมารี ออคิด รีสอร์ท พัทยา จ.ชลบุรี.

นิตยา วรชาครีย์นันท์. 2531. ผลของการใช้คู่มือการปฏิบัติตนที่มีต่อความรู้ เจตคติและพฤติกรรม การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2534. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: B&B Publishing.

บุญธรรม จิตต์อนันต์. 2536. การวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักส่งเสริม และฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บุญเรียง ขจรจิรป.(2539). วิธีวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: พี.เอ็น.การพิมพ์.

พิมพ์ พิริยะวารงกุล. 2536. การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์เขต สังกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. (ม.ป.ท.).

เยาวรัตน์ จินดากุล. 2523. การสร้างคู่มือกิจกรรมการสอนเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. 2544. กรอบการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ม.ป.ท.).

- วิจารณ์ พานิช และคณะ. 2544. รายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา: กรณีศึกษานิวซีแลนด์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พิมพ์ดี.
- วิเชียร เกตุสิงห์. 2530. หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สมดี ศรีแก้ว. 2534. สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศและติดตามผล ของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์อำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สมสิทธิ์ จิตหาญ. 2536. การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์เทศบาล และเมืองพัทยา ระหว่างเทศบาลที่มีขนาดต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2541. วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายัณห์ ผาน้อย. 2529. การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และกิ่งอำเภอ ในเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, กรมวิชาการ. 2540. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษา ขั้นพื้นฐานด้านผลผลิต ปัจจัยและกระบวนการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. 2542. มาตรฐานโรงเรียน พุทธศักราช 2541 สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- สุทัศน์ ปทะวานิช. 2533. การศึกษากระบวนการตรวจติดตามและประเมินผลของศึกษาธิการจังหวัด เขตการศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภิญญา คักดีเสริชัย. 2537. การพัฒนาแบบสัมภาษณ์ประกอบการสังเกตในการเก็บข้อมูลทาง กายภาพบำบัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. 2543. รายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของ สถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พิมพ์ดี.

สุวิมล ว่องวานิช. 2543. รายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนากระบวนการประเมินผลภายในของ
สถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.

อ้อมทิพย์ เมฆรักษาวณิช. 2523. การสร้างคู่มือเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์สำหรับวิชาสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 ของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนประจำภาคเหนือ. วิทยาลัยนพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทุมพร จามรमान. 2543. การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ฟันนี่พับลิชชิง

ภาษาอังกฤษ

CREATE. 2002. CREATE-Produce materials. Available: <http://www.wmich.edu/evalctr/pubs/ecpub.htm>

Fiscal Crisis and Management Assistance Team. 2000. Available: <http://www.fcmat.org>

W.K. Kellogg Foundation. 2002. Evaluation Handbook. Available: <http://www.wkkf.org>

Illinois State Board of Education. 2001. Quality assurance. [On-line]. Available: <http://www.isbe.state.il.us/quality/VIDEO98.HTM>

Jefferson Academy Charter School. 2000. [On-line]. Available: <http://www.charterproject.org/Res-ea1.htm>

Sanders, J. R., Horn, J. L., Thomas, R. A., Tuckett, D. M., and Yargu, H. 1995. A model for school evaluation. MI: CREATE.

The Evaluation Center. 2002. About the Center. Available: <http://www.wmich.edu/evalctr/about.html>

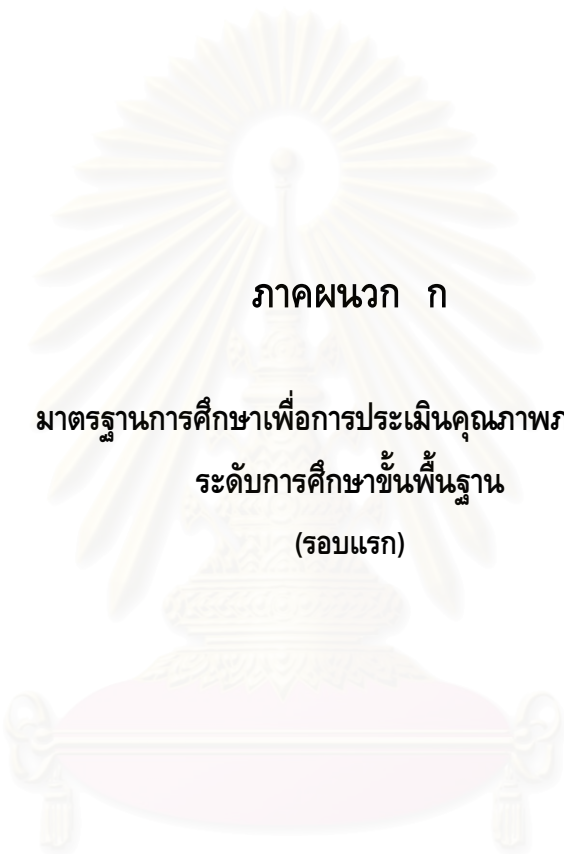
The Evaluation Center. 2002. Capabilities and related experiences of the Evaluation team Available: <http://www.wmich.edu/evalctr/charter/pa charter/Capabilities.html>

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก:

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(รอบแรก)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา
2. ซื่อสัตย์สุจริต (มีจรรยาบรรณในวิชาชีพสำหรับระดับอาชีวศึกษา)
3. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
4. ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวมตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและคุ้มค่า)

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้

1. สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด
2. สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก-ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสม
3. มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

มาตรฐานที่ 5 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้

1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/ กลุ่มวิชาชีพ/ หมวดวิชาที่สำคัญ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขาสำหรับอาชีวศึกษา)
2. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

1. มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุ-ผล
2. รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา

3. สามารถสรุปประเด็นการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 9 ทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

1. สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ
2. ชยัน อดทน ละเอียดยรอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง
3. สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)
4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้

1. มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
3. ร่างกายแข็งแรง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป
4. รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

มาตรฐานที่ 12 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ตัวบ่งชี้

1. มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

มาตรฐานด้านกระบวนการ

มาตรฐานที่ 13 มีการจัดองค์กร/ โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดองค์กร/ โครงสร้างการบริหารชัดเจน
2. มีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัด ความสำเร็จ
3. มีการปฏิบัติตามแผน
4. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมาย อย่างต่อเนื่อง
5. มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน

6. มีการบันทึกและรายงานการประเมินผล
7. มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน

มาตรฐานที่ 14 ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ในการพัฒนาสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา
2. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน
3. มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
4. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 18 จัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน
2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์
3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน
6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน ทั้งทางด้านดนตรี ศิลปะ แลกกีฬา
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน
8. มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง
9. มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน

มาตรฐานด้านปัจจัย

**มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารการจัดการ
ตัวบ่งชี้**

1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง
2. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง
3. ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

**มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ**

ตัวบ่งชี้

1. ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา
2. ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ครูมีความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอนและการนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาคุณภาพ

**มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ
ตัวบ่งชี้**

1. ครูมีความถนัด / ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ
2. มีจำนวนครูตามเกณฑ์

**มาตรฐานที่ 25 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อ
การเรียนรู้**

ตัวบ่งชี้

1. มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น
2. มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

(สกศ., 2544)

ภาคผนวก ข

- หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย
- หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย
- หนังสือขออนุญาตศึกษาและดูงาน
- หนังสือขอเชิญประชุม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

22 พฤศจิกายน 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวนันทิยา บุญสวัสดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาชุดเครื่องมือประเมินโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้ประเมินภายนอก

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ นางสาวนันทิยา บุญสวัสดิ์ ได้เก็บข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา บวรกิติวงศ์)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษา

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

โทรศัพท์และโทรสาร 0-2218-2578

ที่ ทม.0302(2702)/

ภาควิชาวิจัยการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

27 กุมภาพันธ์ 2545

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นางสาวนันทิยา บุญสวัสดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการวัด และประเมินผลการศึกษา อยู่ในระหว่างดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาชุดเครื่องมือประเมินโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นขอความร่วมมือในการทดลองใช้ชุดเครื่องมือประเมินโรงเรียนกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูผู้ปฏิบัติงานสอน นักเรียน และผู้ปกครอง ในโรงเรียนของท่าน กลุ่มละประมาณ 10 คน รวม 30 คน ทั้งนี้ นิสิตจะประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวนันทิยา บุญสวัสดิ์ ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา บวรกิติวงศ์)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษาศาสตร์

ภาควิชาวิจัยการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์
โทร. 2182578

ที่ ทม.0302(2702)/

ภาควิชาวิจัยการศึกษาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

1 มีนาคม 2545

เรื่อง ขออนุญาตศึกษาและดูงาน

เรียน อาจารย์ใหญ่

ด้วย นางสาวนันทิยา บุญสวัสดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาครุศาสตร์ และประเมินผลการศึกษา อยู่ในระหว่างดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาชุดเครื่องมือประเมินโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นขอความร่วมมือในการศึกษาและดูงานโรงเรียนของท่าน ทั้งนี้ นิสิตจะประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวนันทิยา บุญสวัสดิ์ ได้เข้าไปศึกษาและดูงาน เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

Ruchada.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา บวรกิติวงศ์)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษาศาสตร์

ภาควิชาวิจัยการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์

โทร. 2182578

19/108 ถนนนวมินทร์ แขวงคลองจั่น
เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

11 มีนาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญประชุม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือการประเมินโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก

ด้วย นางสาวนันทิยา บุญสวัสดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาคศึกษาวิชาการพิเศษ สาขาวิชาการศึกษา และประเมินผลการศึกษา อยู่ในระหว่างดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาชุดเครื่องมือประเมินโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก" โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้สร้างคู่มือการประเมินโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกในมาตรฐานที่ 1, 6, 9, 10 และ 12 เพื่อตรวจสอบคู่มือในขั้นต้น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญได้มาร่วมประชุมเพื่อวิเคราะห์ วิจัยคู่มือการประเมินโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกในวันที่ 22 มีนาคม 2544 เวลา 09.00 - 12.00 น. ณ ห้องประชุมนานาชาติ 2 อาคาร 3 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยหวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

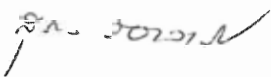
ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวนันทิยา บุญสวัสดิ์)

ผู้วิจัย

ไม่ขอในความอนุเคราะห์
นัดวัน 9:12 น. 22 มี.ค. 44

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาควิชาวิจัยการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. ๒๑๘-๒๕๗๘

ที่ ทม ๐๓๐๒(๒๗๐๒)/

วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเชิญเข้าประชุม

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวนันทิยา บุญสวัสดิ์ นิสิตระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผล การศึกษา สังกัดภาควิชาวิจัยการศึกษาศาสตร์ อยู่ในระหว่างดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาชุด เครื่องมือประเมินโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก” โดยมี รศ.ดร.สุวิมล ว่องวานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในขั้นตอนนี้ นางสาวนันทิยา บุญสวัสดิ์ ได้สร้างเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน เพื่อตรวจสอบ เอกสารขั้นต้น จึงได้เชิญ อ.จรรยาภรณ์ พานิชเจริญนาม ในฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญมาร่วมประชุมเพื่อวิเคราะห์ วิจัยเอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุม นนาชาติ ๒ อาคาร ๓ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ อ.จรรยาภรณ์ พานิชเจริญนาม ได้มาร่วม ประชุม ในวันและเวลาดังกล่าว และขอขอพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

Ruchada.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา บวรกิติวงศ์)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษาศาสตร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมมนา

ตำแหน่ง	วันที่สัมมนา
นักวิชาการ ฝ่ายนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษาของ สปช.	5 พ.ย. 44
นักวิชาการของ สมศ.	7 พ.ย. 44
อาจารย์ประจำสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	13 พ.ย. 44
นักวิชาการของกรมวิชาการ	14 พ.ย. 44
ศึกษานิเทศก์ของกรมสามัญศึกษา	15 พ.ย. 44
ศึกษานิเทศก์ของ สปช.	16 พ.ย. 44
ผู้ผ่านการอบรมเป็นนักประเมินภายนอก อดีตอาจารย์โรงเรียน จันทร์หุ่นบำเพ็ญ	20 พ.ย. 44

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน
(การตรวจสอบคุณภาพ ครั้งที่ 2)**

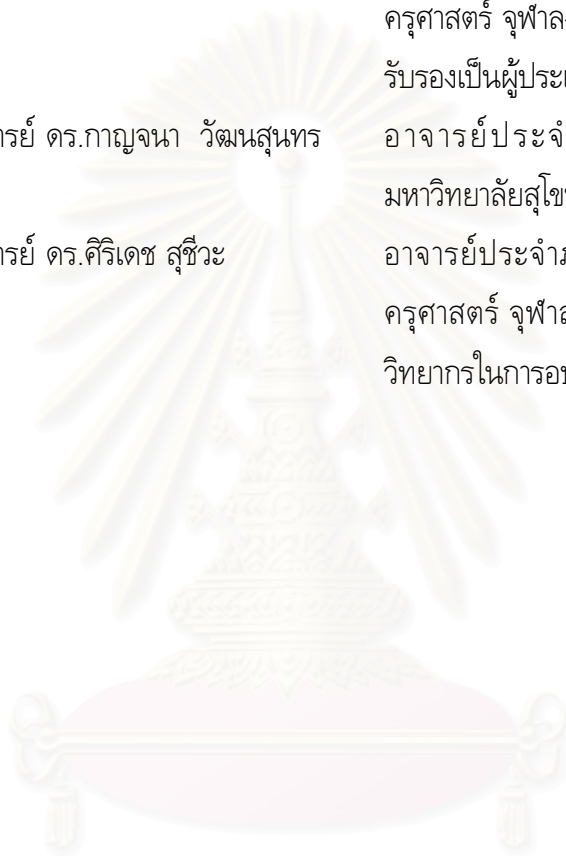
1. ศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย	อาจารย์ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นกรรมการพัฒนาระบบประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพพ.) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นวิทยากรภาคสนามของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อลิศรา ชูชาติ	อาจารย์ประจำภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้เขียนบทความ ตำรา เป็นวิทยากรภาคสนาม
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์	อาจารย์ประจำภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้เขียนบทความ ตำรา และเป็นวิทยากรเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. อาจารย์ ดร.เอมอร จังศิริพรภรณ์	อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นวิทยากรของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
6. อาจารย์ ดร.ชนิษฐา จิตรอรุณ	หัวหน้าฝ่ายวิจัยและและการประกันคุณภาพของวิทยาลัยพานิชยการธนบุรี กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และเป็นวิทยากรในการบรรยายด้านประเมินคุณภาพภายใน
7. อาจารย์ ดร.สมถวิล วิจิตรวรรณ	อาจารย์ประจำสำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และเป็นนักวิชาการด้านการวัดและประเมินผล

8. อาจารย์จรรยาภรณ์ พานิชเจริญนาม เป็นอาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ชำนาญด้านการพัฒนาการศึกษา
9. อาจารย์ไพรวลัย พิทักษ์สาธิต นักวิชาการสำนักทดสอบกรมวิชาการ เป็นประธานในการคัดเลือกโรงเรียนพระราชทาน
10. ดร.ทิวต์ มณีโชติ นักวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ฝ่ายนิเทศและมาตรฐาน
11. อาจารย์จรรววรรณ บุญรัตพันธุ์ ผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับใบอนุญาตของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
12. อาจารย์โชคชัย สิริพนมณี ศึกษานิเทศก์อำเภอบางปะอิน จังหวัดสมุทรปราการ มีความรู้ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษา
13. อาจารย์นงเยาว์ อุทุมพร ศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา
14. อาจารย์กฤษณา คิตดี ศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา
15. อาจารย์รัชฎีกุล ภิญญาวัฒน์ อาจารย์ประจำสำนักทะเบียนและวัดผลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และเป็นวิทยากรภาคสนามของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
16. ร้อยตำรวจเอกทิพย์สัมพันธ์ เกษโกมล อาจารย์ประจำวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผล
17. อาจารย์วิยะดา เหล่ามตระกูล ครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา วิทยากรภาคสนามของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบคุณภาพแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ครั้งที่ 3

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาภรณ์ บางเจริญพงศ์	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาการด้านการประเมินสถานศึกษา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล	อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ได้รับการรับรองเป็นผู้ประเมินภายนอก
3. รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วัฒนสุนทร	อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ	อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นวิทยากรในการอบรมผู้ประเมินภายนอก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบคุณภาพแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ครั้งที่ 4

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล อาจารย์ประจำสาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจาก สมศ.
2. อาจารย์ ดร.วรรณิ์ แกมเกตุ อาจารย์ประจำสาขาการวัดและประเมินผลการศึกษาภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ ดร. เอมอร จังศิริพรปกรณ์ อาจารย์ประจำสาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจาก สมศ.
4. อาจารย์ ดร. ณัฐภรณ์ หลาวทอง อาจารย์ประจำสาขาการวัดและประเมินผลการศึกษาภาควิชาวิจัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อาจารย์ปิยวรรณ พันธมงคล อาจารย์ประจำสาขาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. อาจารย์จรินทร์ วินทะไชย์ อาจารย์ประจำสาขาจิตวิทยา ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจาก สมศ.

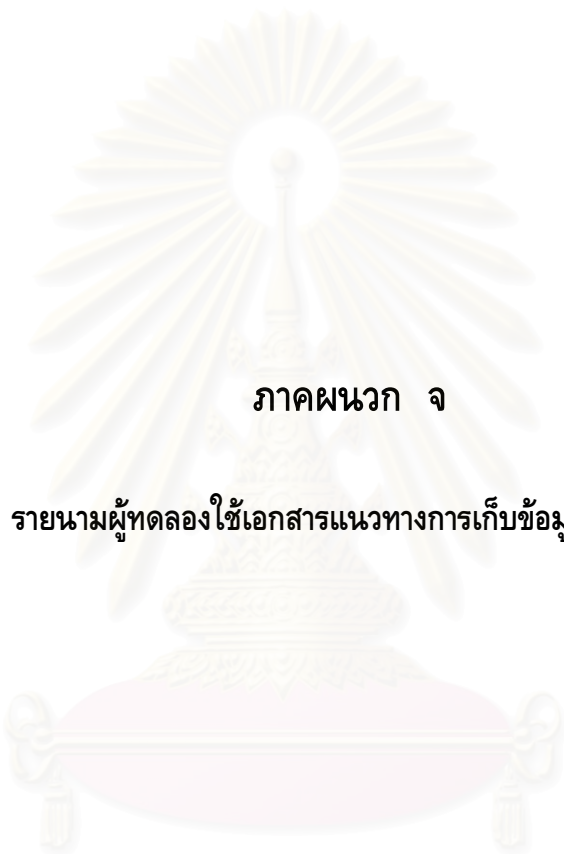
ภาคผนวก ง

ภาพถ่ายการระดมความคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการระดมความคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก จ

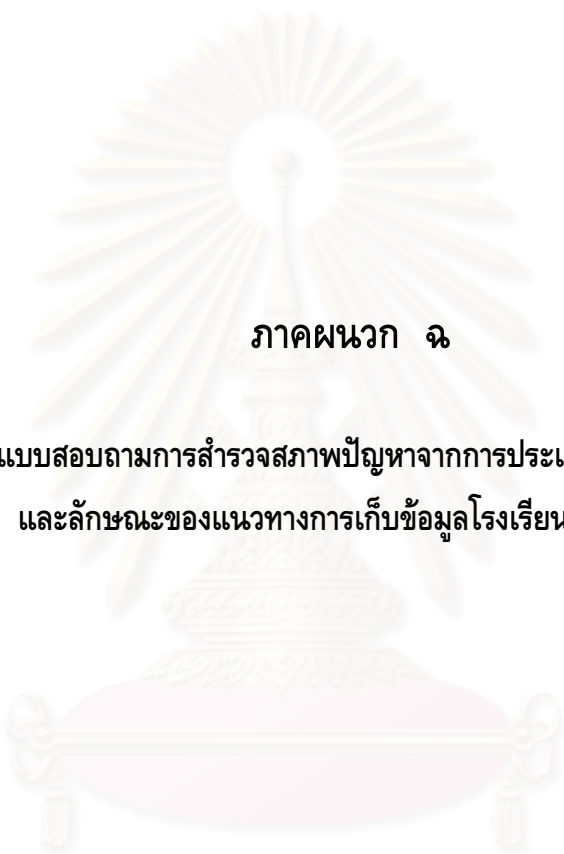
รายนามผู้ทดลองใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทดลองใช้เอกสารแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน ณ โรงเรียนบ้านบางกะปิ

1. อาจารย์รัชณีกุล ภิญโญภาวัฒน์ อาจารย์ประจำสำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และเป็นวิทยากรภาคสนามของ สมศ.
2. อาจารย์นลินี ณ นคร อาจารย์ประจำสำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
3. อาจารย์นงเยาว์ อุทุมพร ศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา
4. ร้อยตำรวจเอกทิพย์สัมพันธ์ เกษโกมล อาจารย์ประจำวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผล
5. อาจารย์วิยะดา เหล่ามตระกูล ครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา
6. อาจารย์จงดี แซ่ตัน ครูสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 จังหวัดสตูล มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา
7. อาจารย์พัชรี ชันอาสาชะวะ ครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา
8. อาจารย์ชนิษฐา ยารวง ครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามการสำรวจสภาพปัญหาจากการประเมินโรงเรียน
และลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ต้องการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

- คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง
- ท่านเป็น วิทยากรของหน่วยฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก
 วิทยากรพี่เลี้ยงของหน่วยฝึกอบรม
 วิทยากรภาคสนาม
 ผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้ประเมินภายนอก

ตอนที่ 2 ปัญหาจากการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมิน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับระดับปัญหาเพียง
เครื่องหมายเดียว

ปัญหาจากการประเมินโรงเรียนของผู้ประเมิน	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. ไม่มีเอกสารแสดงแนวทางการเก็บข้อมูล			
2. ไม่เข้าใจในวิธีการประเมิน			
3. ไม่รู้จะเลือกเครื่องมือประเมินอย่างไร			
4. ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริง			
5. ข้อมูลมาก วิเคราะห์ไม่ถูก			
6. ไม่รู้ว่าจะเขียนสรุปผลอย่างไร			
7. ไม่รู้ว่าจะเข้าถึงข้อมูลอย่างไร			
8. ไม่รู้ว่าจะเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างไรให้เป็นตัวแทนที่ดี			
9. ข้อมูลมากทำให้ดูไม่ทัน			
10. ไม่รู้ว่าจะสัมภาษณ์อย่างไร			
11. ไม่รู้ว่าจะเก็บข้อมูลจากแหล่งไหน เก็บจากใคร และเก็บอะไรบ้าง			
12. หาแหล่งข้อมูลไม่ครบ			
13. ข้อมูลเหมือนกันแต่ตีความหมายไม่เหมือนกันระหว่างคณะผู้ประเมินด้วยกันเอง			

ตอนที่ 3 ลักษณะของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ ต้องการใช้ประกอบการประเมิน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้า
ข้อความที่ตรงกับความต้องการของท่าน

1. ท่านต้องการแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนเพื่อช่วยใน
การประเมินโรงเรียนหรือไม่

- ต้องการ ไม่ต้องการ
ถ้าต้องการโปรดตอบข้อ 2

2. ท่านต้องการให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับอะไรบ้าง

2.1 แนวการสัมภาษณ์

- ไม่ต้องการ
 ระบุแต่แนวคำถามกว้าง ๆ
 ระบุให้ละเอียดตามตัวบ่งชี้

2.2 ร่องรอยหลักฐาน

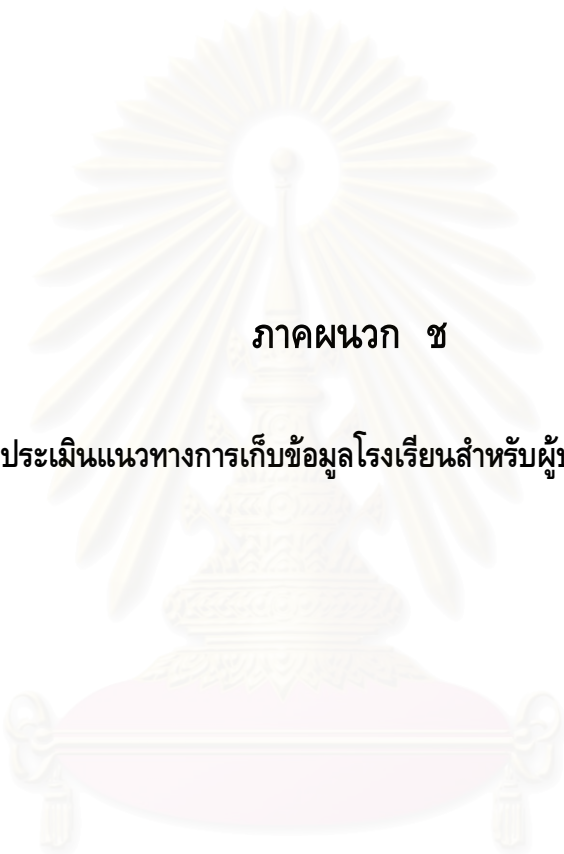
- ไม่ต้องการระบุ
 ระบุพอเป็นตัวอย่าง
 ระบุให้ครบทุกตัวบ่งชี้

2.3 แบบฟอร์มการบันทึกข้อมูล

- เป็นแบบปลายปิด (Checklist)
ให้ง่ายต่อการบันทึก
 เป็นแบบปลายเปิด เพื่อจะได้เขียน
ได้อย่างอิสระ
 มีทั้งปลายปิดและปลายเปิดผสมกัน

2.4 จำนวนแบบฟอร์มการบันทึกข้อมูล

- มีแบบเดียวใช้ได้ทุกมาตรฐาน
 มีหลายฉบับจำแนกตาม(ตอบได้มากกว่า1ข้อ)
 ระดับของโรงเรียน (ประถม มัธยม)
 ขนาดโรงเรียน (เล็ก กลาง ใหญ่)

ภาคผนวก ช

แบบประเมินแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกในช่วงเริ่มต้น

- แบบประเมินนี้ประกอบด้วย 2 ตอน
  - เกณฑ์ของคู่มือ
  - สิ่งที่ต้องปรับปรุง
- แบบประเมินนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้นไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อการปฏิบัติงานของท่าน

ตอนที่ 1 เกณฑ์ของคู่มือ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านเพียงเครื่องหมายเดียว

ข้อที่	สิ่งที่ประเมิน	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง
1	การสนองความต้องการของผู้ใช้					
	1.1 ประโยชน์ต่อการประเมิน					
	1.2 ความครบถ้วนของสาระเนื้อหาที่จะนำไปใช้					
2	ความง่ายในการนำไปใช้					
3	แนวคำถามหรือแนวทางการเก็บข้อมูลสอดคล้องกับมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่ต้องการประเมิน					
4	การประหยัดเวลาในการเตรียมตัวก่อนการตรวจเยี่ยมโรงเรียน					
5	การช่วยด้านการวางแผนเก็บข้อมูล					
	5.1 ทำให้มีการวางแผนเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ					
	5.2 ช่วยกระตุ้นความคิดในการวางแผนการเก็บข้อมูลก่อนเข้าไปตรวจโรงเรียน					

ตอนที่ 2 สิ่งที่ต้องปรับปรุง

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

แบบประเมินแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก

สถานภาพของผู้ตอบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. อาจารย์/นักวิชาการสาขา.....
2. ผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจาก สมศ.

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วให้
 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของชุดเครื่องมือตามเกณฑ์ที่กำหนดในตาราง โดยทำเครื่องหมาย ✓
 ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

น้อย <-----> มาก

ข้อที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1	1.1 เป็นประโยชน์ต่อการประเมินโรงเรียน					
	1.2 มีโครงสร้างของเนื้อหา สาระครอบคลุมครบถ้วน					
	1.3 ภาษาที่ใช้ เข้าใจง่าย					
	1.4 การให้คำอธิบายเกี่ยวกับแนวคิด หลักการ วิธีการเก็บข้อมูลชัดเจน					
2	ความง่ายในการนำไปใช้					
3	แนวคำถามหรือแนวทางการเก็บข้อมูลสอดคล้องกับ มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ที่ ต้องการประเมิน					
4	ให้ความรู้ที่เสริมความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนตามแนวปฏิรูป การศึกษา และตามมาตรฐานที่กำหนด					
5	ช่วยประหยัดเวลาในการเตรียมตัวก่อนการ ตรวจสอบ					
6	6.1 ทำให้การวางแผนข้อมูลเป็นไปอย่างมีทิศทาง					
	6.2 ช่วยกระตุ้นความคิดในการวางแผนการเก็บข้อมูลก่อนเข้าไปตรวจ โรงเรียน					

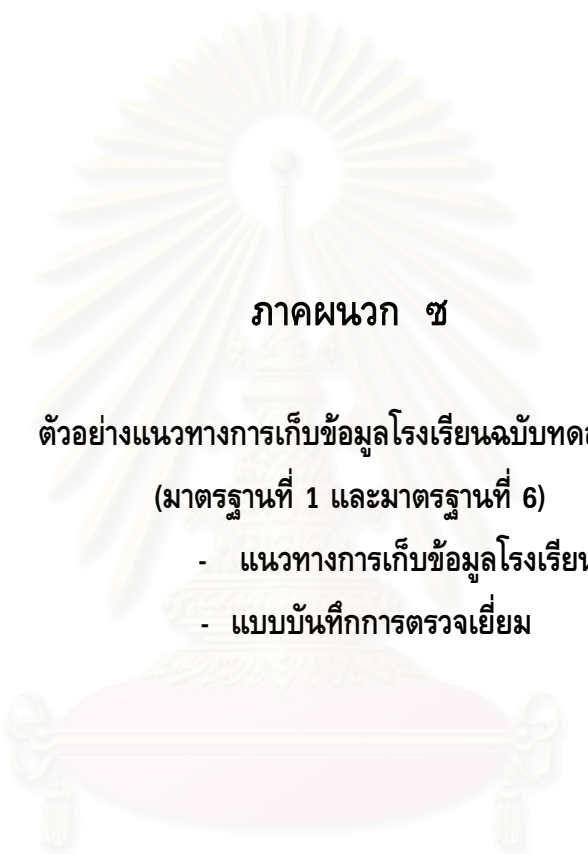
ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก ซ

ตัวอย่างแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนฉบับทดลองใช้

(มาตรฐานที่ 1 และมาตรฐานที่ 6)

- แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน
- แบบบันทึกการตรวจเยี่ยม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน
สำหรับผู้ประเมินภายนอก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง

แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนเล่มนี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูลเพื่อการประเมินโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก ตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก รอบแรก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้

สำหรับแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนเล่มนี้จะใช้ควบคู่กับแบบบันทึกข้อมูลระหว่างการตรวจเยี่ยม โดยในแต่ละมาตรฐานจะประกอบด้วยข้อมูล แหล่งข้อมูล/วิธีการประเมิน ผู้ให้ข้อมูล และแนวคำถาม เพื่อให้ ผู้ประเมินได้ดำเนินการให้อยู่ในรูปแบบมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้เกิดความยุติธรรมในการประเมิน และผลการประเมินมีความถูกต้องและเที่ยงตรง ดังนั้นคณะผู้ประเมินที่ทำหน้าที่ประเมิน จึงควรทำความเข้าใจรายละเอียดในแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนเล่มนี้ก่อนดำเนินการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

คำอธิบาย ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม โดยการแสดงออกทางความคิดและพฤติกรรมที่เหมาะสม

- ตัวบ่งชี้**
- 1.1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา
  - 1.2 ซื่อสัตย์ สุจริต (และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพสำหรับระดับอาชีวศึกษา)
  - 1.3 มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
  - 1.4 ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติ อย่างประหยัดและคุ้มค่า)

Awareness			
<p style="text-align: center;">ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนรู้ว่านักเรียนคนใดมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความประหยัด 2. ครูมีความคิดที่จะพัฒนานักเรียนให้มีวินัยมีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นแต่ละศาสนา มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความประหยัด 	<p style="text-align: center;">ผู้ให้ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียน(ทุกห้อง ห้องละประมาณ 1-2 คน) 2. ครู 5-6 คน 		
<p style="text-align: center;">แหล่งข้อมูล/วิธีการประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พิจารณาจากหลักฐานที่ปรากฏ เช่น สมุดบันทึกของฝ่ายปกครอง สถิติการมาโรงเรียนสาย แบบบันทึกการเก็บของได้ ใบอนุโมทนาบัตร บิลค่าน้ำค่าไฟ ฯลฯ 2. สัมภาษณ์นักเรียน ครู 	<p style="text-align: center;">แนวคำถาม</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px auto; width: 80%;"> <p style="text-align: center;">นักเรียน</p> <p>คุณครูให้ความสนใจนักเรียนในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ บ้างหรือไม่</p> </div>		
<p style="text-align: center;">ครู</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px dotted black; padding: 5px; vertical-align: top;"> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านรู้หรือไม่ว่านักเรียนคนใด <ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา - มีความซื่อสัตย์สุจริต - มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม - มีความประหยัด </td> <td style="width: 50%; padding: 5px; vertical-align: top;"> <ol style="list-style-type: none"> 2. ท่านมีความคิดที่จะพัฒนานักเรียนให้มีสิ่งเหล่านี้ บ้างหรือไม่ <ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา - มีความซื่อสัตย์สุจริต - มีความเมตตา กรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม - มีความประหยัด </td> </tr> </table> <p style="text-align: center;">ฯลฯ</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านรู้หรือไม่ว่านักเรียนคนใด <ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา - มีความซื่อสัตย์สุจริต - มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม - มีความประหยัด 	<ol style="list-style-type: none"> 2. ท่านมีความคิดที่จะพัฒนานักเรียนให้มีสิ่งเหล่านี้ บ้างหรือไม่ <ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา - มีความซื่อสัตย์สุจริต - มีความเมตตา กรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม - มีความประหยัด
<ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านรู้หรือไม่ว่านักเรียนคนใด <ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา - มีความซื่อสัตย์สุจริต - มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม - มีความประหยัด 	<ol style="list-style-type: none"> 2. ท่านมีความคิดที่จะพัฒนานักเรียนให้มีสิ่งเหล่านี้ บ้างหรือไม่ <ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา - มีความซื่อสัตย์สุจริต - มีความเมตตา กรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม - มีความประหยัด 		

Attempt

ข้อมูล

1. มีการอบรมนักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
2. มีการยกย่องให้กำลังใจแก่ผู้มีความประพฤติดีในด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
3. มีแผนงานโครงการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
4. มีการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่

แหล่งข้อมูล/วิธีการประเมิน

1. พิจารณาจากหลักฐานที่ปรากฏเช่น **สมุดบันทึกการอบรมหน้าเสาธง** (ดูว่ามีการอบรมเรื่องคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์บ้างหรือไม่) **แผนการสอน** (ดูว่ามีการสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์บ้างหรือไม่) **หลักฐานการมอบเกียรติบัตร**ให้ นักเรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ **เอกสารโครงการของโรงเรียน**ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ **เอกสารที่โรงเรียนส่งให้ผู้ปกครอง** (ดูว่ามีการขอความร่วมมือด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์บ้างหรือไม่) ฯลฯ
2. สัมภาษณ์นักเรียน ครู ผู้ปกครอง

ผู้ให้ข้อมูล

1. นักเรียน (ทุกชั้น ชั้นละ 2-3 คน)
2. ครู (ประมาณ 5-6 คน)
3. ผู้ปกครอง

แนวคำถาม

ครู/นักเรียน

1. ในการเข้าแถวหน้าเสาธงตอนเช้าและในห้องเรียนครูได้อบรมเรื่องต่อไปนี้อย่างไรหรือไม่ - มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา - มีความซื่อสัตย์สุจริต - มีความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละเพื่อส่วนรวม - มีความประหยัด 2. ทางโรงเรียนได้มีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีลักษณะเช่นนี้บ้างหรือไม่ - มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา - มีความซื่อสัตย์สุจริต - มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม - มีความประหยัด	3. ทางโรงเรียนได้จัดทำโครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีลักษณะเช่นนี้บ้างหรือไม่ - มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา - มีความซื่อสัตย์สุจริต - มีความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม - มีความประหยัด 4. ท่านทำอะไรให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละเพื่อส่วนรวม และมีความประหยัด ฯลฯ

ผู้ปกครอง

ทางโรงเรียนได้เคยมีหนังสือขอความร่วมมือให้ท่านช่วย กวดขันให้บุตรหลานของท่านมีคุณธรรมบ้างหรือไม่

Achievement

ข้อมูล

1. นักเรียนมีวินัยมีความรับผิดชอบปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมของแต่ละศาสนา
2. นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต
3. นักเรียนมีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม
4. นักเรียนมีความประหยัด

ผู้ให้ข้อมูล

1. นักเรียน ทุกชั้น ชั้น
ละ 2-3 คน
2. ครูประมาณ 5-6 คน
3. ผู้ปกครอง 5-6 คน

แหล่งข้อมูล/วิธีการประเมิน

1. พิจารณาจากหลักฐานที่ปรากฏ เช่น สมุดบันทึกของฝ่ายปกครอง หรือฝ่ายกิจการนักเรียน (ดูว่ามีนักเรียนประพฤติตัวในโรงเรียน เช่น เล่นการพนันแต่งกายผิดระเบียบมาโรงเรียนสาย แอบนำของโรงเรียนกลับบ้าน ขโมยของเพื่อน ฯลฯ บ้างหรือไม่) สถิติการมาโรงเรียนสาย แบบบันทึกการแจ้งของหายและเก็บของได้ หลักฐานจากใบอนุญาต (ใบขอบคุน) บิลค่าน้ำ ค่าไฟของโรงเรียน ฯลฯ
2. สังเกตสิ่งต่าง ๆ เช่น เวลานักเรียนเดินผ่านครูแล้วทำความเคารพบ้างหรือไม่ สังเกตบริเวณโรงเรียน ดูว่านักเรียนทิ้งขยะลงในถังหรือไม่ สังเกตตามห้องเรียนที่ไม่มีนักเรียน ดูว่ามีการเปิดไฟ เปิดพัดลมทิ้งไว้บ้างหรือไม่ สังเกตถังขยะบริเวณโรงอาหาร (เพื่อดูว่ามีเศษอาหารที่นักเรียนทานเหลือทิ้งไว้มากน้อยเพียงใด) ฯลฯ
3. สัมภาษณ์ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง นักการ

แนวคำถาม

นักเรียน

1. เพื่อนของนักเรียนทำเวรทุกครั้งหรือไม่
2. เพื่อนของนักเรียนเวลาเจอของที่ตกอยู่เขาทำอย่างไร แล้วถ้าเป็นตัวนักเรียนเองจะอย่างไร
3. เพื่อนของนักเรียนเคยแกล้งป่วยมานอนห้องพยาบาลบ้างหรือไม่ และตัวนักเรียนเองเคยทำเช่นนั้นบ้างหรือไม่
4. เพื่อนของนักเรียนเคยหยิบของโดยไม่บอกเจ้าของบ้างหรือไม่ และตัวนักเรียนเองเคยทำเช่นนั้นบ้างหรือไม่
5. เพื่อนของนักเรียนเคยลอกการบ้านของเพื่อนบ้างหรือไม่ และตัวนักเรียนเองเคยทำเช่นนั้นบ้างหรือไม่
6. เพื่อนของนักเรียนเคยโกหกพ่อแม่อ้างว่าโรงเรียนมีงานแล้วหนีเที่ยวบ้างหรือไม่ และตัวนักเรียนเคยบ้างไหม
7. นักเรียนและเพื่อนนักเรียนเคยบริจาคสิ่งของเครื่องใช้ให้กับผู้ด้อยโอกาส และผู้ประสบภัยบ้างหรือไม่
8. นักเรียนและเพื่อนนักเรียนเคยอาสาช่วยงานครูบ้างหรือไม่
9. นักเรียนเคยอธิบายการบ้านให้เพื่อนบ้างหรือไม่ และเพื่อนของนักเรียนเคยอธิบายการบ้านเวลาที่นักเรียนไม่เข้าใจบ้างหรือไม่
10. นักเรียนเคยให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียนบ้างหรือไม่ และเพื่อนของนักเรียนเคยให้นักเรียนยืมสิ่งของเหล่านี้บ้างหรือไม่ เวลาที่นักเรียนมีอุปกรณ์การเรียนไม่ครบ
11. นักเรียนเคยรับเพื่อนที่ไม่มีกลุ่มทำงานเข้ากลุ่มด้วยหรือไม่
12. นักเรียนและเพื่อนนักเรียนเคยเสียสละเงินทำบุญเพื่อการกุศลบ้างหรือไม่
13. หากนักเรียนไปเจอสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของ นักเรียนเคยให้อาหารสัตว์ หรือช่วยสัตว์ที่บาดเจ็บบ้างหรือไม่
14. เพื่อนที่ประหยัดเขาทำอย่างไร
15. นักเรียนนำเงินที่เหลือใช้ในแต่ละวันไปหยอดกระปุกออมสินบ้างหรือไม่
16. นักเรียนเคยทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายประจำวันบ้างหรือไม่

ฯลฯ

Achievement

แนวคำถาม (ต่อ)

ครู

1. เวลานักเรียนเดินผ่านท่านทำความเคารพท่านบ้างไหม
2. เวลาท่านสั่งการบ้านให้นักเรียนทำ มีคนไม่ทำบ้างหรือไม่ และเวลาที่ให้ส่งงาน นักเรียนส่วนใหญ่ส่งงานตามกำหนดหรือไม่
3. นักเรียนเคยช่วยท่านทำงานบ้างหรือไม่
4. ในโรงเรียนมีคนที่เก็บของได้แล้วนำมาส่งครูให้ประกาศหาเจ้าของบ้างหรือไม่
5. ท่านเคยจับได้ว่ามีนักเรียนลอกการบ้านมาส่งบ้างหรือไม่
6. ผลจากการดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ประสิทธิภาพสำเร็จระดับใด

ฯลฯ

นักเรียน

1. นักเรียนในโรงเรียนนี้ส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบทำเวรในห้องและรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนบ้างหรือไม่
2. ท่านต้องเก็บเศษขยะที่นักเรียนทิ้งไว้เยอะหรือไม่
3. เคยเห็นนักเรียนช่วยปิดน้ำเปิดไฟบ้างหรือไม่
4. นักเรียนทานอาหารเหลือทิ้งมากไหม

ฯลฯ

ผู้ปกครอง

1. บุตรหลานของท่านกลับบ้านตรงตามเวลาหรือไม่
2. ก่อนไปโรงเรียนและหลังกลับจากโรงเรียนบุตรหลานของท่านทำความเคารพผู้ปกครองบ้างหรือไม่
3. บุตรหลานของท่านเคยขอเงินเพื่อไปซื้ออุปกรณ์การเรียนแต่นำไปซื้อของที่ไม่มีประโยชน์บ้างหรือไม่
4. บุตรหลานของท่านเคยอ้างงานโรงเรียนเพื่อหนีไปเที่ยวบ้างหรือไม่
5. บุตรหลานของท่านแอบนำของที่บ้านไปโรงเรียนโดยไม่บอกบ้างหรือไม่
6. บุตรหลานของท่านไม่ยอมรับผิดชอบ เมื่อตัวเองไม่ทำตามที่ท่านห้ามบ้างหรือไม่
7. บุตรหลานของท่านเคยหยิบเงินไปใช้โดยไม่บอกบ้างไหม
8. บุตรหลานของท่านช่วยประหยัดอย่างไร
9. บุตรหลานของท่านมักเปิดน้ำเปิดไฟทิ้งไว้หรือไม่

ฯลฯ

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

คำอธิบาย ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่รู้ มีความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รู้จักแหล่งค้นหาความรู้และวิธีค้น ตลอดจนสามารถสรุปประเด็นที่ได้จากการศึกษาทำให้เกิดความรู้ได้ด้วยตนเอง

- ตัวบ่งชี้**
- 6.1 มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล
  - 6.2 รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา
  - 6.3 สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

Awareness	
<p style="text-align: center;">ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน รู้ว่านักเรียนคนใดมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2. ครูมีความคิดที่จะพัฒนานักเรียนให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนา 	<p style="text-align: center;">ผู้ให้ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครู (อาจถามครูหัวหน้าสายชั้น แต่ละชั้น) 2. บรรณารักษ์
<p style="text-align: center;">แหล่งข้อมูล/วิธีการประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พิจารณาจากหลักฐานที่ปรากฏ เช่น สถิติการมาเรียน ข้อมูลสถิติการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน บันทึกการใช้แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ นอกโรงเรียน ผลการดำเนินงานจากการทำงานของนักเรียน แฟ้มสะสมงานที่แสดงถึงการไปค้นคว้างานจากแหล่งต่าง ๆ สถิติการใช้ห้องสมุด สถิติการยืมหนังสือ แฟ้มสะสมงานที่แสดงถึงความสามารถในการสรุปประเด็นจากการเรียนรู้ ฯลฯ 2. สัมภาษณ์ครู บรรณารักษ์ 	<p style="text-align: center;">แนวคำถาม ครู/บรรณารักษ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านรู้หรือไม่ว่านักเรียนคนใดมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ถ้ารู้ท่านรู้ได้อย่างไร 2. ท่านมีความคิดอย่างไรที่จะพัฒนานักเรียนให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ฯลฯ

Attempt
<p style="text-align: center;">ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็นบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (เช่น ที่นั่งไม่มีชื่อทั้งภาษาไทยและชื่อทางวิทยาศาสตร์บอกไว้ มีมุมหนังสือในห้องเรียน มีห้องสมุดเคลื่อนที่ตามจุดต่าง ๆ ในโรงเรียน ฯลฯ) 2. จัดหาแหล่งการเรียนรู้ภายนอกอย่างหลากหลายโดยการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ 3. ส่งเสริมให้นักเรียนใช้แหล่งความรู้ในห้องเรียนเพื่อการเรียนรู้ 4. ความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนการสอนที่โรงเรียนจัดให้นักเรียน 5. ลักษณะของงานที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำทั้งในและนอกห้องเรียนโดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง 6. มีการประสานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการส่งเสริมหรือพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน 7. มีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อพัฒนาห้องสมุด และแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน 8. มีการกระตุ้นให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน เพิ่มแรงจูงใจโดยการประกวดแข่งขันการอ่าน 9. ครูให้ผู้เรียนสะสมผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการสรุปประเด็นจากการเรียนในแฟ้มสะสมงาน

Attempt

แหล่งข้อมูล/วิธีการประเมิน

- พิจารณาจากหลักฐานที่ปรากฏ เช่น แผนการสอนของครู (ดูว่ามีการจัดให้นักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ หรือใช้แหล่งความรู้ในท้องถิ่นบ้างหรือไม่) เพิ่มภาพกิจกรรมการทัศนศึกษา เอกสารที่โรงเรียนส่งให้ผู้ปกครอง (ดูว่ามีการประสานงานระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครองในการส่งเสริมหรือพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนบ้างหรือไม่) ดูแผนการเงินของโรงเรียน (ดูว่ามีการจัดสรรงบประมาณด้านห้องสมุดมากน้อยเพียงใด) โครงการหรือการประกวดเกี่ยวกับการอ่าน เพิ่มสะสมงานที่แสดงถึงความสามารถในการสรุปประเด็นจากการเรียน ฯลฯ
- สังเกตบริเวณโรงเรียน เช่น ต้นไม้มีชื่อทั้งภาษาไทยและชื่อทางวิทยาศาสตร์บอกไว้ สังเกตห้องเรียนดูว่ามีมุมหนังสือในห้องเรียนบ้างไหม ตามจุดต่าง ๆ ในโรงเรียนมีห้องสมุดเคลื่อนที่บ้างไหม ร้านค้าสหกรณ์และโรงอาหาร (เป็นแหล่งการเรียนรู้ในการคิดคำนวณการใช้จ่ายของนักเรียน) มีการเสนอข่าวกระจายเสียงตามสาย (ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ได้อีกหนึ่งแหล่ง) ฯลฯ
- สัมภาษณ์นักเรียน ครู บรรณารักษ์

ผู้ให้ข้อมูล

- นักเรียน ทุกชั้น ชั้นละประมาณ 2-3 คน
- ครู อาจเป็นครู(ประถม) สปช. กพอ. สลน. หรือเป็นครู(มัธยม)วิชาการงาน สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ 5-6 คน
- บรรณารักษ์

แนวคำถาม

นักเรียน

- นักเรียนได้ไปทัศนศึกษานอกสถานที่บ่อยครั้งแค่ไหนไปไหนบ้าง
- นักเรียนเคยไปศึกษาหาความรู้จากท้องถิ่นของนักเรียนบ้างหรือไม่
- คุณครูเคยให้งานที่ให้นักเรียนต้องไปค้นคว้าข้อมูลจากหลาย ๆ ที่ บ้างไหม ถ้ามีที่ไหนบ้าง
- ทางโรงเรียนเคยจัดโครงการเกี่ยวกับการอ่านบ้างหรือไม่ ถ้าเคย บ่อยแค่ไหน และตัวนักเรียนเองเคยเข้าร่วมกิจกรรมบ้างหรือไม่

ฯลฯ

ครู

- ท่านพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่บ้างหรือไม่ และบ่อยเพียงใด
- ท่านได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้แหล่งความรู้ในท้องถิ่นบ้างหรือไม่ และอย่างไร
- ลักษณะของงานที่ท่านมอบหมายให้นักเรียนทำทั้งในและนอกห้องเรียนเป็นอย่างไร
- ในการสอนของท่าน ท่านทำอย่างไรที่จะให้นักเรียนมีทักษะในการสรุปประเด็น

ฯลฯ

บรรณารักษ์

- ห้องสมุดได้รับงบประมาณ ด้านการเงินเยอะหรือไม่ ได้ทำอะไร
  - ห้องสมุดมีการจัดโครงการอะไรบ้างที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน
- ฯลฯ

Achievement

ข้อมูล

1. นักเรียนมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ
2. ปริมาณการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน
3. ปริมาณของแหล่งการเรียนรู้ของนักเรียนที่ใช้ในการทำงานที่ครูมอบหมาย
4. วิธีเรียนที่นักเรียนชอบ
5. ความสามารถในการตั้งคำถาม/การคิดหาเหตุผลของนักเรียน
6. ผลงานของนักเรียนที่บ่งบอกถึงการค้นคว้าจากหลายแหล่ง
7. ปริมาณการใช้ห้องสมุด internet (ถ้ามี)
8. วิธีใช้ห้องสมุดของนักเรียน

ผู้ให้ข้อมูล

1. นักเรียน (ทุกชั้น ชั้นละ 2-3 คน)
2. ครู อาจเป็นครู(ประถม) สปช. หรือ กพอ. ครู(มัธยม) วิชาการงาน สังคม วิทยาศาสตร์ ประมาณ 5-6 คน
3. บรรณารักษ์
4. นักการ
5. ผู้ปกครอง (ประมาณ 5-6 คน)
6. คนในชุมชนใกล้ๆโรงเรียน 4-5 คน

แหล่งข้อมูล/วิธีการประเมิน

1. พิจารณาจากหลักฐานที่ปรากฏ เช่น สถิติการมาเรียน ข้อมูลสถิติ ข้อมูลสถิติการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน บันทึกการใช้แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ นอกโรงเรียน ผลการดำเนินงานจากการทำงาน of นักเรียน แฟ้มสะสมงานที่แสดงถึงการไปค้นคว้างาน จากแหล่งต่าง ๆ สถิติการใช้ห้องสมุด สถิติการยืมหนังสือ แฟ้มสะสมงานที่แสดงถึงความสามารถในการสรุปประเด็นจาก การเรียนรู้ ร่องรอยเอกสารใบงานที่นักเรียนค้นคว้า ฯลฯ
2. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในช่วงเวลาพักกลางวัน หรือชั่วโมงว่าง ดูว่านักเรียนทำอะไร เข้าห้องสมุดบ้างไหม
3. สัมภาษณ์นักเรียน ครู บรรณารักษ์ นักการ และผู้ปกครอง คนในชุมชน

แนวคำถาม

นักเรียน

1. เวลาที่มาเรียนนักเรียน และเพื่อนนักเรียนเข้าห้องตรงเวลาหรือไม่
2. นักเรียนเคยไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ในชุมชนบ้างหรือไม่
3. นักเรียนใช้วิธีการใดในการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ (เช่น ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ ไปดูของจริง ถามผู้รู้)
4. นักเรียนชอบยกปัญหาทางวิชาการกับเพื่อนบ้างไหม
5. นักเรียนมีวิธีเรียนอย่างไร
  - 5.1 เตรียมตัวมาเรียนล่วงหน้าบ้างหรือไม่
  - 5.2 ชอบทำแบบฝึกหัดที่นอกเหนือจากที่ครูให้หรือไม่
  - 5.3 เวลาที่สงสัยหรือไม่เข้าใจอะไร นักเรียนจะอย่างไรเพื่อแก้ข้อสงสัยนั้น
  - 5.4 นักเรียนชอบอ่านหนังสือไหม เข้าห้องสมุดบ่อยแค่ไหน ยืมหนังสือกลับไปอ่านที่บ้านบ่อยไหม
  - 5.5 นักเรียนอ่านหนังสือที่เล่มในการศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจ
  - 5.6 เวลาที่ครูสอนนักเรียนใช้วิธีจดคำบรรยายของครูละเอียดมากน้อยแค่ไหน (จดทุกคำพูด หรือจดเฉพาะสาระของเนื้อหาเฉพาะที่ครูเขียนบนกระดานดำ หรือสรุปประเด็นจากการบรรยายแล้วค่อยจดลงสมุด)
  - 5.7 นักเรียนเคยยืมสมุดจดงานของเพื่อนมาลอกบ้างหรือไม่

ฯลฯ

Achievement

แนวคำถาม (ต่อ)

ครู

1. นักเรียนส่วนใหญ่ของท่านมีนิสัยชอบซักถามครูในเรื่องที่เรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนบ้างหรือไม่ บ่อยแค่ไหน
2. คำถามของนักเรียนส่วนใหญ่จะใช้คำว่าอะไรบ้าง (เช่นถามว่าทำไม เพราะอะไร อย่างไร เพื่อหาเหตุผลหรือจะถามว่าใช่หรือไม่แค่นั้น)
3. นักเรียนเลือกใช้แหล่งข้อมูล เช่น บุคคล สถานที่ เพื่อรวบรวมข้อมูลที่ต้องการได้เหมาะสมหรือไม่
4. ท่านคิดว่าสมุดจดงานของนักเรียนเป็นอย่างไร ในด้านความถูกต้องของเนื้อหา ความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหา

ฯลฯ

บรรณารักษ์

1. ช่วงพักกลางวันหรือเมื่อมีชั่วโมงว่าง นักเรียนมาใช้ห้องสมุดมากน้อยแค่ไหน
2. จำนวนหนังสือที่นักเรียนยืมมากน้อยแค่ไหน และนักเรียนชอบยืมหนังสือประเภทไหนมากที่สุด
3. จำนวนผู้ใช้internet(ถ้าโรงเรียนนั้นมี) มีมากน้อยเพียงใดและความสามารถในการสืบค้นข้อมูลinternet มีมากน้อยแค่ไหน ฯลฯ

นักการ

1. เวลาชั่วโมงว่างหรือพักกลางวันนักเรียนส่วนใหญ่ทำอะไรกัน
2. เวลาเดินผ่านห้องสมุดเห็นมีนักเรียนมากน้อยแค่ไหน

ฯลฯ

ผู้ปกครอง

1. เวลาอยู่ที่บ้านบุตรหลานของท่านชอบดูรายการโทรทัศน์ประเภทใด (รายการมีประโยชน์ หรือการ์ตูน ฯลฯ)
2. ท่านเคยเห็นบุตรหลานของท่านยืมหนังสือมาจากโรงเรียนมาอ่านที่บ้านบ้างไหม

ฯลฯ

คนในชุมชน

1. เคยมีนักเรียนจากโรงเรียนนี้มาสอบถามความรู้จากท่าน หรือเพื่อนบ้านท่านบ้างหรือไม่
2. ท่านเคยเห็นทางโรงเรียนพานักเรียนไปทัศนศึกษาบ้างหรือไม่
3. มีห้องสมุดประชาชนอยู่ใกล้ ๆ แถวนี้อย่างไรบ้างหรือไม่ แล้วท่านเคยเห็นนักเรียนโรงเรียนนี้เข้าไปใช้บริการเยอะหรือไม่

ฯลฯ

แบบบันทึกข้อมูล
ระหว่างการตรวจเยี่ยม

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบบันทึกข้อมูลระหว่างการตรวจเยี่ยม มาตรฐานเกี่ยวกับผู้เรียน

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....สังกัด.....

แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการ	นักเรียน	ครู	ผู้บริหาร	บุคลากร	อื่นๆ
สัมภาษณ์					
สังเกต					
เอกสาร/หลักฐาน					

ข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมทุกแหล่งสอดคล้องกัน ตรงกัน ไม่ตรงกัน

ผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Awareness									
Attempt									
Achievement									
ระดับคุณภาพ									

ระดับคุณภาพ

ระดับ	ความหมาย
1	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ < 50%
2	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 50-74%
3	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 75% ขึ้นไป

- กาเครื่องหมาย ✓ เมื่อมีข้อมูลหลักฐานชัดเจนในช่อง Awareness และ Attempt และระบุประมาณความสำเร็จที่สังเกตในช่อง Achievement
- ระบุระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

	ตัวบ่งชี้	Awareness	Attempt	Achievement
1	มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา			
2	ซื่อสัตย์สุจริต (มีจรรยาบรรณ สำหรับระดับอาชีวศึกษา)			
3	มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม			
4	ประหยัด ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติ			

ดัดแปลงจากของ รศ.ดร. สุวิมล ว่องวานิช

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
สรุปผลการประเมิน

.....

.....

.....

จุดเด่น

.....

.....

.....

จุดที่ควรปรับปรุง

.....

.....

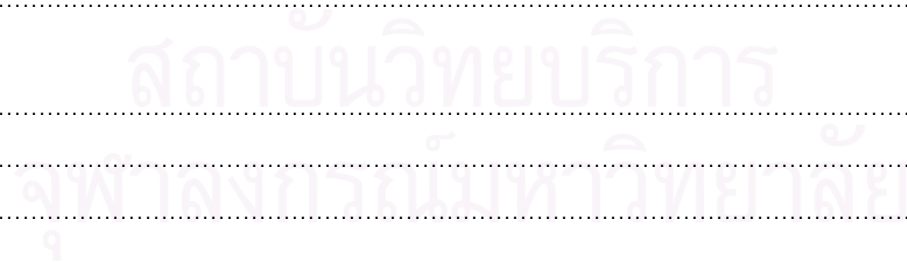
.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการ	นักเรียน	ครู	ผู้บริหาร	บุคลากร	อื่น ๆ
สัมภาษณ์					
สังเกต					
เอกสาร/หลักฐาน					

ข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมทุกแหล่งสอดคล้องกัน ตรงกัน ไม่ตรงกัน

ผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Awareness									
Attempt									
Achievement									
ระดับคุณภาพ									

ระดับคุณภาพ

ระดับ	ความหมาย
1	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ < 50%
2	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 50-74%
3	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 75% ขึ้นไป

- กาเครื่องหมาย ✓ เมื่อมีข้อมูลหลักฐานชัดเจนในช่อง Awareness และ Attempt และระบุประมาณความสำเร็จที่สังเกตในช่อง Achievement
- ระบุระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

	ตัวบ่งชี้	Awareness	Attempt	Achievement
1	มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล			
2	รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้ และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา			
3	สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง			

ดัดแปลงจากของ รศ.ดร. สุวิมล ว่องวานิช

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
สรุปผลการประเมิน

.....

.....

.....

จุดเด่น

.....

.....

.....

จุดที่ควรปรับปรุง

.....

.....

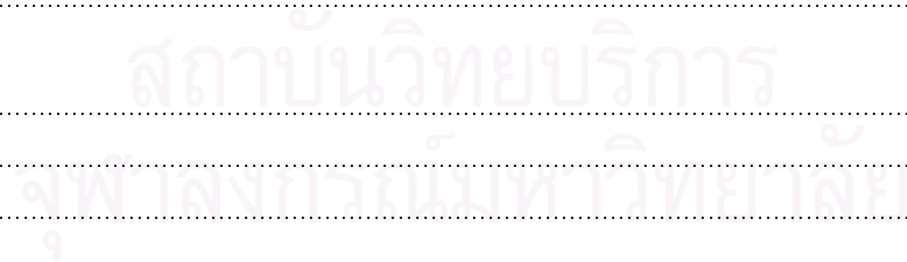
.....

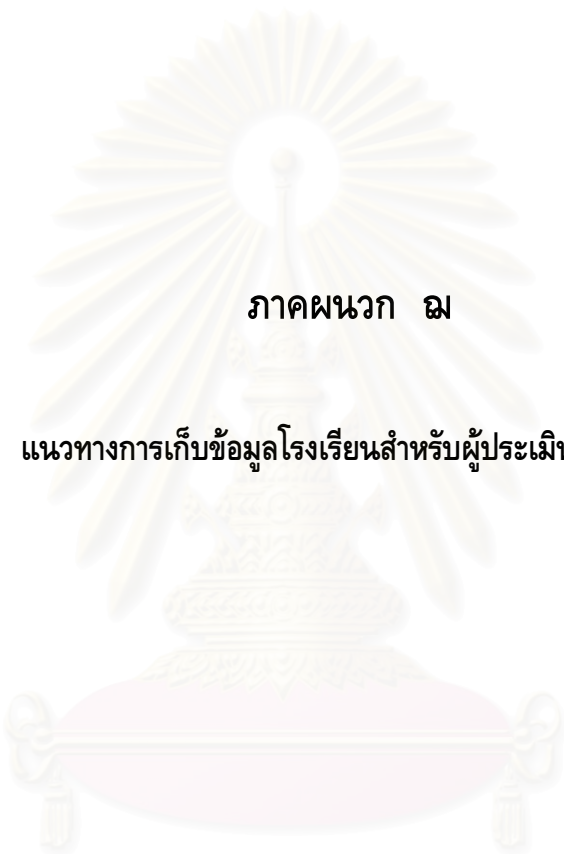
ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ฉ

แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน
สำหรับผู้ประเมินภายนอก
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลผลิตจากวิทยานิพนธ์เรื่อง
“การพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก”
โดย น.ส.นันทิยา บุญสวัสดิ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.สุวิมล ว่องวานิช
ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2545

คำนำ

ผลพวงจากการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหลายประการ สิ่งที่เปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งได้แก่ การมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกหนึ่งที่มีความสำคัญต่อระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นสิ่งที่จะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่ความมีมาตรฐานทางการศึกษา เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในชุมชน สาธารณชนทั่วไป และในระดับสากลต่อไป

หน่วยงานในการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการประเมินสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ผู้ที่เข้าไปประเมินสถานศึกษาแต่ละแห่งจะเป็นกลุ่มคนต่างกลุ่มกัน อาจส่งผลให้วิธีการที่นำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแตกต่างกัน ซึ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ดังนั้นเพื่อให้การเก็บข้อมูลเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงได้มีการสร้างแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูลเพื่อการประเมินโรงเรียนสำหรับผู้ประเมินภายนอก ตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอกกรอบแรก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้

สำหรับแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนเล่มนี้จะใช้ควบคู่กับแบบบันทึกข้อมูลระหว่างการตรวจเยี่ยม โดยในแต่ละมาตรฐานจะประกอบด้วย ข้อมูล ร่องรอย หลักฐาน และแนวคำถาม เพื่อให้ผู้ประเมินได้ดำเนินการให้อยู่ในรูปแบบมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้เกิดความยุติธรรมในการประเมิน และผลการประเมินมีความถูกต้องและเที่ยงตรง ดังนั้นคณะผู้ประเมินที่ทำหน้าที่ประเมินจึงควรทำความเข้าใจรายละเอียดในแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนเล่มนี้ก่อนดำเนินการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	.ก
สารบัญ.....	.ข
คำแนะนำในการใช้.....	.1
วิธีการประเมินผลสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
มาตรฐานด้านผู้เรียน	
มาตรฐานที่ 1.....	.10
มาตรฐานที่ 4.....	.20
มาตรฐานที่ 5.....	.28
มาตรฐานที่ 6.....	.34
มาตรฐานที่ 9.....	.44
มาตรฐานที่ 10.....	.52
มาตรฐานที่ 12.....	.62
มาตรฐานด้านกระบวนการ	
มาตรฐานที่ 13.....	.68
มาตรฐานที่ 14.....	.82
มาตรฐานที่ 18.....	.90
มาตรฐานด้านปัจจัย	
มาตรฐานที่ 20.....	.108
มาตรฐานที่ 22.....	.114
มาตรฐานที่ 24.....	.120
มาตรฐานที่ 25.....	.124
บทความสำหรับเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดสำคัญเพื่อใช้ในการประเมินสถานศึกษา	
หลักสูตรสถานศึกษา.....	.131
ภาวะผู้นำ.....	.128
การประเมินตามสภาพจริง.....	.129
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	.130
ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ พหุติกรรม/สิ่งที่เห็น และมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้.....	.138
หนังสือที่ควรอ่านประกอบ.....	.142

คำแนะนำการใช้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทนำ

เพื่อให้เกิดการพัฒนามาตรฐานการจัดการศึกษา มาตรา 47 ของพระราชบัญญัติการศึกษาได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก เมื่อมีการประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนต่าง ๆ ก็จะทำให้โรงเรียนแต่ละแห่งมีคุณภาพมาตรฐานใกล้เคียงกันมากขึ้น โดยกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกประกอบด้วยขั้นตอนใหญ่ ๆ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา และหลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

● การเตรียมตัวของคณะผู้ประเมิน

ตามที่ วัลลภ กันททรัพย์ (2544) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนประเมินสถานศึกษา คือการเตรียมความพร้อมของผู้ออกประเมินทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นคณะ ก่อนออกประเมินสถานศึกษา คณะผู้ประเมินมีภาระจะต้องเตรียมการที่สำคัญ ๆ คือ

1. เตรียมความพร้อมของทีมงาน มีสิ่งที่ต้องเตรียม คือ

1.1 ทบทวนความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานของผู้ประเมินตามที่ผ่านมาแล้ว คือ

1) ความรู้ ความเข้าใจแนวคิด หลักการและกระบวนการประเมินภายนอกสถานศึกษาของ สมศ. 2) ความรู้ ความสามารถในการวิเคราะห์ SSR 3) ความรู้ความสามารถในการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุปผลการประเมิน 4) ความรู้ความสามารถในการจัดทำรายงานการประเมินผล

1.2 ตรวจสอบสมาชิกของคณะที่พร้อมจะออกประเมินได้จริงเป็นรายบุคคล ในขั้นนี้ คณะผู้ทำการ ควรทำความเข้าใจกับประสบการณ์พื้นฐานของแต่ละคนในคณะ เพื่อประโยชน์ในการแบ่งงาน หรือแบ่งกลุ่มย่อยเมื่อออกปฏิบัติงาน การแบ่งงานในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ให้ตรงหรือสอดคล้องกับประสบการณ์พื้นฐาน จะทำให้เกิดความเชื่อถือในตัวผู้ประเมิน และทำให้ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

1.3 สร้างความตระหนักให้แก่สมาชิกของคณะในคุณลักษณะของทีมงานที่จะออกประเมินในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ 1) ความยุติธรรม เที่ยงตรง ไม่ลำเอียง 2) ความตั้งใจจริง เอาจริงเอาจังในการออกประเมิน 3) ความรอบคอบถี่ถ้วนในการตรวจสอบข้อมูล ข้อเท็จจริง 4) ความร่วมมือระหว่างผู้ประเมินในลักษณะทีมเวิร์ค 5) ความรู้เท่าทันและแปลความหมายสิ่งที่ได้พบเห็นได้ถูกต้องและชัดเจน 6) ความเป็นกัลยาณมิตรของผู้ประเมิน ต่อผู้รับการประเมิน

1.4 ทำความเข้าใจและตกลงร่วมกันระหว่างสมาชิกในคณะในข้อปฏิบัติบางประการที่คณะเห็นว่าจำเป็นต้องถือปฏิบัติในการออกประเมิน ข้อตกลงดังกล่าวจะมีส่วนช่วยให้การประเมินประสบความสำเร็จ และได้รับการยอมรับ คณะอาจยกมาพิจารณาเฉพาะที่เห็นว่า

จำเป็น เช่น การนัดพบเพื่อเข้า-ออกจากสถานศึกษาพร้อม ๆ กัน การมอบหมายผู้ใดเป็นผู้กล่าวในนามคณะ

2. เตรียมประเด็นและรายการข้อมูลที่ต้องตรวจสอบ

จากผลการวิเคราะห์ SSR ของสถานศึกษาที่จะไปประเมิน ให้กลุ่มทบทวนและกำหนดเป็นประเด็นให้ชัดว่า 1) ข้อมูลหรือข้อสรุปประเด็นใดที่ชัดเจนแล้วและจะไม่หาหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อยืนยัน 2) ข้อมูลหรือข้อสรุปประเด็นใดที่มีแล้วแต่ยังไม่ชัดเจนและต้องไปหาหลักฐานหรือข้อมูลเพิ่มเติม 3) ข้อมูลหรือข้อสรุปประเด็นใดที่ต้องการใช้ แต่ยังไม่ มี จะต้องไปรวบรวมใหม่

ในการกำหนดประเด็นต่าง ๆ นี้ จะใช้ SSR เป็นเอกสารหลักและใช้เอกสารอื่น ๆ ที่มีของสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบเป็นหลักฐาน คณะจะเป็นผู้กำหนดแบบบันทึกข้อมูลเพื่อการตรวจสอบประเด็นและรายการข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ขึ้นใช้งานเองด้วย

3. เตรียมตารางปฏิบัติงานประจำวัน

ในขั้นนี้คณะผู้ประเมินจะต้องวางแผนประเมินในช่วงเวลาที่อยู่ในสถานศึกษาโดยกำหนดกิจกรรม จัดลำดับก่อนหลังและเวลาให้ชัดเจนพร้อมทั้งมอบหมายภาระงานและความรับผิดชอบของทุกคนให้ชัดเจนแล้วจัดทำตารางปฏิบัติงานประเมินสถานศึกษาขึ้นตามรูปแบบที่คณะจะทำออกแบบเอง เช่น ตารางการประชุมตอนเย็นเมื่อเสร็จจากการประเมินแต่ละวันเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและเตรียมการแก้ไขในวันรุ่งขึ้น

4. ประสานงานกับสถานศึกษา

คณะผู้ประเมินจะต้องแจ้งให้สถานศึกษาที่จะออกประเมินทราบวันเวลาไปประเมิน และตารางปฏิบัติงานประจำวันล่วงหน้าอย่างน้อย 2 สัปดาห์ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถขอปรับเปลี่ยนรายการได้ตามความจำเป็นและความเหมาะสม และมีเวลาเตรียมความพร้อมรับการประเมินในการประสานงานนี้คณะผู้ประเมินควรจะต้องตกลงกับสถานศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

- ขอห้องทำงานชั่วคราวที่คณะผู้ประเมินจะมีโอกาสประชุมร่วมกันเป็นครั้งคราวในช่วงเวลาการประเมิน
- การจัดเตรียมเอกสารของสถานศึกษาให้คณะผู้ประเมินได้ตรวจสอบ
- การนัดหมายผู้เกี่ยวข้องที่คณะผู้ประเมินได้ให้รายชื่อ/รายการมาล่วงหน้ามาพบผู้ประเมินเพื่อสัมภาษณ์หรือสังเกตการณ์

5. เตรียมความพร้อมของคณะผู้ประเมินในเรื่องอื่น ๆ

ต้องมีการเตรียมการในเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การเตรียมการในเรื่องการเงิน ที่พัก และการเดินทาง วัสดุอุปกรณ์ และเอกสารที่จะนำไปใช้ระหว่างทำงานประเมิน การนัดหมายเวลาและสถานที่ และอื่น ๆ ที่จำเป็น

● การวิเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน (SSR)

คณะผู้ประเมินภายนอกต้องศึกษารายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาหลังจากที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ประเมินสถานศึกษาแต่ละแห่งก่อนเข้าโรงเรียน ประเด็นการวิเคราะห์ SSR อาจประกอบด้วยประเด็นต่อไปนี้

1. วิธีการหรือขั้นตอนที่โรงเรียนใช้ประเมินตนเอง
2. คณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบ
3. ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน เช่น ประเภทชั้นเรียน จำนวนนักเรียนชาย-หญิง จำนวนครู วุฒิการศึกษาและอายุของครูในโรงเรียน ลักษณะของชุมชน อาชีพ รายได้ของผู้ปกครอง ฯลฯ
4. แผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียน ได้แก่ แนวทางการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษา ช่วงเวลา-พัฒนาการคุณภาพพื้นฐานการพัฒนาคุณภาพที่เป็นจุดเด่นของโรงเรียน
5. ผลการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับ 14 มาตรฐานพื้นฐานที่เป็นจุดเด่นของโรงเรียน เงื่อนไขของความสำเร็จ หรือไม่สำเร็จตามเกณฑ์ที่กำหนด การสรุปผลการประเมิน การระบุจุดเด่น จุดด้อย และแนวทางการพัฒนาในอนาคต รวมทั้งแผนในการนำผลการประเมินตนเองไปใช้ เช่นการระบุในแผนปฏิบัติการในปีถัดไปและแผนระยะยาว

นอกจากนี้คณะผู้ประเมินภายนอกควรทำการศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร และข้อมูลอื่น ๆ ประกอบ แล้วกำหนดประเด็นและรายการข้อมูลที่จะต้องตรวจสอบรวมถึงการตรวจสอบความครบถ้วนของรายการเอกสารที่เป็นหลักฐานอ้างอิงที่ให้มากับเอกสารที่อ้างอิงถึงใน SSR รวมถึงสิ่งอ้างอิงอื่น ๆ ใน SSR ที่ไม่ใช่เอกสาร เช่น สถานที่ สิ่งของ บุคลากร เพื่อเตรียมการในการตรวจสอบหลักฐานในเบื้องต้นว่า มี/ไม่มี ใน SSR โดยใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกรอบ เพื่อกำหนดว่าระหว่างการตรวจเยี่ยมจะต้องรวบรวมข้อมูลอะไรบ้างจากแหล่งใด ด้วยวิธีอะไร เพื่อให้มีหลักฐานครบถ้วนเพียงพอในการสรุปผลการประเมิน หลังจากนั้นร่วมกันวางแผนการตรวจเยี่ยมและแผนการประเมิน กำหนดตารางการปฏิบัติงานและมอบหมายภาระงานให้ผู้ประเมินภายนอกแต่ละคนให้ชัดเจนแล้วแจ้งกำหนดการตรวจเยี่ยมต่อสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

ระหว่างการตรวจเยี่ยม ซึ่งมีกำหนดเวลาประมาณ 3 วัน คณะผู้ประเมินจะเข้าไปยังสถานศึกษาในลักษณะผู้ร่วมงานกับสถานศึกษาในการค้นหาสภาพความเป็นจริงของการพัฒนา รวมทั้งให้คำแนะนำมากกว่าที่จะเข้าไปในลักษณะผู้ตัดสินชี้ขาด ผู้ประเมินภายนอกจะใช้รายงานการประเมินตนเองที่สถานศึกษาส่งให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นเอกสารหลักฐานในการตรวจเยี่ยม

การตรวจเยี่ยมสถานศึกษาเป็นการตรวจสอบเพื่อยืนยันผลการประเมินตนเองในมาตรฐานต่าง ๆ ตามที่สถานศึกษาระบุเพื่อดูว่ามีเหตุผลรองรับและมีหลักฐานสนับสนุนเพียงพอหรือไม่ บุคลากรทุกฝ่ายมี

ส่วนร่วมเพียงใด หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการบริหารจัดการและการจัดสรรทรัพยากรนำไปสู่เป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการมีมากน้อยเพียงใด

วันแรกของการตรวจเยี่ยม คณะผู้ประเมินประชุมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษา เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ในการตรวจเยี่ยม และสร้างความคุ้นเคยระหว่างคณะผู้ประเมินกับครูในสถานศึกษา รวมทั้งแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับแผนและตารางการปฏิบัติงานของคณะผู้ประเมินภายนอก และการปฏิบัติตนของสถานศึกษาระหว่างตรวจเยี่ยม

ต่อจากนั้นจึงดำเนินการตรวจเยี่ยมและรวบรวมข้อมูลหลักฐานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกจากแหล่งต่าง ๆ การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่งของการประเมินคุณภาพภายนอก การรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลเป็นการเพิ่มความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล ไม่ใช่การจับผิด โดยที่จำนวนผู้ให้ข้อมูลขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ได้ว่าสามารถให้ ข้อสรุปที่ชัดเจนตรงกับความ เป็นจริงหรือยัง หากยังไม่ชัดเจนหรือยังไม่ครอบคลุมครบถ้วนก็จะต้องรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์ สังเกต ศึกษาเอกสาร โดยต้องตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล นั่นคือ ถ้ายังไม่แน่ใจในความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพิ่มเติม จนกว่าจะสรุปยืนยันเป็นคำตอบที่ชัดเจน และใช้การตรวจสอบแบบ 3 เล้า ได้แก่

1. กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง

- ผู้จัด / ผู้ให้บริการการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู หน่วยงานต้นสังกัด/เจ้าของสถานศึกษา สมาชิกสมาคมศิษย์เก่า
- ผู้รับบริการการศึกษา ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง
- ผู้ได้รับผลกระทบ ได้แก่ ชุมชน สาธารณชน สถานประกอบการในท้องถิ่น องค์กร/หน่วยงานในท้องถิ่น

2. วิธีการตรวจสอบ

- การสัมภาษณ์
- การสังเกต
- การวิเคราะห์เอกสาร

การสัมภาษณ์ มี 2 แบบ ได้แก่ เป็นทางการแบบมีโครงสร้าง และไม่เป็นทางการแบบไม่มีโครงสร้างโดยสัมภาษณ์ได้ทั้งแบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม โดยแนวทางการสัมภาษณ์ ได้แก่ 1) กำหนดประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ให้เหมาะกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 2) กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 3) กำหนดบุคคลผู้ให้ข้อมูลของแต่ละกลุ่ม 4) ขออนุญาตเก็บข้อมูล และนัดหมายผู้ให้ข้อมูล 5) สัมภาษณ์และจดบันทึก

เทคนิคการถาม ควรถามเชิงบวกก่อนเพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความไว้วางใจ โดยผู้ประเมินภายนอกพยายามสร้างความคุ้นเคยจากการพูดถึงที่เป็นบวก ถามสิ่งดี ๆ ในโรงเรียนถามไปเรื่อย ๆ จนผู้ถูกสัมภาษณ์เริ่มคุ้นเคยจึงค่อยทะลอมไปจนถึงจุดที่เขาอยากให้โรงเรียนปรับปรุง แล้วจึงถาม เจาะลึกเข้าไปเรื่อย ๆ หลังจากนั้นจึงตรวจสอบหลักฐาน กิจกรรม ข้อมูลทุกด้าน ศึกษาผลงานของนักเรียนและเอกสารอื่น ๆ ทั้งนี้ผู้ประเมินจะต้องปรึกษาหารือเพื่อตรวจสอบข้อมูลซึ่งกันและอยู่ตลอดเวลา ในการรวบรวมข้อมูล

คณะผู้ประเมินจะต้องบันทึกข้อเท็จจริงต่าง ๆ และข้อพิจารณา ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่ประมวลมาจากหลักฐานต่าง ๆ ที่ปรากฏ

การสังเกต มี 2 แบบ คือ สังเกตแบบมีส่วนร่วมและสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสังเกตแบบนี้ผู้สังเกตการณ์จะต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มที่ศึกษา หรือทำตัวให้เป็นผู้สังเกตการณ์ของกลุ่มที่ศึกษา มีส่วนร่วมคลุกคลีในหมู่ผู้ถูกสังเกต ลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้ได้ข้อเท็จจริงที่ตรงสภาพความเป็นจริงมาก แต่ใช้เวลานาน

การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสังเกตแบบนี้ผู้สังเกตการณ์ทำการสังเกตโดยไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในเหตุการณ์นั้น ๆ เช่น การไปสังเกตการสอนในชั้นเรียน

การวิเคราะห์เอกสาร ได้แก่ เอกสารในการบริหารจัดการ (นโยบาย แผนพัฒนาสถานศึกษา รายงานประจำปี บันทึกการประชุม สถิติต่าง ๆ ฯลฯ) ผลงานนักเรียน (เพิ่มสะสมงาน งานศิลปะ สมุดการบ้าน รายงานโครงการ) ผลงานครู ผลงานของโรงเรียน และอื่น ๆ

ในการปฏิบัติงานของผู้ประเมินระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาผู้ประเมินควรให้ความสำคัญกับบุคลากรของสถานศึกษา ไม่แสดงอำนาจหรืออิทธิพลใด ๆ บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต่างทำงานไปตามหน้าที่ ไม่ต้องจัดอะไรเป็นพิเศษนอกเหนือจากการปฏิบัติตามหน้าที่ปกติ ในแต่ละวันคณะผู้ประเมินจะต้องประชุมร่วมกันเพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานที่เก็บมาและตรวจสอบข้อมูลว่าตรงกันหรือไม่ แล้วสรุปข้อค้นพบ

เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว คณะผู้ประเมินนำข้อค้นพบหรือข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาอภิปรายร่วมกันเพื่อวิเคราะห์สรุปผลตามมาตรฐานและให้ข้อเสนอแนะแล้วนำเสนอผลจากการรวบรวมและวิเคราะห์หลักฐานข้อมูลแก่บุคลากรของสถานศึกษาด้วยวาจาจากก่อนที่จะเดินทางกลับไปเขียนรายงาน เพื่อรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลต่าง ๆ และให้โอกาสสถานศึกษาชี้แจงในกรณีข้อค้นพบที่สถานศึกษาเห็นว่ายังไม่ถูกต้อง โดยให้นำข้อมูลหลักฐานมาอ้างอิงสืบข้อสรุป ซึ่งอาจคลาดเคลื่อนเนื่องจากผู้ประเมินได้ข้อมูลไม่ชัดเจน

ข้อพึงระวังในระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา คือ ผู้ประเมินภายนอกต้องตั้งสติให้มั่น ไม่ให้ถูกโรงเรียนชี้นำทำให้คล้อยตาม

ขั้นตอนที่ 3 หลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจในการไปตรวจเยี่ยมสถานศึกษาแล้ว คณะผู้ประเมินภายนอกจะร่วมกันจัดทำร่างรายงานผลการประเมินสถานศึกษา โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาเขียนให้ตรงตามหลักฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ และตรงตามที่รายงานให้สถานศึกษาทราบด้วยวาจา แล้วจัดส่งให้สถานศึกษาตรวจสอบและโต้แย้งภายใน 15 วัน นับจากวันที่ได้รับร่างรายงานฯ ผู้ประเมินพิจารณาแล้ว อาจมีการปรับปรุงแก้ไขหรือยืนยันตามรายงานแล้วแต่กรณี เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนนี้แล้วจึงนำเสนอต่อสำนักงาน เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานพิจารณาความถูกต้อง ชัดเจนครอบคลุมสาระที่กำหนดในแต่ละมาตรฐาน ครบถ้วน และมีความเชื่อถือได้ หากรายงานยังขาดคุณภาพให้ผู้ประเมิน ทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำพิจารณาของ

ผู้ทรงคุณวุฒิและส่งให้สถานศึกษาพิจารณาตรวจสอบและโต้แย้งอีกครั้งหนึ่งตามระยะเวลาที่กำหนด เมื่อทั้งหมดเรียบร้อยแล้วสำนักงานจึงให้การรับรองและเผยแพร่ต่อไป

จุดมุ่งหมายของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

เพื่อเสนอแนวทางการประเมินสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติสำหรับให้ผู้ประเมินภายนอกใช้ในการประเมิน

ส่วนประกอบของแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียน

1. หลักการและเหตุผลของแต่ละมาตรฐาน
2. ตารางการประเมิน โดยในตารางจะประกอบด้วย ข้อมูล ร่องรอย หลักฐาน และแนวคำถาม แต่ละตัวบ่งชี้ ซึ่งจะแยกตามมิติที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพ 3A ได้แก่ ความตระหนัก (Awareness: A1) ความพยายาม (Attempt: A2) และ การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement: A3)
3. บทความสำหรับเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดสำคัญเพื่อใช้ในการประเมินสถานศึกษา
4. ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ พฤติกรรม/สิ่งที่สังเกตเห็น และตัวบ่งชี้ในแต่ละมาตรฐาน

คำแนะนำในการใช้

1. มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ จำแนกออกเป็น 3 ด้านใหญ่ ๆ ได้แก่ มาตรฐานด้านผู้เรียน 7 มาตรฐาน มาตรฐานด้านกระบวนการ 3 มาตรฐาน และมาตรฐานด้านปัจจัย 4 มาตรฐาน
2. มิติที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพ ได้แก่
  - 2.1 ความตระหนักถึงความสำคัญ (Awareness) ของการพัฒนาการศึกษาให้ได้ มาตรฐาน ความเข้าใจในสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นและมีจิตใจที่อยากพัฒนาให้ดีขึ้น
  - 2.2 ความพยายาม (Attempt) มีร่องรอยความพยายามในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ดีขึ้น
  - 2.3 การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement) ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. ระดับคุณภาพ

ระดับ 3 ดี   ระดับ 2   ขึ้นต่ำที่ยอมรับได้   ระดับ 1   ควรปรับปรุง

3.1 **คุณภาพผู้เรียน** พิจารณาจากปริมาณของผู้เรียนที่มีคุณภาพ ดังต่อไปนี้

ระดับ 1	ปริมาณของนักเรียนที่มีคุณภาพ	<50%
ระดับ 2	ปริมาณของนักเรียนที่มีคุณภาพระหว่าง	50% - 74%
ระดับ 3	ปริมาณของนักเรียนที่มีคุณภาพ	75% ขึ้นไป

3.2 **คุณภาพครู** พิจารณาจากปริมาณของครูที่มีคุณภาพ

ระดับ 1	ปริมาณของครูที่มีลักษณะตามเกณฑ์	<50%
ระดับ 2	ปริมาณของครูที่มีลักษณะตามเกณฑ์	50% - 74%
ระดับ 3	ปริมาณของครูที่มีลักษณะตามเกณฑ์	75% ขึ้นไป

3.3 **คุณภาพผู้บริหาร** พิจารณาจาก

3.3.1 คุณสมบัติ/ลักษณะตามตัวบ่งชี้

3.3.2 สามารถบริหารงานให้เกิดปัจจัยหรือกระบวนการตามที่พึงประสงค์ พิจารณาจากเกณฑ์ต่อไปนี้

3.3.2.1 การมีปัจจัยตามเกณฑ์ที่กำหนด และ

3.3.2.2 การบริหารงานให้มีลักษณะเป็นแบบ schoolwide approach ได้แก่ 1) ความสามารถในการบริหารงานให้เกิดการทำงานแบบมีส่วนร่วม 2) การบริหารให้เกิดความต่อเนื่อง/ความยั่งยืนของการดำเนินการ 3) การบริหารให้เกิดการเรียนรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา (มาตรฐานด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร)

4. ในแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนนี้จะมีบทความสำหรับเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดสำคัญเพื่อใช้ในการประเมินสถานศึกษาในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินตามสภาพจริง ภาวะผู้นำ หลักสูตรสถานศึกษา โดยจะอยู่ในส่วนหลังของเอกสาร

5. การเก็บข้อมูลให้เน้นที่การสังเกต การสัมภาษณ์ พูดคุยกับแหล่งข้อมูลให้มาก

6. ในการสัมภาษณ์ ขั้นตอนแรกผู้ประเมินต้องพยายามทำความคุ้นเคยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ให้เกิดความเชื่อใจก่อน โดยการถามคำถามในเชิงบวกก่อนแล้วจึงถามคำถามตามแนวคำถาม ที่ให้ไว้ใน คู่มือ โดยคำถามที่ให้ไว้ในคู่มือเป็นเพียงตัวอย่างแนวคำถามที่ให้ไว้เท่านั้น ผู้ประเมินสามารถเพิ่มและปรับคำถามให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนได้ตลอดเวลา

7. ในมาตรฐานด้านกระบวนการ ให้ดูว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานแบบทั้งโรงเรียน (schoolwide) หรือไม่ โดยคุณสมบัติของ schoolwide มี 3 ประการ ได้แก่ 1) การบริหารงาน ให้เกิดการทำงานแบบมีส่วนร่วม 2) เกิดความต่อเนื่อง/ยั่งยืนของการดำเนินงาน 3) การเรียนรู้ของบุคลากร

8. ส่วนหลังของเอกสารนี้จะเป็นตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ พุทธกิจกรรม/สิ่งที่สังเกต
เห็น และตัวบ่งชี้ในแต่ละมาตรฐาน เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ผู้ประเมิน
9. เนื่องจากแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนเล่มนี้เป็นเพียงแนวทางในการประเมินเท่านั้น
ผู้ประเมินภายนอกสามารถปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมกับสภาพบริบทของแต่ละสถานศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานด้านผู้เรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

หลักการและเหตุผล

การจัดการศึกษาให้นักเรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง คุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมที่พึงประสงค์เป็นจุดหมายสำคัญในการจัดการศึกษา พฤติกรรมที่แสดงออกด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม จะเกิดจากการมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและรู้สึกเห็นคุณค่าก่อน เช่น ผู้ที่มีความเมตตา จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงถึงความเมตตา มีความรู้สึกเห็นคุณค่าของความเมตตา แล้วจึงจะมีพฤติกรรมตามลักษณะที่พึงประสงค์นั้น ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนจึงควรพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นไปพร้อมกันทั้งในขณะที่กำลังเรียน ด้วยการให้ความรู้ สอดแทรกคุณธรรม ค่านิยมที่ถูกต้อง ในการประเมินคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน ควรมีการตรวจสอบให้ครบทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ ความรู้ จิตพิสัย และพฤติกรรม เพราะถ้าสามารถทำได้ จะทำให้มีข้อมูลที่ชัดเจนว่าควรพัฒนาผู้เรียนในองค์ประกอบใด

สถาบันส่งเสริมบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

คำอธิบาย ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม โดยการแสดงออกทางความคิดและพฤติกรรมที่เหมาะสม พฤติกรรมที่แสดงออกด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม จะเกิดจากการมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมและรู้สึกเห็นคุณค่าก่อน แล้วจึงมีพฤติกรรมตามลักษณะที่พึงประสงค์นั้น

ผู้ให้ข้อมูล นักเรียน ครู นักการภารโรง ผู้ปกครอง ชุมชน (เช่น แม่ค้าที่ขายของอยู่ในโรงเรียนหรือข้าง ๆ โรงเรียน ประชาชนที่บ้านอยู่ใกล้โรงเรียน)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. มีวินัย มี ความรับผิดชอบ ปฏิบัติ ตนตาม ระเบียบและ หลักธรรม เบื้องต้น ของแต่ละ ศาสนา	ข้อมูล 1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน รู้ว่านักเรียนคนใดมีวินัย มี ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตน ตามระเบียบ และหลักธรรม เบื้องต้นของแต่ละศาสนา 2. ครูมีความคิด ที่จะพัฒนา นักเรียนให้นักเรียนมีวินัย มี ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตน ตามระเบียบ และหลักธรรม เบื้องต้นของแต่ละศาสนา 3. นักเรียนบอกได้ถึงความ สำคัญของความมีวินัย ความ รับผิดชอบ ปฏิบัติตนตาม ระเบียบ และหลักธรรมเบื้องต้น ของแต่ละศาสนา	ข้อมูล 1. มีการอบรมนักเรียนให้มีวินัย มีความ รับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบ และ หลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา 2. มีการยกย่องให้กำลังใจผู้ที่มีวินัย มีความ รับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบ และ หลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา 3. มีการดำเนินแผนงาน/โครงการที่ส่งเสริม ให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบ และหลักธรรม เบื้องต้นของแต่ละศาสนา 4. มีการประสานงานระหว่าง โรงเรียนกับ ผู้ปกครองในการส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบ และหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา	ข้อมูล นักเรียนมีวินัยมีวินัย มีความรับ ผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบ และหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละ ศาสนา
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - สมุดบันทึกของฝ่ายปกครอง - สถิติการมาโรงเรียนสาย - แบบบันทึกการสังเกตของครู ฯลฯ	หลักฐาน - สมุดบันทึกการอบรมหน้าเสาธง (ดูว่ามี การอบรมเรื่องความมีวินัย ความ รับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและ หลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนาบ้าง หรือไม่) - แผนการสอน (ดูว่ามีการสอนสอดแทรก คุณธรรมด้านความมีวินัย ความ รับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและ หลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนาบ้าง หรือไม่)	หลักฐาน - สมุดบันทึกของฝ่ายปกครอง หรือฝ่ายกิจการนักเรียน (ดูว่า มีนักเรียนประพฤติผิดใน โรงเรียนอะไรบ้าง เช่น เล่น การพนัน แต่งกายผิดระเบียบ มาโรงเรียน ฯลฯ บ้างหรือไม่) - สถิติการมาโรงเรียนสาย - สมุดจดงานของนักเรียน - สมุดบันทึกความดีของ นักเรียน ฯลฯ

มาตรฐานที่ 1 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)
		หลักฐาน (ต่อ) - เกียรติบัตรให้นักเรียนที่มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา - เอกสารการดำเนินโครงการของโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา - เอกสารที่โรงเรียนส่งให้ผู้ปกครอง (ดูว่าการขอความร่วมมือด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนาบ้างหรือไม่) ฯลฯ การสังเกต ดูว่าโรงเรียนมีปรัชญา คำขวัญ ป้ายประกาศว่านักเรียนได้รางวัลด้านความมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนาบ้างไหม ฯลฯ	การสังเกต - การเดินแถวกลับบ้านของนักเรียน - การปฏิบัติตนในห้องสมุดของนักเรียน - เวล่านักเรียนเดินผ่านครูมีการทำความเคารพบ้างหรือไม่ - บริเวณโรงเรียน ดูว่านักเรียนทิ้งขยะลงในถังหรือไม่ - ห้องเรียน ดูว่าสะอาดดีหรือไม่ - ผู้มีหน้าที่เป็นเวรรักษา - ความสะอาด มีความรับผิดชอบในหน้าที่หรือไม่ - โรงอาหาร ดูว่านักเรียนเข้าแถวซื้ออาหารตามลำดับก่อนหลังหรือไม่ ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	นักเรียน 1. คุณครูให้ความสนใจนักเรียนในเรื่องความมีวินัย ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนาอย่างไร 2. นักเรียนมีความคิดที่จะทำให้ตัวเองมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนาอย่างไร ฯลฯ	นักเรียน 1. ตอนเช้าแถวหน้าเสาธงและในห้องเรียน ครูได้พูดเรื่องอะไรบ้าง (ถ้านักเรียนตอบกว้าง ๆ ก็ใช้คำถามตะล่อมเข้ามาให้เข้ากับตัวบ่งชี้) 2. ทางโรงเรียนได้มีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีวินัย มีความรับผิดชอบอย่างไร 3. ทางโรงเรียนได้จัดทำโครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา บ้างหรือไม่ ได้แก่ โครงการอะไรบ้าง ฯลฯ	นักเรียน 1. นักเรียนในโรงเรียนนี้ทำผิดกฎระเบียบวินัยของโรงเรียนบ้างไหม แล้วส่วนใหญ่เป็นเรื่องอะไรบ้าง 2. เพื่อนของนักเรียนทำเวรทุกครั้งหรือไม่ 3. มีนักเรียนมาสายมากน้อยเพียงใด 4. มีนักเรียนแต่งกายผิดระเบียบบ้างหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด ฯลฯ

มาตรฐานที่ 1 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
<p>1. มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา</p>	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> ท่านคิดว่านักเรียนคนใดมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนาบ้าง ท่านคิดจะพัฒนา/ปรับปรุงให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนาอย่างไร 	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> ท่านทำอะไรให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา ทางโรงเรียนมีโครงการอะไรบ้างที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา ฯลฯ <p>ผู้ปกครอง</p> <ol style="list-style-type: none"> ทางโรงเรียนได้เคยมีหนังสือขอความร่วมมือให้ท่านช่วยกวดขันให้บุตรหลานของท่านมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนาบ้างหรือไม่ ท่านพอจะทราบหรือไม่ว่าทางโรงเรียนมีโครงการอะไรบ้างที่เกี่ยวกับความมีวินัย ความรับผิดชอบ การปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา ฯลฯ <p>ชุมชน/แม่ค้า</p> <p>โรงเรียนมีกิจกรรมด้านศาสนาอะไรบ้าง ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> ผลจากการดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับความมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา ประสบความสำเร็จในระดับใด ทางโรงเรียนมีปัญหาเรื่องนักเรียนทำผิดกฎระเบียบวินัยอะไรบ้าง ฯลฯ <p>ผู้ปกครอง</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนโรงเรียนนี้มีระเบียบวินัยมากน้อยเพียงใด ท่านพอใจบุตรหลานของท่านอะไรบ้าง และไม่พอใจอะไรบ้าง ฯลฯ <p>นักการ</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนในโรงเรียนนี้ส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบทำเวรในห้องและรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนมากน้อยเพียงใด ท่านต้องเก็บเศษขยะที่นักเรียนทิ้งไว้เยอะหรือไม่ มารยาทของนักเรียนในโรงเรียนนี้เป็นอย่างไร ฯลฯ <p>ชุมชน/แม่ค้า</p> <ol style="list-style-type: none"> เวลานักเรียนมาซื้อของนักเรียนเข้าแถวซื้อของหรือไม่ นักเรียนมีปัญหาเรื่องความปลอดภัยอะไรบ้าง นักเรียนไปวัดฟังธรรมมากน้อยเพียงใด ฯลฯ

มาตรฐานที่ 1 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
2. ซื่อสัตย์ สุจริต (และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ)	ข้อมูล 1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต 2. ครูมีความคิดที่จะพัฒนาให้นักเรียนให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต 3. นักเรียนบอกได้ถึงความสำคัญของความซื่อสัตย์ สุจริต	ข้อมูล 1. มีการอบรมนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต 2. มีการยกย่องให้กำลังใจแก่ผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริต 3. มีการดำเนินแผนงาน/โครงการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต 4. มีการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต	ข้อมูล นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต
	ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน - แบบบันทึกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ สุจริต - แบบบันทึกการเก็บของได้ ฯลฯ	ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน - สมุดบันทึกการอบรมหน้าเสาธง (ดูว่าการอบรมเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริตบ้างหรือไม่) - แผนการสอน (ดูว่าการสอดแทรกคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ สุจริตบ้างหรือไม่) - เอกสารการดำเนินโครงการของโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต - เอกสารที่ทางโรงเรียนส่งให้ผู้ปกครอง (ดูว่าการขอความร่วมมือในด้านความซื่อสัตย์ สุจริตบ้างหรือไม่) - ประกาศนียบัตรที่ทางโรงเรียนมอบให้แก่ นักเรียนที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต ฯลฯ	ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน - แบบบันทึกการแจ้งของหาย - แบบบันทึกการเก็บของได้ - ประกาศนียบัตรที่ทางโรงเรียนมอบให้แก่ นักเรียนที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต ฯลฯ
		การสังเกต ดูว่าโรงเรียนมีปรัชญา คำขวัญ เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ สุจริตบ้างหรือไม่ มีป้ายประกาศชมเชยนักเรียนที่มีความซื่อสัตย์ บ้างหรือไม่ ฯลฯ	

มาตรฐานที่ 1 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
2. ชื่อ ลั ต ย สุ จ ริ ต (และ มี จ ร ร ย า บ ร ร ณ ใน วิ ช า ซี พ)	แนวคำถาม นักเรียน 1. คุณครูให้ความสนใจนักเรียนในเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริตบ้างหรือไม่ 2. นักเรียนคิดว่าคนที่มีความซื่อสัตย์ สุจริตคืออะไร ฯลฯ ครู 1. ท่านคิดว่านักเรียนคนใดมีความซื่อสัตย์ สุจริตบ้าง ท่านทราบหรือไม่ 2. ท่านคิดจะพัฒนา/ปรับปรุงให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริตอย่างไร ฯลฯ	แนวคำถาม นักเรียน 1. ตอนเช้าแถวหน้าเสาธงและในห้องเรียนครูได้พูดเรื่องอะไรบ้าง (ถ้านักเรียนตอบกว้าง ๆ ก็ใช้คำถามตะล่อมเข้ามาให้กับตัวบ่งชี้นี้) 2. ทางโรงเรียนได้มีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่ความซื่อสัตย์ สุจริตอย่างไรบ้าง 3. ทางโรงเรียนได้จัดทำโครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต บ้างหรือไม่ ได้แก่โครงการอะไรบ้าง ฯลฯ ครู 1. ท่านทำอะไรให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต 2. ทางโรงเรียนมีโครงการอะไรบ้าง ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต ฯลฯ	แนวคำถาม นักเรียน 1. เมื่อเพื่อนทำของหาย มีใครเก็บมาส่งครูบ้างหรือไม่ มากน้อยเพียงใด 2. เพื่อนของนักเรียนเคยแกล้งป่วยมานอนห้องพยาบาลบ้างหรือไม่ 3. นักเรียนเคยเห็นเพื่อนลอกการบ้านบ้างหรือไม่ ฯลฯ ครู 1. ผลจากการดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต ประสบความสำเร็จในระดับใด 2. ท่านเคยจับได้ว่ามีนักเรียนลอกการบ้านมาส่งบ้างหรือไม่ 3. มีนักเรียนที่เก็บของได้แล้วนำมาส่งครูมากน้อยเพียงใด ฯลฯ ผู้ปกครอง 1. บุตรหลานของท่านเคยขอเงินไปซื้ออุปกรณ์การเรียน แต่กลับนำเงินไปซื้อของที่ไม่มีประโยชน์บ้างหรือไม่ 2. บุตรหลานของท่านเคยอ้างงานโรงเรียนเพื่อหนีไปเที่ยวบ้างหรือไม่ 2. บุตรหลานของท่านเคยหยิบเงินไปใช้โดยไม่บอกท่านบ้างหรือไม่ ฯลฯ

มาตรฐานที่ 1 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
2. ชื่อ ลั ต ย สุจริต (และ มี จ ร ร ย า บ ร ร ณ ใน วิชาชีพ)	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม (ต่อ) แม่ค้า เมื่อท่านทอนเงินกินให้นักเรียน มี นักเรียนที่นำเงินมาคืนท่าน บ้างหรือไม่ ฯลฯ
3. มี ความ เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อ แผ่ และเสีย สละเพื่อส่วน รวม	ข้อมูล 1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน รู้ว่านักเรียนคนใดมีความ เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อ ส่วนรวม 2. ครูมีความคิดที่จะพัฒนาให้ นักเรียนมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ เสียสละเพื่อส่วนรวม 3. นักเรียนมีความตระหนักใน ความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อ ส่วนรวม	ข้อมูล 1. มีการอบรมนักเรียนให้มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อ ส่วนรวม 2. มีการยกย่องให้กำลังใจแก่ผู้ที่มีความ เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ เสียสละเพื่อส่วนรวม 3. มีการดำเนินแผนงาน/โครงการที่ส่งเสริม ให้นักเรียนมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม 4. มีการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับ ผู้ปกครองในการส่งเสริมให้นักเรียนมี ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ เสียสละเพื่อส่วนรวม	ข้อมูล นักเรียนมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อ ส่วนรวม
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - หลักฐานการบริจาคลังของ - สมุดบันทึกความดีของ นักเรียน ฯลฯ	หลักฐาน - สมุดบันทึกการอบรมหน้าเสาธง (ดูว่า มีการอบรมเรื่องความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม บ้างหรือไม่ - แผนการสอน (ดูว่ามีการสอดแทรก คุณธรรมด้านความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวมบ้าง หรือไม่ - เกียรติบัตรที่มอบให้นักเรียนที่มีความ เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ เสียสละเพื่อส่วนรวม	หลักฐาน - หลักฐานการบริจาคลังของ - สมุดบันทึกความดีของ นักเรียน - สมุดบันทึกพฤติกรรมของ นักเรียน ฯลฯ

มาตรฐานที่ 1 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
3. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)	ร่องรอย หลักฐาน
		หลักฐาน (ต่อ) - เอกสารการดำเนินโครงการของโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม - เอกสารที่ทางโรงเรียนส่งให้ผู้ปกครอง (ดูว่ามีการขอความร่วมมือด้านความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวมบ้างหรือไม่ ฯลฯ การสังเกต ดูว่าโรงเรียนมีคำขวัญ ปรัชญา เกี่ยวกับความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวมบ้างหรือไม่ ฯลฯ	
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	นักเรียน 1. คุณครูให้ความสนใจนักเรียนในเรื่องความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวมอย่างไร 2. นักเรียนคิดว่าคนที่มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวมได้อย่างไร ฯลฯ ครู 1. ท่านคิดว่านักเรียนคนใดมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวมบ้าง ท่านดูอย่างไร	นักเรียน 1. ตอนเช้าแถวหน้าเสาธงและในห้องเรียนครูได้พูดเรื่องอะไรบ้าง (ถ้านักเรียนตอบกว้าง ๆ ก็ใช้คำถามทะลอมเข้ามาให้เกี่ยวกับตัวบ่งชี้นี้) 2. ทางโรงเรียนได้จัดทำโครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวมบ้างหรือไม่ ได้แก่โครงการอะไรบ้าง ฯลฯ ครู 1. ท่านทำอะไรให้นักเรียนมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม	นักเรียน 1. นักเรียนและเพื่อนนักเรียนเคยบริจาคสิ่งของเครื่องใช้ให้กับผู้ด้อยโอกาส หรือผู้ประสบภัยมากน้อยเพียงใด 2. นักเรียนเคยอธิบายการบ้านหรือให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียนบ้างหรือไม่ 3. ถ้านักเรียนเจอสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของหรือบาดเจ็บ นักเรียนจะทำอย่างไร 4. เมื่อเวลาครูให้ทำงานกลุ่มแล้วมีเพื่อนที่ไม่มีใครรับเข้ากลุ่มด้วย นักเรียนทำอย่างไร ฯลฯ ครู 1. ผลจากการดำเนินโครงการเกี่ยวกับความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวมประสบความสำเร็จในระดับใด

มาตรฐานที่ 1 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
3. มีความ เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วน รวม	แนวคำถาม (ต่อ) ครู (ต่อ) 2. ท่านคิดจะพัฒนา/ปรับปรุงให้ นักเรียนมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ เสียสละเพื่อส่วนรวม อย่างไร ฯลฯ	แนวคำถาม (ต่อ) ครู (ต่อ) 2. ทางโรงเรียนมีโครงการอะไรบ้างที่ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ฯลฯ	แนวคำถาม (ต่อ) ครู (ต่อ) 2. นักเรียนเคยช่วยท่านทำงานบ้าง หรือไม่ ได้แก่งานอะไรบ้าง 3. นักเรียนในโรงเรียนนี้ ได้เข้า ร่วมกิจกรรมบริจาคสิ่งของ อะไรบ้าง ฯลฯ
4. ประหยัด (ใช้สิ่งของ และทรัพย์สิน ทั้งของตนเอง และส่วนรวม ตลอดจน ทรัพยากร ธรรมชาติ อย่างประ หยัด และ คุ้มค่า)	ข้อมูล 1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน รู้ว่านักเรียนคนใดมีความ ประหยัด 2. ครูมีความคิดที่จะพัฒนาให้ นักเรียนมีความประหยัด 3. นักเรียนมีความตระหนักใน ความประหยัด ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน - สมุดคู่ฝาก (ออมทรัพย์) ฯลฯ	ข้อมูล 1. มีการอบรมนักเรียนให้มีความประหยัด 2. มีการยกย่องให้กำลังใจแก่ผู้ที่มีความ ประหยัด 3. มีการดำเนินแผนงาน/โครงการที่ส่งเสริม ให้นักเรียนมีความประหยัด 4. มีการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับ ผู้ปกครองในการส่งเสริมให้นักเรียนมี ความประหยัด ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน - สมุดบันทึกการอบรมหน้าเสาธง (ดูว่า มีการอบรมเรื่องความประหยัดบ้าง หรือไม่) - แผนการสอน (ดูว่ามีการสอดแทรก เรื่องความประหยัดบ้างหรือไม่) - เอกสารการดำเนินโครงการของโรงเรียนที่ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความประหยัด - เอกสารที่ทางโรงเรียนส่งให้ผู้ปกครอง (ดู ว่ามีการขอความร่วมมือด้านความ ประหยัดบ้างหรือไม่) ฯลฯ การสังเกต ดูว่ามีป้ายประกาศ หรือคำขวัญเชิญชวนให้ นักเรียนร่วมกันประหยัดบ้างหรือไม่ ฯลฯ	ข้อมูล นักเรียนมีความประหยัด ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน - ใบเสร็จค่าน้ำ ค่าไฟ ฯลฯ การสังเกต - ดูตามห้องเรียนที่ไม่มีนักเรียน สังเกตว่ามีการเปิดไฟ เปิด พัดลมทิ้งไว้บ้างหรือไม่ - ห้องน้ำของนักเรียน ดูว่ามีการ เปิดน้ำทิ้งไว้บ้างหรือไม่ - ถึงชยะบริเวณโรงอาหาร ดูว่ามี เศษอาหารที่นักเรียนทานเหลือ ไว้มากน้อยเพียงใด - สมุดจดงานนักเรียน (ดูว่า เขียนเต็มหน้าทุกหน้าหรือไม่) - อุปกรณ์การเรียน (ดูว่าใช้ของ แพงเกินไปหรือไม่)

มาตรฐานที่ 1 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
4. ประหยัด (ใช้สิ่งของ และทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม ตลอดจน จรรยาบรรณชาติ อย่างประหยัด และคุ้มค่า)	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คุณครูให้ความสนใจนักเรียนเรื่องความประหยัดบ้างหรือไม่ 2. นักเรียนคิดว่าการเป็นคนประหยัดได้อย่างไร ฯลฯ <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านทราบหรือไม่ว่านักเรียนคนใดมีความประหยัด และดูอย่างไร 2. ท่านคิดที่จะพัฒนา/ปรับปรุงให้นักเรียนมีความประหยัดอย่างไร ฯลฯ 	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตอนเช้าแถวหน้าเสาธง และในห้องเรียน คุณครูได้อบรมนักเรียนให้ประหยัดบ้างหรือไม่ คุณครูสอนให้ประหยัดเรื่องอะไรบ้าง 2. ทางโรงเรียนได้จัดทำโครงการส่งเสริมให้นักเรียนประหยัดบ้างหรือไม่ ได้แก่โครงการอะไรบ้าง ฯลฯ <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านทำอะไรให้นักเรียนประหยัด 2. ทางโรงเรียนมีโครงการอะไรบ้างที่ส่งเสริมให้นักเรียนประหยัด ฯลฯ <p>ผู้ปกครอง</p> <p>ทางโรงเรียนเคยมีหนังสือขอความร่วมมือให้ท่านช่วยกวดขันบุตรหลานของท่านให้มีความประหยัดบ้างหรือไม่ ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนช่วยผู้ปกครอง/โรงเรียน ประหยัดอย่างไร 2. นักเรียนนำเงินที่เหลือใช้ในแต่ละวันไปหยอดกระปุกออมสินบ้างหรือไม่ แล้วเคยทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายบ้างหรือไม่ 3. เมื่อของใช้ของนักเรียนเสียหาย/ชำรุด นักเรียนทำอย่างไร 4. เพื่อนของนักเรียนทานอาหารเหลือบ้างหรือไม่ ฯลฯ <p>ครู</p> <p>ผลจากการดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับความประหยัดประสบความสำเร็จในระดับใด ฯลฯ</p> <p>ผู้ปกครอง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บุตรหลานของท่านช่วยประหยัดอย่างไร 2. บุตรหลานของท่านมักจะเปิดน้ำเปิดไฟทิ้งไว้บ้างหรือไม่ ฯลฯ <p>นักการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านเคยเห็นนักเรียนช่วยปิดน้ำปิดไฟบ้างหรือไม่ 2. นักเรียนทานอาหารเหลือทิ้งมากน้อยเพียงใด ฯลฯ <p>แม่ค้า</p> <p>ลักษณะการซื้อของของนักเรียนโรงเรียนนี้เป็นอย่างไร ฯลฯ</p>

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

หลักการและเหตุผล

มนุษย์ต้องใช้ความคิดตลอดเวลา การฝึกให้รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิดให้กว้างไกลได้ด้วยตนเอง เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในยุคนี้ แต่ขณะนี้เด็กไทยจำนวนมากคิดไม่เป็น ไม่รู้วิธีเรียนรู้ จึงได้มีความพยายามที่จะมุ่งพัฒนาคนให้มีความคิดดังกล่าว ได้มีการนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยการปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ ฝึกให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น เรียนรู้จากของจริง อันจะนำไปสู่ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล เมื่อต้องไปเผชิญปัญหาในชีวิตจริงจะมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ด้วยเหตุนี้ สถานศึกษาจึงควรเร่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานในการศึกษา และทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมีคุณภาพ

สถาบันส่งเสริมบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

คำอธิบาย ผู้เรียนมีความสามารถในการจำแนกความแตกต่างระหว่างข้อมูล เปรียบเทียบจำแนกลักษณะสำคัญ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเนื้อหา สามารถระบุข้อดี ข้อเสีย ความถูกต้อง เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม สามารถสังเคราะห์ความคิด คาดคะเนสิ่งที่เกิดขึ้น และสร้างทางเลือกใหม่ได้

ผู้ให้ข้อมูล นักเรียน ครู

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. สามารถจำแนกประเภทข้อมูลเปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน รู้ว่านักเรียน คนใดมีความสามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด ครูมีความคิด ที่จะพัฒนา นักเรียนให้นักเรียนมีความสามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด นักเรียนมีความตระหนักในการมี ความสามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด 	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> โรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกกระบวนการคิดให้มีเหตุผล ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ เน้นการแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง การจัดทำโครงการ และสอดแทรกกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สามารถจำแนกประเภทข้อมูลเปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอดทุกวิชาตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 มีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายทางวิชาการเพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ จำแนกประเภทของข้อมูล สร้างแบบทดสอบวัดผลที่เน้นการใช้คำถามเชิงจำแนกเปรียบเทียบและสรุปความคิดรวบยอด 	<p>ข้อมูล</p> <p>นักเรียนมีความสามารถในการระบุความแตกต่าง ความสอดคล้อง ความสามารถในการสรุปความ</p>
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	<p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงการต่าง ๆ - ผลงานของนักเรียน <p>ฯลฯ</p>	<p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - แผนการสอน (ดูว่ามีการจัดการเรียนการสอนมีการตั้งสถานการณ์ให้นักเรียนวิเคราะห์ ให้จำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอดบ้างไหม) - แฟ้มพัฒนางานของครู - บัญชีสื่อการเรียนการสอน - แผนงาน/โครงการ - งานกิจกรรม <p>ฯลฯ</p>	<p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงการของนักเรียน - ชิ้นงานของนักเรียน - แฟ้มสะสมงาน - สมุดจดงาน - ผลการทดลองวิชาวิทยาศาสตร์ - แบบฝึกหัดวิชาคณิตศาสตร์ <p>ฯลฯ</p>

มาตรฐานที่ 4 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. สามารถ จำแนก ประเภทข้อ มูลเปรียบเทียบ และมีความ คิดรวบ ยอด	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)	ร่องรอย หลักฐาน
		การสังเกต สังเกตการสอนของครูว่าฝึกให้นักเรียนมี ความคิดรวบยอดในเรื่องที่สอนหรือไม่ มาก น้อยเพียงใด	
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	นักเรียน - ครู 1. ท่านทราบหรือไม่ว่านักเรียน คนใดมีความคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจ ญาณ มีความคิดสร สร้างสรรค์ และมีวิ ลัยทัศน์ และ ท่านทราบได้อย่างไร 2. ท่านคิดที่จะพัฒนา/ปรับ ปรุงให้นักเรียนมีความ คิดวิเคราะห์ คิดสัง เคราะห์ มีวิจ ญาณ มีความคิด สร้างสรรค์ และมี วิสัยทัศน์ อย่างไร ฯลฯ	นักเรียน 1. คำถามที่คุณครูถามนักเรียนส่วนใหญ่ เป็นคำถามแบบใด (ถามว่าใช่-ไม่ใช่ ถูก-ผิด หรือว่าถามว่าทำไม อย่างไร เพราะอะไร) 2. กิจกรรมการสอนที่คุณครูสอน กระตุ้นให้ นักเรียนคิดอย่างไร 3. ทางโรงเรียนเคยจัดกิจกรรมเข้าค่ายทาง วิชาการบ้างหรือไม่ ได้แก่ค่ายอะไรบ้าง ฯลฯ ครู 1. ท่านทำอะไร ให้นักเรียนสามารถ จำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและ มีความคิดรวบยอด 2. ทางโรงเรียนมีโครงการอะไรบ้างที่ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดวิเคราะห์ สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด ฯลฯ	นักเรียน 1. ผู้ประเมินอาจจะหาภาพ ข่าว บทความ มาให้นักเรียนดู หรือสิ่งของในโรงเรียนแล้วให้ นักเรียนบอกความแตกต่าง ของสิ่งต่างๆ บอกลักษณะ สำคัญ ของ สิ่ง ต่าง ๆ เปรียบเทียบข้อมูล นำข้อมูล มาสรุปเป็นความคิดรวบยอด 2. โครงการที่นักเรียนทำเป็น โครงการอะไร นักเรียนมีส่วน ในโครงการนั้นอย่างไรบ้าง ฯลฯ ครู 1. ผลจากการดำเนินโครงการ และสิ่งที่ท่านทำที่เกี่ยวกับการ ให้นักเรียนมีความ คิดวิเคราะห์ สามารถจำแนก ประเภทข้อมูล เปรียบเทียบ และมีความคิดรวบยอด ประสบความสำเร็จใน ระดับใด 2. แต่ละปีมีโครงการที่ขึ้น โครงการมีลักษณะเป็น อย่างไร ฯลฯ

มาตรฐานที่ 4 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
<p>2. สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก-ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธี และมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้อง</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน รู้ว่านักเรียนคนใดมีความสามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก-ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธี และมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้องเหมาะสม</p> <p>2. ครูมีความคิดที่จะพัฒนาให้นักเรียนให้มีความสามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก-ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหา และตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้องเหมาะสม</p> <p>3. นักเรียนมีความตระหนักในความสามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก-ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหา และตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้องเหมาะสม</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>1. โรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกให้นักเรียนมีความสามารถประเมินผลค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก-ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธี และมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้อง</p> <p>2. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักใช้เหตุผล รู้จักเปรียบเทียบ ข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก-ข้อผิด</p> <p>3. มีการส่งเสริมให้นักเรียน วิเคราะห์ข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ หรือสื่อต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก-ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบได้อย่างถูกต้องเหมาะสม</p> <p>4. ลักษณะของงาน (assignment) ที่ครูมอบหมายให้ นักเรียนทำ (ความเหมาะสม/ปริมาณ/เหมาะกับระดับ)</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>นักเรียนมีความสามารถในการประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก-ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหา และตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้อง</p>

มาตรฐานที่ 4 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
<p>2. สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก- ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธี และมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้องเหมาะสม</p>	<p>ร่องรอย หลักฐาน</p>	<p>ร่องรอย หลักฐาน</p>	<p>ร่องรอย หลักฐาน</p>
	<p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - แฟ้มสะสมงานของนักเรียน - สมุดแบบฝึกหัด <p>ฯลฯ</p>	<p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - แผนการสอน - งานที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำแล้วให้นักเรียนเกิดคุณสมบัติตามตัวบ่งชี้ <p>ฯลฯ</p>	<p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชิ้นงานของนักเรียน - แฟ้มสะสมงาน - สมุดแบบฝึกหัด - โครงการ <p>ฯลฯ</p>
		<p>การสังเกต</p> <p>สังเกตการสอนของครูว่าครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดหรือไม่</p>	<p>การสังเกต</p> <p>สังเกตนักเรียนขณะที่กำลังเรียน ดูการตอบคำถามของนักเรียน</p>
	<p>แนวคำถาม</p>	<p>แนวคำถาม</p>	<p>แนวคำถาม</p>
	<p>นักเรียน</p> <p>-</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านทราบหรือไม่ว่านักเรียนคนใดมีความสามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก- ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้อง และท่านรู้ได้อย่างไร 2. ท่านคิดจะพัฒนาปรับปรุงให้นักเรียนมีคุณสมบัติตามตัวบ่งชี้ได้อย่างไร <p>ฯลฯ</p>	<p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คุณครูเคยให้นักเรียนวิเคราะห์ข่าวจากโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์บ้างหรือไม่ และนอกจากข่าวแล้วคุณครูเคยให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งใดบ้าง 2. คุณครูได้ให้นักเรียนนำเสนอผลงานวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ผลงานของทั้งตัวนักเรียนเองและของเพื่อนบ้างหรือไม่ <p>ฯลฯ</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านทำอะไรให้นักเรียน มีความสามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก- ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้อง 2. ทางโรงเรียนมีโครงการอะไรบ้างที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี- ข้อเสีย ข้อถูก- ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้อง <p>ฯลฯ</p>	<p>นักเรียน</p> <p>ผู้ประเมินอาจหาภาพ บทความหรือข่าวให้นักเรียนดู หรือยกสถานการณ์มาให้ แล้วให้นักเรียนประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล พิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก- ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ</p> <p>ฯลฯ</p> <p>ครู</p> <p>ผลจากการดำเนินโครงการ และสิ่งที่ท่านทำเกี่ยวกับการให้นักเรียนมีความสามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก- ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธี และมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้อง ประสบความสำเร็จในระดับใด</p> <p>ฯลฯ</p>

มาตรฐานที่ 4 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
3. มีความคิดริเริ่มมีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้	ข้อมูล 1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน รู้ว่านักเรียน คนใดมีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้ 2. ครูมีความคิดที่จะพัฒนา นักเรียนให้นักเรียนมีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้ 3. นักเรียนมีความตระหนักในการมีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้	ข้อมูล 1. โรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกให้นักเรียนมีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้ในทุกวิชา ทุกระดับชั้น 2. มีการดำเนินโครงการส่งเสริมความสามารถของ นักเรียนให้มีความคิดริเริ่มมีจินตนาการ 3. จัดกิจกรรมในการเรียนที่เน้นให้นักเรียนคิดตามจินตนาการของตนเอง 4. ครูกระตุ้นผู้เรียนด้วยคำถามที่พัฒนาความคิดและท้าทายให้ตอบ 5. ลักษณะของงาน (assignment) ที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำ 6. กระตุ้นนักเรียนให้ร่วมกิจกรรมที่เน้นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทั้งในและนอกสถานที่	ข้อมูล นักเรียนมีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้ (จัดทำผลงานจากกิจกรรมสร้างสรรค์ มีการเข้าร่วมการประกวดต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน มีผลงานจากกลุ่มประสบการณ์ ฯลฯ)
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - สมุดแบบฝึกหัด - ผลการประเมินการปฏิบัติงานของนักเรียน - โครงการงาน ฯลฯ	หลักฐาน หลักฐานการดำเนินโครงการต่างๆ (เช่นการจัดประกวดเล่นิทาน ประกวดวาดภาพ ฯลฯ) การสังเกต - สังเกตดูตามบอร์ดว่ามี การติดภาพผลงานของนักเรียนบ้างหรือไม่ - สังเกตการจัดห้องเรียน/กิจกรรมในห้องเรียน - สังเกตการสอนที่ฝึกให้นักเรียนสร้างจินตนาการ ฯลฯ	หลักฐาน - ผลงานของนักเรียน - แฟ้มสะสมงาน - รายงานของนักเรียน - ภาพถ่าย - สมุดแบบฝึกหัด - แบบบันทึกพฤติกรรมโดยครู - ผลการประเมินการปฏิบัติงานของนักเรียน ฯลฯ

มาตรฐานที่ 4 (ต่อ)

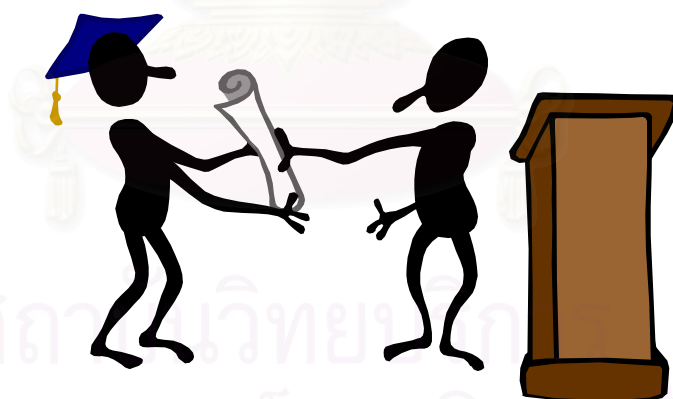
ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
3. มีความคิดริเริ่มมีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <p>นักเรียนคิดว่าการมีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้ ดีอย่างไร</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <p>1. ท่านสอนอย่างไรให้นักเรียนคิดเป็น</p> <p>2. ทางโรงเรียนมีกิจกรรม/โครงการอะไรบ้างที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มมีจินตนาการ</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <p>1. นักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมการประกวดที่โรงเรียน จัดขึ้นบ้างหรือไม่(เช่นประกวดเล่านิทาน ประกวดวาดภาพ ประกวดเรียงความ ประกวดโครงการฯลฯ)ถ้าเคยได้แก่กิจกรรมใดบ้าง</p> <p>2. ผลงานสร้างสรรค์ที่นักเรียนทำ และภูมิใจ ได้แก่อะไรบ้าง</p> <p>ฯลฯ</p>
	<p>ครู</p> <p>1. ท่านทราบหรือไม่ว่านักเรียนคนใดมีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้ และท่านทราบได้อย่างไร</p> <p>2. ท่านคิดจะพัฒนาให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มมีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้อย่างไร</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>ครู</p> <p>1. ท่านทำอะไรให้นักเรียนมีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้</p> <p>2. ทางโรงเรียนมีโครงการ/กิจกรรมอะไรบ้างที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มมีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>ครู</p> <p>1. ผลจากการดำเนินโครงการ และสิ่งที่ท่านทำเกี่ยวกับการให้นักเรียนมีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้ ประสบความสำเร็จในระดับใด</p> <p>2. ในแต่ละปีมีโครงการ และ ผลงานของนักเรียนเป็นอย่างไร</p> <p>ฯลฯ</p>

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

หลักการและเหตุผล

จากข้อมูลการประเมินคุณภาพการศึกษาของกรมวิชาการ พบว่าคุณภาพการเรียนของผู้เรียนในปัจจุบันมีแนวโน้มต่ำลง ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่มีคุณภาพ การที่ประชากรของประเทศขาดคุณภาพ คิดไม่เป็น แก้ปัญหาไม่เป็น ย่อมจะนำไปสู่ความยุ่งยากต่าง ๆ ทำให้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญของสถานศึกษา ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตั้งแต่ผู้บริหารระดับกระทรวง กรม หรือหน่วยงานท้องถิ่น ตลอดจนจนครู ผู้ปกครอง ชุมชน ให้มาร่วมมือกันพัฒนาการจัดการศึกษาให้เด็กไทยมีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของทั้งในประเทศและต่างประเทศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

คำอธิบาย ผู้เรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ตั้งไว้ และมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร อันเป็นทักษะที่สำคัญของการเรียนรู้

ผู้ให้ข้อมูล นักเรียน ครู ผู้ปกครอง

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชาชีพ/หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิต ศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขาสำหรับอาชีวศึกษา)	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนรู้ว่านักเรียนคนใดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชาชีพ/หมวดวิชาเป็นอย่างไร ครูมีความคิดที่จะพัฒนา นักเรียนให้ นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชาชีพ/หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ นักเรียนมีการวางแผนในการเรียน <p>ร่องรอย หลักฐาน</p> <p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> ป.02 (สำหรับชั้นประถมศึกษา) หรือ รบ. (สำหรับชั้นมัธยมศึกษา) สมุดประจำตัวนักเรียน ฯลฯ 	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> มีการดำเนินแผนงาน/โครงการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชาชีพ/หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าระดับ 3 มีการส่งเสริมนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและมีการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูให้ความสนใจในการประเมินผลเป็นระยะ และใช้ผลจากการประเมินผลมาปรับปรุงนักเรียน <p>ร่องรอย หลักฐาน</p> <p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> แผนการสอน บัญชีสื่อการเรียนการสอน/ สื่อการเรียนการสอน หลักฐานการดำเนินแผนงาน/โครงการ สมุดบันทึกการสอนซ่อมเสริม ข้อสอบ รายงานผลการทดสอบย่อยและรวม (formative & sumative) <p>ฯลฯ</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชาชีพ/หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าระดับ 3</p> <p>ร่องรอย หลักฐาน</p> <p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> สมุดประจำตัวนักเรียน ป.02 หรือ รบ. ฯลฯ

มาตรฐานที่ 5 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
<p>1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/ กลุ่มวิชาชีพ/หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิต ศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะ สาขาสำหรับ อาชีวศึกษา)</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> คุณครูให้ความสนใจในเรื่องผลการเรียนของนักเรียนอย่างไร นักเรียนให้ความสนใจในเรื่องผลการเรียนอย่างไร <p>ฯลฯ</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> ท่านทราบหรือไม่ว่านักเรียนคนใดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำ ท่านคิดที่จะพัฒนา/ปรับปรุงให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอย่างไร <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> ทางโรงเรียนมีโครงการที่ส่งเสริมเรื่องผลการเรียนของนักเรียนบ้างหรือไม่ได้แก่โครงการอะไรบ้าง ถ้านักเรียนหรือเพื่อนนักเรียนมีผลการเรียนต่ำ คุณครูของนักเรียนทำอะไร และตัวของนักเรียนเองจะอย่างไร ทางโรงเรียนมีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีผลการเรียนดีบ้างหรือไม่ <p>ฯลฯ</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> ท่านทำอะไร ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ ทางโรงเรียนมีโครงการอะไรบ้างที่ส่งเสริมให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และทำอะไรกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ข้อสอบที่ท่านใช้สอบนักเรียนได้มาจากไหน และมีคุณภาพอย่างไร <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้ปกครอง</p> <p>ทางโรงเรียนได้เคยมีหนังสือขอความร่วมมือให้ท่านเอาใจใส่บุตรหลานของท่านเรื่องผลการเรียนบ้างหรือไม่</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <p>นักเรียนมีผลการเรียนเป็นอย่างไรบ้าง พอใจในผลการเรียนของตัวเองหรือไม่</p> <p>ฯลฯ</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> ท่านพอใจในคุณภาพด้านการเรียนของนักเรียนระดับใด เพราะอะไร ผลการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนนี้ส่วนใหญ่เป็นอย่างไร <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้ปกครอง</p> <p>เวลาบุตรหลานของท่านอยู่ที่บ้าน เขามีพฤติกรรมอย่างไร (เช่น อ่านหนังสือ ทำการบ้าน ดูโทรทัศน์ เล่นเกม ฯลฯ)</p>
<p>2. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร</p>	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนรู้ว่านักเรียนคนใดมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร ครูมีความคิดที่จะพัฒนาให้นักเรียน ให้มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร นักเรียนเห็นความสำคัญ ในเรื่องการใช้ภาษาสื่อสาร 	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> มีการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมที่เน้นในการใช้ภาษา และความมั่นใจให้กล้าแสดงออก เช่น การร้องเพลง การเล่านิทาน มีการดำเนินโครงการเสริมทักษะการใช้ภาษาสื่อสาร มีการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่มีทักษะในการสื่อสารต่ำ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารทุกกลุ่มประสบการณ์ 	<p>ข้อมูล</p> <p>นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร</p>

มาตรฐานที่ 5 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
2. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน แบบบันทึกพฤติกรรมโดยครู ฯลฯ	หลักฐาน - เพิ่มกิจกรรมการส่งเสริมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร - เอกสารโครงการของโรงเรียนที่ส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียน เช่น โครงการเล่านิทาน การพูดหน้าเสาธง - บันทึกการสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มีทักษะการใช้ภาษาสื่อสารต่ำ - แบบทดสอบภาษาที่เน้นให้เห็นว่ามุ่งวัดความสามารถในการใช้ภาษา ฯลฯ	หลักฐาน - แบบบันทึกพฤติกรรมโดยครู - เพิ่มสะสมงานของนักเรียน - ผลการเรียนรู้วิชาภาษา - ผลงานของนักเรียนด้านการเขียนเล่าเรื่อง ดูภาษาที่ใช้ในงานเขียน ฯลฯ การสังเกต - ผู้ประเมิน ให้นักเรียนเล่าเหตุการณ์อะไรก็ได้ที่กำลังเป็นที่สนใจในขณะนั้น หรือให้พูดถึงกิจกรรมต่างๆ ที่นักเรียนทำในแต่ละวันหรือเหตุการณ์อะไรก็ได้ (แล้วสังเกตการใช้น้ำเสียง คำพูดเหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ พูดสื่อความหมายได้ชัดเจน ถูกต้องหรือไม่) - กิจกรรมหน้าเสาธง การรายงานข่าว เหตุการณ์ - การเข้าไปดูชั้นเรียนขณะที่ครูสอน ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	นักเรียน 1. คุณครูให้ความสนใจนักเรียนในเรื่องการใช้ภาษาในการสื่อสารบ้างหรือไม่ 2. นักเรียนคิดว่าการใช้ภาษาในการสื่อสารมีความสำคัญอย่างไร ฯลฯ	นักเรียน 1. ทางโรงเรียนมีโครงการ หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารอะไรบ้าง 2. ทางโรงเรียนมีการจัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่มีทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารต่ำบ้างหรือไม่ ฯลฯ	นักเรียน นักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมด้านการใช้ภาษาที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นบ้างหรือไม่ แล้วผลเป็นอย่างไร ฯลฯ

มาตรฐานที่ 5 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
2. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร	แนวคำถาม (ต่อ)	แนวคำถาม (ต่อ)	แนวคำถาม (ต่อ)
	ครู 1. ท่านทราบหรือไม่ว่านักเรียนคนใดมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารต่ำ ทราบได้อย่างไร 2. ท่านมีความคิดที่จะพัฒนาทักษะการสื่อสารของนักเรียนอย่างไร ฯลฯ	ครู 1. ท่านทำอะไรให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร 2. ทางโรงเรียนมีโครงการ หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารอะไรบ้าง ฯลฯ	ครู ผลจากการดำเนินโครงการและสิ่งที่ท่านทำเกี่ยวกับการส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร ประสบความสำเร็จในระดับใด ฯลฯ

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

หลักการและเหตุผล

จากข้อดีที่ผ่านมาการจัดการศึกษาของไทยอยู่ในรูปแบบการถ่ายทอดเนื้อหาในห้องเรียน และการท่องจำจากตำราเสียเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ผู้เรียนขาดประสบการณ์และการศึกษาจากความเป็นจริงรอบตัวทั้งใกล้และไกล การเรียนการสอนในยุคใหม่นี้ จึงเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนควรสร้างความรู้ขึ้นด้วยตนเอง เพื่อตัวของเขาเอง โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก ไม่สอนนักเรียนให้ท่องจำแต่จะสอนให้เขารู้จักสร้างแนวคิดและทักษะขึ้นมาโดยผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ ให้วิธีการที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ ด้วยแนวการเรียนการสอนแบบนี้ ผู้เรียนจึงต้องมีทักษะในการแสวงหาความรู้ มีทักษะการเรียนรู้ มีความใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- มาตรฐานที่ 6** ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- คำอธิบาย** ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่รู้ มีความสามารถในการค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
- ผู้ให้ข้อมูล** นักเรียน ครู บรรณารักษ์ นักการภารโรง ผู้ปกครอง ชุมชน (เช่น แม่ค้าที่ขายของอยู่ข้าง ๆ โรงเรียน ประชาชนที่บ้านอยู่ใกล้โรงเรียน)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. มีความกระตือรือร้นสนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนรู้ว่านักเรียนคนใดมีความกระตือรือร้นสนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล ครูมีความคิด ที่จะพัฒนาให้นักเรียนให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นสนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล นักเรียนมีความตระหนัก ในความกระตือรือร้นสนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล 	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> มีการสำรวจแหล่งการเรียนรู้ในห้องอื่น จัดหาแหล่งการเรียนรู้ภายนอกอย่างหลากหลายโดยการพานักเรียนไปศึกษา นอกสถานที่ สร้างสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็นบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (เช่น ที่ดินไม่มีชื่อทั้งภาษาไทยและชื่อทางวิทยาศาสตร์บอกไว้ มีมุมหนังสือในห้องเรียน มีห้องสมุดเคลื่อนที่ตามจุดต่าง ๆ ในโรงเรียน จัดบรรยากาศในชั้นเรียนทำให้นักเรียนอยากรู้ ฯลฯ) ความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนการสอนที่โรงเรียนจัดให้นักเรียน มีการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ในการส่งเสริมหรือพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ลักษณะของงานที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำทั้งในและนอกห้องเรียน 	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> ปริมาณของแหล่งการเรียนรู้ของนักเรียนที่ใช้ในการทำงานที่ครูมอบหมาย นักเรียนมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ปริมาณการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน วิธีเรียนที่นักเรียนชอบ ผลงานของนักเรียนที่สะท้อนถึงการค้นคว้าจากหลายแหล่ง เช่น การใช้ห้องสมุด การใช้อินเทอร์เน็ต การเข้าฟังหรือเข้าชมเมื่อมีการอบรมหรือการจัดนิทรรศการ
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	<p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> สถิติการมาเรียน ข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน บันทึกการใช้แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ นอกโรงเรียน แฟ้มสะสมงานที่แสดงถึงการไปค้นคว้างานจากแหล่งต่าง ๆ ฯลฯ 	<p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> แผนการสอนของครูที่มีการจัดให้นักเรียนไปศึกษานอกห้องเรียน หรือใช้แหล่งความรู้ในห้องอื่น แฟ้มภาพกิจกรรมการทัศนศึกษา เอกสารที่โรงเรียนส่งให้ผู้ปกครอง (ดูว่ามี การประสานงานระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครองในการส่งเสริมหรือพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนบ้างหรือไม่) ฯลฯ 	<p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> สถิติการมาเรียน รายงานของนักเรียน ข้อมูลสถิติการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน บันทึกการใช้แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ นอกโรงเรียน แฟ้มสะสมงานที่แสดงถึงการไปค้นคว้างานจากแหล่งต่าง ๆ ฯลฯ

มาตรฐานที่ 6 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. มีความกระตือรือร้นสนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)
		การสังเกต <ul style="list-style-type: none"> - บริเวณโรงเรียน เช่น ต้นไม้มีป้ายชื่อติดบอกไว้ทั้งชื่อภาษาไทยและชื่อวิทยาศาสตร์ - ห้องเรียน ดูว่ามีมุมหนังสือในห้องเรียนบ้างหรือไม่ - ตามจุดต่าง ๆ ในโรงเรียนมีห้องสมุดเคลื่อนที่บ้างไหม - ร้านค้าสหกรณ์และโรงอาหาร (เป็นแหล่งการเรียนรู้ในการคิดคำนวณการใช้จ่ายของนักเรียน) - มีการเสนอข่าวกระจายเสียงตามสาย (ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้) 	การสังเกต <ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในช่วงพักกลางวันหรือชั่วโมงว่าง ดูว่านักเรียนทำอะไร - สังเกตพฤติกรรม การตั้งคำถามในห้องเรียน - สังเกตพฤติกรรมการพูดคุยตอบคำถามระหว่างผู้ประเมินภายนอกกับนักเรียน
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	นักเรียน นักเรียนมีความคิดที่จะทำให้ตัวเองมีความกระตือรือร้นสนใจการเรียนรู้ จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล อย่างไร ฯลฯ	นักเรียน <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนได้ไปทัศนศึกษาออกสถานที่หรือนอกห้องเรียนบ่อยครั้งแค่ไหนและไปที่ไหนบ้าง 2. คุณครูเคยให้งานที่ทำให้นักเรียนต้องไปค้นคว้าข้อมูลจากหลายที่บ้างไหม ถ้ามีได้แก่ที่ไหนบ้าง 3. ครูตั้งคำถาม ถามนักเรียนอย่างไร 4. นักเรียนถามหรือตอบคำถามของครูต้องใช้ความคิดมากน้อยเพียงใด 5. นักเรียนถามคำถามครูมากน้อยเพียงใด ในระหว่างเรียนหรือหลังเลิกเรียนคำถามที่เพื่อนนักเรียนถามน่าสนใจมากน้อยเพียงใด ฯลฯ	นักเรียน <ol style="list-style-type: none"> 1. เวลามาเรียน นักเรียนและเพื่อนนักเรียนเข้าห้องตรงเวลาหรือไม่ 2. นักเรียนเคยไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ในชุมชนมากน้อยเพียงใดในแต่ละภาคการศึกษา 3. นักเรียนเห็นว่าเพื่อนของนักเรียนชอบซักถามคุณครูทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนมากน้อยเพียงใด 4. นักเรียนชอบถกปัญหาทางวิชาการกับเพื่อนบ้างหรือไม่ ฯลฯ
	ครู <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านทราบหรือไม่ว่านักเรียนคนใดมีความกระตือรือร้นสนใจการเรียนรู้ จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล 	ครู <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีนิสัยชอบซักถามท่านในเรื่องที่เรียนทั้งในและนอกห้องเรียนบ้างหรือไม่ และบ่อยแค่ไหน 	

มาตรฐานที่ 6 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
<p>1. มีความกระตือรือร้นสนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล</p>	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>ครู</p> <p>2. ท่านคิดจะพัฒนา / ปรับปรุง ให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นสนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถาม เพื่อหาเหตุผลอย่างไร</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>ครู</p> <p>2. ท่านพานักเรียนไปศึกษานอกห้องเรียนบ้างหรือไม่ และบ่อยเพียงใด</p> <p>3. ท่านได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้แหล่งความรู้ในท้องถิ่นบ้างหรือไม่ และอย่างไร</p> <p>4. ลักษณะของงานที่ท่านมอบหมายให้นักเรียนทำทั้งในและนอกห้องเรียนเป็นอย่างไร</p> <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้ปกครอง</p> <p>ทางโรงเรียนได้เคยมีหนังสือขอความร่วมมือให้ท่านช่วยกดดันให้บุตรหลานของท่านมีความกระตือรือร้นสนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ บ้างหรือไม่</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>ครู</p> <p>2. นักเรียนเคยทำงานหรือแบบฝึกหัด นอกเหนือจากที่ครูให้บ้างหรือไม่ มากน้อยเพียงใด</p> <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้ปกครอง</p> <p>เวลาอยู่ที่บ้านบุตรหลานของท่านชอบดูรายการโทรทัศน์ประเภทใด (รายการที่มีประโยชน์ หรือการ์ตูน)</p> <p>ฯลฯ</p> <p>ชุมชน</p> <p>1. เคยมีนักเรียนจากโรงเรียนนี้ มาสอบถามความรู้จากท่านหรือเพื่อนบ้านของท่านบ้างหรือไม่</p> <p>2. ท่านเคยเห็นทางโรงเรียนพานักเรียนไปทัศนศึกษาบ้างหรือไม่</p> <p>ฯลฯ</p>
<p>2. รักการอ่าน</p> <p>สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้ และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนรู้ว่านักเรียนคนใดรักการอ่านสามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา</p> <p>2. ครูมีความคิดที่จะพัฒนานักเรียนให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน สามารถใช้ ห้องสมุด แหล่งความรู้และ สื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>1. มีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อพัฒนาห้องสมุด และแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน</p> <p>2. ความหลากหลายของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน</p> <p>3. สำรวจปริมาณการใช้แหล่งการเรียนรู้ของนักเรียน</p> <p>4. การประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการส่งเสริมหรือพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน</p> <p>5. ลักษณะของงานที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำทั้งในและนอกโรงเรียน</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>1. วิธีใช้ห้องสมุดของนักเรียน</p> <p>2. ปริมาณ การใช้ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ ของนักเรียน</p> <p>3. ผลงานของนักเรียนที่สะท้อนการค้นคว้าจากแหล่งค้นต่าง ๆ</p>

มาตรฐานที่ 6 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
<p>2. รักการอ่าน</p> <p>สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้ และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา</p>	<p>ข้อมูล (ต่อ)</p> <p>3. นักเรียนเห็นความสำคัญของการมีนิสัยรักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้ และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา</p>	<p>ข้อมูล</p>	<p>ข้อมูล</p>
	<p>ร่องรอย หลักฐาน</p>	<p>ร่องรอย หลักฐาน</p>	<p>ร่องรอย หลักฐาน</p>
	<p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถิติการใช้ห้องสมุด - สถิติการยืมหนังสือ - สถิติประเภทหนังสือที่นักเรียนค้นคว้า ฯลฯ 	<p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - งบประมาณด้านห้องสมุด - แผนการสอน - โครงการที่ส่งเสริมการอ่าน เช่น การประกวดเกี่ยวกับการอ่าน - เอกสารที่โรงเรียนส่งให้ผู้ปกครอง (ดูว่ามี การประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการส่งเสริมหรือพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนบ้างหรือไม่) - สมุดบันทึกการไปนอกสถานที่ ฯลฯ 	<p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บันทึกการใช้แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน - สถิติจำนวนนักเรียนที่ใช้ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ (ถ้ามี) - สถิติจำนวนหนังสือที่ยืม - สถิติจำนวนนักเรียนที่ยืมหนังสือ - ภาพถ่ายกิจกรรมการทัศนศึกษา - เพิ่มสะสมงานของนักเรียน ฯลฯ <p>การสังเกต</p> <p>สังเกตพฤติกรรมนักเรียนในการใช้ห้องสมุด</p>
	<p>แนวคำถาม</p>	<p>แนวคำถาม</p>	<p>แนวคำถาม</p>
	<p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คุณครูให้ความสนใจนิสัยรักการอ่านของนักเรียน วิธีใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้ และสื่อต่าง ๆ ของนักเรียนบ้างหรือไม่ 2. นักเรียนคิดว่าคนที่รักการอ่านใช้ห้องสมุดเป็น หาความรู้จากแหล่งความรู้ ต่าง ๆ ได้มีประโยชน์และ ได้อย่างไร ฯลฯ 	<p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนคิดว่าจำนวนหนังสือในห้องสมุดมีเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนในโรงเรียนหรือไม่ 2. ในโรงเรียนมีแหล่งการเรียนรู้อะไรบ้าง 3. ทางโรงเรียนเคยจัดโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่านบ้างหรือไม่ ถ้าเคย บ่อยแค่ไหน และตัวนักเรียนเองเคยเข้าร่วมกิจกรรมบ้างหรือไม่ ฯลฯ 	<p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีวิธีเรียนอย่างไร (มีการเตรียมตัวล่วงหน้าบ้างหรือไม่ ชอบทำแบบฝึกหัดที่นอกเหนือจากที่ครูให้หรือไม่ ชอบอ่านหนังสือบ้างหรือไม่ เข้าห้องสมุดบ่อยครั้งแค่ไหน ยืมหนังสือกลับไปอ่านที่บ้านบ่อยเพียงใด)

มาตรฐานที่ 6 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
<p>2. รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้ และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> ท่านทราบหรือไม่ว่านักเรียนคนใดมีนิสัยรักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษาได้ ท่านคิดจะพัฒนาให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษาได้อย่างไร <p>ฯลฯ</p> <p>บรรณารักษ์</p> <ol style="list-style-type: none"> ท่านทราบหรือไม่ว่านักเรียนคนใดมีนิสัยรักการอ่าน และสามารถใช้ห้องสมุดได้ ท่านคิดจะพัฒนาให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุดอย่างไร <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> ท่านได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้แหล่งความรู้ในห้องเรียนบ้างหรือไม่และอย่างไร ลักษณะของงานที่ท่านมอบหมายให้นักเรียนทำทั้งในและนอกห้องเรียนเป็นอย่างไร ท่านมีวิธีการกระตุ้นให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านอย่างไร นอกจากการเรียนในห้องเรียนท่านได้พานักเรียนไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิชาการต่าง ๆ ที่ใดบ้าง <p>ฯลฯ</p> <p>บรรณารักษ์</p> <p>มีโครงการส่งเสริมการอ่านให้นักเรียนมาใช้บริการห้องสมุดอย่างไร</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>นักเรียน (ต่อ)</p> <ol style="list-style-type: none"> ในการศึกษาหาความรู้แต่ละเรื่องนอกจากอ่านจากหนังสือแล้วนักเรียนใช้วิธีการใด (ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ ไปดูของจริง ฯลฯ) ปรกติถ้าไม่มีการบ้าน นักเรียนอ่านหนังสือหรือไม่ วันหนึ่งนักเรียนอ่านหนังสือกี่เล่ม และชอบอ่านเรื่องแบบไหน <p>ฯลฯ</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนเลือกใช้แหล่งข้อมูล เช่น บุคคล สถานที่ เพื่อรวบรวมข้อมูลที่ต้องการได้เหมาะสมหรือไม่ ท่านพอใจผลงานที่นักเรียนนำมาในระดับใด ตอนเช้าและหลังเลิกเรียนนักเรียนส่วนใหญ่ทำอะไร <p>ฯลฯ</p> <p>บรรณารักษ์</p> <ol style="list-style-type: none"> ช่วงพักกลางวันหรือเมื่อมีชั่วโมงว่าง นักเรียนมาใช้ห้องสมุดมากน้อยเพียงใด จำนวนหนังสือที่นักเรียนยืม มากน้อยเพียงใดและนักเรียนชอบยืมหนังสือประเภทใดมากที่สุด จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต (ถ้ามี) มีมากน้อยเพียงใดและความสามารถในการสืบค้นข้อมูลมีมากน้อยเพียงใด <p>ฯลฯ</p>

มาตรฐานที่ 6 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
2. รักการอ่าน สามารถใช้ ห้องสมุด แหล่งความรู้ และสื่อ ต่าง ๆ ทั้งใน และนอก สถานศึกษา	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม (ต่อ)
			ผู้ปกครอง 1. เวลาอยู่ที่บ้านบุตรหลานของท่านชอบดูรายการโทรทัศน์ประเภทใด (รายการมีประโยชน์ หรือ การ์ตูน) 2. ท่านเคยเห็นเขายืมหนังสือจากที่ร.ร.มาอ่านที่บ้านบ้างหรือไม่ พฤติกรรมการอ่านของบุตรหลานท่านเป็นอย่างไร ฯลฯ นักการ 1. ชั่วโมงว่างหรือพักกลางวัน นักเรียนส่วนใหญ่ทำอะไรกัน 2. เวลาเดินผ่านห้องสมุดท่านเห็นนักเรียนอ่านหนังสือมากน้อยเพียงใด ฯลฯ
3. สามารถ ส รุ ป ประเด็น จาก การ เรียนรู้และ ประ สบ การณ์ ได้ อย่างถูก ต้องด้วย ตนเอง	ข้อมูล	ข้อมูล	ข้อมูล
	1.ครูมีข้อมูลรู้ว่ามีนักเรียนคนใดมีความสามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง 2.ครูมีความคิดที่จะพัฒนาให้นักเรียนให้สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง	1. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง 2. ลักษณะของงานที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำ	1. ความสามารถในการสรุป จับประเด็นเรื่องราวต่าง ๆ 2. ผลงานของนักเรียนที่สะท้อนถึงสามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
หลักฐาน - สมุดจดงาน - แฟ้มสะสมงาน ฯลฯ	หลักฐาน - แผนการสอน - แฟ้มพัฒนางานของครู ฯลฯ	หลักฐาน - แฟ้มสะสมงานที่แสดงถึงความสามารถในการสรุปประเด็นจากการเรียน - สมุดจดงานของนักเรียน	

มาตรฐานที่ 6 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
3. สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)
			หลักฐาน (ต่อ) สมุดจดงานของนักเรียน (ดูความถูกต้องของเนื้อหา ความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหา ความเป็นระเบียบเรียบร้อย) ฯลฯ <hr/> การสังเกต สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างเรียนรู้ในห้องเรียน
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	นักเรียน นักเรียนคิดจะพัฒนาให้ตัวเองมีความสามารถในการสรุปประเด็นจากการเรียนรู้ได้อย่างไร ฯลฯ	นักเรียน 1. กิจกรรมการสอนที่คุณครูสอน ทำให้ นักเรียนสามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเองหรือไม่ อย่างไร 2. คุณครูได้แนะแนวทางอะไรบ้างที่ทำให้ นักเรียนสามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง ฯลฯ	นักเรียน นักเรียน 1. เวลาที่คุณครูสอนอยู่นั้นห้องนักเรียนมีวิธีจดลงสมุดอย่างไร (- จดทุกคำพูดให้ละเอียดเท่าที่จะทำได้ - ฟังอย่างเดียวยังไม่ค่อยได้จดอะไร - จดสาระของเนื้อหาเฉพาะที่คุณครูเขียนบนกระดานเท่านั้น - สรุปประเด็นจากการฟังแล้วค่อยจดลงสมุด - ยืมสมุดจดงานของเพื่อนมาลอกหรือถ่ายสำเนา ฯลฯ) 2. นักเรียนได้ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของความรู้ที่ได้ศึกษาม้างหรือไม่ ใช้วิธีการตรวจสอบอย่างไร 3. นักเรียนได้นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปใช้สร้างความรู้ใหม่อะไรบ้าง ให้นักเรียนลองยกตัวอย่างโครงการที่นักเรียนทำ ฯลฯ

มาตรฐานที่ 6 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
3. สามารถ สรุปร ประเด็น จากการ เรียนรู้และ ประส บการ ณ์ได้ อย่าง ถูก ต้อง ด้วย ตนเอง	แนวคำถาม (ต่อ) ครู 1. ท่านคิดว่านักเรียนคนใดมีความสามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเองบ้าง 2. ท่านคิดจะพัฒนา/ปรับปรุงให้ นักเรียนมีความสามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเองอย่างไร ฯลฯ	แนวคำถาม (ต่อ) ครู 1. ท่านทำอะไรให้นักเรียนมีความสามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง 2. ลักษณะงานที่ท่านให้นักเรียนทำเป็นแบบใด ฯลฯ	แนวคำถาม (ต่อ) ครู 1. ท่านคิดว่าสมรรถเจตงานของนักเรียนเป็นอย่างไร (ความต้องการของเนื้อหา ความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหา ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ฯลฯ) 2. ท่านคิดว่านักเรียนที่ท่านสอนส่วนใหญ่ สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเองหรือไม่ ดูได้จากสิ่งใด 3. ท่านให้นักเรียนสะสมผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการสรุปประเด็นจากการเรียนในแฟ้มสะสมงานอย่างไร และผลเป็นเช่นใด ฯลฯ

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

หลักการและเหตุผล

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดชีวิต สถานศึกษาเป็นหน่วยปฏิบัติที่เป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กพัฒนาด้านความรู้ ความคิด ด้านทักษะ ด้านจริยธรรมคุณธรรม รักการเรียนรู้ มีทักษะด้านการจัดการ รักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมถึงมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะช่วยให้บุคคลนั้นสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตัวเองโดยไม่สิ้นสุด กระทรวงศึกษาจึงได้กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาตลอดจนจุดมุ่งหมายของหลักสูตรทุกระดับการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะของนักเรียนที่พึงประสงค์ ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 3 ด้าน คือ 1) พัฒนาคน 2) พัฒนาอาชีพ 3) พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สำหรับการพัฒนาอาชีพนั้น จุดมุ่งหมายของหลักสูตรทุกระดับการศึกษามีเป้าหมายดังนี้ (กรมวิชาการ, 2540)

ก่อนประถมศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา
พัฒนาอาชีพนักเรียน: นักเรียน 1. มีนิสัยรักการทำงาน 2. เห็นความสำคัญของคุณธรรม การประกอบอาชีพ	พัฒนาอาชีพนักเรียน: นักเรียน 1. มีความรู้พื้นฐานในอาชีพ 2. รักการทำงาน 3. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ 4. ทำงานเป็นระบบ 5. ประกอบธุรกิจอย่างง่ายได้	พัฒนาอาชีพนักเรียน: นักเรียน 1. มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำงานและ กระบวนการจัดการอาชีพ 2. มีนิสัยรักการทำงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 3. เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ 4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ 5. ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน

โดยสรุปจะเห็นว่า กระทรวงศึกษาเห็นความสำคัญของการจัดการ โดยนำทักษะด้านการจัดการเป็นทักษะหนึ่ง ที่มุ่งเน้นให้เกิดกับนักเรียนทุกระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรจะต้องมีการตรวจสอบดูว่านักเรียนมีความรู้และทักษะด้านการจัดการมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลของการประเมินสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมาก

- มาตรฐานที่ 9** ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
- คำอธิบาย** ผู้เรียนทำงานถูกต้องเสร็จตามกำหนดเวลา โดยอาศัยการวางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผล และสรุปผลงาน มีความกระตือรือร้น ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ยอมรับความสามารถของผู้อื่นและร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นด้วยความเต็มใจ เห็นด้วยหรือขอใบในการแสดงพฤติกรรมทางบวกต่ออาชีพสุจริต
- ผู้ให้ข้อมูล** นักเรียน ครู ผู้ปกครอง นักการ แม่ค้า

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงงานมีประสิทธิภาพ	<p>ข้อมูล</p> <p>1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน รู้ว่านักเรียนคนใดสามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงงานมีประสิทธิภาพ</p> <p>2. ครูมีความคิดที่จะพัฒนาให้นักเรียนให้นักเรียนมีสามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงงานมีประสิทธิภาพ</p> <p>3. นักเรียนเห็นความสำคัญของความสามารถในการทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงงานมีประสิทธิภาพ</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>1. โรงเรียนจัดกิจกรรมให้มากเพื่อให้เด็กได้มีการปฏิบัติจริงและรู้ถึงขั้นตอนของการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>2. มีการสอนให้นักเรียนรู้ระบบการทำงานอย่างถูกต้อง</p> <p>3. มีการสอนทักษะกระบวนการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในความเข้าใจและการทำงานของเด็กให้ดีขึ้น</p> <p>4. มีการให้ความรู้ในขั้นตอนของการจัดทำแฟ้มสะสมงานเพื่อให้มีการปฏิบัติที่ชัดเจนและถูกต้องยิ่งขึ้น</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>1. ผลงานของนักเรียนที่บ่งบอกถึงการทำงานตามขั้นตอน</p> <p>2. นักเรียนมีทักษะในการทำงานเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง</p>
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	<p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - แฟ้มสะสมงานที่บ่งบอกถึงการทำงานตามลำดับขั้นตอน - ภาพถ่าย <p>ฯลฯ</p>	<p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - แผนการสอน (ดูว่ามีการสอนให้นักเรียนเรียนรู้ถึงระบบการทำงาน สอนแบบทักษะกระบวนการ บ้างหรือไม่) - ป้ายนิเทศแสดงผลงานของนักเรียน <p>ฯลฯ</p>	<p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - แฟ้มสะสมงานที่บ่งบอกถึงการทำงานตามลำดับขั้นตอน - แบบประเมินของครู เพื่อน และตนเอง - ภาพถ่าย <p>ฯลฯ</p>
			<p>การสังเกต</p> <p>สังเกตพฤติกรรมการทำงานระหว่างการเรียนรู้การสอนในช่วงชั่วโมงเรียนหรือชั่วโมงว่าง</p>

มาตรฐานที่ 9 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงงานมีประสิทธิภาพ	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> คุณครูให้ความสนใจนักเรียนในเรื่องความสามารถในการทำงานตามลำดับขั้นตอน และทำให้ผลงานมีประสิทธิภาพอย่างไร นักเรียนคิดว่าการทำงานตามลำดับขั้นตอนมีความสำคัญอย่างไร <p>ฯลฯ</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> ท่านทราบหรือไม่ว่านักเรียนคนใดสามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานของเขามีประสิทธิภาพ ท่านคิดจะพัฒนานักเรียนให้ นักเรียนสามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพอย่างไร <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> คุณครูสอนให้นักเรียนทำงานตามลำดับขั้นตอนบ้างหรือไม่ ทางโรงเรียนมีกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงบ้างหรือไม่ และบ่อยเพียงใด นักเรียนทำงานเสร็จตามเวลาหรือส่งงานตามกำหนดเวลาที่ครูให้บ่อยครั้งเพียงใด <p>ฯลฯ</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> โรงเรียนมีกิจกรรมอะไรบ้างที่จะทำให้ นักเรียนมีการปฏิบัติจริงและรู้ถึงขั้นตอนของการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ท่านทำอย่างไรให้นักเรียนสามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <p>เวลาคุณครูให้นักเรียนทำผลงานชิ้นหนึ่งนักเรียนมีวิธีการอย่างไร</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการกำหนดขั้นตอนในการทำงานเองบ้างหรือไม่ - ทำงานตามขั้นตอนบ้างหรือไม่ - ทำงานเสร็จทันเวลาหรือไม่ - ผลงานมีความประณีตเรียบร้อยดีหรือไม่) <p>ฯลฯ</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> ที่โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ทำให้ นักเรียนมีการปฏิบัติจริงและรู้ถึงขั้นตอนของการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพประสบความสำเร็จในระดับใด นักเรียนทำงานตามลำดับขั้นตอนเป็นอย่างไร <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้ปกครอง</p> <p>บุตรหลานของท่านทำงานบ้านได้ผลดีมากน้อยเพียงใด</p> <p>ฯลฯ</p>
2. ชยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน พัฒนางานสามารถทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนรึว่านักเรียนคนใดมีความชยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงานสามารถทำงานอย่างมีความสุขและภูมิใจในผลงานของตนเอง ครูมีความคิดที่จะพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณสมบัติตามตัวบ่งชี้ 	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> สนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมให้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมการผลิตงานที่มีคุณภาพ และเป็นที่ภาคภูมิใจทั้งส่วนตนและส่วนรวมในระดับโรงเรียน จัดทำป้ายนิเทศแสดงผลงานของนักเรียนเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความรู้สึกอยากผลิตงานที่มีคุณค่าเพื่อความภาคภูมิใจของตนเอง 	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนมีความพยายามในการทำงานจนประสบความสำเร็จ นักเรียนมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

มาตรฐานที่ 9 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
2. ชยัน อดทน ละเอียตรอบ คอบในการ ทำ งาน พัฒนางาน สามารถ ทำงานอย่าง มีความสุข และภูมิใจใน ผลงานของ ตนเอง	ข้อมูล (ต่อ)	ข้อมูล (ต่อ)	ข้อมูล
	3. นักเรียนเห็นความสำคัญ ของ ความ ชยัน อดทน ละเอียตรอบคอบในการ ทำงาน พัฒนางาน การ ทำงานอย่างมีความสุขและ ภูมิใจผลงานของตนเอง	3. ในกิจกรรมการเรียนการสอน มีการ กระตุ้นให้นักเรียนมีความชยัน อดทน ละเอียตรอบคอบในการทำงาน	
	ร่องรอยหลักฐาน	ร่องรอยหลักฐาน	ร่องรอยหลักฐาน
	หลักฐาน - เพิ่มสะสมงาน - แบบบันทึกพฤติกรรมของ นักเรียน ฯลฯ	หลักฐาน - เอกสารกิจกรรมของโรงเรียนที่ส่งเสริม ให้นักเรียนผลิตงานอย่างมีคุณภาพและ ภาคภูมิใจในผลงาน - บั๊ายนิเทศแสดงผลงานของนักเรียน - แผนการสอน ดูว่ามีกิจกรรมกระตุ้นให้ นักเรียนมีความชยัน อดทน รอบคอบ ในการทำงานบ้างหรือไม่ ฯลฯ	หลักฐาน - เพิ่มสะสมงาน - บันทึกพฤติกรรมของ นักเรียน ฯลฯ การสังเกต สังเกตพฤติกรรมการทำงาน การทำ Lab ต่าง ๆ ในระหว่างชั่วโมงเรียน หรือชั่วโมงว่าง
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
นักเรียน 1. คุณ ครูให้ ความสนใจ นักเรียนในเรื่องความชยัน อดทน ละเอียตรอบคอบใน การทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมี ความสุขและภูมิใจใน ผลงานของตนเองบ้าง หรือไม่ 2. นักเรียนคิดว่าคนที่ชยัน อดทน ละเอียตรอบคอบใน การทำงาน สามารถทำงาน อย่างมีความสุขและภูมิใจ ในผลงานของตนเองดี อย่างไร ฯลฯ	นักเรียน 1. ทางโรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนเข้า ร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดอย่างไร 2. โรงเรียนมีการจัดบั๊ายนิเทศแสดงผลงาน ของนักเรียนบ้างหรือไม่ 3. ในห้องเรียน คุณครูได้พูดกระตุ้นให้ นักเรียนมีความชยัน อดทน ละเอียด รอบคอบในการทำงานบ้างหรือไม่ 4. ครูมีการกำกับติดตามงานที่มอบหมาย ให้นักเรียนทำมากน้อยเพียงใด ฯลฯ	นักเรียน 1. เวลาคุณ ครูให้นักเรียนทำ ผลงานชิ้นหนึ่ง นักเรียนมี ความรู้สึกอย่างไรต่อผลงาน ชิ้นนั้น (-ได้ผลงานตามที่ตั้งใจ - มีความพึงพอใจใน ผลงานของตนเอง ฯลฯ) 2. นักเรียนเคยหาความรู้จาก แหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนา งานของนักเรียนให้มีคุณภาพ สูงขึ้นบ้างหรือไม่ ถ้าเคยได้แก่ งานอะไรบ้าง 3. หากนักเรียนทำงานไม่เสร็จทัน เวลา นักเรียนจะอย่างไร ฯลฯ	

มาตรฐานที่ 9 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
<p>2. ชยัน อดทน ละเอียตรอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุขและภูมิใจในผลงานของตนเอง</p>	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> ท่านทราบหรือไม่ว่านักเรียนคนใดมีความชยัน อดทน ละเอียตรอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุขและภูมิใจในผลงานของตนเอง ถ้าทราบ ท่านทราบได้อย่างไร ท่านมีความคิดที่จะพัฒนานักเรียนให้มีคุณสมบัติตามตัวบ่งชี้ได้อย่างไร ฯลฯ <p>ผู้ปกครอง</p> <p>ท่านดูแลบุตรหลานของท่านอย่างไร</p>	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> ท่านทำอะไรให้นักเรียนของท่านชยัน อดทน ละเอียตรอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุขและภูมิใจในผลงานของตนเอง ทางโรงเรียนได้มีการจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของนักเรียนบ้างหรือไม่ <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้ปกครอง</p> <p>บุตรหลานของท่านซักถามหาความรู้มาประกอบการทำงานที่ทางโรงเรียนมอบหมายให้หรืองานที่บ้านที่ท่านมอบหมายให้ทำมากน้อยเพียงใด</p>	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>ครู</p> <p>เมื่อท่านมอบหมายให้นักเรียนทำงาน นักเรียนมีลักษณะเช่นนี้บ้างหรือไม่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำงานด้วยความละเอียด ประณีต - มีความพึงพอใจในผลงาน - หาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อพัฒนางานให้มีคุณภาพสูงขึ้น - ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง - ตั้งใจทำงาน มีความกระตือรือร้น <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้ปกครอง</p> <p>บุตรหลานของท่านเมื่ออยู่ที่บ้าน มีลักษณะต่อไปนี้อย่างบ้างหรือไม่ และบ่อยเพียงใด (-ตั้งใจกระตือรือร้นในการทำงาน -ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค -ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง -ละเอียตรอบคอบในการทำงาน มีความภูมิใจในผลงานและมีความสุขในการทำงาน ฯลฯ)</p>
<p>3. สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือ ยอมรับฟังความคิดเห็น และสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)</p>	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนรึว่านักเรียนคนใดสามารถทำงานเป็นทีมได้ ครูมีความคิดที่จะพัฒนานักเรียนให้นักเรียนทำงานเป็นทีมได้ นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำงานเป็นทีม 	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม โดยการฝึกให้นักเรียนรู้จักการปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ฝึกการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบขอการทำงานต่าง ๆ ฝึกความเสียสละเพื่อส่วนรวม ครูพยายามปลูกฝังถึงประโยชน์ของการทำงานเป็นทีมให้แก่นักเรียน 	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน รักษาการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความชยันอดทน ความละเอียดรอบคอบในการทำงาน และทำงานอย่างมีความสุข (อาจดูได้จาก การเข้าค่ายพักแรม ลูกเสือ เนตรนารี สภานักเรียน ฯลฯ) นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมในห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ

มาตรฐานที่ 9 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
3. สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่นไม่เอาเปรียบให้ควมร่วมมือ ยอมรับ ฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)	ข้อมูล	ข้อมูล	ข้อมูล (ต่อ)
	ร่องรอยหลักฐาน	ร่องรอยหลักฐาน	ร่องรอยหลักฐาน
	หลักฐาน - แฟ้มสะสมงาน - ภาพถ่าย ฯลฯ	หลักฐาน - แผนการสอน (ดูว่ามีการสอนเรียนรู้ถึงระบบการทำงาน มีการให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำงานบ้างหรือไม่) ฯลฯ	หลักฐาน - แฟ้มสะสมงาน - ภาพถ่าย - โครงการวิชาคุณธรรม อุตสาหกรรม เกษตร - ร้านค้าสหกรณ์ ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	นักเรียน 1. คุณครูให้ความสนใจนักเรียนในเรื่องการทำงานเป็นทีมบ้างหรือไม่ 2. นักเรียนคิดว่าการทำงานเป็นทีมได้อย่างไร ฯลฯ	นักเรียน 1. คุณครูให้นักเรียนทำงานกลุ่มบ่อยหรือไม่ 2. คุณครูได้สอนวิธีการทำงานเป็นทีมอย่างไร ฯลฯ	นักเรียน เวลาคุณครูให้ทำงานกลุ่มนักเรียนชอบทำงานกลุ่มหรือไม่ ลักษณะการทำงานในกลุ่มเป็นอย่างไร ฯลฯ
	ครู 1. ท่านคิดว่านักเรียนคนใดมีความสามารถในการทำงานเป็นทีมบ้างท่านทราบหรือไม่ และทราบได้อย่างไร 2. ท่านคิดจะพัฒนาให้นักเรียนสามารถทำงานเป็นทีมได้อย่างไร ฯลฯ	ครู 1. ท่านทำอะไรให้นักเรียนสามารถทำงานเป็นทีมได้ 2. กิจกรรมใดบ้างที่ท่านให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง 3. ท่านให้นักเรียนทำงานกลุ่มบ่อยเพียงใด ฯลฯ	ครู เวลาที่ท่านให้นักเรียนทำงานกลุ่มนักเรียนของท่าน มีลักษณะเป็นอย่างไร - ช่วยเหลือกันดีหรือไม่ - เอาเปรียบเพื่อนในกลุ่มบ้างไหม - ให้ความร่วมมือ และยอมรับฟังความคิดเห็นกันบ้างหรือไม่ - รับผิดชอบผลงานของกลุ่มดีหรือไม่ ฯลฯ ผู้ปกครอง บุตรหลานของท่านทำงานร่วมกับพี่น้องหรือญาติ เป็นอย่างไร ฯลฯ

มาตรฐานที่ 9 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	ข้อมูล 1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนรู้ว่านักเรียนคนใดมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต 2. ครูมีความคิดที่จะพัฒนาให้นักเรียนให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต 3. นักเรียนเห็นความสำคัญของอาชีพสุจริต	ข้อมูล 1. มีการแนะแนวอาชีพ เชิญผู้มีอาชีพสุจริตในชุมชนมาให้ความรู้แก่นักเรียนและเล่าถึงประสบการณ์การประกอบอาชีพสุจริตในชุมชนที่ตนอยู่ 2. จัดป้ายนิเทศแสดงความสำเร็จของบุคคลในการประกอบอาชีพ	ข้อมูล นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - แบบวัดเจตคติเกี่ยวกับอาชีพของนักเรียน ฯลฯ	หลักฐาน - ป้ายนิเทศแสดงความสำเร็จของบุคคลในการประกอบอาชีพ - แผนการสอน อาจจะดูจากวิชาทอ. สปช. (สำหรับร.ร. ประถมฯ) วิชาแนะแนว งานบ้าน งานช่าง งานเกษตร คหกรรม (สำหรับร.ร. มัธยม) ฯลฯ	หลักฐาน - แบบวัดเจตคติเกี่ยวกับอาชีพของนักเรียน ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
นักเรียน 1. นักเรียนคิดว่าคนที่ประกอบอาชีพสุจริตได้อย่างไร 2. คุณครูให้ความสนใจนักเรียนในเรื่องการประกอบอาชีพสุจริตบ้างหรือไม่ ฯลฯ	นักเรียน 1. ทางโรงเรียนเคยเชิญวิทยากรมาแนะแนวอาชีพบ้างหรือไม่ 2. นักเรียนเคยเห็นว่ามีการจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับอาชีพบ้างหรือไม่ 3. ในชั่วโมงเรียน คุณครูได้บอกนักเรียนบ้างหรือไม่ว่า อาชีพที่สุจริตดีกว่าอาชีพที่ไม่สุจริตอย่างไร ฯลฯ	นักเรียน 1. นักเรียนรู้จักอาชีพ... (อาชีพที่คนทั่วไปคิดว่าน่ารังเกียจ เช่น อาชีพคนกวาดถนน ภารโรง สับห่อ ฯลฯ) บ้างหรือไม่ แล้วมองว่าเขาเป็นอย่างไร ถ้าหากนักเรียนไม่มีงานทำนักเรียนจะทำอาชีพเหล่านี้ใหม่ถึงแม้จะถูกมองว่าต่ำต้อย 2. ถ้าอาชีพนั้นให้ผลตอบแทนสูงแต่ไม่สุจริต เช่น ค้ายาบ้าแล้วมีคนรับรองว่าไม่ถูกตำรวจจับนักเรียนจะทำหรือไม่ ฯลฯ	

มาตรฐานที่ 9 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>ครู ท่านทราบหรือไม่ว่านักเรียนคนใดมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตบ้าง</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านทำอะไรให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต 2. ทางโรงเรียนเคยเชิญวิทยากรมาแนะแนวอาชีพบ้างหรือไม่ <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>ครู ผลจากสิ่งที่ท่านได้ทำไปเพื่อให้ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต เป็นอย่างไร</p> <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้ปกครอง บุตรหลานของท่านภาคภูมิใจในอาชีพของท่านหรือคนในครอบครัวมากน้อยเพียงใด</p> <p>ฯลฯ</p> <p>นักเรียน นักเรียนโรงเรียนนี้เคยแสดงกิริยาไม่ดีหรือถูกท่านบ้างหรือไม่</p> <p>ฯลฯ</p> <p>แม่ค้า นักเรียนโรงเรียนนี้เคยแสดงกิริยาไม่ดีหรือถูกท่านบ้างหรือไม่</p> <p>ฯลฯ</p>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

หลักการและเหตุผล

หากต้องการให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายของชาติ อันดับแรกตัวของผู้เรียนต้องมีความพร้อมเสียก่อน นั่นคือต้องมีสุขภาพ ที่ดีทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และนิสัย สถานศึกษาจึงต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีพฤติกรรมสุขภาพกาย จิตใจ และนิสัยที่ดี ด้วยเหตุนี้ สถานศึกษาจะต้องทำให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการเจริญเติบโตตามมาตรฐาน เพื่อจะได้ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของตนเองและการปฏิบัติตนเพื่อให้ร่างกายเจริญเติบโตอย่างเหมาะสม ดังนั้น การจัดการศึกษาของ สถานศึกษาจึงต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ด้านการดูแลสุขภาพของตนเอง ตลอดจนการมีสุขนิสัยที่ดี และพฤติกรรมที่นำไปสู่การพัฒนาสุขภาพของตัวนักเรียนเองให้เข้มแข็งทั้งใจและกาย

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

คำอธิบาย ผู้เรียนมีความสมบูรณ์แข็งแรงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ รวมทั้งมีความสามารถในการดูแลตนเองโดยการสร้างเสริมพลานามัยและสุขนิสัยทางกายและจิตใจ

ผู้ให้ข้อมูล นักเรียน ครูประจำชั้น ครูพยาบาล ครูแนะแนว ครูพลศึกษา ครูฝ่ายปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน แม่ค้า นักการ ผู้ปกครอง

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน รู้ว่านักเรียนคนใดมีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน ครูมีความคิดที่จะพัฒนา นักเรียน ให้ นักเรียน มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน นักเรียนเห็นความสำคัญของการมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน 	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> มีการส่งเสริมให้นักเรียนดื่มนมและทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ หากพบนักเรียนที่มีน้ำหนักและส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน จะได้รับการดูแลและให้อาหารเสริม เช่น วิตามินจากโรงเรียนและสำนักบริการสาธารณสุข โรงเรียน กำหนด การชั่ง น้ำหนัก วัดส่วนสูงเป็นประจำทุกเดือน ส่งเสริมให้นักเรียนออกกำลังกายทุกวัน มีการดำเนินโครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน 	<p>ข้อมูล</p> <p>นักเรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน</p>
	<p>ร่องรอย หลักฐาน</p> <p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> สมุดประจำตัวนักเรียน ระเบียบสะสม สมุดภาวะโภชนาการนักเรียน รายการอาหารกลางวัน (โรงเรียนที่จัดอาหารกลางวันให้นักเรียน) <p>ฯลฯ</p>	<p>ร่องรอย หลักฐาน</p> <p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> เอกสารการดำเนินโครงการของโรงเรียน เช่น โครงการอาหารกลางวัน โครงการอาหารเสริม (นม) ปฏิทินการปฏิบัติงานการประเมินสุขภาพของนักเรียน บันทึกพัฒนาการเกี่ยวกับภาวะโภชนาการ <p>ฯลฯ</p>	<p>ร่องรอย หลักฐาน</p> <p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> สมุดประจำตัวนักเรียน ระเบียบสะสม บัตรสุขภาพประจำตัวนักเรียน บันทึกพัฒนาการเกี่ยวกับภาวะโภชนาการ แบบบันทึกน้ำหนัก ส่วนสูง <p>ฯลฯ</p> <p>การสังเกต</p> <p>อาจจะดูในภาพรวมก่อน เช่น สังเกตตอนนักเรียนเข้าแถวดูว่ามีนักเรียนที่อ้วนเกินไป หรือผอมเกินไปมากน้อยเพียงใด แล้วค่อยไปดูอย่างละเอียดจากหลักฐานว่า รายงานตรงกับที่เห็นหรือไม่</p> <p>ฯลฯ</p>

มาตรฐานที่ 10 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
<p>1. มีน้ำหนัก ส่วนสูง ตามเกณฑ์ มาตรฐาน</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน นักเรียนมีความคิดที่จะทำให้ตัวเองมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานอย่างไร ฯลฯ</p> <p>ครูประจำชั้น/ครูพยาบาล 1. ท่านทราบหรือไม่ว่านักเรียนคนใดมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานบ้าง ท่านทราบได้อย่างไร 2. ท่านมีความคิดที่จะพัฒนาให้นักเรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานอย่างไร ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน 1. คุณครูสอนนักเรียนให้ทานอาหารถูกหลักโภชนาการบ้างหรือไม่ 2. โรงเรียนมีโครงการอะไรบ้างที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพดี 3. นักเรียนมีเพื่อนที่ผอมมาก ๆ หรืออ้วนมาก ๆ บ้างหรือไม่ และถ้ามีคุณครูทำอย่างไร (หรืออาจจะเลือกถามนักเรียนคนที่อ้วนมากๆ หรือผอมมากๆ เลยก็ได้)</p> <p>ครูประจำชั้น/ครูพยาบาล 1. ท่านทำอะไรให้นักเรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน 2. เมื่อพบว่านักเรียนที่มีน้ำหนัก หรือส่วนสูงต่ำกว่าหรือสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ท่านทำอย่างไร 3. ทางโรงเรียนมีโครงการอะไรบ้างที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน สำหรับตัวบ่งชี้นี้ ในด้าน Achievement อาจไม่ต้องถามนักเรียนก็ได้ เพราะดูจากการสังเกตโดยตรง และจากหลักฐานก็เพียงพอแล้ว</p> <p>ครูประจำชั้น/ครูพยาบาล สำหรับตัวบ่งชี้นี้ ในด้าน Achievement อาจไม่ต้องถามก็ได้ เพราะดูจากการสังเกตโดยตรง และจากหลักฐานก็เพียงพอแล้ว</p> <p>ผู้ปกครอง ซักถามเกี่ยวกับนิสัยการรับประทานอาหาร / การนอนพักผ่อน / การออกกำลังกาย</p>
<p>2. มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนรู้ว่านักเรียนคนใดมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน</p> <p>2. ครูมีความคิดที่จะพัฒนาให้นักเรียนให้มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน</p> <p>3. นักเรียนเห็นความสำคัญของการมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>1. โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนใช้เวลาว่างในการออกกำลังกายโดยการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการออกกำลังกาย จัดหาอุปกรณ์ในการออกกำลังกายให้กับนักเรียน และมีสถานที่ออกกำลังกายให้นักเรียน</p> <p>2. ครูพลศึกษาเสริมสร้างสมรรถภาพแก่นักเรียนด้วยการทดสอบสมรรถภาพ (โดยยึดเกณฑ์ของกรมพลศึกษา) ถ้านักเรียนคนใดมีสมรรถภาพต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ครูพลศึกษาให้คำแนะนำเพื่อ</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>นักเรียนมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน</p>

มาตรฐานที่ 10 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
2. มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน	ข้อมูล	ข้อมูล (ต่อ)	ข้อมูล
		เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง และในการเรียนทุกชั่วโมงมีการเสริมสร้างสมรรถภาพของนักเรียน 3. โรงเรียนมีการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมสมรรถภาพทางกาย เช่น โครงการแอโรบิคเพื่อสุขภาพ โครงการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ ฯลฯ	
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - แบบรายงานผลการประเมินสุขภาพและสมรรถภาพทางกายของนักเรียน ฯลฯ	หลักฐาน - แบบบันทึกการทดสอบสมรรถภาพทางกาย - แผนการสอนวิชาพลศึกษาหรือพลานามัย - เอกสารโครงการของโรงเรียน (ดูว่ามีการส่งเสริมด้านสมรรถภาพทางกายบ้างหรือไม่ เช่นโครงการแอโรบิค) การสังเกต ดูว่าในบริเวณโรงเรียนมีสถานที่ออกกำลังกาย อุปกรณ์กีฬาเพียงพอกับจำนวนนักเรียนหรือไม่	หลักฐาน - แบบรายงานผลการประเมินสุขภาพและสมรรถภาพทางกายของนักเรียน ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
นักเรียน 1. คุณครูให้ความสนใจนักเรียนในเรื่องสมรรถภาพทางกายบ้างหรือไม่ 2. นักเรียนคิดว่าสมรรถภาพทางกายมีความสำคัญอย่างไร ฯลฯ	นักเรียน 1. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนออกกำลังกายบ้างหรือไม่ และอุปกรณ์ในการออกกำลังกายมีเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนหรือไม่ 2. นักเรียนเคยทดสอบสมรรถภาพทางกายบ้างหรือไม่ คุณครูได้ทดสอบทุกเทอมหรือไม่ 3. หากเพื่อนของนักเรียนมีสมรรถภาพทางกายต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานคุณครูทำอย่างไรบ้าง 4. นักเรียนทำอย่างไรบ้างที่จะทำให้สมรรถภาพทางกายของนักเรียนผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ฯลฯ	นักเรียน 1. นักเรียนออกกำลังกายบ่อยเพียงใด 2. นักเรียนชอบเล่นกีฬาประเภทใด ฯลฯ	

มาตรฐานที่ 10 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
2. มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน	แนวคำถาม (ต่อ) ครูพละ 1. ท่านทราบหรือไม่ว่านักเรียนคนใดมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน 2. ท่านคิดจะพัฒนาให้นักเรียนมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐานอย่างไร ฯลฯ	แนวคำถาม (ต่อ) ครูพละ 1. ท่านเคยทดสอบสมรรถภาพนักเรียนบ้างหรือไม่ และทุกเทอมหรือไม่ 2. ท่านทำอะไรที่ให้นักเรียนมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน 3. ทางโรงเรียน/หมวดพละนามัย ได้ส่งเสริมให้นักเรียนออกกำลังกายอะไรบ้าง ฯลฯ	แนวคำถาม (ต่อ) ครู ถ้าท่านเคยทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียน สมรรถภาพทางกายของนักเรียนส่วนใหญ่เป็นอย่างไร ฯลฯ
3. ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป	ข้อมูล 1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนรู้ว่านักเรียนคนใดร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อนและบุคคลทั่วไปได้ 2. ครูมีความคิดที่จะพัฒนาให้นักเรียนให้มีความร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อนและบุคคลทั่วไป 3. นักเรียนเห็นความสำคัญของความร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อนและบุคคลทั่วไป	ข้อมูล 1. มีการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง 2. มีการฝึกมารยาททักทายให้นักเรียนปฏิบัติอยู่เสมอ 3. จัดบรรยายภาคและกิจกรรมที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพจิตของนักเรียน 4. ครูแนะแนวทางแนวทางแก้ไขและติดตามผลนักเรียนที่มีปัญหาทางสุขภาพจิตอย่างต่อเนื่อง 5. ครูเป็นแบบอย่างที่ดีโดยการทักทายเมื่อพบกันในตอนเช้าอาจจะด้วยการยกมือไหว้ และส่งเสริมให้นักเรียนทักทายเมื่อพบกันในตอนเช้าโดยการสวัสดี	ข้อมูล นักเรียนมีความร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป - สามารถเข้าสังคมกับเพื่อนได้ - รู้จักควบคุมตัวเอง - มองโลกในแง่ดี มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น - สามารถรับรู้และเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ฯลฯ
	ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน - สถิติผู้เรียนที่มีปัญหาขอคำปรึกษาทางจิต - แบบรายงานผลสุขภาพจิตของผู้เรียน จาก ฝ่ายแนะแนว ฯลฯ	ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน - แบบรายงานแนวทางการส่งเสริมและแก้ปัญหาสุขภาพจิตจากฝ่ายแนะแนว - เอกสารของโรงเรียนที่เกี่ยวกับกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง ฯลฯ	ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน - สถิตินักเรียนที่มีปัญหาขอคำปรึกษาทางจิต - แบบรายงานผลสุขภาพจิตของนักเรียนจากฝ่ายแนะแนว - สถิติของนักเรียนที่มีประวัติการถูกร้องเรียนเรื่องพฤติกรรมก้าวร้าว ทะเลาะวิวาท กิริยามารยาทไม่เหมาะสม จากแบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับวินัยของผู้เรียนจากฝ่ายปกครอง - สมุดประจำตัวนักเรียน ฯลฯ

มาตรฐานที่ 10 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
3. ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)
		การสังเกต สังเกตบรรยากาศในห้องเรียนดูว่า ครูทำให้นักเรียนเครียด หรือเป็นกำลังใจให้นักเรียน	การสังเกต สังเกตดูบรรยากาศในห้องเรียนดูว่านักเรียนเครียดหรือมีความร่าเริงแจ่มใส หรือสังเกตเวลาที่ผู้ประเมินอยู่ในโรงเรียนมีนักเรียนเข้ามาสวัสดิ์ หรือทักทายบ้างหรือไม่
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	นักเรียน 1. คุณครูให้ความสนใจนักเรียนในเรื่องความร่าเริงแจ่มใส ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีบ้างหรือไม่ 2. นักเรียนอยากเป็นคนมีความร่าเริงแจ่มใสและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนหรือไม่ ถ้าอยาก นักเรียนจะอย่างไร ฯลฯ ครูประจำชั้น/ครูแนะแนว 1. ท่านทราบหรือไม่ว่านักเรียนคนใดมีความร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครูกับเพื่อนและบุคคลทั่วไป 2. ท่านคิดจะพัฒนาให้นักเรียนมีความร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีอย่างไร ฯลฯ	นักเรียน 1. คุณครูสอนมารยาทในการทักทายให้นักเรียนบ้างหรือไม่และบ่อยครั้งเพียงใด 2. เมื่อนักเรียนเครียด นักเรียนมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้ตัวเองหายเครียด 3. เวลานักเรียนหรือเพื่อนของนักเรียนมีปัญหา หรือเครียดคุณครูแนะแนวได้ช่วยแก้ปัญหาอย่างไรบ้าง ฯลฯ ครูประจำชั้น/ครูแนะแนว 1. ท่านทำอะไรที่จะให้นักเรียนมีความร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 2. เมื่อพบว่านักเรียนมีปัญหาทางสุขภาพจิต ท่านทำอย่างไร 3. ทางโรงเรียนมีโครงการหรือนโยบายที่ส่งเสริมด้านสุขภาพจิตบ้างหรือไม่ ฯลฯ	นักเรียน 1. เวลาเห็นเพื่อน ๆ คุยกันอยู่ นักเรียนอยากเข้าไปคุยด้วยหรือไม่ หรืออยากอยู่คนเดียวเงียบ ๆ 2. นักเรียนเข้ากับเพื่อนได้ดีหรือไม่ 3. นักเรียนมีเพื่อนที่เจียบ ๆ ไม่ค่อยเข้ามาคุยกับเพื่อนบ้างหรือไม่ แล้วมีเยาะหรือไม่ ฯลฯ ครูประจำชั้น/ครูแนะแนว 1. มีนักเรียนมาขอปรึกษาทางจิต (เช่น เครียดจากการเรียน มีปัญหาทางบ้าน ฯลฯ) มากน้อยเพียงใด หรือตัวของท่านพบเด็กที่ซึมเศร้าเอง มากน้อยเพียงใด 2. จากที่ท่านพบปะกับนักเรียน ท่านคิดว่านักเรียนโรงเรียนนี้มีมนุษยสัมพันธ์ดีหรือไม่ ส่วนใหญ่เป็นเช่นไร ฯลฯ ครูฝ่ายปกครอง/ฝ่ายกิจการนักเรียน มีนักเรียนที่โดนทำโทษเพราะมีพฤติกรรมก้าวร้าว ทะเลาะวิวาทมากน้อยเพียงใด ฯลฯ

มาตรฐานที่ 10 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
3. ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี กับครู เพื่อน และบุคคล ทั่วไป	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม (ต่อ) ผู้ปกครอง สอบถามนิสัยของนักเรียนเมื่ออยู่ที่บ้านเกี่ยวกับการใช้เวลาว่าง (ฟังเพลง / อยู่คนเดียว เก็บตัวเงียบ / การเล่นกับเพื่อนบ้านหรือพี่น้อง)
4. รู้จักดูแล สุขภาพและ ป้องกันตนเอง ไม่ให้เกิด อุบัติเหตุ	ข้อมูล 1. ครูมีความคิดที่จะพัฒนาให้นักเรียนรู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ 2. นักเรียนเห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ	ข้อมูล 1. มีการดำเนินโครงการส่งเสริมด้านสุขภาพ เช่น โครงการกายบริหารตอนเช้า และโครงการเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน เช่น โครงการการอบรมเชิงปฏิบัติการป้องกันอุบัติเหตุ 2. จัดหาอุปกรณ์ในการออกกำลังกายให้นักเรียน และมีสถานที่ออกกำลังกายให้นักเรียน 3. มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพและวิธีป้องกันอุบัติเหตุ เช่น ติดคำแนะนำการป้องกันตัวเมื่อเกิดอุบัติเหตุตามอาคารต่าง ๆ อาทิ วิธีใช้เครื่องดับเพลิงเมื่อเกิดอัคคีภัย	ข้อมูล นักเรียนรู้จักดูแลสุขภาพ และป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ (เช่น นักเรียนมีวินัยในการเดินและการข้ามถนนเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ฯลฯ)
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - บัตรสุขภาพ - ระเบียบสะสม ฯลฯ	หลักฐาน - เอกสารโครงการที่เกี่ยวกับสุขภาพและการป้องกันอุบัติเหตุให้นักเรียน เช่น มีแผนงานโครงการสุขภาพอนามัยของนักเรียน - มีตารางแสดงการตรวจสุขภาพ ประจำเดือน - บัญชีวัสดุอุปกรณ์กีฬา - หนังสือเชิญวิทยากรมาให้การอบรมเกี่ยวกับดูแลรักษาสุขภาพและป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุ - สถิติการเกิดอุบัติเหตุในรอบปี - ป้ายนิเทศเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพและวิธีป้องกันอุบัติเหตุ ป้ายที่ติดตามอาคารดูว่ามี การเตือนให้ระวังอุบัติเหตุบ้างหรือไม่ ฯลฯ	หลักฐาน - บัตรสุขภาพ - ระเบียบสะสม - สถิติการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ของงานอนามัย - สถิติการใช้บริการห้องพยาบาลในแต่ละวัน - แบบบันทึกสถิติการเกิดอุบัติเหตุในโรงเรียน ดูว่าอัตราการเกิดอุบัติเหตุในโรงเรียนมีเท่าไร ฯลฯ

มาตรฐานที่ 10 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
4. รู้จักดูแล สุขภาพและ ป้องกันตนเอง ไม่ให้เกิด อุบัติเหตุ	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)
			การสังเกต - ดูการขึ้นบันไดของนักเรียนว่า ขึ้น-ลงชิดขวาหรือไม่ - ดูการข้ามถนนของนักเรียนว่า ปฏิบัติตามกฎจราจร หรือไม่
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
นักเรียน นักเรียนเห็นความสำคัญของการ ดูแลสุขภาพและป้องกันตนเอง ไม่ให้เกิดอุบัติเหตุอย่างไร ฯลฯ	นักเรียน คุณครูได้สอนให้นักเรียนรู้จักดูแลสุขภาพ และป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุบ้าง หรือไม่ และคุณครูสอนอย่างไร ฯลฯ	นักเรียน 1. นักเรียนมีวิธีดูแลสุขภาพของ นักเรียนอย่างไร 2. เวลาขึ้น-ลงบันได นักเรียน ปฏิบัติอย่างไร (เช่น เดินชิด ข้างไหน วิ่งหรือเดิน) 3. นักเรียนข้ามถนนอย่างไร ฯลฯ	
ครูพยาบาล/ครูวิชาสุขภาพศึกษา ท่านมีความคิดที่จะพัฒนาให้ นักเรียนรู้จักดูแลสุขภาพ และ ป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุอย่างไร ฯลฯ	ครูพยาบาล/ครูวิชาสุขภาพศึกษา 1. ท่านทำอะไรให้นักเรียนรู้จักดูแลสุขภาพ และป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ 2. ทางโรงเรียนมีโครงการใดบ้างที่ส่งเสริมให้ นักเรียนใส่ใจดูแลสุขภาพตนเอง และ ป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ฯลฯ	ครูพยาบาล/ครูวิชาสุขภาพศึกษา ผลจากที่ท่านได้สอน อบรม นักเรียนให้รู้จักดูแลสุขภาพและ ป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ประสบความสำเร็จในระดับใด ฯลฯ	
5. มีความรู้	ข้อมูล	ข้อมูล	ข้อมูล
ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษ ของสิ่งเสพติด และสิ่ง มอมเมา ไม่ เสพสิ่งเสพติด และ ปลอดภัย สิ่งมอมเมา	1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน รู้ว่านักเรียนกลุ่มใดเป็น กลุ่มเสี่ยง 2. นักเรียนตระหนักถึงโทษของ สิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา	1. มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและการ ป้องกันสิ่งเสพติด (อาจเชิญวิทยากร ภายนอกมาให้ความรู้ก็ได้) 2. มีเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและ วิธีป้องกันสิ่งเสพติด 3. จัดป้ายนิเทศแสดงถึงโทษของสิ่งเสพติด 4. มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมป้องกัน สิ่งเสพติดในโรงเรียน 5. มีการตรวจหาสารเสพติดและสิ่งมอมเมา	1. นักเรียนสามารถบอกวิธี ป้องกันตนเองให้พ้นจาก พิษภัยของสิ่งเสพติด และสิ่ง มอมเมา 2. นักเรียนให้ความร่วมมือใน การจัดกิจกรรมต่อต้านสิ่ง เสพติด 3. นักเรียนสามารถบอกโทษของ สิ่งเสพติดได้

มาตรฐานที่ 10 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
5. มีความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมาไม่เสพสิ่งเสพติด และปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา	ข้อมูล	ข้อมูล (ต่อ)	ข้อมูล
		6. มีการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ขอความร่วมมือให้ดูแลเอาใจใส่นักเรียน ให้ความอบอุ่นแก่นักเรียน เพื่อให้ห่างไกลจากสิ่งเสพติด	
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - บัญชีรายชื่อนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง ฯลฯ	หลักฐาน - เอกสารรายชื่อวิทยากร - เอกสารแผนพับที่เกี่ยวกับสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา - ป้ายนิเทศ แสดงให้เห็นถึงโทษของสิ่งเสพติด - เอกสารการดำเนินโครงการเกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา - สมุดบันทึกการอบรมหน้าเสาธง (ดูว่ามี การอบรมเรื่องสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาบ่อยครั้งเพียงใด) - เอกสารที่ทางโรงเรียนส่งให้ผู้ปกครอง เพื่อขอความร่วมมือให้ช่วยป้องกันบุตรหลานให้ห่างไกลจากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา ฯลฯ	หลักฐาน - สมุดบันทึกของฝ่ายปกครองเกี่ยวกับเด็กติดยา ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
นักเรียน นักเรียนคิดว่าครุฑหรือไม่ว่า นักเรียนกลุ่มไหนเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด ฯลฯ	นักเรียน 1. โรงเรียนได้มีการอบรมให้ความรู้ นักเรียนเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติด บ้างหรือไม่ ใครเป็นผู้อบรม และบ่อยครั้งเพียงใด 2. นักเรียนเคยรับเอกสารเผยแพร่ เช่น แผ่นพับเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติด บ้างหรือไม่ และเคยเห็นป้ายนิเทศที่เกี่ยวกับสิ่งเสพติดที่ทางโรงเรียนจัด บ้างหรือไม่ 3. โรงเรียนมีโครงการอะไรบ้างที่เกี่ยวกับสิ่งเสพติด ฯลฯ	นักเรียน 1. นักเรียนเคยเห็นหรือรู้จัก สิ่งเสพติดอะไรบ้าง และ ถ้าหากมีคนมาชวนเสพ นักเรียนจะอย่างไร 2. แถวบ้านของนักเรียนมีสิ่งเสพติดชนิดใด มีการซื้อขายกันมากน้อยเพียงใด แล้ว นักเรียนเคยเห็นเพื่อนของนักเรียนเข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดบ้างหรือไม่ ฯลฯ	

มาตรฐานที่ 10 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
<p>5. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมาไม่เสพสิ่งเสพติด และปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา</p>	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>คณะกรรมการสถานศึกษา คณะของท่านมีเป้าหมายอย่างไรเกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน ฯลฯ</p> <p>ครู ท่านทราบหรือไม่ว่านักเรียนคนใดมีพฤติกรรมน่าสงสัยอยู่ในกลุ่มเสี่ยงบ้าง ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>คณะกรรมการสถานศึกษา คณะของท่านได้ดำเนินการใดบ้างที่ทำให้นักเรียนในโรงเรียนนี้ห่างไกลจากสิ่งเสพติด และผลเป็นเช่นไร ฯลฯ</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านมีวิธีทำอย่างไรให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา 2. ทางโรงเรียนมีโครงการหรือนโยบายที่เกี่ยวกับสิ่งเสพติดอะไรบ้าง 3. ได้มีการประสานงานกับผู้ปกครองด้วยการขอความร่วมมือให้ดูแลเอาใจใส่นักเรียน เพื่อให้ห่างไกลจากสิ่งเสพติดบ้างหรือไม่ ฯลฯ <p>ผู้ปกครอง ทางโรงเรียนได้ขอความร่วมมือจากท่านให้ดูแลเอาใจใส่นักเรียนเพื่อให้ห่างไกลจากสิ่งเสพติดบ้างหรือไม่ ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>ครู ท่านเคยพบนักเรียนที่มีสภาพสิ้นเมามากจากการเสพสิ่งเสพติดบ้างหรือไม่ พบมากน้อยเพียงใด และบ่อยครั้งแค่ไหน ฯลฯ</p> <p>ผู้ปกครอง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บุตรหลานของท่านมีความรู้เกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดมากน้อยเพียงใด 2. โรงเรียนนี้มีนักเรียนที่ติดสิ่งเสพติดบ้างหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ฯลฯ <p>นักการ/แม่ค้า ท่านเคยพบหรือเคยเห็นนักเรียนมีการเสพสิ่งเสพติดบ้างหรือไม่อย่างไร</p> <p>ชุมชน แถวนี้มีคนเสพสิ่งเสพติดบ้างหรือไม่ แล้วท่านเคยพบนักเรียนโรงเรียนนี้ซื้อหรือเสพสิ่งเสพติดบ้างหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ฯลฯ</p>

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

หลักการและเหตุผล

ศิลปะ ดนตรี และกีฬา เป็นส่วนหนึ่งที่จะสามารถส่งเสริมสมรรถภาพทางกายและจริยธรรมของชีวิต การพัฒนาคุณภาพชีวิตจึงจำเป็นอย่างยิ่งในระบบการศึกษา จึงได้มีการจัดการเรียนศิลปะดนตรีและกีฬาเพื่อพัฒนาคุณภาพคน แล้วคนจึงค่อยไปพัฒนาคุณภาพชาติอีกทอดหนึ่ง การมีสุนทรียภาพในด้านต่าง ๆ จะมีความสำคัญต่อการพัฒนาจิตใจของเยาวชน เพราะหากเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุนทรียภาพจะทำให้เยาวชนมีจิตใจดีมีความรู้สึกละเอียดประณีต ซึ่งควรจะมีการสอนกันอย่างจริงจังในสถานศึกษา เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์และสุนทรียภาพตั้งแต่เยาว์วัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

คำอธิบาย ผู้เรียนมีความสนใจและเห็นคุณค่าของศิลปะ ดนตรี และกีฬา รวมทั้งมีความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ผู้ให้ข้อมูล นักเรียน ครูศิลปะ ครูดนตรี ครูพละ ผู้ปกครอง

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. มีความชื่นชม และสามารถเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	ข้อมูล 1. ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน รู้ว่านักเรียนคนใดมีความชื่นชมและสามารถร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา 2. ครูมีความคิดที่จะพัฒนา นักเรียนให้นักเรียนมีความชื่นชม และสามารถร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	ข้อมูล 1. มีการดำเนินโครงการส่งเสริมทักษะด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา 2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียน สร้างสรรค์งานศิลปะอย่างอิสระ และให้นักเรียนนำเสนอผลงานให้เพื่อนนักเรียน ได้รับชมและรับฟังพร้อมรับฟังคำวิจารณ์จากเพื่อน และครู 3. จัดกิจกรรมเสริมเพื่อให้นักเรียนเกิดความประทับใจในผลงาน และรักที่จะเรียนศิลปะ เช่น จัดนิทรรศการศิลปะ จัดชุมนุมจิตรกร จัดประกวดภาพ 4. จัดการเรียนการสอนดนตรีให้กับนักเรียนทุกระดับชั้น โดยเน้นให้นักเรียนทุกคนได้ปฏิบัติจริงและเลือกเรียนตามความสนใจ 5. จัดกิจกรรมการแสดงความสามารถด้านดนตรีเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางดนตรี 6. จัดกิจกรรมเสริมชุมนุมกีฬาประเภทต่าง ๆ เช่น ฟุตบอล ตะกร้อ ฯลฯ 7. จัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน 8. โรงเรียนส่งนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันในด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา 9. ยกย่อง สนับสนุนผู้มีผลงานดีเด่นด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	ข้อมูล 1. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีทางด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา 2. ปริมาณการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา 3. ปริมาณการเป็นสมาชิกชมรมศิลปะ ดนตรี และกีฬา 4. นักเรียนร่วมกิจกรรมการประกวดแข่งขันด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา 5. ผลงานของนักเรียนด้านศิลปะ 6. นักเรียนรักการเล่นกีฬา เคารพกฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา 7. นักเรียนได้รับคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา หรืออุดมศึกษา โดยใช้ความสามารถด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา 8. ปริมาณการได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขันด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา ของนักเรียน
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - แฟ้มสะสมงานของนักเรียนด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา - รางวัล	หลักฐาน - แผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา ดนตรีศึกษา และพลศึกษา ที่ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความสามารถของตนเองออกมา	หลักฐาน - ภาพถ่าย - สถิติจำนวนนักเรียนที่เข้าชมรมหรือชุมนุมศิลปะ ดนตรี กีฬา

มาตรฐานที่ 12 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. มีความชื่นชม และสามารถร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)
	หลักฐาน (ต่อ) - เกียรติบัตร - โล่ - เหรียญรางวัล ฯลฯ	หลักฐาน (ต่อ) - เอกสารการดำเนินโครงการด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา - ภาพถ่ายกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา - รายชื่อชุมนุมหรือชมรมในโรงเรียน - ปฏิทินการปฏิบัติงานในโรงเรียน ดูว่ามีการจัดกีฬาบ้างไหม และช่วงไหน ฯลฯ	หลักฐาน (ต่อ) - รางวัลจากการแข่งขันด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา (โล่ เกียรติบัตร เหรียญรางวัล) - แฟ้มสะสมงาน - จำนวนนักเรียนในชุมนุมหรือชมรมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา - สถิตินักเรียนที่เข้าศึกษาต่อโดยใช้ความสามารถด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
นักเรียน คุณครูให้ความสนใจนักเรียนในด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬาบ้างหรือไม่ และให้ความสนใจอย่างไร ฯลฯ	นักเรียน 1. คุณครูของนักเรียนได้ส่งเสริมนักเรียนในด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬาอย่างไร 2. ทางโรงเรียนได้ส่งนักเรียนที่มีความสามารถไปประกวดแข่งขันทางด้านทางด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬาบ้างหรือไม่ 3. ทางโรงเรียนเคยเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านทางด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬามาบ้างหรือไม่ ฯลฯ	นักเรียน 1. นักเรียนเคยชมการแสดงผลงานศิลปะ การแสดง ดนตรี การแข่งขันบ้างหรือไม่ และบ่อยเพียงใด 2. นักเรียนได้ดูภาพ อ่านหนังสือ หรือดูรายการ ด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬาบ้างไหม ได้แก่อะไรบ้าง และบ่อยเพียงใด 3. นักเรียนมีงานอดิเรกอะไรบ้าง ที่เกี่ยวกับศิลปะ ดนตรีและกีฬา ครูศิลปะ 1. มีนักเรียนที่เข้าประกวดผลงานด้านศิลปะมากน้อยเพียงใด 2. มีนักเรียนในชมรมหรือชุมนุมศิลปะมากน้อยเพียงใด 3. มีนักเรียนที่ไปศึกษาต่อโดยใช้ความรู้ความสามารถด้านศิลปะมากน้อยเพียงใด ฯลฯ	

มาตรฐานที่ 12 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
<p>1. มีความชื่นชม และสามารถร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา</p>	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>ครูดนตรี</p> <ol style="list-style-type: none"> ท่านทราบหรือไม่ว่านักเรียนคนใดมีชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านดนตรี ท่านมีความคิดที่จะพัฒนานักเรียนให้มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีอย่างไร <p>ฯลฯ</p> <p>ครูพละ</p> <ol style="list-style-type: none"> ท่านทราบหรือไม่ว่านักเรียนคนใดมีชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านกีฬา ท่านมีความคิดที่จะพัฒนานักเรียนให้มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านกีฬาอย่างไร <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>ครูดนตรี</p> <ol style="list-style-type: none"> ท่านมีวิธีสอนให้นักเรียนชอบดนตรีอย่างไร ทางฝ่ายดนตรีได้มีการจัดกิจกรรมอะไรบ้างที่ส่งเสริมให้นักเรียนชื่นชอบ และได้แสดงออกทางดนตรี โรงเรียนมีชมรมหรือชุมนุมดนตรีบ้างหรือไม่ มีการส่งนักเรียนเข้าประกวดบ้างหรือไม่ <p>ฯลฯ</p> <p>ครูพละ</p> <ol style="list-style-type: none"> โรงเรียนมีการจัดกีฬาภายในโรงเรียนบ้างไหม ถ้ามี มีกีฬาประเภทไหนบ้าง ได้ส่งนักเรียนเข้าไปแข่งขันที่ไหนบ้าง มีชมรมหรือชุมนุมทางกีฬาบ้างหรือไม่ <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้ปกครอง</p> <p>ท่านส่งเสริมบุตรหลานของท่านอย่างไรในด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>ครูดนตรี</p> <ol style="list-style-type: none"> มีนักเรียนที่เข้าประกวดร้องเพลงหรือเล่นเครื่องดนตรี มีมากน้อยเพียงใด ผลเป็นเช่นไร มีนักเรียนในชมรมดนตรี มากน้อยเพียงใด มีนักเรียนที่ศึกษาต่อโดยใช้ความรู้ความสามารถด้านดนตรีบ้างหรือไม่ มีมากน้อยเพียงใด <p>ฯลฯ</p> <p>ครูพละ</p> <ol style="list-style-type: none"> มีนักเรียนที่เข้าแข่งขันกีฬา มากน้อยเพียงใด และผลเป็นเช่นไร มีนักเรียนในชมรมกีฬา มากน้อยเพียงใด และชมรมกีฬาประเภทใดที่นักเรียนชอบเข้ามากที่สุด มีนักเรียนที่ไปศึกษาต่อโดยใช้ความรู้ ความสามารถด้านกีฬาบ้างหรือไม่ มีมากน้อยเพียงใด นักเรียนในโรงเรียนนี้ส่วนใหญ่ ชอบเล่นกีฬาประเภทใด <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้ปกครอง</p> <ol style="list-style-type: none"> บุตรหลานของท่านมีความสนใจด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬาบ้างหรือไม่ และเขามีความสามารถด้านไหนมากเป็นพิเศษ รายการโทรทัศน์ที่ชอบดู ส่วนใหญ่เป็นรายการประเภทใด (ศิลปะ ดนตรี กีฬา) กิจกรรมที่ท่านเห็นเขาทำเวลาอยู่บ้านบ่อย ๆ คืออะไร หนังสือที่ซื้อส่วนใหญ่ เป็นประเภทไหน (นอกจากวิชาการ)

มาตรฐานด้านกระบวนการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

หลักการและเหตุผล

การจัดการศึกษาต้องการความร่วมมือจากหลายฝ่าย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการบริหาร ซึ่งการบริหารเป็นกระบวนการออกแบบและคงสภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้คนที่ทำงานเป็นกลุ่มสามารถบรรลุผลตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารที่เป็นระบบครบวงจร ได้แก่ **การจัดองค์กร การวางแผน และการควบคุม** โดยที่ **การจัดองค์กร** จะทำให้ภารกิจทั้งหลายได้ถูกจำแนกและมอบหมายให้ปฏิบัติ ซึ่งผู้ปฏิบัติจะมีความเข้าใจถึงขอบเขตและความรับผิดชอบของงานที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งยังเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของงานที่ตนรับผิดชอบอยู่กับงานที่ผู้อื่นรับผิดชอบ สำหรับ **การวางแผน**เป็นการสร้างความมั่นใจว่าผู้ปฏิบัติงานได้รู้ถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน รู้แนวทางและวิธีการที่จะดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ตลอดจนมั่นใจว่าได้เตรียมทรัพยากรที่จะอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติงานเป็นไปโดยราบรื่น ส่วน **การควบคุม**จะทำให้ระบบการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ ๆ ทำให้มั่นใจว่าการดำเนินงานจะเป็นไปตามทิศทางที่กำหนด

สถานศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

คำอธิบาย สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างที่ชัดเจน มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบในทุกกระบวนการ ตั้งแต่มีการกำหนดนโยบาย วางแผน การดำเนินงานควบคุมและปฏิบัติตามแผนงาน และติดตามประเมินผล

ผู้ให้ข้อมูล ครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. มีการจัด องค์กร/ โครงสร้าง การบริหาร ชัดเจน	ข้อมูล มีการจัดองค์กร/โครงสร้าง การบริหารในรูปแบบภูมิ อย่างชัดเจน	ข้อมูล 1. มีการดำเนินโครงการอบรมการจัดองค์กร 2. มีการกำหนดบุคลากรผู้รับผิดชอบไว้ใน แผนภูมิการจัดองค์กร/โครงสร้างการ บริหารโดยมีคำสั่งแบ่งสายงานชัดเจน 3. มีการกำหนดขอบข่ายของหน่วยงานให้ สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของโรงเรียน (หมายถึงสภาพปัจจุบันของโรงเรียนแต่ละ ขนาดโดยคำนึงถึงจำนวนคนและเนื้อหา แต่ละโรงเรียน) 4. โรงเรียนมีการจัดทำแบบบันทึกงานใน หน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจน (Job Description) 5. มีคู่มือแนวปฏิบัติงานสำหรับบุคลากร ครบทุกฝ่าย 6. มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจ โครงสร้างอย่างละเอียด โดยเผยแพร่ แผนภูมิ การบริหารของโรงเรียนไว้บน ป้ายประกาศ ในเอกสารแนะนำโรงเรียน ในคู่มือครู คู่มือนักเรียน ในธรรมนูญ สถานศึกษา 7. มีการประเมินผลการจัดองค์กร/โครงสร้าง การบริหารจัดการ	ข้อมูล 1. มีหน่วยงานตามแผนภูมิที่ โรงเรียนกำหนด และมีบุคลากร รับผิดชอบงานตามแผนภูมิ 2. มีการดำเนินงานเป็นไปตาม แผนภูมิที่โรงเรียนกำหนด 3. มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการ การปรับปรุงบริหารจัดการ
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - ป้าย แสดง แผน ภูมิ โครงสร้างการบริหาร ฯลฯ	หลักฐาน - คำสั่งงานต่าง ๆ - เอกสารการดำเนินโครงการอบรมการจัดองค์กร - ธรรมนูญสถานศึกษา	หลักฐาน - คำสั่งแต่งตั้งบุคลากร ฯลฯ

มาตรฐานที่ 13 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. มีการจัด องค์กร/โครง สร้างการ บริหารชั ด เจน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)	ร่องรอย หลักฐาน
		หลักฐาน - เอกสารแนะนำโรงเรียน เอกสารคู่มือ นักเรียน เอกสารคู่มือแนวปฏิบัติงาน สำหรับบุคลากร - แบบประเมินผลการจัดองค์กร/โครงสร้าง ฯลฯ	การสังเกต สังเกตแผนภูมิ โครงสร้างการบริหาร ของโรงเรียนที่ติดตามอาคาร/ห้อง
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	ครู โรงเรียนมีแผนภูมิโครงสร้าง การบริหารบ้างหรือไม่ ฯลฯ	ครู 1. ขณะนี้ท่านมีหน้าที่อะไร และเป็นส่วนใด ของหน่วยงาน 2. โรงเรียนมีคำสั่งแบ่งสายงานบ้างหรือไม่ 3. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ ที่เกี่ยวข้องเข้าใจโครงสร้างการบริหาร อย่างไรบ้าง ฯลฯ	ครู 1. โรงเรียนมีหน่วยงานตามแผนภูมิ ที่โรงเรียนกำหนดหรือไม่ 2. โรงเรียนมีการนำผลการประเมิน มาใช้ในการปรับปรุงการบริหาร จัดการบ้างหรือไม่ อย่างไร ฯลฯ
ผู้บริหาร โรงเรียนมีแผนภูมิ โครงสร้างการบริหารบ้าง หรือไม่ ฯลฯ	ผู้บริหาร 1. ท่านเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีส่วน ร่วมในการจัดองค์กร/ โครงสร้างอย่างไร และองค์กร/โครงสร้างนี้มีที่หน่วยงาน 2. ท่านมีวิธีการประชาสัมพันธ์การจัด องค์กร/โครงสร้างอย่างไรบ้าง 3. ท่านมีการประเมินการจัดองค์กร/ โครงสร้างการบริหารจัดการบ้างหรือไม่	ผู้บริหาร 1. การดำเนินงานในโรงเรียนเป็นไป ตามแผนภูมิที่โรงเรียนกำหนด หรือไม่ 2. โรงเรียนมีการนำผลการประเมิน มาใช้ในการปรับปรุงการบริหาร หรือไม่ อย่างไร ฯลฯ	
กรรมการสถานศึกษา/ชุมชน/ผู้ปกครอง โรงเรียนนี้มีแผนภูมิ โครงสร้างอย่างไร ท่านทราบได้อย่างไร ฯลฯ			
2. มีปรัชญา แผน พัฒนา/ ธรรม นุ ญ ส ต า น ศึกษา แผนการ ดำเนินงานของ สถาน ศึกษา และตัวชี้วัด ความสำเร็จ	ข้อมูล	ข้อมูล	ข้อมูล
	1. โรงเรียนมีปรัชญาของ โรงเรียน 2. โรงเรียนมีแผนพัฒนา การศึกษาของโรงเรียน 3. โรงเรียนมี ธรรม นุ ญ สถานศึกษา	1. มีการจัดทำแผนป้ายปรัชญาติดที่หน้า อาคารเรียนและจุดอื่น ๆ ที่เห็นได้ชัด เพื่อเน้นการจดจำ ปุ ล ก จิตสำนึกนักเรียน ให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนตลอดจน ผู้ปกครองและชุมชนได้เห็นและเข้าใจ 2. จัด พิ ม พ์ ป ร ั ช ญ า แ พ น พ ั ฒ น า ล ง ในเอกสารแนะนำโรงเรียน คู่มือครู	1. โรงเรียนมีปรัชญาและเป้าหมายของ โรงเรียนเหมาะสมและเป็นเครื่องชี้นำ การดำเนินงานของโรงเรียนได้ทำให้ บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีความ เข้าใจและให้ความร่วมมือในการ ปฏิบัติหน้าที่การทำงานที่ได้รับมอบ หมายและดำเนินกิจการไปด้วยดี

มาตรฐานที่ 13 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
2. มีปรัชญา แผนพัฒนา/ ธรรมนูญ สถานศึกษา แผนการ ดำเนินงาน ของสถาน ศึกษาและตัว ชี้วัดความ สำเร็จ	ข้อมูล	ข้อมูล (ต่อ) คู่มือนักเรียน ให้ครู นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนได้ศึกษาและทำความเข้าใจให้ตรงกัน 3. มีการจัดประชุมบุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนเพื่อชี้แจงทบทวนความหมายและความสำคัญของปรัชญา แผนพัฒนาแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ทุกคนในโรงเรียนได้ทราบและเข้าใจ พร้อมทั้งชี้แจงในการมอบหมายงานให้ครูได้นำไปใช้เป็นหลักในการดำเนินงานตามโครงการและมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรในโรงเรียนเพื่อจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา 4. หัวหน้าทุกฝ่ายจัดประชุมคณะทำงานเพื่อร่วมกันกำหนดแผนการดำเนินงานของแต่ละฝ่ายเพื่อโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ จะได้สอดคล้องกับปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา 5. โรงเรียนมีปฏิทินการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน	ข้อมูล (ต่อ) 3. โรงเรียนมีแผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา และแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาและใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานของโรงเรียนโดยทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม 4. มีการดำเนินงานตามโครงการเป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายทางการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ 5. มีการประเมินและรายงานงานผลการประเมินโครงการเป็นประจำสม่ำเสมอ และนำผลไปเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายและแผนงานในปีต่อไป 6. โรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเป็นเป้าหมายในด้านปริมาณ
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - ปรัชญา - แผนพัฒนา - ธรรมนูญสถานศึกษา ฯลฯ	หลักฐาน - โครงการต่าง ๆ - บันทึกการประชุม - แฟ้มโครงการประชาสัมพันธ์ปรัชญาโรงเรียน คู่มือครู คู่มือนักเรียน - ปฏิทินการปฏิบัติงาน ฯลฯ	หลักฐาน - แผนปฏิบัติงาน - แผนปฏิบัติการประจำปี - แผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน - ธรรมนูญสถานศึกษา - แบบประเมินโครงการ - บันทึกการติดตามการปฏิบัติงานตามแผน ฯลฯ
		การสังเกต สังเกตดูว่ามีป้ายปรัชญาติดตามอาคารเรียนและจุดที่เห็นได้ชัดบ้างไหม ฯลฯ	

มาตรฐานที่ 13 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
2. มีปรัชญา แผนพัฒนา/ ธรรมนูญ สถานศึกษา แผนการ ดำเนินงาน ของสถาน ศึกษาและตัว ชี้วัดความ สำเร็จ	<p>แนวคำถาม</p> <p>ครู โรงเรียนมีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จบ้างหรือไม่ ถ้ามีเป็นอย่างไร ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร โรงเรียนมีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จบ้างหรือไม่ ถ้ามีเป็นอย่างไร ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>ครู 1. โรงเรียนของท่านทำอะไรให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้ทราบว่ามีปรัชญาของโรงเรียนคืออะไร และมีความสำคัญอย่างไร 2. โรงเรียนของท่านมีการกำหนดแผนพัฒนาไว้อย่างชัดเจนหรือไม่ และแผนงานนั้นมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาของชาติมากน้อยเพียงใด 3. ในโรงเรียนของท่านมีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับนโยบาย แผนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้บุคลากรทุกคนทราบบ้างหรือไม่ ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร 1. ท่านทำอะไรให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องทราบว่าปรัชญาของโรงเรียนคืออะไร และมีความสำคัญอย่างไร 2. โรงเรียนของท่านมีระบบการทำงานอย่างไรในการทำแผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>ครู 1. ท่านมีความเข้าใจในปรัชญาของโรงเรียนอย่างไร 2. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนหรือไม่ ถ้ามี มีอย่างไร 3. ในการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา ท่านมีส่วนร่วมหรือไม่ ถ้ามี มีอย่างไร 4. งานที่ท่านทำอยู่คืออะไร และตัวชี้วัดความสำเร็จงานของท่านคืออะไร ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร 1. ท่านให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาบ้างหรือไม่อย่างไร 2. ในการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา ท่านได้ให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่ ถ้ามี มีอย่างไร ฯลฯ</p>
3. มีการปฏิบัติ ตามแผน	<p>ข้อมูล มีปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปีและมีการปฏิบัติงานตามปฏิทินงาน</p> <p>ร่องรอย หลักฐาน</p> <p>หลักฐาน - ปฏิทินปฏิบัติงาน ฯลฯ</p>	<p>ข้อมูล 1. มีการประชุมอธิบายการดำเนินงานตามแผนเพื่อให้งานดำเนินไปในแนวเดียวกัน 2. มีการติดตามการปฏิบัติงานโครงการต่าง ๆ</p> <p>ร่องรอย หลักฐาน</p> <p>หลักฐาน - บันทึกการประชุม - เอกสารการดำเนินโครงการต่างๆในโรงเรียน - แบบรายงานการติดตามการดำเนินงานตามโครงการ ฯลฯ</p>	<p>ข้อมูล 1. มีรายงานผลการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอน 2. มีการจัดทำสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน</p> <p>ร่องรอย หลักฐาน</p> <p>หลักฐาน - แบบสรุปการดำเนินงานในโครงการทุกโครงการ - แบบรายงานผลการปฏิบัติงาน - แผนการสอน ฯลฯ</p>

มาตรฐานที่ 13 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
3. มีการปฏิบัติ ตามแผน	<p>แนวคำถาม</p> <p>ครู/บุคลากรในโรงเรียน</p> <p>-</p> <p>ผู้บริหาร การทำงาน / กิจกรรม / โครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน ต้องมีการวางแผนงานหรือไม่อย่างไร</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>ครู/บุคลากรในโรงเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทางโรงเรียนมีการประชุมอธิบายการดำเนินงานตามแผนเพื่อให้งานดำเนินไปในแนวเดียวกันบ้างหรือไม่ 2. มีฝ่ายที่ติดตามการปฏิบัติงานโครงการต่าง ๆ บ้างหรือไม่ ฯลฯ <p>ผู้บริหาร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านได้ส่งเสริมหรือทำอะไรบ้างที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาของท่านปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ 2. มีการประชุมอธิบายการดำเนินงานตามแผนเพื่อให้งานดำเนินไปในแนวเดียวกันบ้างหรือไม่ ฯลฯ 	<p>แนวคำถาม</p> <p>ครู/บุคลากรในโรงเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินอาจเข้าไปดูเอกสารโครงการต่าง ๆ ในโรงเรียนแล้วถามถึงการปฏิบัติงานในโครงการนั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร ประสิทธิภาพความสำเร็จในระดับใด 2. ถามถึงงานที่เขารับผิดชอบอยู่ว่าเมื่อมีแผนงานแล้วเขาได้ปฏิบัติตามแผนมากน้อยเพียงใด แล้วเขาได้เรียนรู้จากการทำงานอย่างไรบ้าง 3. ผู้ประเมินอาจขอดูแผนการสอนของครูแล้วเทียบกับขณะที่สอนว่าตรงกันหรือไม่และซักถามครูว่าได้สอนตรงตามแผนการสอนมากน้อยเพียงใด ฯลฯ <p>ผู้บริหาร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านพอใจกับการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาของท่านในระดับใด 2. มีการรายงานผลการปฏิบัติงานในแต่ละชั้นบ้างหรือไม่ <p>ฯลฯ</p>
4. ส่งเสริม การทำงาน เป็นทีม	<p>ข้อมูล</p> <p>บุคลากรในโรงเรียนเห็น ความสำคัญของการทำงาน เป็นทีม</p>	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ภายในโรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นและร่วมกันวางแผนโครงการ/กิจกรรมของนักเรียน 2. โรงเรียนมีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับผิดชอบร่วมกัน 3. เปิดโอกาสให้ผู้มีความรู้ความสามารถเป็นผู้นำในการทำงานโดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี 	<p>ข้อมูล</p> <p>ภายในโรงเรียนมีการทำงานเป็นทีม</p>

มาตรฐานที่ 13 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
4. ส่งเสริม การทำงาน เป็นทีม	ข้อมูล	ข้อมูล (ต่อ)	ข้อมูล
		4. โรงเรียนมีกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายใน 5. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งทีมงาน เพื่อร่วมกันทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ 6. ส่งเสริมให้บุคลากรภายในโรงเรียนได้ปฏิบัติงานตรงตามความสามารถ 7. โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรชื่นชมผลงานซึ่งกันและกัน 8. (สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่) ใช้ระบบคณะกรรมการสายชั้นรับผิดชอบแต่ละชั้น ประชุมหัวหน้าสายชั้นทุกสัปดาห์ พยายามให้ครูทำงานร่วมกัน 9. บุคลากรในโรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายและประเมินผลสำเร็จร่วมกัน	
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน ฯลฯ	หลักฐาน - เอกสารการดำเนินโครงการต่าง ๆ - แบบประเมินโครงการ - รายงานการประชุม ครู/หัวหน้าฝ่าย/กรรมการครู/กรรมการสถานศึกษา - บันทึกผลการประเมินโครงการ - คำสั่งต่าง ๆ (เช่น คำสั่งแบ่งสายการปฏิบัติตามกลุ่มแผนงาน ตามกลุ่มวิชาการตามกลุ่มสายชั้น แต่ละกิจกรรม - บันทึกข้อเสนอแนะและความคิดเห็นในการประชุม - รายงานผลการจัดกิจกรรม ฯลฯ	หลักฐาน ดูจากผลงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	ครู/บุคลากรในโรงเรียน ท่านเห็นว่าการทำงานเป็นทีมมีประโยชน์อย่างไร ฯลฯ	ครู/บุคลากรในโรงเรียน 1. ผู้บริหารของท่านส่งเสริมให้ท่านและเพื่อนครูทำงานเป็นทีมอย่างไร 2. ทีมงานของท่าน เปิดโอกาสให้ท่านได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่หรือไม่ ฯลฯ	ครู/บุคลากรในโรงเรียน 1. ท่านมีความสุขในการทำงานเป็นทีมหรือไม่ 2. ท่านคิดว่ามีสิ่งใดบ้างที่ต้องปรับปรุง จากการทำงานเป็นทีม

มาตรฐานที่ 13 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
4. ส่งเสริม การทำงาน เป็นทีม	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>ผู้บริหาร ผู้ร่วมงานของท่านเห็น ความสำคัญของการทำงาน เป็นทีมมากน้อยเพียงใด ฯลฯ</p> <p>กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนแต่งตั้งท่านเป็น กรรมการสถานศึกษา ท่านมี โอกาสทำงานร่วมกับผู้อื่น มากน้อยเพียงใด ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>ผู้บริหาร ท่านมีวิธีการอย่างไรที่ส่งเสริมการทำงาน เป็นทีม ฯลฯ</p> <p>กรรมการสถานศึกษา ทางโรงเรียนได้ขอความร่วมมือจากท่าน บ่อยครั้งเพียงใด ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม (ต่อ)</p> <p>ผู้บริหาร 1. การทำงานเป็นทีมในโรงเรียนท่าน เป็นอย่างไร 2. ยังมีตรงส่วนไหนที่ต้องปรับปรุง บ้าง และท่านใช้วิธีการใดในการ แก้ไข ฯลฯ</p> <p>กรรมการสถานศึกษา คณะของท่านได้ทำงานอะไรร่วมกันบ้าง และผลเป็นเช่นไร ฯลฯ</p>
5. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมาย อย่างต่อเนื่อง	<p>ข้อมูล</p> <p>บุคลากรในโรงเรียนเห็น ความสำคัญของการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเปรียบ เทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> โรงเรียนมีการดำเนินตามนโยบายการ นิเทศ กำกับ ติดตาม มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนมีเอกสารการควบคุม กำกับ นิเทศ และการประเมินผลที่สามารถ ตรวจสอบได้ มีการวางแผนการนิเทศ การดำเนินการ และการประเมินผล อย่างเป็นระบบ <ul style="list-style-type: none"> ประชุมชี้แจง กำหนดเป้าหมายในการนิเทศ กำหนดตารางการนิเทศ ปฏิบัติตามตารางนิเทศติดตามและ ประเมินผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง รายงานผลการนิเทศ) มีรายงานการนิเทศแจ้งให้กับบุคลากร ผู้รับผิดชอบงานรับทราบทุกครั้งเมื่อได้ รับการนิเทศ 	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> มีการดำเนินการนิเทศโดย ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายชั้น และระหว่างบุคลากรในโรงเรียน ทุกภาคเรียน มีการประเมินผลงานในโรงเรียน อย่างมีระบบโดยการระบุชื่อ มีการประชุมเพื่อสรุปผลแล้วนำ ผลที่ได้เปรียบเทียบกับ เป้าหมาย เป็นประจำทุกสัปดาห์/ทุกเดือน/ ทุกภาคเรียน มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน เมื่อสิ้นสุดกิจกรรม/โครงการ

มาตรฐานที่ 13 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
5. มีการนิเทศติดตาม ประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมาย อย่าง ต่อเนื่อง	ข้อมูล	ข้อมูล (ต่อ) 6. ในแผนงานหรือธรรมนูญสถานศึกษามีการกำหนดสิ่งต่อไปนี้ - เป้าหมาย - ตัวชี้วัดความสำเร็จของเป้าหมาย - เกณฑ์การประเมินผล - ระยะเวลาการติดตาม ประเมินผล - แนวทางและวิธีการประเมินผล - แนวทางการรายงานผลการประเมิน 7. มีการตรวจสอบวิธีนิเทศและนำผลการนิเทศมาปรับปรุงแก้ไขให้การนิเทศมีประสิทธิภาพมากขึ้น 8. มีการจัดทำหลักฐานเอกสารการนิเทศให้สามารถตรวจสอบได้	ข้อมูล
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารนโยบายการนิเทศ - รายงานการประชุมที่แจ้งให้ครูทราบเกี่ยวกับการนิเทศติดตาม ประเมินผล การทำงานของครู ฯลฯ	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารนโยบายการนิเทศ กำกับ ติดตาม - แผนการควบคุม กำกับ ติดตาม และนิเทศ - คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน คำสั่งมอบหมายงาน คำสั่งดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน - ปฏิทินการทำงาน - ระเบียบ/แนวปฏิบัติในโรงเรียน - หลักฐานการมอบหมายงาน - แผนปฏิบัติการของโรงเรียน ฯลฯ	<ul style="list-style-type: none"> - บันทึกการนิเทศ - บันทึกรายงานการประชุม - แฟ้มสะสมผลงานของผู้บริหาร ครู ฝาย หมวด งาน - รายงานผลการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติ - แบบบันทึกการปฏิบัติการสอน - รายงานผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมาย/ตัวชี้วัด - หลักฐานการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุง เปรียบเทียบกับเป้าหมายของโรงเรียน ฯลฯ

มาตรฐานที่ 13 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
<p>5. มีการนิเทศติดตาม ประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>ครู ท่านคิดว่าการนิเทศ ติดตาม และการประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง มีความสำคัญอย่างไร</p> <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร ท่านคิดว่าการนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่องมีความสำคัญอย่างไร</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. โรงเรียนมีนโยบายการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่องอย่างไร 2. เมื่อมีการนิเทศ ท่านได้รับรายงานแจ้งการนิเทศทุกครั้งหรือไม่ <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร ท่านได้ส่งเสริมระบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างไรบ้าง</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ระบบการนิเทศในโรงเรียนท่านเป็นอย่างไร และมีระบบการนิเทศอย่างนี้มานานเพียงใด 2. ท่านได้รับการนิเทศบ่อยเพียงใด และจากใครบ้าง 3. ท่านได้เรียนรู้สิ่งใดจากการนิเทศบ้าง 4. เมื่อมีผู้มานิเทศ ผลจากการนิเทศเป็นเช่นไร <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ภายหลังจากได้รับการนิเทศติดตาม ผู้ถูกนิเทศมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง 2. ท่านพอใจกับระบบการนิเทศติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายในโรงเรียนของท่านอยู่ในระดับใด <p>ฯลฯ</p>
<p>6. มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนถูกต้องตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>บุคลากรในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการมีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน</p>	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. โรงเรียนมีการดำเนินงานตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ด้านการจัดระบบสารสนเทศ มีการดำเนินงานตามโครงการศึกษาดูงานตามหน่วยงานต่างๆ 2. มีการกำหนดแหล่งที่จะเก็บข้อมูลให้ชัดเจน 3. มีการกำหนดบุคลากร หน่วยงานรับผิดชอบระบบข้อมูลสารสนเทศ 4. มีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดเก็บข้อมูล 	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ สืบค้นได้ง่ายและรวดเร็ว ในข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายปกครอง - ฝ่ายธุรการ การเงิน - ฝ่ายวิชาการ - ฝ่ายบุคคล - ฝ่ายอาคารสถานที่ - ฝ่ายพัสดุครุภัณฑ์ - งานบริการ - สถิตินักเรียนประจำวัน - งานอนามัยโรงเรียน 2. มีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

มาตรฐานที่ 13 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
6. มีระบบข้อมูล สารสนเทศ ครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับ ความ ต้องการ และทันต่อ การใช้งาน	ร่องรอย หลักฐาน - มีเครื่องมือ/เทคโนโลยี ภายในโรงเรียน - เอกสารเกี่ยวกับระบบ ข้อมูลสารสนเทศ - มีแผนงานในการจัดหา /พัฒนาด้านเทคโนโลยี สารสนเทศของ ร.ร. ฯลฯ	ร่องรอย หลักฐาน - เอกสารการดำเนินงานตามโครงการ อบรมเชิงปฏิบัติการ ด้านการจัดระบบ สารสนเทศ - คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรในการรับผิดชอบ ระบบข้อมูลสารสนเทศ - ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ แผ่นดิสก์ ฯลฯ	ร่องรอย หลักฐาน - หลักฐานการให้บริการสารสนเทศ - แบบประเมินผลการให้บริการ - เอกสารการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ นักเรียน บุคลากรในโรงเรียน ชุมชน ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	ครู/บุคลากรในโรงเรียน ท่านคิดว่าการมีระบบข้อมูล สารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทัน ต่อการใช้งานมีความสำคัญ อย่างไร ฯลฯ	ครู/บุคลากรในโรงเรียน โรงเรียนมีระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ อย่างไร เมื่อก่อนมีการจัดเก็บอย่างไร และ ปัจจุบันนี้เป็นเช่นไร ฯลฯ	ครู/บุคลากรในโรงเรียน ผู้ประเมินถามถึงข้อมูลของนักเรียน หรือครู เช่น จำนวนนักเรียนที่มีปัญหา ทางสุขภาพ จำนวนนักเรียนที่มี ผลการเรียนต่ำ ผู้ปกครองของ นักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอะไร หรือจำนวนครูที่ไปศึกษาอบรมแต่ละปี เพื่อดูว่าเขาเก็บข้อมูลอย่างไร สะดวก ต่อการใช้หรือไม่ และข้อมูลเป็น ปัจจุบันหรือไม่ ฯลฯ
	ผู้บริหาร ท่านคิดว่าการมีระบบข้อมูล สารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการ ทันต่อ การใช้งาน สำคัญอย่างไร ฯลฯ	ผู้บริหาร ท่านมีนโยบาย หรือการส่งเสริมอย่างไรบ้างที่ จะทำให้ระบบข้อมูลข่าวสารครบถ้วนถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน ฯลฯ	ผู้บริหาร ระบบข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียนท่าน เป็นเช่นไร จัดเก็บด้วยวิธีใด ใครเป็นผู้รับผิดชอบในด้านนี้บ้าง และยังมี ส่วนใดบ้างที่ต้องปรับปรุง ฯลฯ
7. มี การ บันทึกและ รายงาน ผล การ ประเมิน	ข้อมูล บุคลากรในโรงเรียนเห็น ความสำคัญของการบันทึก และการรายงานผลการ ประเมิน ฯลฯ	ข้อมูล มีการส่งเสริมให้มีการบันทึกและรายงานผล การประเมิน ฯลฯ	ข้อมูล 1. มีการบันทึกผลการปฏิบัติงาน ทุกครั้ง และมีหลักฐานบันทึกผล การประเมินชัดเจน 2. มีการรายงานผลการประเมินการ ปฏิบัติงานให้บุคลากรผู้รับผิดชอบ ทราบเป็นรายบุคคล/กลุ่ม 3. มีการรายงานผลการประเมินการ ปฏิบัติงานต่อที่ประชุมประจำเดือน 4. มีการรายงานผลผ่านระบบเครือข่าย (internet) ฯลฯ

มาตรฐานที่ 13 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
7. มี การ บันทึกและ รายงาน ผลการ ประเมิน	ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน - แผนการประเมินโครงการ /กิจกรรมต่าง ๆ - นโยบายที่ส่งเสริมการบันทึกและรายงานผลการประเมิน ฯลฯ	ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน - บันทึกและรายงานผลกิจกรรม /งาน /โครงการ ฯลฯ	ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน - บันทึกรายงานผลการปฏิบัติงาน - บันทึกผลการประเมิน - สรุปผลการประเมิน - บันทึกรายงานการประชุม - เอกสารประชาสัมพันธ์ ป้ายประกาศผลการประเมิน (ครบถ้วน) ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	ครู ท่านคิดว่าการบันทึกและรายงานผลการประเมินดีอย่างไร ฯลฯ	ครู ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมระบบการบันทึกและรายงานผลการประเมินอย่างไร ฯลฯ	ครู 1. โรงเรียนของท่านมีระบบการบันทึกและรายงานผลการประเมินอย่างไร 2. ในแฟ้มสะสมงานครูของท่านมีการประเมินตนเองบ้างหรือไม่ ฯลฯ
	ผู้บริหาร ท่านคิดว่าการบันทึกและรายงานผลการประเมินดีอย่างไร ฯลฯ	ผู้บริหาร ท่านส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบการบันทึกและรายงานผลการประเมินอย่างไร ฯลฯ	ผู้บริหาร 1. ระบบการบันทึกและรายงานผลการประเมินของโรงเรียนท่านเป็นอย่างไร 2. ท่านทราบข้อมูลการปฏิบัติงานได้อย่างไร ฯลฯ
8. มีการนำข้อมูล และผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน	ข้อมูล บุคลากรในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน	ข้อมูล 1. มีการส่งเสริมให้นำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน 2. โรงเรียนมีการจัดกระทำข้อมูลให้อยู่ในระบบสารสนเทศ	ข้อมูล 1. มีหลักฐานเอกสารการปรับปรุงงานจากข้อมูลที่ได้จากผลการประเมิน 2. มีการบันทึกการนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงงานและนำไปตัดสินใจในการดำเนินงาน

มาตรฐานที่ 13 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
8. มีการนำข้อมูล และผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน	ข้อมูล	ข้อมูล	ข้อมูล (ต่อ)
			3. มีการนำข้อวิจารณ์ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะไปเป็นข้อมูลในการวางแผน ปรับปรุงงาน 4. มีการนำผลการประเมินแจ้งให้ผู้รับการประเมินทราบเพื่อปรับปรุง
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - รายงานผลการประเมินโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน - โครงการการประเมินผลการดำเนินงานเป็นประจำทุกปี ฯลฯ	หลักฐาน - เอกสารที่แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงการทำงาน ฯลฯ	หลักฐาน - เอกสารประเมินโครงการ - เอกสารบันทึกการนำผลการปรับปรุงโครงการไปใช้พัฒนางาน - บันทึกการประชุมการประเมินโครงการ - การบันทึกการประชุมกลุ่มแผนงาน - การบันทึกการประชุมกลุ่มสายชั้น - การบันทึกการนิเทศ - แผนพัฒนาโรงเรียนประจำปี ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
ครู ท่านคิดว่าการนำข้อมูล และผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงานมีความสำคัญอย่างไร ฯลฯ ผู้บริหาร ท่านคิดว่าการนำข้อมูล และผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงานมีความสำคัญอย่างไร ฯลฯ	ครู โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงานอย่างไร และผลการดำเนินการเป็นเช่นไร ฯลฯ ผู้บริหาร ท่านมีแนวคิด/นโยบายอย่างไรในการนำข้อมูล และผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน และผลการดำเนินการเป็นเช่นไร ฯลฯ		

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

หลักการและเหตุผล

การบริหารและการจัดการที่เป็นการรวมอำนาจการตัดสินใจอยู่ที่ส่วนกลาง ใช้ระบบกฎเกณฑ์การสั่งการตามสายงานอย่างเคร่งครัด ทำให้การตัดสินใจของ บุคคล องค์กรต่าง ๆ ในชุมชนไม่มีโอกาส ไม่มีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อจัดการศึกษากับสถานศึกษา สถานศึกษาก็จะไม่สามารถจัดการศึกษาให้ยืดหยุ่น หลากหลาย และสนองความต้องการของสถานศึกษาและชุมชนที่แตกต่างกันออกไป

แนวคิดและวิธีการจัดการศึกษาใหม่มุ่งให้สังคมทั้งมวลเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบและผนึกกำลังกันจัดการศึกษาทุกชั้นตอน แทนการมอบให้รัฐรับผิดชอบเพียงอย่างเดียว ดังนั้นถ้าได้มีการจัดการศึกษาอย่างมีอิสระและเสรีมากขึ้น โดยให้ทุกส่วนของสังคมตั้งแต่ประชาชน ครอบครัว ชุมชน สถาบันทางสังคม ธุรกิจเอกชน องค์กรภาคเอกชน และองค์กรภาครัฐมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อจัดการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลาย

สถานศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- มาตรฐานที่ 14** สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
- คำอธิบาย** สถานศึกษาต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสามารถจัดการศึกษาได้ตามความต้องการ ของชุมชน รวมทั้งสถานศึกษาจะต้องเปิดให้ชุมชนได้ใช้สถานที่และโสตทัศนูปกรณ์ในโอกาสต่าง ๆ
- ผู้ให้ข้อมูล** ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการโรงเรียน ชุมชน

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา	ข้อมูล ผู้บริหารและครูตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา ฯลฯ	ข้อมูล 1. โรงเรียนมีการดำเนินแผนงานความสัมพันธ์กับ ชุมชน 2. มีการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับชุมชน เช่น โครงการส่งเสริมภูมิปัญญาไทย โครงการเยี่ยมเยียนชุมชน โครงการขอทุนการศึกษา ฯลฯ 3. โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรจากชุมชนเข้ามาเป็นกรรมการสถานศึกษา 4. โรงเรียนมีการกำหนดโครงการเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน 5. มีการกำหนดแผนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	ข้อมูล 1. โรงเรียนและชุมชนมีการประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนจัดการศึกษา 2. โรงเรียนและชุมชนมีการประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง 3. ผู้บริหารและครูเข้าร่วมกิจกรรมเนื่องในโอกาสต่าง ๆ ของชุมชนสม่ำเสมอ 4. มีการจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ 5. โรงเรียนมีการบริการที่ ส่งเสริมความรู้และสร้างอาชีพให้กับประชาชนใน ชุมชน เช่น จัดฝึกอบบรมเพื่อส่งเสริมอาชีพ จัดนิทรรศการต่าง ๆ
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - นโยบาย / แผนงาน - หนังสือเชิญประชุม	หลักฐาน - แผนปฏิบัติการประจำปี / แผนพัฒนา / โครงการต่าง ๆ - เอกสาร หลักฐานที่แสดงการดำเนินงานตามแผน - คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา - ธรรมนูญโรงเรียน - หนังสือขอความอนุเคราะห์ ฯลฯ	หลักฐาน - สมุดบันทึกรายงานการประชุม ผู้ปกครองและกรรมการโรงเรียน - เอกสารการให้บริการชุมชนในด้านการศึกษา ด้านอาชีพและอื่น ๆ - หลักฐานการจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ - ภาพถ่ายกิจกรรม ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	ครู ท่านคิดว่าการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษามีความสำคัญอย่างไร ฯลฯ	ครู 1. โรงเรียนมีแผนงาน โครงการปฏิบัติร่วมกับชุมชนบ้างหรือไม่ ได้แก่อะไรบ้าง 2. ท่านมีแผนการสอนที่เกี่ยวกับชุมชนบ้างหรือไม่ และอย่างไร ฯลฯ	ครู 1. โรงเรียนกับชุมชนมีการประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนจัดการศึกษาบ้างหรือไม่ 2. ท่านได้เข้าไปร่วมกิจกรรมอะไรกับชุมชนบ้าง และบ่อยครั้งเพียงใด ฯลฯ

มาตรฐานที่ 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา	แนวคำถาม (ต่อ) ผู้บริหาร ท่านคิดว่า การสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ในการร่วมกันจัดการศึกษามี ความสำคัญอย่างไร ฯลฯ กรรมการสถานศึกษา/ชุมชน -	แนวคำถาม (ต่อ) ผู้บริหาร ท่านทำอย่างไรบ้างที่จะใช้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพวกเขาให้ ความร่วมมือมากน้อยเพียงใด ฯลฯ กรรมการสถานศึกษา/ชุมชน 1. ท่านเคยร่วมปรึกษาหารือกับผู้บริหาร ครู เพื่อร่วมวางแผนจัดการศึกษาบ้างหรือไม่ 2. ผู้บริหารหรือครูในโรงเรียนเคยไปร่วมงาน หรือกิจกรรมในชุมชนของท่านบ้างหรือไม่ ได้แก่งานอะไรบ้าง ฯลฯ	แนวคำถาม (ต่อ)
2. มีการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษา และชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการ การจัดการศึกษา	ข้อมูล บุคลากรในโรงเรียน เห็นความสำคัญของการ ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้าง ความเข้าใจให้บุคลากรใน สถานศึกษาและชุมชนเห็น ความสำคัญในการจัดการ การศึกษา	ข้อมูล 1. โรงเรียนมีการดำเนินนโยบาย/โครงการ ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจให้ บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็น ความสำคัญในการจัดการศึกษา 2. มีการปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ อยู่เสมอ	ข้อมูล 1. โรงเรียนมีการประชุมคณะกรรมการ โรงเรียน คณะกรรมการสมาคม ผู้ปกครองและคนในชุมชนรับทราบ นโยบาย ตลอดจนแนวทางในการ จัดการศึกษา 2. โรงเรียนมีการประชุมผู้ปกครองเป็น ประจำทุกภาคการศึกษา 3. โรงเรียนเชิญชวนประชาชนในชุมชน ให้เข้าร่วมหรือเข้ามามีกิจกรรมของ โรงเรียน 4. ครูและผู้บริหารของโรงเรียนมีโอกาส ได้เยี่ยมบ้านของ นักเรียนเพื่อพบปะ ผู้ปกครอง 5. โรงเรียนมีการแจ้งข่าวสารการดำเนิน กิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ เช่น มีป้ายประกาศ บอกผ่านนักเรียน แจกแผ่นพับ ใช้เสียงตามสาย 6. มีการประชาสัมพันธ์โรงเรียนผ่าน ระบบเครือข่าย (internet)

มาตรฐานที่ 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
2. มีการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาาร่วมกัน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน -	หลักฐาน - เอกสารการดำเนินงานตามนโยบาย/ โครงการประชาสัมพันธ์ - หนังสือ / เอกสาร / จุลสาร / แผ่นพับ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียน/ ชุมชน/ความรู้ เกี่ยวกับการจัดการ ศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษา ฯลฯ	หลักฐาน - เอกสารสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ โบปลิว สาร สัมพันธ์ - บันทึกการประชุมผู้ปกครอง นักเรียน - บันทึก การ ประชุม คณะ กรรมการสถานศึกษา - แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา - ป้ายนิเทศเผยแพร่ข่าวสารและ ผลงานของนักเรียน - คำสั่งโรงเรียน - ตู้รับฟังความคิดเห็น
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	ครู ท่านคิดว่าการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจให้ บุคลากรในสถานศึกษาและ ชุมชนเห็นความสำคัญในการ จัดการศึกษาาร่วมกันมีความ สำคัญอย่างไร ฯลฯ	ครู 1. โรงเรียนมีนโยบาย/โครงการใดที่เกี่ยว กับการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความ เข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและ ชุมชนเห็นความสำคัญในการจัด การศึกษาาร่วมกันมีความสำคัญอย่างไร 2. มีการปรับปรุงพัฒนาการประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดการศึกษาาร่วมกันอย่างไร ฯลฯ	ครู 1. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ด้าน การจัดการศึกษาาร่วมกัน ให้ชุมชน และผู้ปกครองทราบอย่างไร และ บ่อยครั้งเพียงใด (ความต่อเนื่อง) 2. ทางโรงเรียนมีการติดต่อและ ประสานงานกับสถาบันและ หน่วยงานในชุมชนบ้างหรือไม่ ฯลฯ
ผู้บริหาร ท่านคิดว่าการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจให้ บุคลากรในสถานศึกษาและ ชุมชนเห็นความสำคัญในการ จัดการศึกษาาร่วมกันมีความ สำคัญอย่างไร ฯลฯ	ผู้บริหาร 1. โรงเรียนมีนโยบาย/โครงการใดที่ เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้าง ความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษา และชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการ ศึกษาาร่วมกันมีความสำคัญอย่างไร 2. มีการปรับปรุงพัฒนาการประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดการศึกษาาร่วมกันอย่างไร ฯลฯ	ผู้บริหาร 1. ท่านใช้วิธีการใดในการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนมีความเข้าใจและ เห็นความสำคัญในการจัดการ ศึกษาาร่วมกัน และจากวิธีการนั้น ประสบความสำเร็จในระดับใด 2. ชุมชนพอใจในวิธีการประชาสัมพันธ์ของท่านมากน้อยเพียงใด ฯลฯ	

มาตรฐานที่ 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
2. มีการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษา และชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	กรรมการสถานศึกษา -	กรรมการสถานศึกษา/ผู้ปกครอง/ชุมชน -	กรรมการสถานศึกษา/ผู้ปกครอง/ชุมชน 1. ทางโรงเรียนมีการประชุมผู้ปกครอง/ชุมชน/กรรมการสถานศึกษาเพื่อชี้แจงนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียนช่วงไหน 2. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษามีความต่อเนื่องเพียงใด และท่านพอใจในระดับใด ฯลฯ
3. มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	ข้อมูล	ข้อมูล	ข้อมูล
	บุคลากรในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	โรงเรียนมีการดำเนินนโยบาย/โครงการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	1. โรงเรียนมีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไว้บริเวณหน้าโรงเรียน 2. โรงเรียนมีจุลสาร/แผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลงานและการดำเนินงานของโรงเรียนต่อชุมชนสม่ำเสมอ เป็นประจำทุกสัปดาห์/เดือน/ ภาคเรียน 3. โรงเรียนมีการเชิญชุมชนและหน่วยงานเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน 4. โรงเรียนมีประชาสัมพันธ์กิจกรรมภายในโรงเรียนตามสื่อต่าง ๆ ในชุมชน เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน -	หลักฐาน - เอกสารการดำเนินตามนโยบาย/โครงการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชน - ความถี่ของการออกเอกสาร จุลสาร แผ่นพับ ในการจัดกิจกรรมที่เผยแพร่ให้ชุมชนทราบ ฯลฯ	หลักฐาน - ธรรมนูญโรงเรียน - แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน - รายงานการประชุมผู้ปกครอง - รายงานการประชุมคณะกรรมการโรงเรียน - ภาพกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง - ป้ายนิเทศ

มาตรฐานที่ 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
3. มีการประชุมสัมพันธกิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน - รายงานการประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องกับชุมชน - เอกสาร จุลสาร แผ่นพับ - หนังสือเชิญ หนังสือแจ้งผู้ปกครอง ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	<p>ครู ท่านคิดว่าการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอมีความสำคัญอย่างไร ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร ท่านคิดว่าการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอมีความสำคัญอย่างไร ฯลฯ</p> <p>ชุมชน -</p>	<p>ครู โรงเรียนมีนโยบาย/โครงการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนบ้างหรือไม่ ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร โรงเรียนมีนโยบาย/โครงการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนบ้างหรือไม่ ฯลฯ</p> <p>ชุมชน -</p>	<p>ครู โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างไร และมีความสม่ำเสมอเพียงใด ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างไร และมีความสม่ำเสมอเพียงใด ฯลฯ</p> <p>ชุมชน ทางโรงเรียนเคยมีการประชุมผู้ปกครอง/ชุมชน/กรรมการสถานศึกษาเพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนบ้างหรือไม่ บ่อยครั้งเพียงใด ฯลฯ</p>
4. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา	ข้อมูล บุคลากรในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการที่ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการศึกษา	ข้อมูล 1. โรงเรียนมีการดำเนินนโยบาย/โครงการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา 2. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนโดยมีกล่องรับฟังความคิดเห็น	ข้อมูล 1. โรงเรียนมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง 2. โรงเรียนมีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง 3. ผู้ปกครองหรือบุคลากรในชุมชนเข้ามาถ่ายทอดประสบการณ์และให้ความรู้แก่นักเรียน

มาตรฐานที่ 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
4. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา	ข้อมูล บุคลากรในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการที่ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการศึกษา	ข้อมูล 3. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนโดยมีกล่องรับฟังความคิดเห็น	ข้อมูล 1. ผู้ปกครองหรือบุคลากรในชุมชนเข้ามาถ่ายทอดประสบการณ์และให้ความรู้แก่นักเรียน 2. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการศึกษา ด้านทรัพย์สินเงินทอง เช่น ให้อุปกรณ์การศึกษาแก่นักเรียน ให้การสนับสนุนอุปกรณ์การเรียน และด้านแรงงาน เช่น ช่วยทำถนนเข้ามาในโรงเรียน
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน หนังสือเชิญ ผู้ปกครองชุมชนเข้าประชุม ฯลฯ	หลักฐาน - เอกสารการดำเนินงานตามนโยบาย/โครงการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา - หนังสือขอความอนุเคราะห์จากทางโรงเรียน - ตู้รับความคิดเห็น ฯลฯ	หลักฐาน - บันทึกการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน - หลักฐาน/เอกสารการมอบทุนการศึกษา การมอบอุปกรณ์กีฬา - ภาพถ่ายกิจกรรมที่ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมในโรงเรียน - สมุดเยี่ยมโรงเรียน ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	ครู ท่านคิดว่าการที่ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาดีอย่างไร ฯลฯ ผู้บริหาร ท่านคิดว่าการที่ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาดีอย่างไร ฯลฯ	ครู โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนอย่างไร ฯลฯ ผู้บริหาร ท่านมีวิธีอย่างไรที่จะให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ฯลฯ	ครู ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาอย่างไร และด้านไหนมากเป็นพิเศษ(ด้านการเงิน แรงงาน) ฯลฯ ผู้บริหาร 1. จากวิธีการที่ท่านใช้ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด 2. ผู้ปกครองอาชีพใดที่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนมากที่สุด ส่วนผู้ปกครองที่ไม่ให้ความร่วมมือ ท่านมีวิธีแก้ไขอย่างไร ฯลฯ

มาตรฐานที่ 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
4. ผู้ปกครอง และชุมชนเข้า มามีบทบาทใน การพัฒนาการ ศึกษา	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม (ต่อ)
			กรรมการสถานศึกษา/ผู้ปกครอง/ชุมชน 1. ท่านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ พัฒนาการศึกษาในโรงเรียนนี้ อย่างไร 2. ในวันสำคัญต่าง ๆ ของโรงเรียน ท่านเคยมาร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน จัดบ้างหรือไม่ ฯลฯ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

หลักการและเหตุผล

จากที่ผ่านมามาประเทศไทยประสบปัญหาผู้เรียนมีคุณภาพไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง มีสาเหตุหลักอยู่ที่การจัดการเรียนการสอนของครู จึงมีกระแสเรียกร้องให้ครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนจากแบบท่องจำมาเป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและให้ผู้เรียนได้พัฒนาขีดความสามารถได้เต็มศักยภาพ มีความสมดุลด้านร่างกาย ปัญญา จิตใจ และสังคม เป็นผู้รู้จักคิดวิเคราะห์ ใช้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ มีความคิดรวบยอด รักการเรียนรู้วิธีการและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีเจตคติที่ดี มีวินัย มีความรับผิดชอบและทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คำอธิบาย การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้มาเป็นผู้ชี้แนะความรู้และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างเหมาะสม

ผู้ให้ข้อมูล นักเรียน ครู ผู้บริหาร

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน	<p>ข้อมูล</p> <p>โรงเรียนเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายให้เหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน</p>	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ธรรมนูญสถานศึกษามีการตั้งเป้าหมาย ยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน 2. ครูมีการวิเคราะห์ให้นักเรียนเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล 3. ครูจัดทำสื่อประกอบการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียน 	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน 2. เมื่อมีการตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลการตรวจสอบไปออกแบบการจัดการเรียนการสอน 3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
	<p>ร่องรอย หลักฐาน</p> <p>หลักฐาน</p> <p>แผนงาน / โครงการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่วางไว้ล่วงหน้า</p>	<p>ร่องรอย หลักฐาน</p> <p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ธรรมนูญสถานศึกษา - สื่อการเรียนการสอน ฯลฯ 	<p>ร่องรอย หลักฐาน</p> <p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - แผนการสอนและแฟ้มพัฒนางานของครู (ดูว่าสะท้อนการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียนหรือไม่) - ผลงาน ชิ้นงานของนักเรียน - โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ฯลฯ <p>การสังเกต</p> <p>สังเกต ห้องเรียนต่าง ๆ ว่ามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างไร</p>
	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <p>-</p> <p>ครู</p> <p>ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างไร</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เรื่องที่ครูสอนในห้องเรียนตรงกับความต้องการ/ความสนใจของนักเรียนหรือไม่ 2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องหรือไม่ อย่างไร <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ธรรมนูญสถานศึกษาของท่านมีการตั้งเป้าหมาย ยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างไร 2. ท่านทำอย่างไรจึงจะทราบว่านักเรียนคนใดเรียนเก่ง เรียนอ่อน ฯลฯ 	<p>แนวคำถาม</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านใช้วิธีการสอนแบบเดียวกับนักเรียนทั้งชั้นหรือไม่ ถ้าไม่ท่านสอนอย่างไร 2. ท่านเคยให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร ฯลฯ

มาตรฐานที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน	แนวคำถาม (ต่อ) ผู้บริหาร ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียนหรือไม่ อย่างไร ฯลฯ	แนวคำถาม (ต่อ) ผู้บริหาร โรงเรียนมีนโยบายให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองตอบความต้องการของผู้เรียนหรือไม่ และมีการดำเนินการอย่างไร ฯลฯ	แนวคำถาม (ต่อ)
2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	ข้อมูล โรงเรียนเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	ข้อมูล 1. โรงเรียนมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ 2. โรงเรียนพัฒนาแหล่งความรู้ภายในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถค้นคว้าได้ด้วยตนเอง เช่น ห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ ห้องคอมพิวเตอร์ ศูนย์สื่อ ห้องสมุดหมวดวิชา สวนเกษตร ฯลฯ 3. ครูจัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน 4. มีแผนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ 5. มีการนิเทศการสอน	ข้อมูล 1. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการฝึกให้นักเรียนวางแผนร่วมกัน เช่น การทำงานกลุ่ม การทำโครงการ การอภิปราย 2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อที่กระตุ้นการคิดของนักเรียน เช่น วิเคราะห์โฆษณาจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ วิเคราะห์ข่าว เหตุการณ์ 3. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เหมาะสมให้นักเรียนได้ฝึกแก้ปัญหาและตัดสินใจ
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - แผนการสอน - แผนงาน/โครงการ ที่ครูวางไว้ล่วงหน้า ฯลฯ	หลักฐาน - แผนการสอนและเพิ่มพัฒนาางานของครู - แผนงาน โครงการ งานกิจกรรม - บัญชีรายการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ฯลฯ	หลักฐาน - บัญชีสื่อการเรียนการสอน - เพิ่มสะสมงานของนักเรียน - สถิติการใช้บริการแหล่งเรียนรู้ ฯลฯ
			การสังเกต - สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนและเวลาพัก - สังเกตการตั้งคำถามให้นักเรียนตอบหรือนักเรียนตั้งคำถาม ถามครู ฯลฯ

มาตรฐานที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
<p>2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <p>-</p> <p>ครู</p> <p>ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจมีความสำคัญอย่างไร ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร</p> <p>ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจมีความสำคัญอย่างไร ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <p>ครูเคยให้นักเรียนวิเคราะห์ข่าวจากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์หรือวิเคราะห์ตัวละครในเรื่องที่อ่านบ้างหรือไม่ และนอกจากแหล่งดังกล่าวแล้ว ครูเคยให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งใดบ้าง ฯลฯ</p> <p>ครู</p> <p>นักเรียนของท่านมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจหรือไม่ และท่านมีวิธีการสอนอย่างไรที่จะทำให้นักเรียนมีความสามารถเช่นนี้ ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร</p> <p>โรงเรียนนโยบาย/แผนงาน/โครงการให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจบ้างหรือไม่ และมีการดำเนินการอย่างไร ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p>
<p>3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>โรงเรียนเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง</p>	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> โรงเรียนมีการดำเนินงานตามนโยบายที่ให้มีการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โรงเรียนมีนโยบายฝึกอบรมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีการสนับสนุนเวลา/อุปกรณ์ ให้ครูนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน 	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนไปศึกษา ค้นคว้าจากห้องสมุด ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง หรือสถานการณ์ที่กระตุ้นให้ใช้ความคิดเช่น การเรียนแบบใช้บทเรียนสำเร็จรูป การวิเคราะห์ข่าว การดูภาพแล้วให้นักเรียนวิเคราะห์ หรืออ่านกรณีตัวอย่างแล้วให้นักเรียนตอบคำถามจากกรณีตัวอย่าง ในเชิงวิเคราะห์ ครูใช้คำถามที่ยั่วๆ ท้าทาย ให้คิด และจินตนาการ

มาตรฐานที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
3. มีการจัด กิจกรรมการ เรียนการสอน ที่กระตุ้นให้ ผู้เรียนรู้จัก ศึกษาหาความ รู้ แสวงหา คำตอบ และ สร้างองค์ ความรู้ด้วย ตนเอง	ข้อมูล	ข้อมูล	ข้อมูล (ต่อ)
			4. ใช้สื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้ เช่น ให้นักเรียนประดิษฐ์สิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ เพื่อพิสูจน์ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ (ให้เหมาะกับแต่ละชั้น) 5. ครูให้นักเรียนคิดสร้างสรรค์ผลงานชิ้นใหม่อยู่เสมอ 6. ครูจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าจากชุมชน 7. ครูจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เช่น การรายงานข่าวประจำวัน 8. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง เช่น การทำโครงการ การทำรายงาน
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในโรงเรียน ฯลฯ	หลักฐาน - เอกสารการดำเนินงานตามนโยบาย/โครงการของโรงเรียนที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ฯลฯ	หลักฐาน - แฟ้มสะสมงานของนักเรียน - บัญชีแหล่งการเรียนรู้ในและนอกรร. - เอกสารประกอบการเรียนเพื่อประกอบการค้นคว้าของนักเรียน - แผนการสอน (สำรวจดูว่ามีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองหรือไม่ มากน้อยเพียงใด) - แฟ้มพัฒนางานของครู (สำรวจดูว่าได้สะท้อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง) ฯลฯ

มาตรฐานที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
3. มีการจัด กิจกรรมการ เรียนการสอน ที่กระตุ้นให้ ผู้เรียนรู้จัก ศึกษาหาความ รู้ แสวงหา คำตอบ และ สร้างองค์ ความรู้ด้วย ตนเอง	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ) การสังเกต - สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน - สังเกตนักเรียนที่เข้าไปใช้บริการ ห้องสมุดว่ามีมากน้อยเพียงใด ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	นักเรียน - ครู ท่านเห็นความสำคัญของการ จัดกิจกรรมการเรียน การสอน ที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษา หาความรู้ แสวงหาคำตอบและ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง อย่างไร ฯลฯ ผู้บริหาร ท่านเห็นความสำคัญของการ จัดกิจกรรมการเรียน การ สอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จัก ศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำ ตอบและสร้างองค์ความรู้ ด้วยตนเองอย่างไร ฯลฯ	นักเรียน 1. นอกจากการเรียนในห้องเรียน ครูได้พานักเรียนไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งใดบ้าง 2. ครูเคยมอบหมายงานให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมบ้างหรือไม่ จงยกตัวอย่าง การสรุปความรู้ในห้องเรียน ใครเป็นผู้สรุป ฯลฯ ครู โรงเรียนมีนโยบายอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมการเรียน การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้าง องค์ความรู้ด้วยตนเอง ฯลฯ ผู้บริหาร โรงเรียนมีนโยบายอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมการเรียน การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้าง องค์ความรู้ด้วยตนเอง ฯลฯ	ครู 1. ในการจัดการเรียนการสอน ท่าน ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนแสวงหา ความรู้ แสวงหาคำตอบจาก แหล่งใดบ้าง 2. ท่านได้จัดการเรียนการสอนที่ให้ ผู้เรียนได้สร้างความเข้าใจและ สรุปเป็นความรู้ของตนเองหรือไม่ อย่างไร ฯลฯ ผู้บริหาร 1. นอกจากห้องเรียนแล้วโรงเรียนมี แหล่งการเรียนรู้ใดบ้าง 2. โรงเรียนมีการดำเนินการตาม นโยบายอย่างไร และได้ผลเป็น เช่นไร ฯลฯ

มาตรฐานที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	ข้อมูล โรงเรียนเห็นความสำคัญของการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	ข้อมูล 1. โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากท้องถิ่น 2. โรงเรียนมีการดำเนินงานตามแผนงานความสัมพันธ์กับชุมชน 3. มีการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4. ใช้การดำเนินโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาใช้	ข้อมูล 1. โรงเรียนเชิญบุคลากรในท้องถิ่น หรือ ชุมชน มาให้ความรู้แก่นักเรียน 2. ใช้วัสดุท้องถิ่นหรือวัสดุเหลือใช้ผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอน 3. พัฒนาสื่อและอุปกรณ์การสอนให้มีความน่าสนใจ เข้าใจ 4. ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ วิดีโอเทป เทปคาสเซ็ท 5. มีการประเมินการผลิตสื่อและอุปกรณ์
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อการสอน - การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้/เทคโนโลยี/สื่อมาใช้ ฯลฯ	หลักฐาน - แผนการสอน แผนสะสมงานของครู (ตรวจสอบดูว่ามีบันทึกการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการใช้สื่อการเรียนการสอน) - แผนงานความสัมพันธ์กับชุมชน - บัญชีรายชื่อและบันทึกการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น - เอกสารการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาใช้	หลักฐาน - หนังสือเชิญวิทยากรภายนอก - บัญชีรายชื่อบันทึกการใช้สื่อการเรียนการสอน - หนังสือขออนุญาตผู้ปกครอง - ศูนย์ปฏิบัติการทางภาษา - ศูนย์อินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	นักเรียน - ครู ท่านคิดว่าการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญอย่างไร ฯลฯ	นักเรียน 1. ในการจัดการเรียนการสอนของครูมีการใช้สื่อประกอบบ้างหรือไม่ จงยกตัวอย่าง 2. ครูได้นำบุคคลในท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียนบ้างหรือไม่ จงยกตัวอย่าง ฯลฯ ครู 1. สื่อที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีอะไรบ้าง และมีการนำมาใช้อย่างไร 2. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ และมีการดำเนินการอย่างไร ฯลฯ	

มาตรฐานที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	แนวคำถาม (ต่อ) ผู้บริหาร ท่านคิดว่าการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญอย่างไร ฯลฯ	แนวคำถาม (ต่อ) ผู้บริหาร 1. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ และมีการดำเนินการอย่างไร 2. โรงเรียนมีการดำเนินการในการผลิตหรือจัดหาสื่ออย่างไร และมีการนำไปใช้อย่างไร ฯลฯ	แนวคำถาม (ต่อ)
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึก และส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน	ข้อมูล โรงเรียนเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมเพื่อฝึก และส่งเสริม คุณ ธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน	ข้อมูล โรงเรียนมีการดำเนินงานตามนโยบาย/โครงการในการจัดกิจกรรมเพื่อฝึก และส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน	ข้อมูล 1. มีการอบรมคุณธรรม จริยธรรมหน้าเสาธง 2. มีการประกวดมารยาทในโรงเรียน 3. มีการพานักเรียนไปปฏิบัติกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา 4. มีการประกวดวาดภาพส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม 5. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมทุกวิชา โดยกำหนดเป็นจุดประสงค์ไว้ในแผนการสอน 6. โรงเรียนมีกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา เช่น สวดมนต์ตอนเช้า อบรมจริยธรรมวันศุกร์ 7. โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาของชุมชน เช่น วันเข้าพรรษา วันวิสาขบูชา ฯลฯ 8. โรงเรียนประกาศยกย่องเชิดชูนักเรียนที่กระทำความดีในด้านคุณธรรมจริยธรรม 9. มีการจัดให้ผู้นำทางศาสนามาเผยแพร่คุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักเรียนในโรงเรียน 10. มีการจัดกิจกรรม เกม หรือเพลงที่แฝงสาระ และแง่คิดทางคุณธรรม 11. มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างผู้เรียนกับเพื่อน

มาตรฐานที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึก และส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน	ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน -	ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน - เอกสารการดำเนินงานตามนโยบาย/โครงการ/แผนงานที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน ฯลฯ	ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน - สมุดบันทึกการอบรมหน้าเสาธง - บันทึกการประชุม - ประกาศนียบัตรที่ทางโรงเรียนมอบให้นักเรียนที่มีคุณธรรม - เอกสารที่ทางโรงเรียนส่งให้ผู้ปกครองเพื่อขอความร่วมมือด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน - แผนการสอน (ดูว่ามีการสอดแทรกด้านคุณธรรม จริยธรรมไว้ในการเรียนการสอนอย่างไร) - แฟ้มพัฒนางานของครู - รายงานผลการดำเนินงานโครงการที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม - บันทึกภาพกิจกรรม ฯลฯ
	การสังเกต - สังเกตการปฏิบัติตัวของครู - สังเกตการแต่งกาย - สังเกตการพูดจา การให้เกียรติซึ่งกันและกัน ฯลฯ		การสังเกต - สังเกตเวลาผู้ประเมินเดินผ่านนักเรียน ดูว่านักเรียนทำความเคารพบ้างหรือไม่ - สังเกตการแสดงออกของนักเรียนที่แสดงต่อครู และเพื่อนด้วยกัน ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	นักเรียน -	นักเรียน นักเรียนทราบหรือไม่ว่าโรงเรียนมีนโยบายหรือโครงการใดบ้างที่เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ฯลฯ	นักเรียน 1. ในการเข้าแถวหน้าเสาธงและในห้องเรียน ครูได้อบรมนักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมบ้างหรือไม่ 2. โรงเรียนมีกิจกรรมอะไรบ้างที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรม 3. ในขณะที่เรียน คุณครูของ นักเรียน ได้มีการสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม(เช่น เพลง หรือ เกม) บ้างหรือไม่ ฯลฯ

มาตรฐานที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึก และส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน	แนวคำถาม (ต่อ)	แนวคำถาม (ต่อ)	แนวคำถาม (ต่อ)
	<p>ครู ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมเพื่อฝึก และส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมมีความสำคัญอย่างไร</p> <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมเพื่อฝึก และส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมมีความสำคัญอย่างไร</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>ครู โรงเรียนมีนโยบายหรือโครงการใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและ จริยธรรมของนักเรียน</p> <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร โรงเรียนของท่านมีกิจกรรมใดบ้างที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมและ จริยธรรม และผลจากการจัดกิจกรรมประสบความสำเร็จในระดับใด</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนท่านสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมเข้าไปอย่างไร โรงเรียนมีกิจกรรมใดบ้างที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรม <p>ฯลฯ</p>
6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา	ข้อมูล	ข้อมูล	ข้อมูล
	โรงเรียนเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน ทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา	<ol style="list-style-type: none"> มีการดำเนินแผนงาน/โครงการส่งเสริมการพัฒนาทางดนตรี ศิลปะ และกีฬาสำหรับผู้เรียนทุกคน จัดสถานที่/ห้อง/มุมพักผ่อนให้ผู้เรียนได้เลือกทำกิจกรรมด้านสุนทรียภาพได้ตามความถนัดและความสนใจ 	<ol style="list-style-type: none"> มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุนทรียภาพตามโอกาสอันควร เช่น การประกวดร้องเพลง รำไทย วาดภาพในวันสำคัญต่อ มีกิจกรรมชุมนุมด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานด้านศิลปะของนักเรียน โรงเรียนมีวิชาดนตรี ศิลปะ และพลศึกษาอยู่ในหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนมีการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสุนทรียภาพทั้ง 3 ด้านอย่างครบถ้วน นักเรียนมีคุณลักษณะเป็นผู้มีสุนทรียภาพ

มาตรฐานที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และ กีฬา	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน -	หลักฐาน - แผนพัฒนางานของครู - เอกสารการดำเนินงาน / โครงการพัฒนาสุนทรียภาพทางด้านดนตรี ศิลปะ และ กีฬา ฯลฯ	หลักฐาน - แผนการสอน (ที่มุ่งเน้นด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา) - รายงานผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาสุนทรียภาพด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา - บัญชีรายชื่อกิจกรรมที่พัฒนาด้านสุนทรียภาพทางด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา - บัญชีรายชื่อชมรม/ชุมนุมนอกเวลาเรียน/เสริมหลักสูตร - ภาพถ่าย - ทะเบียนสื่อ - เกียรติบัตร ถ้วยรางวัล - ชิ้นงาน ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	นักเรียน - ครูศิลปะ/ดนตรี/พละ ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และ กีฬา มีความสำคัญอย่างไร ฯลฯ	นักเรียน คุณครูของนักเรียนได้ส่งเสริมนักเรียนในด้าน ศิลปะ ดนตรี และกีฬาอย่างไร ฯลฯ ครูศิลปะ/ดนตรี/พละ โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีสุนทรียภาพทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬาบ้างหรือไม่ได้แก่อะไรบ้าง ฯลฯ	นักเรียน 1. ทางโรงเรียนได้ส่งนักเรียนที่มีความสามารถไปประกวดแข่งขันทางด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬาบ้างหรือไม่ 2. ทางโรงเรียนเคยเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทางด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬาบ้างหรือไม่ ฯลฯ ครูศิลปะ/ดนตรี/พละ 1. ท่านมีวิธีสอนให้นักเรียนชื่นชอบศิลปะ/ดนตรี/กีฬาอย่างไร 2. ท่านเคยส่งนักเรียนไปแข่งขันประกวดด้านศิลปะ/ดนตรี/ กีฬาบ้างหรือไม่ 3. ในโรงเรียนมีชมรมหรือชุมนุมศิลปะ/ดนตรี/กีฬาบ้างหรือไม่ ฯลฯ

มาตรฐานที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน ให้ ผู้เรียนได้ รับ การพัฒนา สุนทรีย์ภาพ อย่าง ครบ ถ้วน ทั้ง ด้าน ดนตรี ศิลปะ และ กีฬา	แนวคำถาม (ต่อ) ผู้บริหาร ท่าน คิด ว่า การ จัด กิจกรรม การ เรียน การ สอน ให้ ผู้เรียน ได้ รับ การ พัฒนา สุนทรีย์ภาพ อย่าง ครบ ถ้วน ทั้ง ด้าน ดนตรี ศิลปะ และ กีฬา มีความ สำคัญ อย่างไร ฯลฯ	แนวคำถาม (ต่อ) ผู้บริหาร โรงเรียน มี นโยบาย / แผน งาน / โครงการ ไດบ้าง ที่ จะ ทำ ให้ นักเรียน มี สุนทรีย์ ภาพ ทั้ง ด้าน ดนตรี ศิลปะ และ กีฬา และ ผล จาก โครงการ นั้น ประ สบ ความ สำ เร็จ ใน ระดับ ไດ ฯลฯ	แนวคำถาม (ต่อ)
7. ส่ง เสริม ความเป็น ประชาธิปไตย การ ทำงาน ร่วม กับ ผู้ อื่น และ ได้รับความ รับผิดชอบ ต่อ กลุ่ม ร่วม กัน	ข้อมูล โรงเรียน เห็น ความ สำคัญ ของ การ ส่ง เสริม ความเป็น ประชาธิปไตย การ ทำงาน ร่วม กับ ผู้ อื่น และ ได้รับความ รับผิดชอบ ต่อ กลุ่ม ร่วม กัน	ข้อมูล 1. โรงเรียน มี การ ดำ เนิน แผน งาน / โครงการ ที่ ส่ง เสริม ความเป็น ประชาธิปไตย 2. ภายใน โรงเรียน มี การ จัด สภาพ แวด ล้อม ที่ เอื้อ ต่อ การ จัด กิจกรรม การ เรียน การ สอน เพื่อ ส่ง เสริม ความเป็น ประชาธิปไตย 3. มี การ ส่ง เสริม ให้ ผู้ เรียน ร่วม กิจกรรม และ แสดง ความ สามารถ ของ ตน อย่าง อิสระ 4. มี การ ส่ง เสริม ให้ ผู้ เรียน นย อม รับ ฟัง ความ คิด เห็น ของ ผู้ อื่น	ข้อมูล 1. โรงเรียน จัด ให้ มี การ เลือก ตั้ง คณะ กรรมการ นักเรียน 2. โรงเรียน จัด ให้ มี การ คัด เลือก หัว หน้า ห้อง และ เวนร ประจำ วัน 3. โรงเรียน จัด กิจกรรม ให้ นักเรียน ได้ รับผิดชอบ ร่วม กัน เช่น เป็น เจ้า หน้า ที่ สหกรณ์ 4. โรงเรียน เปิด โอกาส ให้ นักเรียน ได้ แสดง ความ คิด เห็น ต่อ โรงเรียน
	ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน -	ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน - เอกสาร การ ดำ เนิน งาน ตาม แผน งาน / โครงการ ที่ ส่ง เสริม ความเป็น ประชาธิปไตย การ ทำงาน ร่วม กับ ผู้ อื่น และ ได้รับความ รับผิดชอบ ต่อ งาน กลุ่ม ร่วม กัน ฯลฯ	ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน - แผน การ สอน ส่ง เสริม ความเป็น ประชาธิปไตย ใน แต่ละ วิชา - รายงาน ผล การ ดำ เนิน งาน / โครงการ ที่ ส่ง เสริม ความเป็น ประชาธิปไตย การ ทำงาน ร่วม กับ ผู้ อื่น และ ได้รับความ รับผิดชอบ ต่อ กลุ่ม ร่วม กัน - ภาพ กิจกรรม ฯลฯ

มาตรฐานที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
<p>7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <p>-</p> <p>ครู</p> <p>ท่านคิดว่าการส่งเสริมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกันมีความสำคัญอย่างไร</p> <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร</p> <p>ท่านคิดว่าการส่งเสริมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกันมีความสำคัญอย่างไร</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <p>นักเรียนทราบหรือไม่ว่าโรงเรียนมีโครงการอะไรบ้างที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในโรงเรียน</p> <p>ฯลฯ</p> <p>ครู</p> <p>โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการใดบ้างที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยการทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน</p> <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร</p> <p>โรงเรียนมีนโยบาย/แผนงาน/โครงการ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยหรือไม่ อย่างไร มีวิธีการดำเนินการอย่างไร และผลเป็นเช่นใด</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>แนวคำถาม</p> <p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มหรือไม่ 2. นักเรียนเคยเลือกหัวหน้าห้อง หรือประธานนักเรียนหรือไม่ 3. ในการทำงานกลุ่มนักเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบอะไรบ้าง <p>ฯลฯ</p> <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผลจากการดำเนินโครงการไปแล้วเป็นเช่นไร 2. ในการจัดการเรียนรู้ ท่านได้ให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มหรือไม่ มีวิธีการจัดอย่างไร และบ่อยครั้งเพียงใด <p>ฯลฯ</p>
<p>8. มีกระบวนการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>โรงเรียนเห็นความสำคัญของการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง</p>	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีการดำเนินงานตามนโยบายการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย 2. มีการกำหนดแผนขยายของการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง 3. มีการอบรมครูเรื่องการประเมินผลตามสภาพจริง 	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีการประเมินการผ่านจุดประสงค์ โดยการสอนที่เป็นภาคความรู้ ปลายภาคเรียน และมีการประเมินผลจากชิ้นงาน 2. มีการประเมินผ่านจุดประสงค์ที่เป็นภาคปฏิบัติจากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้การสอน 3. มีการประเมินจากการทดลองจากชิ้นงาน การสอบภาคปฏิบัติ และจากแฟ้มสะสมงาน

มาตรฐานที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
8. มี การ ประเมิน พัฒนาการ ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่ หลากหลาย และต่อเนื่อง	ข้อมูล	ข้อมูล	ข้อมูล (ต่อ)
			4. มีเครื่องมือวัดผลตามจุดประสงค์ 5. มีการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ จัดอันดับคุณภาพ เพื่อปรับเปลี่ยนให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 6. ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินงานของตนเอง และเพื่อน 7. มีการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ความเชื่อมั่น และความต่อเนื่อง
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน หลักฐานการวางแผนการประเมินล่วงหน้าของครูตลอดภาคเรียน ฯลฯ	หลักฐาน - ธรรมนูญโรงเรียน - แผนการสอน - แผนการเก็บชิ้นงานของนักเรียน ฯลฯ	หลักฐาน - เพิ่มพัฒนางานของครู - เครื่องมือวัดผลตามจุดประสงค์ - เพิ่มผลงานของครู - สมุดบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน - แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน - การประเมินผลการสอนซ่อมเสริม - หลักฐานยืนยันที่บ่งชี้ว่ามี การนำผลสัมฤทธิ์ที่ไม่พึงประสงค์มาปรับปรุงแก้ไข - แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
นักเรียน	นักเรียน	นักเรียน	
-	1. นักเรียนสอบบ่อยแค่ไหน 2. ผลการสอบของนักเรียนใช้ประโยชน์อย่างไร ฯลฯ	1. นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเอง และของเพื่อนหรือไม่ และบ่อยครั้งเพียงใด	

มาตรฐานที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
8. มี การ ประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม (ต่อ)
	<p>นักเรียน</p> <p>-</p> <p>ครู ท่านคิดว่าการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายดีอย่างไร ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร ท่านคิดว่าการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายดีอย่างไร ฯลฯ</p>	<p>นักเรียน</p> <p>-</p> <p>ครู โรงเรียนมีนโยบายการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายบ้างหรือไม่ อย่างไร ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร โรงเรียนมีนโยบายการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายบ้างหรือไม่ อย่างไร ฯลฯ</p>	<p>นักเรียน</p> <p>2. การสอบของนักเรียนมักกระทำในช่วงใด ลักษณะของข้อสอบเป็นแบบใด มีการสอบภาคปฏิบัติบ้างหรือไม่ ฯลฯ</p> <p>ครู ท่านใช้วิธีการใดในการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน และประเมินในช่วงเวลาใด ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร มีการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนอย่างไร ฯลฯ</p>
9. มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนและมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน	ข้อมูล	ข้อมูล	ข้อมูล
	โรงเรียนเห็นความสำคัญของการจัด กิจกรรมให้ผู้เรียน รักสถานศึกษาของตนและมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน	<ol style="list-style-type: none"> โรงเรียนมีการดำเนินนโยบาย/โครงการที่จะทำให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนและมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน บริเวณโรงเรียนมีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้ร่มรื่นสวยงาม ปลอดภัยและน่าอยู่ 	<ol style="list-style-type: none"> โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพย์สินของโรงเรียน เช่น ดูแลต้นไม้ อาคารเรียน มีการยกย่อง ชมเชย และชื่นชมนักเรียนที่มาเรียนสม่ำเสมอ นักเรียนไปโรงเรียนทันเวลา เข้าแถว มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีมิตรภาพที่ดีต่อกัน โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมาโรงเรียน เช่น กิจกรรมชมรม มีการติดตามผลนักเรียนที่ขาดเรียน

มาตรฐานที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
9. มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนและมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - หลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ ฯลฯ	หลักฐาน - เอกสารการดำเนินงานตามนโยบาย/โครงการ ที่จะทำให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนและมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน ฯลฯ	หลักฐาน - สมุดบันทึกกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น - สมุดบันทึกสถิติของโรงเรียน - ป้ายแสดงสถิติการมาเรียนของนักเรียน - สถิติมาเรียนใน ป.03 และสมุดบันทึกสถิติของโรงเรียน - บันทึกการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน - ภาพถ่ายกิจกรรมของนักเรียน ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	นักเรียน - ครู ท่านคิดว่าการจัด กิจกรรมให้ ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนและมีความกระตือรือร้น ในการมาเรียนมีความสำคัญอย่างไร ฯลฯ ผู้บริหาร ท่านคิดว่าการจัด กิจกรรมให้ ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนและมีความกระตือรือร้น ในการมาเรียนมีความสำคัญอย่างไร ฯลฯ	นักเรียน โรงเรียนมีโครงการใดที่ส่งเสริมให้นักเรียนรักสถานศึกษาของนักเรียนและมีความกระตือรือร้นในการมาโรงเรียนบ้างหรือไม่ ฯลฯ ครู โรงเรียนมีโครงการใดที่ส่งเสริมให้นักเรียนรักสถานศึกษาของนักเรียนและมีความกระตือรือร้นในการมาโรงเรียนบ้างหรือไม่ ฯลฯ ผู้บริหาร โรงเรียนมีโครงการใดที่ส่งเสริมให้นักเรียนรักสถานศึกษาของนักเรียนและมีความกระตือรือร้นในการมาโรงเรียนบ้างหรือไม่ ฯลฯ	นักเรียน 1. นักเรียนชอบมาโรงเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด 2. ถ้านักเรียนเห็นคนที่จะทำลายทรัพย์สินของโรงเรียน นักเรียนจะ ทำอย่างไร ฯลฯ ครู โครงการที่ส่งเสริมให้นักเรียนรักสถานศึกษาและมีความกระตือรือร้นในการมาโรงเรียนประสบความสำเร็จในระดับใด ฯลฯ ผู้บริหาร ผลจากการดำเนินโครงการเป็นอย่างไร ท่านพอใจในระดับใด ฯลฯ

มาตรฐานด้านปัจจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ

หลักการและเหตุผล

ความสำเร็จขององค์กรทุกแห่งขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำเป็นสำคัญ เพราะผู้นำเป็นตัวแทนขององค์กรและเป็นจุดรวมพลังของบุคคลในองค์กร องค์กรใดมีผู้นำที่ไร้ประสิทธิภาพขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ องค์กรนั้นก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นหากต้องการให้สถานศึกษามีคุณภาพ ก็ต้องมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ มีความสามารถในการบริหารจัดการ ในกระบวนการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะในการบริหารจัดการ รู้จักเลือกใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมได้หลากหลายตรงกับสภาพการณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ มีความสามารถในการร่วมมือกับชุมชน ทำให้สถานศึกษาได้รับความศรัทธา ความไว้วางใจจากชุมชนว่าเป็นแหล่งที่พัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ตรงตามมาตรฐานที่สังคมยอมรับ

ส
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ

คำอธิบาย ผู้บริหารมีความสามารถใช้ศิลปะจูงใจให้ผู้ร่วมงานมีความยินดีและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานเพื่อมุ่งความสำเร็จที่ต้องการโดยวิธีประชาธิปไตย สามารถนำข้อมูลสารสนเทศมากำหนดทิศทาง และเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน มุ่งเน้นผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน ครู บุคลากร และชุมชน

ผู้ให้ข้อมูล นักเรียน ครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	ข้อมูล ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	ข้อมูล 1. ผู้บริหารติดตามเหตุการณ์ข่าวสารบ้านเมือง เกี่ยวการศึกษาเป็นประจำ 2. ผู้บริหารพยายามแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา 3. ส่งเสริมครู/บุคลากรในโรงเรียนเข้าอบรม สัมมนา 4. ส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เช่น งานวิชาการ แฟ้มสะสมงาน ฯลฯ	ข้อมูล 1. มีความสามารถในการวิเคราะห์สังเคราะห์ ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการศึกษาในอนาคต 2. สามารถกำหนดทิศทางและวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่นและชุมชน 3. เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมพัฒนาและวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชนและท้องถิ่น 4. สามารถดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาที่กำหนดไว้ได้ประสบความสำเร็จ 5. ผู้บริหารมีความรอบรู้และทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน 6. ผู้บริหารมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรที่โรงเรียนเปิดทำการสอน 7. ผู้บริหารกำหนดทิศทางการบริหารการศึกษาได้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม 8. มีการพัฒนาบุคลากรและโรงเรียนให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	รายงานการประเมินที่ผู้บริหารเสนอแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาโรงเรียน ฯลฯ	- หนังสือส่งตัวครูไปอบรม สัมมนา - เอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ฯลฯ	- ประวัติการทำงาน - แผนปฏิบัติงานประจำปี - หนังสือส่งตัวครูไปอบรม สัมมนา

มาตรฐานที่ 20 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)
			<ul style="list-style-type: none"> - ประกาศนียบัตร/วุฒิบัตร - บันทึกการปฏิบัติงาน - สถิติการเข้าอบรมและการศึกษาดูงาน - แผนพัฒนาโรงเรียน (ธรรมนูญสถานศึกษา) - คำสั่งมอบหมายงาน - รายงานผลการปฏิบัติงาน - รายงานการประชุม/สัมมนา - โครงการพัฒนานุเคราะห์ - เอกสารการเข้าร่วมสัมมนา - โครงสร้างการบริหาร ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	<p>ครู</p> <p>-</p>	<p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เท่าที่ท่านสังเกต ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองอย่างไร 2. ผู้บริหารเสนอแนวคิดแปลกใหม่เพื่อแก้ปัญหา/พัฒนางานมากน้อยเพียงใด <p>ฯลฯ</p>	<p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านคิดว่าผู้บริหารของท่านมีวิสัยทัศน์ ในการจัดการศึกษาอย่างไร 2. ผู้บริหารของท่านส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูหรือบุคลากรในโรงเรียนมีการพัฒนาตัวเองอย่างไร 3. ในการประชุมแต่ละครั้ง ผู้บริหารของท่านได้เปิดโอกาสให้สมาชิกที่เข้าร่วมประชุมได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมกันวางแผนการศึกษาบ้างหรือไม่ 4. ผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชน ท้องถิ่นเข้ามาร่วมในการจัดการศึกษาหรือไม่ อย่างไร ฯลฯ <p>ผู้บริหาร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านได้ทำอย่างไรในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันนี้ 2. ท่านให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างไร ฯลฯ

มาตรฐานที่ 20 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม (ต่อ) กรรมการสถานศึกษา/ชุมชน 1. ผู้บริหารโรงเรียนนี้ เปิดโอกาสให้ คณะกรรมการโรงเรียน หรือชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในโรงเรียนบ้างหรือไม่ และอย่างไร 2. ท่านคิดว่าผู้บริหารโรงเรียนนี้มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา อย่างไร ฯลฯ
2. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง	ข้อมูล ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของการมีมนุษยสัมพันธ์และการเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูล ผู้บริหารมีความพยายามที่สร้างสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในโรงเรียน	ข้อมูล 1. มีความสามารถในการบริหารวิชาการ 2. มีความสามารถในการบริหารบุคคล (ครู บุคลากรในโรงเรียน) และบริหารให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา ด้านผู้เรียน 3. มีความสามารถในการกระจายอำนาจ 4. มีความสามารถในการบริหารรายได้ 5. มีมนุษยสัมพันธ์เข้ากับทุกคนได้ 6. ทำงานร่วมกับบุคลากรทุกฝ่ายได้ 7. ได้รับการยอมรับจากผู้ใต้บังคับบัญชา หน่วยงานอื่นและชุมชน 8. เป็นตัวอย่างที่ดีต่อครู/บุคลากร และปฏิบัติตนให้ครู/บุคลากรเห็นว่าทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน
	ร่องรอย หลักฐาน -	ร่องรอย หลักฐาน -	ร่องรอย หลักฐาน - บันทึกผลการปฏิบัติงาน - แผนพัฒนาโรงเรียน - บันทึกการประชุม - รายงานโครงการ - จดหมายจากชุมชน ฯลฯ

มาตรฐานที่ 20 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
2. ผู้บริหารมี ความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน (ต่อ)
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	นักเรียน	นักเรียน	นักเรียน
	ครู	ครู	ครู
ผู้บริหาร	ผู้บริหาร	ผู้บริหาร	
			<p>การสังเกต</p> <p>สังเกตพฤติกรรมผู้บริหาร : ยิ้มแย้มแจ่มใส การพูดจาที่ทักทายครู นักเรียน บุคลากรอื่น ๆ</p>
	-	-	<p>ผู้บริหารโรงเรียนของนักเรียนมีลักษณะเป็นเช่นไร มีมนุษยสัมพันธ์ดีหรือไม่ (เช่น ยิ้มแย้มแจ่มใส ใจดีมีเมตตา เอาใจใส่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ยกย่องนักเรียนเมื่อทำถูก พูดจาไพเราะ สุภาพ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ว่ากล่าวตักเตือนหากนักเรียนทำผิด ฯลฯ)</p>
	-	<p>ผู้บริหารของท่านมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาอย่างไร</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>1. ท่านพอใจหรือไม่พอใจอะไรบ้างเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร</p> <p>2. ผู้บริหารของท่านกล้าตัดสินใจและรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเองมากน้อยเพียงใด</p> <p>3. ผู้บริหารของท่านมีความสามารถในการนำเสนอความคิด ความสามารถในการพูดจูงใจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติตาม มากน้อยเพียงใด</p> <p>4. ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ร่วมงานมากน้อยเพียงใด</p> <p>ฯลฯ</p>
	-	<p>ท่านมีวิธีอย่างไรในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม สนับสนุนโรงเรียนอย่างไรบ้าง</p> <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้ปกครอง/ชุมชน/แม่ค้าในโรงเรียน</p> <p>เมื่อท่านพบผู้บริหารโรงเรียนนี้มีความรู้สึกอย่างไร(เกรงใจ กลัว อายากพูดคุยด้วย ฯลฯ)</p>

มาตรฐานที่ 20 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
3. ผู้บริหารมี ความเป็น ป ระ ช า ธิปไตย	ข้อมูล ผู้บริหารเห็นความสำคัญของ ความเป็นประชาธิปไตย	ข้อมูล 1. ส่งเสริมบทบาทสหกรณ์นักเรียนให้ทำหน้าที่ รับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการ 2. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากร ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีโอกาสร่วมคิด ร่วมวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการ ศึกษาของโรงเรียน 3. มีการประชุม สัมมนาระหว่างครูใน โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง 4. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มี โอกาสได้เป็นผู้นำและผู้ตามในการ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	ข้อมูล 1. ผู้บริหารกระจายอำนาจหน้าที่ใน การบริหารงานให้กับบุคลากรภายใน โรงเรียนรับผิดชอบ 2. ผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้ร่วมงาน 3. ผู้บริหารเคารพในสิทธิของผู้ ร่วมงาน 4. ให้ครูในโรงเรียนได้ทำงานตาม ความถนัดและความสนใจ 5. ให้เสรีภาพในการใช้สื่อการเรียน การสอน และเทคโนโลยี สารสนเทศอย่างอิสระ 6. ผู้บริหารมีการพัฒนางานโดยใช้ ทีมงานหรือกลุ่มบุคคลร่วมกัน รับผิดชอบ
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	-	- บันทึกการประชุม - แผนการปฏิบัติงาน ฯลฯ	- คำสั่งมอบหมายงาน - บันทึกการใช้สื่อ ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	ครู - ผู้บริหาร ท่านคิดว่าหน้าที่ผู้บริหารมี ความเป็นประชาธิปไตยมีความ สำคัญอย่างไร ฯลฯ	ครู ผู้บริหารของท่าน เปิดโอกาส ให้ท่านได้มี โอกาสร่วมคิด ร่วมวางแผนในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาบ้างหรือไม่ อย่างไร ฯลฯ ผู้บริหาร 1. บุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีบทบาทใน การร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาโดยวิธีใด 2. ท่านส่งเสริมให้เกิดการทำงานใน สถานศึกษาอย่างไร ฯลฯ	ครู 1. ผู้บริหารของท่านยอมรับฟัง ความคิดเห็นของท่านและเพื่อน ครูบ้างหรือไม่ 2. ท่านได้ทำงานตามความถนัดและ ความสนใจของท่านหรือไม่ ฯลฯ ผู้บริหาร ท่านมีกระบวนการในการทำงานร่วมกับ ผู้ร่วมงานอย่างไร ฯลฯ

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

หลักการและเหตุผล

ผู้เรียนสำคัญที่สุด คือ คำซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แนวทางในการจัดการเรียนการสอนปัจจุบัน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การเรียนรู้ในสถานการณ์จริง ซึ่งสถานการณ์จริงของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ครูจึงต้องจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ กิจกรรม และการทำงาน อันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนครบทุกด้าน ทั้งทางกาย ทางจิตหรืออารมณ์ ทางสังคม และทางสติปัญญา ครู ต้องปรับบทบาทจากผู้ให้ความรู้ เป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้หรือเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงมีความแตกต่างไปจากเดิม ผู้เรียนจะต้องได้รับการกระตุ้นให้รู้จักคิดเองมากขึ้น เมื่อวิถีเรียนเปลี่ยนไป การประเมินผลผู้เรียนก็เปลี่ยนไปด้วย จะเน้นการประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) การประเมินแฟ้มสะสมงาน ฯลฯ ด้วยเหตุนี้ครูจึงต้องเร่งพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

- มาตรฐานที่ 22** ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- คำอธิบาย** ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ โดยเพิ่มบทบาทเป็นผู้เอื้ออำนวยการเรียนรู้ด้วย
- ผู้ให้ข้อมูล** นักเรียน ครู ผู้บริหาร

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา	ข้อมูล 1. ครูเห็นความสำคัญของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา 2. ครูมีหลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน	ข้อมูล 1. ครูได้เข้ารับการอบรมเรื่องหลักสูตรและการจัดการศึกษา 2. ครูศึกษาหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร ผู้เรียน สภาพแวดล้อมท้องถิ่น เพื่อนำข้อมูลไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3. ครูศึกษากระบวนการเทคนิคและวิธีสอนแบบต่างๆ เพื่อมาพัฒนางานสอน 4. ครูศึกษาปัญหาของตนเองแล้วนำสภาพปัญหาการสอนมาปรับปรุงแก้ไขตนเอง	ข้อมูล 1. ครูรู้เป้าหมายของการศึกษาชาติ 2. ครูรู้เป้าหมายหลักสูตรตามพระราชบัญญัติการศึกษา 3. ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตร 4. ครูมีการวางแผนและศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น 5. ครูมีการจัดทำกำหนดการสอน และแผนการสอนตามหลักสูตรและเป้าหมายการศึกษา 6. ครูมีการจัดโปรแกรมการเรียนการสอน ตามความสนใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับหลักสูตร
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - หนังสือหลักสูตร ฯลฯ	หลักฐาน - โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น - โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการรูปแบบการสอนที่หลากหลาย ฯลฯ	หลักฐาน - ร่องรอยการวิเคราะห์หลักสูตร - บันทึกการใช้หลักสูตร - กำหนดการสอน - แผนการสอน ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
ครู ท่านมีหนังสือหลักสูตรหรือไม่ และท่านนำมาใช้อย่างไร ฯลฯ	ครู 1. ท่านเคยพัฒนาตนเองอะไรบ้าง อย่างไร 2. ท่านนำหลักสูตรมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร ฯลฯ	ครู 1. แผนการศึกษาระดับชาติมีเป้าหมายเพื่ออะไร 2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรในระดับชั้นที่ท่านสอนมีจุดเน้นในเรื่องอะไร 3. ท่านสอนตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้หรือไม่ เพราะอะไร ฯลฯ	

มาตรฐานที่ 22 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. ครูรู้เป้าหมาย ของหลักสูตร และเป้าหมาย การจัดการ ศึกษา	แนวคำถาม (ต่อ) ผู้บริหาร -	แนวคำถาม (ต่อ) ผู้บริหาร ท่านส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในเป้าหมายของ หลักสูตรอย่างไรบ้าง (เช่น การส่งครูไป อบรมเชิงปฏิบัติการใช้หลักสูตร) ฯลฯ	แนวคำถาม (ต่อ) ผู้บริหาร ทุกวันนี้ท่านพอใจในคุณภาพของครู หรือไม่อย่างไร ฯลฯ
2. ครูมีความรู้ ความสามารถ ในการพัฒนา หลักสูตร จัดทำ แผน และ กระบวนการ เรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ	ข้อมูล ครูเห็นความสำคัญของการ พัฒนาหลักสูตร การจัดทำ แผนและกระบวนการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ	ข้อมูล 1. ครูศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตร การจัดทำ แผนการสอน 2. ครูศึกษาหาความรู้หรือฝึกอบรมเกี่ยว กับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	ข้อมูล 1. ครูมีแผนการสอนการสอนรายคาบ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2. ครูมีกำหนดการสอนในแต่ละ ภาคเรียน 3. ครูใช้วิธีการสอนแบบหลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4. ครูจัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน 5. ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไข และพัฒนาการเรียนการสอน 6. ครูนำสื่อและนวัตกรรมมาใช้ในการ เรียนการสอน
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - เอกสารเกี่ยวกับการ พัฒนาหลักสูตร การจัด การเรียนการสอนที่เน้นผู้ เรียนเป็นสำคัญ ฯลฯ	หลักฐาน - ตารางวิเคราะห์หลักสูตร - หลักฐานการไปอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน ฯลฯ	หลักฐาน - แผนงานต่าง ๆ - เพิ่มสะสมงานของนักเรียน - แผนการสอนรายวิชา - สื่อการเรียนการสอน - โครงการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้ครูมี ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร และจัดทำแผนและกระบวนการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ เช่น โครงการอบรมเชิง ปฏิบัติการการใช้สื่อการเรียนการ สอน โครงการนิเทศภายใน - วิจัยในชั้นเรียน ฯลฯ

มาตรฐานที่ 22 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)	
<p>2. ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผน และกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p>	<p>แนวคำถาม</p>	<p>แนวคำถาม</p>	<p>แนวคำถาม</p>	
	<p>นักเรียน</p> <p>-</p>	<p>นักเรียน</p> <p>ถามเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณครูของนักเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยบ้างหรือไม่ - คุณครูของนักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีการอภิปรายกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นบ้างหรือไม่ - คุณครูของนักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบ้างหรือไม่และบ่อยครั้งเพียงใด - คุณครูใช้สื่อประกอบการสอนมากน้อยเพียงใด ฯลฯ 	<p>ครู</p> <p>ท่านพัฒนาตนเองอย่างไรในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านใช้วิธีการใดบ้างในการสอนนักเรียน 2. ท่านมีสื่อการเรียนการสอนอะไรบ้าง 3. ท่านทำวิจัยในชั้นเรียนบ้างหรือไม่ ช่วยเล่าให้ฟังหน่อย ฯลฯ
	<p>ครู</p> <p>-</p>	<p>ครู</p> <p>ท่านพัฒนาตนเองอย่างไรในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านใช้วิธีการใดบ้างในการสอนนักเรียน 2. ท่านมีสื่อการเรียนการสอนอะไรบ้าง 3. ท่านทำวิจัยในชั้นเรียนบ้างหรือไม่ ช่วยเล่าให้ฟังหน่อย ฯลฯ 	
<p>ผู้บริหาร</p> <p>-</p>	<p>ผู้บริหาร</p> <p>ท่านมีนโยบายอะไรบ้างที่ส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผน และกระบวนการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผลจากที่ท่านได้ทำลงไป ประสบความสำเร็จในระดับใด ฯลฯ</p>			
<p>3. ครูมีความรู้ความสามารถในการประเมินผล การเรียน การสอน และนำผลการประเมิน มาใช้พัฒนาคุณภาพ</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>ครูเห็นความสำคัญของการประเมินผลการเรียน การสอน และการนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาคุณภาพ</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผล และพยายามแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลเพิ่มเติมอยู่เสมอ</p>	<p>ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูมีความสามารถในการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษา 2. ครูสร้างแบบทดสอบได้ตรงและครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตร และมีการวิเคราะห์แบบทดสอบ 3. ครูใช้วิธีการในการประเมินผล นักเรียน หลายวิธีและใช้แบบประเมิน การเรียนได้เหมาะสมกับเนื้อหา 4. ครูจัดทำบันทึกพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล 5. ครูให้นักเรียนนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาและสร้างสรรค์ผลงาน 	

มาตรฐานที่ 22 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
3. ครูมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอนและนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาคุณภาพ	ข้อมูล	ข้อมูล	ข้อมูล (ต่อ)
			6. ครูประเมินผลนักเรียนเป็นประจำและต่อเนื่องทั้งก่อนเรียน ขณะเรียน และหลังเรียน 7. ครูแจ้งผลการประเมินให้นักเรียนทราบเสมอ 8. ครูนำผลการประเมินมาทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนา 9. มีการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - เอกสารการประเมินตามสภาพจริง ฯลฯ	หลักฐาน - แผนงาน/กิจกรรมฝึกอบรมการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง - หลักฐานแสดงให้เห็นว่าครูนำผลการวัดมาพัฒนานักเรียน ฯลฯ การสังเกต สังเกตเครื่องมือวัดผล บันทึกการวัดผลตั้งแต่ต้นเทอม	หลักฐาน - แบบประเมินต่าง ๆ - ข้อสอบ - ตารางการวิเคราะห์แบบทดสอบ - แบบการประเมินของผู้สอน (เช่น ป.02 ป.03) - บันทึกหลังสอน - ชิ้นงาน/ผลงานของนักเรียน ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	นักเรียน - ครู -	นักเรียน 1. คุณครูเคยแจ้งวิธีการประเมินผลการเรียนให้นักเรียนทราบก่อนเรียนบ้างหรือไม่ 2. คุณครูบอกคะแนนทุกครั้งที่มีการประเมินผลการเรียนให้นักเรียนทราบบ้างหรือไม่ 3. เมื่อผลการประเมินออกมาแล้วมีเพื่อนของนักเรียนที่คะแนนต่ำมาก คุณครูของนักเรียนทำอย่างไรกับเพื่อนของนักเรียนคนนั้น 4. คุณครูปฏิบัติตามวิธีการประเมินผลตามที่ตกลงกันไว้ก่อนเรียนหรือไม่ 5. คุณครูได้ประเมินผลนักเรียนโดยการใช้แฟ้มสะสมงานบ้างหรือไม่ ฯลฯ ครู ท่านคิดว่าท่านมีความรู้เรื่องการประเมินผล การเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด และท่านเพิ่มพูนความรู้ด้านการประเมินผลอย่างไร ฯลฯ	ครู 1. ท่านแจ้งวิธีการประเมินผลการเรียนให้นักเรียนทราบก่อนเรียนบ้างหรือไม่ 2. ท่านนำผลการประเมินผลระหว่างเรียนมาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง

มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ

หลักการและเหตุผล

ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาทุกระดับ เพราะครูต้องฝึกอบรมผู้เรียนให้มีคุณภาพทั้งด้านความรู้และคุณธรรม สถานศึกษาจึงควรตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องพัฒนาครูให้มีคุณภาพและสนับสนุนให้ครูสามารถปฏิบัติงานในอาชีพครูได้เต็มตามศักยภาพของครู ครูจึงต้องมีความรู้ มีความทันสมัยก้าวทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนได้ สถานศึกษาจึงควรสนับสนุนให้ครูได้มีวุฒิการศึกษาที่สูงขึ้น อย่างน้อยที่สุดครูควรมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี นอกจากนี้จะต้องให้โอกาสครูได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และต้องส่งเสริมให้ครูได้ใช้ความรู้ ความสามารถด้วยการสอนตามความสามารถที่มี เช่น สอนตรงตามสาขาวิชาที่ครูสำเร็จการศึกษา ถ้าสามารถทำได้ดังที่กล่าวมาก็จะทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมาย

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ

คำอธิบาย ครูมีวุฒิปริญญาตรีเป็นขั้นต่ำ และได้ปฏิบัติงานที่ตรงตามความเชี่ยวชาญและวุฒิของตนอีกทั้งยังมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ตลอดจนครูในสถานศึกษาต้องมีจำนวนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนด้วย

ผู้ให้ข้อมูล ครู ผู้บริหาร

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. ครูมีความ ถนัด/ความ เชี่ยวชาญ ตรงกับงานที่ ปฏิบัติ	ข้อมูล ครูเห็นความสำคัญของการมี ความถนัด/ความเชี่ยวชาญ ตรงกับงานที่ปฏิบัติ	ข้อมูล 1. ครูที่ไม่ได้สอนตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จมา ได้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมโดยการไปเข้า รับการอบรม/สัมมนา หรือเรียนคอร์ส สั้น ๆ เพิ่มเติม 2. มีเอกสารกำหนดภารกิจหน้าที่ความรับ ผิดชอบ ของบุคลากรและสายการบังคับ บัญชา 3. โรงเรียนให้การสนับสนุนในด้านการศึกษา ต่อในระดับที่สูงขึ้น 4. โรงเรียนให้การสนับสนุนในด้านการหา ความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งวิชาการ/สถาน ประกอบการ	ข้อมูล 1. ครูทุกคนมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่า ปริญญาตรี 2. ครูได้สอนตรงสาขาวิชาที่สำเร็จการ ศึกษา 3. ครูได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงาน ที่ตรงกับความรู้อุ้ความสามารถ ของตน 4. ครูได้รับการฝึกอบรม เพิ่มพูนความ รู้ ในเนื้อหาวิชาที่สอนอยู่ 5. ครูได้รับโอกาสให้ความรู้เพิ่มเติม ตลอดเวลา 6. มีการนำข้อมูลบุคลากรไปใช้ในการ มอบหมายงานและเปิดโอกาสให้ บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วม
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน - วุฒิบัตร/ปริญญาบัตรที่ ตรงกับสาขาที่สอน ฯลฯ	หลักฐาน - เอกสารแสดงการเข้ารับการอบรม/สัมมนา ฯลฯ	หลักฐาน - ใบแสดงวุฒิการศึกษา - ทะเบียนประวัติครู - คำสั่งมอบหมายงาน - บัญชีจัดชั้นเรียน - แบบบันทึกอัตรากำลังครูในแต่ละ ระดับการศึกษา - แฟ้มผลงาน ฯลฯ
	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	ครู -	ครู หากครูที่สอนไม่ได้สอนตรงกับสาขาวิชาที่ สอน ถามว่าได้ไปอบรมเพิ่มเติมบ้างหรือไม่ หรือมีการใช้ระบบนิเทศโดยคนที่มีความ เชี่ยวชาญบ้างหรือไม่ ฯลฯ	ครู 1. ท่านมีความรู้ความสามารถในการ สอนวิชาที่ได้รับมอบหมายในปี การศึกษานี้มากน้อยเพียงใด

มาตรฐานที่ 24 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. ครูมีความ ถนัด/ความ เชี่ยวชาญ ตรงกับงานที่ ปฏิบัติ	แนวคำถาม ผู้บริหาร -	แนวคำถาม ผู้บริหาร 1. ในโรงเรียนนี้มีครูที่มีวุฒิการศึกษาไม่ถึงระดับปริญญาตรีกี่คน และท่านมีนโยบาย อย่างไรที่จะแก้ปัญหา 2. มีครูที่สอนไม่ตรงกับสาขาวิชาที่จบมามากน้อยเพียงใด และท่านมีนโยบายที่แก้ปัญหา นั้นอย่างไร 3. มีการใช้ระบบนิเทศให้กับคนที่ไม่ได้มีความถนัดตรงกับงานงานที่ปฏิบัติบ้าง หรือไม่ ฯลฯ	แนวคำถาม ครู (ต่อ) 2. ท่านมีความถนัดในวิชาที่ท่านสอน ในปีการศึกษาที่มากน้อยเพียงใด 3. ท่านมีความถนัดในการปฏิบัติหน้าที่ ตามที่ได้รับมอบหมายในปีการศึกษา นี้มากน้อยเพียงใด ฯลฯ
2. มีจำนวนครู ตามเกณฑ์	ข้อมูล ครูเห็นความสำคัญของการมี จำนวนครูตามเกณฑ์	ข้อมูล หากโรงเรียนไม่มีครูตามเกณฑ์มีการจ้างครู อัตราจ้างมาช่วยสอน	ข้อมูล 1. โรงเรียนมีจำนวนครูตามเกณฑ์ที่ กำหนด 2. ครูได้รับผิดชอบให้ดูแลนักเรียน ตามเกณฑ์ของ ก.ค. โดยครู 1 คน รับผิดชอบนักเรียนระดับก่อน ประถมศึกษา ประถมศึกษา และ มัธยมศึกษาไม่เกิน 23 คน 25 คน และ 17 คน ตามลำดับ 3. มีจำนวนครูครบตามสาขาวิชาที่ ต้องการในโรงเรียน 4. มีจำนวนครูพิเศษปฏิบัติงานครบ ตามเกณฑ์
	ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน -	ร่องรอย หลักฐาน หลักฐาน - จำนวนครูตาม จ.18 - บัญชีรายชื่อนักเรียนแต่ละชั้นเรียน - สถิติจำนวนครู จำนวนนักเรียน ฯลฯ	ร่องรอย หลักฐาน

มาตรฐานที่ 24 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
2. มีจำนวนครู ตามเกณฑ์	แนวคำถาม ครู - ผู้บริหาร -	แนวคำถาม ครู เมื่อโรงเรียนของท่านมีจำนวนครูไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ทางโรงเรียนมีวิธีแก้ปัญหาอย่างไร ฯลฯ ผู้บริหาร ในโรงเรียนของท่านมีจำนวนครูไม่ครบตามเกณฑ์ ท่านมีวิธีแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร ฯลฯ	แนวคำถาม ครู - ผู้บริหาร -

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานที่ 25 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

หลักการและเหตุผล

วิธีการที่จะทำให้สถานศึกษามีการพัฒนาจนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามเป้าหมายของหลักสูตรหรือความคาดหวังของสังคม คือ การหาทางให้สถานศึกษามีการพัฒนาตนเอง เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน หลักสูตรจึงต้องมีการปรับปรุงให้ยืดหยุ่นมากขึ้น สถานศึกษาสามารถดำเนินการพัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษา โดยพิจารณาจากหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง และมาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 27 วรรคสอง ที่กำหนดให้ **สถานศึกษาจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ** โดยการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น มีดังต่อไปนี้

- การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น
  1. การศึกษาแนวโน้มของการพัฒนา
  2. การศึกษาความต้องการของท้องถิ่น
  3. การศึกษาสิ่งที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา
  4. การศึกษาค่าศักยภาพของสถานศึกษา
  5. การสร้างภาพของงานตลอดแนว
- การวิเคราะห์หลักสูตร
- การกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตร
  1. การปรับกิจกรรมการเรียนการสอน
  2. การปรับเนื้อหา
  3. การปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน
  4. การจัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นใหม่
  5. การจัดทำคำอธิบาย/รายวิชาเพิ่มเติมขึ้นใหม่

มาตรฐานที่ 25 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

คำอธิบาย

สถานศึกษา มีการบริหารจัดการหลักสูตร มีสื่อการเรียนการสอน ให้มีลักษณะดังต่อไปนี้

- สถานศึกษา มีหลักสูตร หรือประมวลประสบการณ์ทั้งหลาย ที่เพิ่มเนื้อหาสาระการเรียนรู้ของทุกรายวิชาเป็นของตนเอง ที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับเป้าหมายหรือความคาดหวังในคุณภาพของผู้เรียน มีความเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ทุกด้าน เช่นด้านภูมิอากาศ ภูมิประเทศ เศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม และเทคโนโลยี รวมทั้งแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสภาพของชุมชนในอนาคต และสามารถสนองความต้องการของผู้เรียนที่มีความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน
- สถานศึกษา จัดทำ จัดทำสื่อที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนทุกประเภท ได้แก่ สื่อประดิษฐ์เองโดยครูและนักเรียน สื่อภาพเทคนิคต่าง ๆ สื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ และสื่อเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ สไลด์ วีดิทัศน์ รวมทั้งเทคโนโลยีที่เน้นการประยุกต์ความรู้ต่าง ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น และมีจำนวนมากพอในการนำมาใช้ประโยชน์
- สถานศึกษา จัดแหล่งความรู้สำหรับครูและนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า ที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีคุณสมบัติตามเป้าหมายของหลักสูตร คือผู้เรียนมีพัฒนาการที่สมดุลทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย สังคม และปัญญา ตามสภาพความจำเป็นและความพร้อมของสถานศึกษาซึ่งได้แก่ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นต้น
- สถานศึกษา จัดให้มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศ เพื่อประโยชน์แก่การจัดการเรียนการสอนของครู และการเรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่ ข้อมูลสภาพความเป็นจริงของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งครอบคลุมด้านเศรษฐกิจ ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา อาชีพปัจจุบัน และแนวโน้มของอาชีพในอนาคต ทรัพยากรด้านต่าง ๆ สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน รวมทั้งข้อมูลทางการศึกษา ได้แก่ นโยบายการศึกษา การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งของส่วนกลางและหน่วยงานในท้องถิ่น รวมทั้งข้อมูลที่เป็นแหล่งการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนจะสามารถศึกษาค้นคว้าหรือเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ ข้อมูลในท้องถิ่น และในท้องถิ่นใกล้เคียง เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานประกอบอาชีพอิสระ แหล่งวิทยากรต่าง ๆ ทั้งในพื้นที่ชุมชนและในพื้นที่ใกล้เคียง

ผู้ให้ข้อมูล

ครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา/ผู้ปกครอง/ชุมชน

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	ข้อมูล โรงเรียนเห็นความสำคัญของการมีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	ข้อมูล 1. โรงเรียนพาคณะครูไปศึกษางานจากโรงเรียนที่จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาประสบความสำเร็จ 2. โรงเรียนจัดอบรมวิเคราะห์หลักสูตรโดยกำหนดให้ครูแต่ละคนวิเคราะห์หลักสูตรในวิชาที่ตนเองสอน 3. มีการประชุมผู้ปกครอง ชุมชนเพื่อรับทราบข้อเสนอแนะ เป็นการตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น	ข้อมูล 1. โรงเรียนมีหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรตามสภาพแวดล้อมและท้องถิ่นและผู้เรียนมีการวางแผนการสอนโดยการวิเคราะห์หลักสูตร - ทำ needs assessment - วิเคราะห์จุดหมาย สาระสำคัญและคำอธิบายในหลักสูตร/คู่มือ/เอกสารการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรม - กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม - จัดทำกำหนดการสอน /แผนการสอน

มาตรฐานที่ 25 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	ข้อมูล	ข้อมูล (ต่อ) 4. มีการปรับปรุงแผนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ <ul style="list-style-type: none"> - มีการปรับปรุงแผนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง - ปรับปรุงแผนการสอนให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตได้ 	ข้อมูล (ต่อ) 2. มีการวางแผนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร <ul style="list-style-type: none"> - จุดประสงค์ในแผนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร - เนื้อหาในแผนการสอนสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตร - กิจกรรมการเรียนการสอนใน แผนการสอนสอดคล้องกับกิจกรรมในหลักสูตร) 3. มีการวางแผนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน <ul style="list-style-type: none"> - มีข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการเรียนของนักเรียน - นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์ - นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหา/กิจกรรมการเรียนการสอน - นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดการวัดและประเมินผล) 4. มีการจัดทำแผนการสอนที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น <ul style="list-style-type: none"> - มีข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของท้องถิ่น เช่น อาชีพ สถานที่สำคัญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากร ประเพณี วัฒนธรรม - กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น - จัดทำหรือพัฒนาหลักสูตร ตามความต้องการของท้องถิ่น เช่น การปรับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน การสอน การสร้างหลักสูตรใหม่ เป็นต้น)

มาตรฐานที่ 25 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
<p>1. มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น</p>	<p>ร่องรอย หลักฐาน</p> <p>หลักฐาน</p> <p>-</p>	<p>ร่องรอย หลักฐาน</p> <p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เอกสารที่เกี่ยวกับการอบรมหลักสูตรสถานศึกษา - หนังสือเชิญผู้ปกครอง/ชุมชนที่มาร่วมประชุมเพื่อรับทราบข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง/ชุมชน - แผนการสอน ฯลฯ 	<p>ร่องรอย หลักฐาน</p> <p>หลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เอกสารหลักสูตรของกรมวิชาการ - เอกสารคู่มือแนวทางการบริหารหลักสูตร - เอกสารคู่มือแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล - ตารางวิเคราะห์หลักสูตร - หลักสูตรสถานศึกษา - โครงการพัฒนาหลักสูตร - กำหนดการสอน - แผนการสอน/ใบความรู้/ใบงาน - บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียน - ผลงานนักเรียน - บันทึกข้อมูลแหล่งความรู้ในท้องถิ่น - เอกสารประกอบการเรียนการสอน ฯลฯ
	<p>แนวคำถาม</p>	<p>แนวคำถาม</p>	<p>แนวคำถาม</p>
	<p>ครู</p> <p>ทำไมต้องมีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ถ้าไม่มีจะส่งผลอย่างไร</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านมีประสบการณ์ในการอบรมเรื่องการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นบ้างหรือไม่ ถ้าเคยหน่วยงานใดที่จัดอบรมและความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการอบรมพอเพียงกับการพัฒนาหลักสูตรมากน้อยเพียงใด 2. ท่านจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนอย่างไร ฯลฯ 	<p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. โรงเรียนใช้หลักสูตรเป็นตัวกำหนดการจัดการเรียนการสอนจากหน่วยงานใด เพราะเหตุใด 2. หลักสูตรที่ท่านใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับชุมชนมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด 3. ในการจัดการเรียนการสอนในวิชาที่ท่านสอน ลักษณะเนื้อหาสาระมีลักษณะเป็นอย่างไร และมีขอบข่ายอะไรบ้าง <p>ฯลฯ</p>
	<p>ผู้บริหาร</p> <p>ทำไมต้องมีหลักสูตรที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นถ้าไม่มีจะส่งผลอย่างไร ฯลฯ</p>	<p>ผู้บริหาร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทางโรงเรียนมีนโยบายอย่างไรเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น 2. ท่านเปิดโอกาสให้ครูได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอย่างไร (อบรม สัมมนา ศึกษาค้นคว้า ฯลฯ) 3. โรงเรียนนี้มีสื่อ นวัตกรรมอะไรบ้างที่น่าสนใจ และอยากให้เราชม ฯลฯ 	

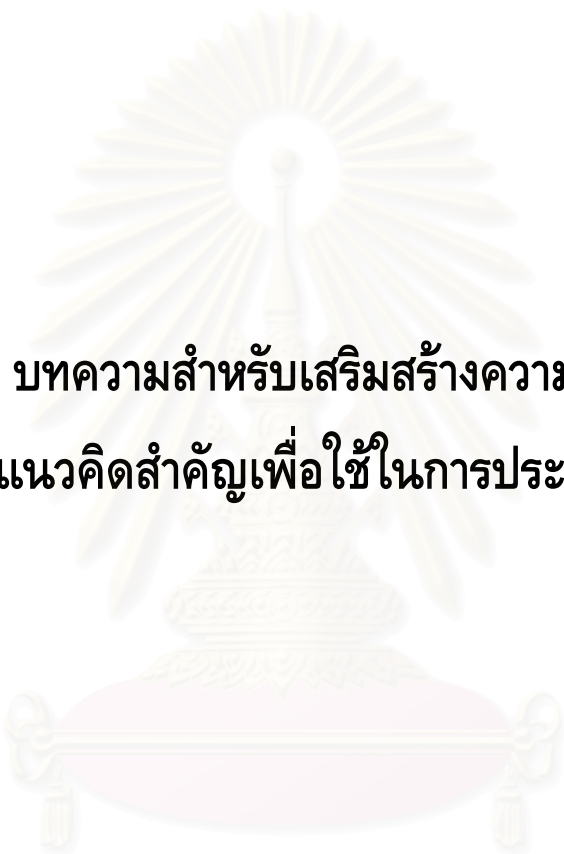
มาตรฐานที่ 25 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
1. มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม (ต่อ) ผู้ปกครอง/ชุมชน/กรรมการสถานศึกษา 1. ท่านมีส่วนร่วมอย่างไรบ้างในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา 2. หลักสูตรที่โรงเรียนมีอยู่นี้ ท่านพอใจมากน้อยเพียงใดและคิดว่าต้องปรับปรุงอะไรอีกบ้าง ฯลฯ
2. มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	ข้อมูล โรงเรียนเห็นความสำคัญของการมีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	ข้อมูล 1. มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ มาไว้ในจัดการเรียนการสอน 2. เชิญบุคลากรภายใน/นอกมาให้ความรู้และสาธิตการผลิตและการใช้สื่อ 3. โรงเรียนส่งเสริมครูและนักเรียนให้ผลิตและใช้สื่อที่เกิดจากธรรมชาติ 3. มีการนิเทศติดตามผลการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนของครู 4. มีแผนปฏิบัติงานด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างชัดเจนพร้อมระบบการจัดเก็บที่เป็นระบบไว้อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	ข้อมูล 1. โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน 2. โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ทันสมัย และมีสื่อที่ประยุกต์ใช้จากวัสดุในท้องถิ่น อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์สามารถนำไปใช้ได้ 3. โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนที่ได้รับความสนใจและกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน 4. มีสถานที่และระบบการจัดเก็บรักษาซ่อมแซมการบริการวัสดุ ครุภัณฑ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ สื่อการเรียนการสอนที่เป็นระบบ
	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน	ร่องรอย หลักฐาน
	หลักฐาน -	หลักฐาน - เอกสารการดำเนินงานตามนโยบาย/โครงการ/แผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน - หนังสือเชิญวิทยากร - สมุดนิเทศ ฯลฯ	หลักฐาน - ห้องสื่อ สถานที่จัดเก็บสื่อวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ - ทะเบียนสื่อ บันทึกสถิติการใช้สื่อ การบำรุงสื่อ - สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ - แผนการสอน ฯลฯ

มาตรฐานที่ 25 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ความตระหนัก (Awareness)	ความพยายาม (Attempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)
2. มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	แนวคำถาม	แนวคำถาม	แนวคำถาม
	<p>ครู</p> <p>-</p> <p>ผู้บริหาร</p>	<p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านพัฒนาตนเองอย่างไรให้มีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อการเรียนการสอน 2. โรงเรียนมีนโยบายเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนการสอนอย่างไร <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร</p> <p>ท่านได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ มาไว้ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างไร</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อที่ผลิตได้แก่อะไรบ้าง 2. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนมีเพียงพอหรือไม่ หากไม่พอท่านทำอย่างไร 3. ท่านคิดว่าสื่อการเรียนการสอนที่ใช้เหมาะสมเพียงใดกับสถานศึกษา กับท้องถิ่นที่ท่านสอนอยู่ หากเหมาะสมน้อยท่านทำอย่างไร 4. สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่นำไปใช้มีการบำรุงรักษาอย่างเหมาะสมเพียงใด 5. ท่านมีการประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีบ้างหรือไม่ <p>ฯลฯ</p> <p>ผู้บริหาร</p> <p>ท่านมีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีบ้างหรือไม่ และได้นำผลจากการประเมินไปทำอย่างไรบ้าง</p> <p>ฯลฯ</p>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทความสำหรับเสริมสร้างความเข้าใจ
เกี่ยวกับแนวคิดสำคัญเพื่อใช้ในการประเมินสถานศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักสูตรสถานศึกษา

จากเอกสารของกรมวิชาการ (2543) ได้กล่าวถึงการให้หลักสูตรของสถานศึกษาว่าสถานศึกษาจะต้องนำหลักสูตรระดับชาติ ซึ่งเป็นหลักสูตรแม่บทมาศึกษาวิเคราะห์ เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอยู่ตลอดเวลาหรืออย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัดของผู้เรียน รวมทั้งให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นด้วย

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีดังนี้ คือ (1) การพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น (2) การพัฒนาหลักสูตรตามความสนใจ ความสามารถและความถนัดของผู้เรียน

- **การพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น** มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. **การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น** สถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยหรือใช้ข้อมูลที่เป็นระบบสารสนเทศมาใช้ประกอบการพิจารณารวมทั้งขอความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยมีกิจกรรม ดังนี้

1.1 **การศึกษาแนวโน้มของการพัฒนา** เป็นการศึกษาสภาพของสังคมที่สถานศึกษา/ท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่ว่ามีแนวโน้มของการพัฒนาไปในทิศทางใด

1.2 **การศึกษาความต้องการของท้องถิ่น** เป็นการศึกษาหรือสำรวจความต้องการของท้องถิ่น ได้แก่ ความต้องการของ นักเรียน ผู้ปกครอง พ่อค้า ข้าราชการ ประชาชน รวมทั้งบุคลากรในสถานศึกษาว่ามีความต้องการให้ท้องถิ่นของตนเป็นอย่างไรในอนาคตทั้งด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประชากร สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

1.3 **การศึกษาสิ่งที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา** สิ่งที่มีบทบาทหรือมีผลกระทบต่อจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องตามที่มีการระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ปรัชญาการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา แผนการศึกษาชาติ นโยบายของรัฐบาล ปรัชญาของโรงเรียน เป็นต้น

1.4 **การศึกษาศักยภาพของสถานศึกษา** เป็นการศึกษาสภาพทั่วไปของสถานศึกษาว่ามีความพร้อมในเรื่องไหนมากน้อยเพียงใด รวมทั้งศึกษาว่าในการดำเนินงานทั้งด้านบริหารและวิชาการที่ผ่านมา สถานศึกษาได้ประสบความสำเร็จหรือมีชื่อเสียงด้านใดบ้าง

1.5 **สร้างภาพของงานตลอดแนว** ขั้นตอนนี้เป็นการนำเอาข้อมูล ซึ่งเป็นผลสรุปที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมทั้ง 4 ขั้นตอนมาวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายของการพัฒนา

2. **การวิเคราะห์หลักสูตร** สถานศึกษาจำเป็นต้องศึกษาภาระงานสอนโดยการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับคำอธิบายหรือคำอธิบายรายวิชาเพื่อจะทำให้ทราบว่าในแต่ละเนื้อหา/รายวิชาควรมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับท้องถิ่นได้อย่างไรบ้าง ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรจะช่วยให้ผู้สอนมองเห็นภาพงานสอนของเนื้อหาได้ชัดเจนขึ้นว่าจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีใด มีขอบข่ายเนื้อหาที่จะต้องเรียนรู้หรือฝึกทักษะอะไรบ้าง

3. การกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตร โดยสถานศึกษาสามารถดำเนินการในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ 1) ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมเสริม 2) ปรับรายละเอียดของเนื้อหา 3) ปรับปรุงและ/หรือเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสม 4) จัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นใหม่ 5) จัดทำคำอธิบายหรือรายวิชาเพิ่มเติม

● **การพัฒนาหลักสูตรตามความสนใจความสามารถและความถนัดของผู้เรียน** เนื่องจากหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ได้กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาแต่ละระดับไว้ดังนี้

ระดับประถมศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง และรู้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มุ่งให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจความสนใจ ความสามารถและความถนัดของตนเอง รวมทั้งมุ่งให้ผู้เรียนแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมกับตนในการทำประโยชน์ให้สังคม

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มุ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือทำประโยชน์ให้กับสังคมตามความสามารถของตน

ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรตามความสนใจ ความสามารถและความถนัดของผู้เรียน

1. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น เช่น ด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ฯลฯ

2. ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ คำอธิบาย คำอธิบายรายวิชา เพื่อจะได้เข้าใจว่าในแต่ละเนื้อหา/รายวิชาควรมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนได้อย่างไรบ้าง

3. ศึกษาสำรวจความสนใจ ความสามารถและความถนัดของผู้เรียน โดยอาจจะใช้แบบสำรวจต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากหลักฐานแสดงผลการเรียนของผู้เรียน เช่น สมุดประจำตัวผู้เรียน แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น

4. การจัดทำแผนการเรียนตามความสนใจ ความสามารถและความถนัดของผู้เรียน โดยกำหนดกิจกรรม หรือรายวิชาที่สถานศึกษาสามารถเปิดสอนได้ในแต่ละภาคเรียน/แต่ละปีการศึกษา

บรรณานุกรม

วิชาการ, กรม. 2543. **แนวทางการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ**

พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

การประเมินตามสภาพจริง

วาสนา ประवालพุกษ์ (2541) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นกระบวนการสังเกต การบันทึก และการรวบรวมข้อมูลจากวิธีการทำงานและผลงานของนักเรียน ในสภาพการเรียนการสอนที่นักเรียนมีส่วนร่วมปฏิบัติงานจริง เป็นการประเมินที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน การประเมินจากสภาพจริงเน้นวัดการแสดงออก กระบวนการ และผลผลิต เพื่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน โดยจะให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และพัฒนาการด้านอื่น ๆ นอกจากนี้การประเมินจากสภาพจริงยังจะมีความต่อเนื่องในการให้ข้อมูลที่มีคุณภาพ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน เพื่อใช้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนให้ตอบสนองความแตกต่างของแต่ละบุคคล

ผู้สอนและผู้เรียนต้องร่วมมือกันออกแบบกิจกรรมและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและประเมิน โดยทำการประเมินขณะทำกิจกรรมระหว่างการเรียนการสอน โดยให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน และเน้นการประเมินเพื่อดูความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายรวมทั้งการจับข้อมูลให้เป็นระบบ ลักษณะเด่นของการประเมินตามสภาพจริงคือ เป็นการประเมินที่เป็นระบบ เป็นกระบวนการของกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อวิเคราะห์ความก้าวหน้าของผู้เรียน เพิ่มความมั่นใจในการตัดสินใจผลการเรียน โดย ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครองมีการร่วมมือกัน (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2541)

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2542) กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริง คือ

1. **งานที่ปฏิบัติเป็นงานที่มีความหมาย (meaningful task)** งานที่ให้นักเรียนปฏิบัติต้องเป็นงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงในชีวิตประจำวัน เป็นเหตุการณ์จริงมากกว่ากิจกรรมที่จำลองขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบ
2. **เป็นการประเมินรอบด้านด้วยวิธีการที่หลากหลาย (multiple assessment)** เป็นการประเมินนักเรียนทุกด้าน ทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะนิสัย โดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสม สอดคล้องกับวิธีแห่งการเรียนรู้ และพัฒนาการของนักเรียน

3. **ผลผลิตมีคุณภาพ (quality products)** นักเรียนจะมีการประเมินตนเองตลอดเวลา และพยายามแก้ไขจุดด้อยของตนเอง จนกระทั่งได้ผลงานที่ผลิตขึ้นอย่างมีคุณภาพ นักเรียนเกิดความพึงพอใจในผลงานของตนเอง มีการแสดงผลงานของนักเรียนต่อสาธารณชน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้เรียนรู้และชื่นชมจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังต้องมีมาตรฐานของงาน หรือสภาพความสำเร็จของงานที่เกิดจากการร่วมกันระหว่างครู นักเรียน และอาจรวมถึงผู้ปกครองด้วย มาตรฐาน หรือสภาพความสำเร็จดังกล่าว จะเป็นสิ่งที่ช่วยบ่งบอกว่าการเรียนมีคุณภาพอยู่ระดับใด

4. **ใช้ความคิดระดับสูง (higher-order thinking)** ต้องพยายามให้นักเรียนแสดงออก หรือ ผลิตผลงานขึ้นมา ซึ่งเป็นผลงานที่เกิดจากการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินทางเลือก ลงมือกระทำ ตลอดจนการใช้ทักษะการแก้ปัญหาเมื่อพบปัญหาที่เกิดขึ้น

5. **มีปฏิสัมพันธ์ทางบวก (positive interaction)** นักเรียนต้องไม่รู้สึกเครียด หรือเบื่อหน่ายต่อการประเมิน ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนต้องเกิดความร่วมมือที่ดีต่อกันในการประเมิน

6. **งานและมาตรฐานต้องชัดเจน (clear task and standard)** งานและกิจกรรมที่จะให้นักเรียนปฏิบัติต้องมีขอบเขตที่ชัดเจน สอดคล้องกับจุดหมาย หรือสภาพที่คาดหวังที่ต้องการให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าว

7. **มีการสะท้อนตนเอง (self reflection)** ต้องมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น หรือเหตุผลต่อการแสดงออก การกระทำ หรือผลงานของตนเองว่า ทำไมถึงชอบ ทำไมถึงไม่ชอบ

8. **มีความสัมพันธ์กับชีวิตจริง (transfer into life)** ปัญหาที่เป็นสิ่งเร้าให้นักเรียนได้ตอบสนอง ต้องเป็นปัญหาที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน พฤติกรรมที่ประเมินต้องเป็นพฤติกรรมที่แท้จริง ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน ดังนั้นผู้ปกครองนักเรียนจึงนับว่ามีบทบาทเป็นอย่างยิ่งในการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง

9. **เป็นการประเมินอย่างต่อเนื่อง (ongoing or formative)** ต้องประเมินนักเรียนตลอดเวลา และทุกสถานที่อย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งจะทำให้เห็นพฤติกรรมที่แท้จริง เห็นพัฒนาการ ค้นพบจุดเด่นและจุดด้อยของนักเรียน

10. **เป็นการบูรณาการความรู้ (integration of knowledge)** งานที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัตินั้น ควรเป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถและทักษะที่เกิดจากการเรียนรู้ในสหสาขาวิชา ลักษณะสำคัญดังกล่าวจะช่วยแก้ไขจุดอ่อนของการวัดและประเมินผลแบบเดิมที่พยายามแยกย่อยจุดประสงค์ออกเป็น ส่วน ๆ เรียงรู้ และประเมินเป็นเรื่อง ๆ ดังนั้น นักเรียนจึงขาดโอกาสที่จะบูรณาการความรู้และทักษะจากวิชาต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน หรือแก้ปัญหาที่พบ ซึ่งสอดคล้องกับชีวิตประจำวันทั้งงานแต่ละงาน หรือปัญหาแต่ละปัญหานั้นต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และทักษะจากหลาย ๆ วิชามาช่วยในการทำงานหรือแก้ไขปัญหา

บรรณานุกรม

วาสนา ประवालพฤกษ์. 2541. การวัดและประเมินผลโดยเน้นการแสดงออกของผู้เรียน. ใน **คู่มือพัฒนาโรงเรียนด้านการเรียนรู้ เอกสารพัฒนาระบบการเรียนรู้อันดับที่ 4 โครงการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. หน้า 88-89 (ม.ป.ท.).

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2541. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง. ใน **คู่มือพัฒนาโรงเรียนด้านการเรียนรู้ เอกสารพัฒนาระบบการเรียนรู้อันดับที่ 4 โครงการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. หน้า 81 (ม.ป.ท.).

นิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, สำนักงาน. 2542. **แนวทางการประเมินตามสภาพจริง**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544) ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า เป็นแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ได้แก่ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม และการให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยการความสะอาดในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นต้องสอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน เน้นการบูรณาการเนื้อหา วิธีการสอน และใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงวิธีการวัดผลที่หลากหลาย และประเมินตามสภาพจริง

หลักการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กรมวิชาการ (2544) ได้เสนอแนะหลักการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ดังนี้

1. การปรับความคิดของครูให้มองนักเรียนบนพื้นฐานของความรักความเข้าใจว่า นักเรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้ พร้อมเื้ออำนวยการความสะอาดจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อผู้เรียนในการแสวงหาความรู้ มีอิสระในการคิด ลงมือปฏิบัติจริง
2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ยึดหลักการพัฒนาผู้เรียนให้ถึงศักยภาพสูงสุด คือ ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม หลังเรียนหรือหลังฝึกกิจกรรม มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง ภาคภูมิใจในผลการปฏิบัติของตน
3. การยึดชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นหลักในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการคิดเชิงระบบ และคิดอย่างมีวิจารณญาณมีรูปแบบการคิดของตนเอง ค้นพบตนเอง สามารถเชื่อมโยงความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตจริงได้
4. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. การจัดประสบการณ์โดยใช้คุณธรรมนำความรู้ บูรณาการคุณธรรมในการจัดประสบการณ์ทุกกลุ่มวิชาและทุกขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ถือว่าครูทุกคนมีหน้าที่พัฒนาผู้เรียนให้ประพฤติตนยึดหลักคุณธรรม และพัฒนาให้มีค่านิยมอันพึงประสงค์
6. การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติวิชาและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนใช้ชีวิตและประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริงและถือว่าการวัดและประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ และใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้

บทบาทของครูผู้สอนตามแนวทฤษฎีการสรรค์สร้างความรู้ ผู้สอน คือ ผู้อำนวยการความสะอาดในการเรียนรู้ มอบอำนาจในการสร้างความเข้าใจในเนื้อหาด้วยตนเองให้กับผู้เรียน ทั้งนี้บทบาทในการเป็นผู้อำนวยการความสะอาดของผู้สอน Brooks และ Brooks (1995 อ้างถึงใน Lunenburg, 1998) ได้เสนอไว้คือ

- 1) ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่กำลังใจและยอมรับความเป็นอิสระและความคิดริเริ่มของผู้เรียน
- 2) ผู้สอนควรใช้ข้อมูลตามธรรมชาติ และแหล่งข้อมูลที่แท้จริง
- 3) ผู้สอนควรใช้คำพูดที่ทำให้เกิดความคิด เช่น ให้จำแนก วิเคราะห์ ทำนาย สร้างสรรค์ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาต่าง ๆ
- 4) ผู้สอนยินยอมให้ผู้เรียนเป็นผู้นำเข้าสู่บทเรียน เปลี่ยนกลยุทธ์ในการเสนอและการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า ความสนใจหรือความไม่สนใจในบทเรียนของผู้เรียนจะส่งผลให้ประเด็นหลักหรือเนื้อหาตามหลักสูตรจะถูกตัดออกไป แต่หมายความว่า ผู้สอนจะนำสิ่งที่ได้จากผู้เรียนในขณะนั้นมาใช้ในการเรียน
- 5) ผู้สอนจะต้องพยายามทำความเข้าใจมโนทัศน์ของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดง ความเข้าใจ ก่อนที่จะเริ่มมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแสดงความเข้าใจของผู้สอน ออกมา สภาพการณ์ที่ผู้สอนแสดงความเข้าใจของตนออกมาก่อนการถามความเข้าใจของผู้เรียนจะเป็นการจำกัดความคิดของผู้เรียน ผู้เรียนจะยุติการคิดเพื่อรอคำแนะนำ หรือรอ คำตอบที่ถูกต้องจากผู้สอน
- 6) ผู้สอนเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการสนทนาทั้งกับผู้สอนและผู้อื่น แนวทาง หนึ่งที่จะเปลี่ยนแปลง หรือเป็นการเสริมแรงให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดความเข้าใจมากขึ้น คือการได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการอภิปราย การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสในการเสนอความคิด ของตนเอง ได้รับฟังและได้สะท้อนความคิดของผู้อื่นถือเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ สร้างความเข้าใจใหม่ หรือสะท้อนความเข้าใจเดิมที่ตนมีอยู่
- 7) ผู้สอนเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ถามคำถาม กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถใช้คำถามที่ ซับซ้อนและใช้คำถามปลายเปิดได้ ถือว่าเป็นการทำทนายให้ผู้เรียนได้แสวงหาไปถึง ประเด็นที่ ลึกซึ้งกว้างไกล เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือการปรับรูปความเข้าใจของ ตนเอง
- 8) ผู้สอนควรเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีการตอบสนอง เมื่อผู้เรียนได้มีการเริ่มต้นในการ ตอบสนองและมีการตอบสนองบ่อยขึ้น ผู้เรียนก็จะได้มีโอกาสตรวจสอบและประเมิน ความเข้าใจและความผิดพลาดของตนเอง เป็นกระบวนการที่นำผู้เรียนไปสู่การสร้าง ความเข้าใจในประเด็นปัญหา และความคิดของตนเอง
- 9) ผู้สอนจะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีการโต้แย้งหรือปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งขึ้น และกระตุ้นให้เกิด การอภิปรายโต้แย้ง จะส่งผลให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการทางปัญญา
- 10) ผู้สอนจะต้องให้เวลาหลังจากได้ถามคำถาม เพราะผู้เรียนมีความแตกต่างกัน การที่ผู้สอน ต้องการ คำตอบทันที อาจเป็นการบีบบังคับผู้เรียนจนกลายเป็นการยับยั้งความคิดของ ผู้เรียน
- 11) ผู้สอนควรจัดเตรียมกิจกรรมสำหรับชั้นเรียน และจัดเวลาที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างรูปแบบ ความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิดต่าง ๆ ด้วยตนเอง
- 12) ผู้สอนควรเอาใจใส่ธรรมชาติความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน

บรรณานุกรม

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. 2544. การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิด วิธี และเทคนิคการสอน 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ จำกัด.

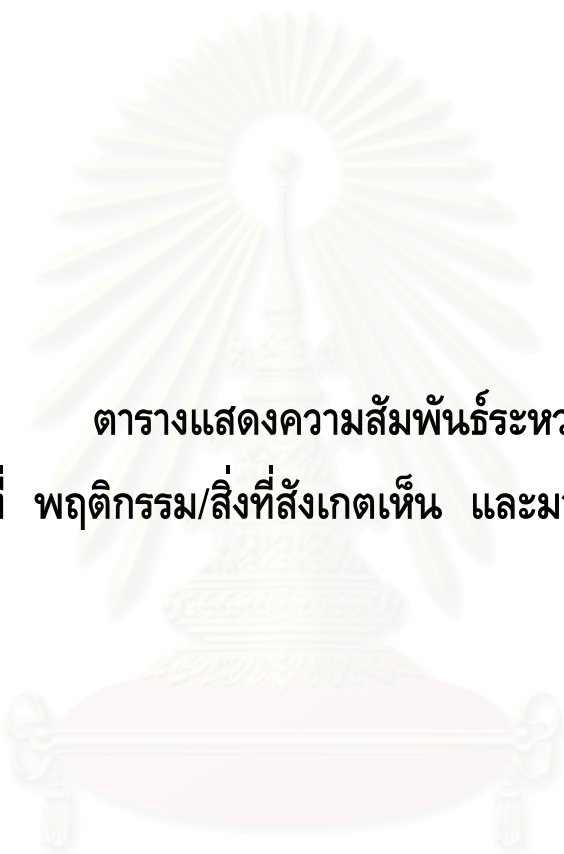
วิชาการ, กรม. 2544. การเรียนรู้เป็นลมหายใจของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารข่าววิชาการ 1 (มิถุนายน 2544): 12-13.

Luenburg, F. C. 1998. Constructivism and technology: Instructional designs for successful education reform. *Journal of Instructional Psychology* 51(June 1998): 75-85.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง
สถานที่ พุทธกิจกรรม/สิ่งที่สังเกตเห็น และมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ พฤติกรรม/สิ่งที่สังเกตเห็น และมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้

สถานที่	พฤติกรรม/สิ่งที่สังเกตเห็น	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้
ห้องเรียน	- การทำงานที่ได้รับมอบหมาย	1/1
	- การทำหน้าที่เวรประจำวัน	1/1
	- การแต่งกายของนักเรียน	1/1
	- ความสะอาดของห้องเรียน	1/1
	- การเข้าห้องเรียนตรงต่อเวลา	1/1
	- การจัดวางรองเก้าอี้เป็นระเบียบ	1/1
	- แผนการสอนที่สอดแทรกคำขวัญ ปรัชญา คติสอนใจ	1/1, 1/2, 1/3, 1/4
	- ป้ายนิเทศ	1/1, 1/2, 1/3, 1/4
	- บัญชีเงินฝากของนักเรียน	1/4
	- การเปิด-ปิดไฟในห้องเรียนขณะไม่มีคนอยู่	1/4
	- การใช้สมุดจดงานอย่างประหยัด คຸ້ມคຳ	1/4
	- ใช้อุปกรณ์ที่ราคาไม่แพงและใช้อย่างคຸ້ມคຳ	1/4
	- การทำงานกลุ่ม	1/1, 1/4
	- เพิ่มสะสมงาน/ผลงานชิ้นงานโครงการ	4/1, 4/2, 4/3
- สมุดจดงาน/สมุดแบบฝึกหัด	4/1	
- แผนการสอนที่แทรกการคิดวิเคราะห์	4/1, 4/2, 4/3	
- การนำเสนอผลงานของนักเรียน(นิทรรศการ, หน้าชั้น)	4/1, 4/2, 4/3	
- การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนในระหว่างเรียน	4/1, 4/2, 4/3	
- สมุดประจำตัวนักเรียน	5/1	
- ป.02 แบบบันทึกการประเมินจุดประสงค์การเรียนรู้ (ร.บ.)	5/1	
- สมุดจดงาน/สมุดแบบฝึกหัด	5/1	
- สื่อการเรียนการสอน	5/1	
- การสนทนาระหว่างนักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับครู และนักเรียนกับบุคคลอื่น	5/2	
- การเขียนสื่อความหมาย	5/2	
- มุมหนังสือในห้องเรียน	6/1, 6/2	
- บัตรยืมหนังสือ	6/1, 6/2	
- เพิ่มสะสมงาน	6/1, 6/2	
- รายงานของนักเรียนที่ทำส่งในแต่ละวิชา	6/2	
- สมุดจดงาน/สมุดแบบฝึกหัด	6/3	
- การซักถาม	6/1	
- แผนการสอน	6/1, 6/2, 6/3	

สถานที่	พฤติกรรม/สิ่งที่สังเกตเห็น	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้
ห้องเรียน	- การทำงานกลุ่ม	9/1, 9/3
	- เพิ่มสะสมงาน	9/1
	- ป้ายนิเทศแสดงผลงานนักเรียน	9/2
	- ชิ้นงาน	9/2
	- แบบประเมินของครู/เพื่อนและตนเอง	9/1, 9/2, 9/3
	- ป้ายนิเทศแสดงความสำเร็จของคนในการประกอบอาชีพ	9/4
	- สมุดประจำตัวนักเรียน	10/1, 10/4
	- ระเบียบสะสม	10/1, 10/4
	- ความสะอาดของร่างกายนักเรียน	10/1, 10/4
	- บัตรสุขภาพ	10/1, 10/4
	- บันทึกพัฒนาการเกี่ยวกับภาวะโภชนาการ	10/1, 10/4
	- แบบรายงานผลการประเมินสุขภาพและสมรรถภาพทางกายของนักเรียน	10/2
	- บรรยากาศในห้องเรียน	10/3
- บุคลิกลักษณะของนักเรียน	10/3	
- ป้ายนิเทศเกี่ยวกับสิ่งเสพติด	10/5	
ห้องสมุด	- เพิ่มสะสมงาน	12/1
	- สถิติการเข้าร่วมกิจกรรม/ชุมนุม/ชมรม ด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา	12/1
	- การจัดป้ายนิเทศ	12/1
	- การจัดบรรยากาศในห้องเรียน, การจัดห้อง	12/1
ห้องสมุด	- การปฏิบัติตนในห้องสมุด	1/1
	- สถิติการยืม-คืนหนังสือ	6/1. 6/2
	- สถิติการเข้าใช้ห้องสมุด	6/1. 6/2
	- แสงสว่างในห้อง	6/2
	- ความใหม่ของหนังสือ	6/2
	- การสอบถามเกี่ยวกับการใช้แหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ	6/1. 6/2
	- การนำหนังสือ เอกสาร สื่อ อุปกรณ์ไปเก็บเข้าที่หลังจากใช้เสร็จ	1/1
ห้องน้ำ	- การขีดเขียนบนฝาผนังในห้องน้ำ	1/1
	- การเปิดน้ำทิ้ง	1/4
	- ความสะอาดของห้องน้ำ	1/1
โรงอาหาร	- การเข้าแถวซื้ออาหาร	1/1
	- การลักขโมย	1/2
	- การนำเงินทอนที่เกินไปคืนแม่ค้า	1/2
	- การนำงานไปเก็บหลังจากรับประทานเสร็จ	1/1

สถานที่	พฤติกรรม/สิ่งที่สังเกตเห็น	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้
โรงอาหาร	- การซื้อของของนักเรียน	1/4
	- การรับประทานอาหารเหลือทิ้ง (ดูในถังขยะในโรงอาหาร)	1/4
	- ความสะอาดของโรงอาหาร	1/1
	- ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของโรงอาหาร	1/1
	- ลักษณะอาหาร ดูภาชนะที่ใส่อาหาร จาน ชาม สะอาดหรือไม่	10/4
ห้องธุรการ	- ข้อมูลจำนวนครู	24/1
	- บรรยากาศในห้อง ความเป็นระเบียบ	13/6
ห้องทะเบียนและวัดผล/ห้องวิชาการ	- ป. 02 / แบบรายงานผลการเรียน	5/1
	- คลังข้อสอบ	18/8, 22/3
ห้องแนะแนว	- การแนะแนวอาชีพ	9/1
	- บันทึกเกี่ยวกับสุขภาพจิตของนักเรียน	10/3
	- การจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับอาชีพ	9/4
	- สถิตินักเรียนที่มาปรึกษาปัญหา	9/4, 10/3
ห้องพยาบาล	- สถิติน้ำหนัก ส่วนสูง	10/1
	- สถิติแบบรายงานสมรรถภาพทางกาย	10/2
	- การใช้ยา	10/4
	- ความสะอาด	10/4
	- ป้ายนิเทศ	10/4, 10/5
	- สถิติการเข้าใช้บริการ	10/4
	- สถิติการเกิดอุบัติเหตุ	10/4
ห้องปกครอง	- บันทึกนักเรียนที่ทำผิดวินัย (มาสาย, แต่งกายผิดระเบียบ)	10/1
	- บันทึกนักเรียนที่ติดยาเสพติด	10/5
สนามที่เข้าแถวหน้าเสาธง	- การเข้าแถว	1/1
	- การแต่งกาย	1/1
	- การพูดคุยในแถว	1/1
	- รูปร่างของนักเรียน (ความอ้วน, ผอม)	10/1
	- การอบรมของครู	1/1, 1/2, 1/3, 1/4
ร้านค้าสหกรณ์	- การเข้าแถวซื้อสินค้า	1/1
	- การจ่ายเงิน ทอนเงิน	1/2
บริเวณโรงเรียน	- แผนผังโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียน	13/1
	- ปรัชญาของโรงเรียน	13/2
	- ทางขึ้นลงบันได	1/1, 10/4

หนังสือที่ควรอ่านประกอบ

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. 2541. **คู่มือปฏิบัติงานของโรงเรียน เรื่องการประกันคุณภาพ และการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา**. (ม.ป.ท.).
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. 2542. **เอกสารเสริมคู่มือปฏิบัติงานตรวจสอบคุณภาพโรงเรียน เอกชน เรื่อง สภาพและผลการดำเนินงานที่คาดหวังว่าจะปรากฏอยู่ในโรงเรียนที่มีคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- นิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, สำนักงาน. 2542. **แนวทางการประเมินตามสภาพจริง**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- นิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, สำนักงาน. 2541. **เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษา เล่มที่ 7 การประเมินคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. 2544. **การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิด วิธี และเทคนิคการสอน 1**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ จำกัด.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. 2544. **กรอบการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. (ม.ป.ท.).
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. 2544. **ชุดการฝึกอบรมเพื่อคัดเลือกเป็นผู้ประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รุ่นที่ 3**. (ม.ป.ท.).
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. 2544. **เอกสารประกอบการฝึกอบรมเพื่อคัดเลือกเป็นผู้ประเมินภายนอก การศึกษาขั้นพื้นฐาน รุ่นที่ 1**. (ม.ป.ท.).
- วัลลภ กันทรัพย์. 2544. **เอกสารประกอบการฝึกอบรมเพื่อคัดเลือกเป็นผู้ประเมินภายนอก การศึกษาขั้นพื้นฐาน รุ่นที่ 1 หน่วยที่ 10 การวางแผนปฏิบัติงานประเมินคุณภาพสถานศึกษา**. (ม.ป.ท.).
- วาสนา ประवालฤกษ์. 2541. **การวัดและประเมินผลโดยเน้นการแสดงผลของผู้เรียน. ใน คู่มือพัฒนาโรงเรียนด้านการเรียนรู้ เอกสารพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อันดับที่ 4 โครงการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. หน้า 88-89 (ม.ป.ท.).
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2541. **การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง. ใน คู่มือพัฒนาโรงเรียนด้านการเรียนรู้ เอกสารพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อันดับที่ 4 โครงการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. หน้า 81 (ม.ป.ท.).
- วิชาการ, กรม. 2544. **การเรียนรู้เป็นลมหายใจของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารข่าววิชาการ 1 (มิถุนายน 2544): 12-13.**

- วิชาการ, กรม. 2543. **แนวทางการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สามัญศึกษา, กรม. 2544. **เอกสารชุดแนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เล่ม 1.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สามัญศึกษา, กรม. 2544. **เอกสารชุดแนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เล่ม 2.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สุวิมล ว่องวาณิช. 2542. **คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ: การออกแบบวิธีการเก็บข้อมูล เล่มที่ 1.** กรุงเทพมหานคร: วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- สุวิมล ว่องวาณิช. 2542. **คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ: การออกแบบวิธีการเก็บข้อมูล เล่มที่ 2 มาตรฐานด้านผู้เรียน.** กรุงเทพมหานคร: วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- สุวิมล ว่องวาณิช. 2542. **คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ: การออกแบบวิธีการเก็บข้อมูล เล่มที่ 3 มาตรฐานด้านกระบวนการ.** กรุงเทพมหานคร: วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- สุวิมล ว่องวาณิช. 2542. **คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ: การออกแบบวิธีการเก็บข้อมูล เล่มที่ 4 มาตรฐานด้านปัจจัย.** กรุงเทพมหานคร: วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- Luenburg, F. C. 1998. Constructivism and technology: Instructional designs for successful education reform. *Journal of Instructional Psychology* 51(June 1998): 75-85.

แบบบันทึกข้อมูล
ระหว่างการตรวจเยี่ยม

แบบบันทึกข้อมูลระหว่างการตรวจเยี่ยม มาตรฐานเกี่ยวกับผู้เรียน

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....สังกัด.....

แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการ	นักเรียน	ครู	ผู้บริหาร	บุคลากร	อื่น ๆ
สัมภาษณ์					
สังเกต					
เอกสาร/หลักฐาน					

ข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมทุกแหล่งสอดคล้องกัน ตรงกัน ไม่ตรงกัน

ผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Awareness									
Attempt									
Achievement									
ระดับคุณภาพ									

ระดับคุณภาพ

ระดับ	ความหมาย
1	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ < 50%
2	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 50-74%
3	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 75% ขึ้นไป

1. 11 ตัวอย่างเช่น ▼ เมื่อยกขมูกทดสอบในขณะเดินของ Awareness และ Attempt และจะบ่งชี้ประมาณความสำเร็จที่สังเกตในช่อง Achievement
2. ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

	ตัวบ่งชี้	Awareness	Attempt	Achievement
1	มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา			
2	ซื่อสัตย์สุจริต (มีจรรยาบรรณ สำหรับระดับอาชีวศึกษา)			
3	มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม			
4	ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติ)			

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
สรุปผลการประเมิน

.....

.....

.....

จุดเด่น

.....

.....

.....

จุดที่ควรปรับปรุง

.....

.....

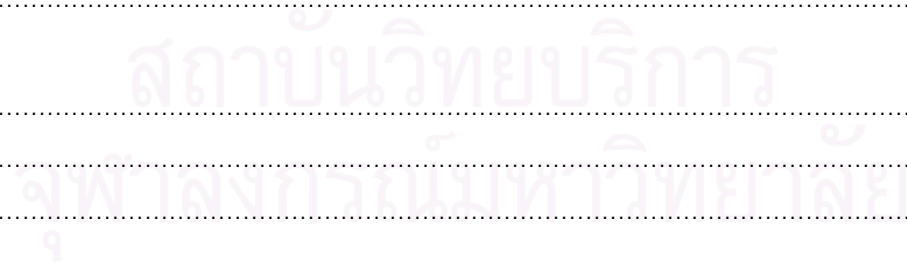
.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการ	นักเรียน	ครู	ผู้บริหาร	บุคลากร	อื่น ๆ
สัมภาษณ์					
สังเกต					
เอกสาร/หลักฐาน					

ข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมทุกแหล่งสอดคล้องกัน ตรงกัน ไม่ตรงกัน

ผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Awareness									
Attempt									
Achievement									
ระดับคุณภาพ									

ระดับคุณภาพ

ระดับ	ความหมาย
1	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ < 50%
2	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 50-74%
3	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 75% ขึ้นไป

- กาเครื่องหมาย ✓ เมื่อมีข้อมูลหลักฐานชัดเจนในช่อง Awareness และ Attempt และระบุประมาณความสำเร็จที่สังเกตในช่อง Achievement
- ระบุระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้	Awareness	Attempt	Achievement
1 สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด			
2 สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก-ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสม			
3 มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้			

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์
สรุปผลการประเมิน

จุดเด่น

จุดที่ควรปรับปรุง

ข้อเสนอแนะ

แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการ	นักเรียน	ครู	ผู้บริหาร	บุคลากร	อื่น ๆ
สัมภาษณ์					
สังเกต					
เอกสาร/หลักฐาน					

ข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมทุกแหล่งสอดคล้องกัน ตรงกัน ไม่ตรงกัน

ผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Awareness									
Attempt									
Achievement									
ระดับคุณภาพ									

ระดับคุณภาพ

ระดับ	ความหมาย
1	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ < 50%
2	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 50-74%
3	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 75% ขึ้นไป

- กาเครื่องหมาย ✓ เมื่อมีข้อมูลหลักฐานชัดเจนในช่อง Awareness และ Attempt และระบุประมาณความสำเร็จที่สังเกตในช่อง Achievement
- ระบุระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

	ตัวบ่งชี้	Awareness	Attempt	Achievement
1	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/ กลุ่มวิชาชีพ/ หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา คอมพิวเตอร์ วิชาเฉพาะสำหรับอาชีวศึกษา			
2	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/ กลุ่มวิชาชีพ/ หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขาสำหรับอาชีวศึกษา)			

ดัดแปลงจากของ รศ.ดร. สุวิมล ว่องวานิช

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
สรุปผลการประเมิน

.....

.....

.....

จุดเด่น

.....

.....

.....

จุดที่ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการ	นักเรียน	ครู	ผู้บริหาร	บุคลากร	อื่น ๆ
สัมภาษณ์					
สังเกต					
เอกสาร/หลักฐาน					

ข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมทุกแหล่งสอดคล้องกัน ตรงกัน ไม่ตรงกัน

ผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Awareness									
Attempt									
Achievement									
ระดับคุณภาพ									

ระดับคุณภาพ

ระดับ	ความหมาย
1	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ < 50%
2	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 50-74%
3	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 75% ขึ้นไป

- กาเครื่องหมาย ✓ เมื่อมีข้อมูลหลักฐานชัดเจนในช่อง Awareness และ Attempt และระบุปริมาณความสำเร็จที่สังเกตในช่อง Achievement
- ระบุระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

	ตัวบ่งชี้	Awareness	Attempt	Achievement
1	มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล			
2	รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้ และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา			
3	สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง			

ดัดแปลงจากของ รศ.ดร. สุวิมล ว่องวาณิช

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
สรุปผลการประเมิน

.....

.....

.....

จุดเด่น

.....

.....

.....

จุดที่ควรปรับปรุง

.....

.....

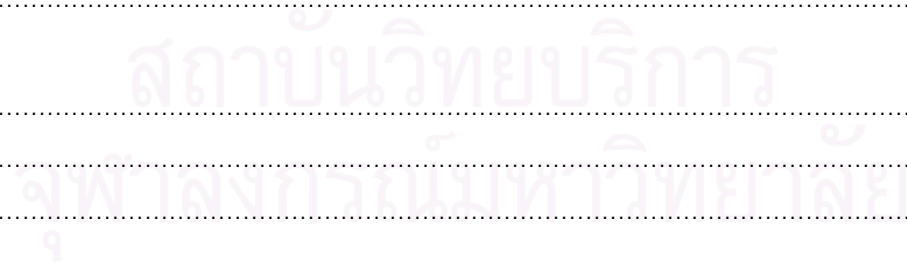
.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการ	นักเรียน	ครู	ผู้บริหาร	บุคลากร	อื่น ๆ
สัมภาษณ์					
สังเกต					
เอกสาร/หลักฐาน					

ข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมทุกแหล่งสอดคล้องกัน ตรงกัน ไม่ตรงกัน

ผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Awareness									
Attempt									
Achievement									
ระดับคุณภาพ									

- กาเครื่องหมาย ✓ เมื่อมีข้อมูลหลักฐานชัดเจนในช่อง Awareness และ Attempt และระบุประมาณความสำเร็จที่สังเกตในช่อง Achievement
- ระบุระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

ระดับคุณภาพ

ระดับ	ความหมาย
1	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ < 50%
2	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 50-74%
3	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 75% ขึ้นไป

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

	ตัวบ่งชี้	Awareness	Attempt	Achievement
1	สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ			
2	ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน พัฒนางานสามารถทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง			
3	สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)			
4	มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต			

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
สรุปผลการประเมิน

.....

.....

.....

จุดเด่น

.....

.....

.....

จุดที่ควรปรับปรุง

.....

.....

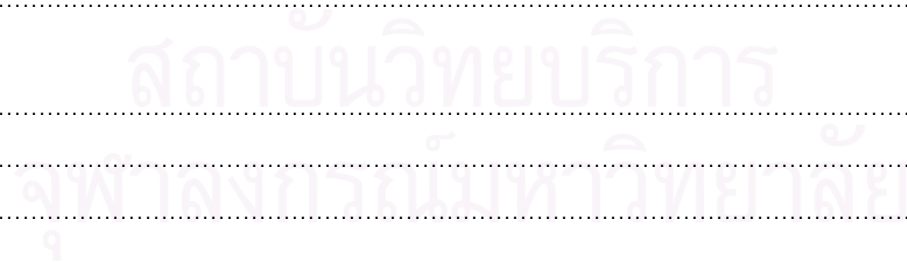
.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการ	นักเรียน	ครู	ผู้บริหาร	บุคลากร	อื่น ๆ
สัมภาษณ์					
สังเกต					
เอกสาร/หลักฐาน					

ข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมทุกแหล่งสอดคล้องกัน ตรงกัน ไม่ตรงกัน

ผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Awareness									
Attempt									
Achievement									
ระดับคุณภาพ									

- กาเครื่องหมาย ✓ เมื่อมีข้อมูลหลักฐานชัดเจนในช่อง Awareness และ Attempt และระบุประมาณความสำเร็จที่สังเกตในช่อง Achievement
- ระบุระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

ระดับคุณภาพ

ระดับ	ความหมาย
1	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ < 50%
2	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 50-74%
3	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 75% ขึ้นไป

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

	ตัวบ่งชี้	Awareness	Attempt	Achievement
1	มีน้ำหนัก ส่วนสูง ตามเกณฑ์มาตรฐาน			
2	มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน			
3	จำเรียงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อครู และบุคคลทั่วไป			
4	รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ			
5	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา ไม่เสพยาเสพติด และปลอดจากสิ่ง มอมเมา			

ดัดแปลงจากของ รศ.ดร. สุวิมล ว่องวานิช

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
สรุปผลการประเมิน

.....

.....

.....

จุดเด่น

.....

.....

.....

จุดที่ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการ	นักเรียน	ครู	ผู้บริหาร	บุคลากร	อื่น ๆ
สัมภาษณ์					
สังเกต					
เอกสาร/หลักฐาน					

ข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมทุกแหล่งสอดคล้องกัน ตรงกัน ไม่ตรงกัน

ผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Awareness									
Attempt									
Achievement									
ระดับคุณภาพ									

- กาเครื่องหมาย เมื่อมีข้อมูลหลักฐานชัดเจนในช่อง Awareness และ Attempt และระบุประมาณความสำเร็จที่สังเกตในช่อง Achievement
- ระบุระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

ระดับคุณภาพ

ระดับ	ความหมาย
1	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ < 50%
2	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 50-74%
3	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 75% ขึ้นไป

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

	ตัวบ่งชี้	Awareness	Attempt	Achievement
1	มีความชื่นชม และร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา			
	- ด้านศิลปะ			
	- ด้านดนตรี			
	- ด้านกีฬา			

ดัดแปลงจากของ รศ.ดร. สุวิมล ว่องวานิช

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีความชื่นชม และสามารถร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
สรุปผลการประเมิน

.....

.....

.....

จุดเด่น

.....

.....

.....

จุดที่ควรปรับปรุง

.....

.....

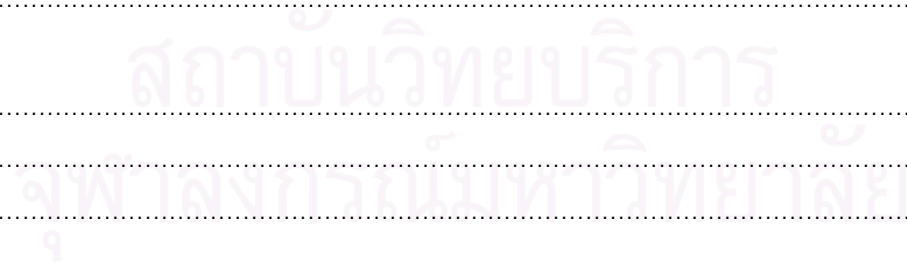
.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

มาตรฐานเกี่ยวกับครู

แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล

ผลการประเมิน

ระดับคุณภาพ

วิธีการ	นักเรียน	ครู	ผู้บริหาร	บุคลากร	อื่น ๆ
สัมภาษณ์					
สังเกต					
เอกสาร/หลักฐาน					

ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Awareness									
Attempt									
Achievement									
ระดับคุณภาพ									

ระดับ	ความหมาย
1	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ < 50%
2	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 50-74%
3	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 75% ขึ้นไป

ข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมทุกแหล่งสอดคล้องกัน ตรงกัน ไม่ตรงกัน

- กาเครื่องหมาย ✓ เมื่อมีข้อมูลหลักฐานชัดเจนในช่อง Awareness และ Attempt และระบุประมาณความสำเร็จที่สังเกตในช่อง Achievement
- ระบุระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

	ตัวบ่งชี้	Awareness	Attempt	Achievement
1	ครูรู้เป้าหมาย ของหลักสูตรและเป้าหมาย การจัดการศึกษา			
2	ครูมีความรู้ ความสามารถ ในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			
3	ครูมีความรู้ ความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอนและนำผลการประเมินมาใช้พัฒนา คุณภาพ			

ดัดแปลงจากของ รศ.ดร. สุวิมล ว่องวานิช

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
สรุปผลการประเมิน

.....

.....

.....

จุดเด่น

.....

.....

.....

จุดที่ควรปรับปรุง

.....

.....

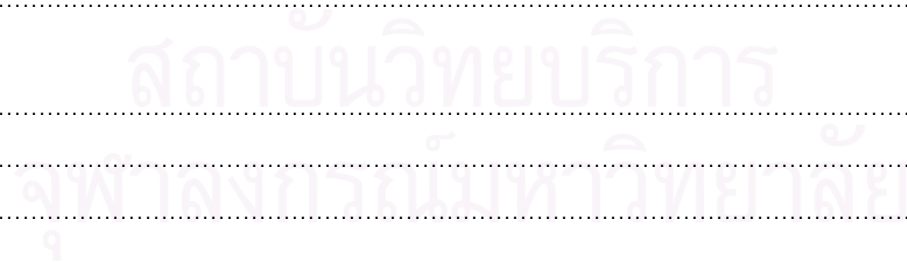
.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการ	นักเรียน	ครู	ผู้บริหาร	บุคลากร	อื่น ๆ
สัมภาษณ์					
สังเกต					
เอกสาร/หลักฐาน					

ข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมทุกแหล่งสอดคล้องกัน ตรงกัน ไม่ตรงกัน

ผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Awareness									
Attempt									
Achievement									
ระดับคุณภาพ									

- กาเครื่องหมาย ✓ เมื่อมีข้อมูลหลักฐานชัดเจนในช่อง Awareness และ Attempt และระบุประมาณความสำเร็จที่สังเกตในช่อง Achievement
- ระบุระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

ระดับคุณภาพ

ระดับ	ความหมาย
1	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ < 50%
2	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 50-74%
3	ปริมาณของนักเรียนหรือครูที่มีคุณภาพ 75% ขึ้นไป

มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ

	ตัวบ่งชี้	Awareness	Attempt	Achievement
1	ครูมีความถนัด/ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ			
2	มีจำนวนครูตามเกณฑ์			

มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ
สรุปผลการประเมิน

จุดเด่น

จุดที่ควรปรับปรุง

ข้อเสนอแนะ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการ	นักเรียน	ครู	ผู้บริหาร	บุคลากร	อื่น ๆ
สัมภาษณ์					
สังเกต					
เอกสาร/หลักฐาน					

ข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมทุกแหล่งสอดคล้องกัน ตรงกัน ไม่ตรงกัน

ผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Awareness									
Attempt									
Achievement									
ระดับคุณภาพ									

- กาเครื่องหมาย ✓ เมื่อมีข้อมูลหลักฐานชัดเจนในช่อง Awareness และ Attempt และระบุประมาณความสำเร็จที่สังเกตในช่อง Achievement
- ระบุระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ

	ตัวบ่งชี้	Awareness	Attempt	Achievement
1	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง			
2	ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง			
3	ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย			

ดัดแปลงจากของ รศ.ดร. สุวิมล ว่องวานิช

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ
สรุปผลการประเมิน

.....

.....

.....

จุดเด่น

.....

.....

.....

จุดที่ควรปรับปรุง

.....

.....

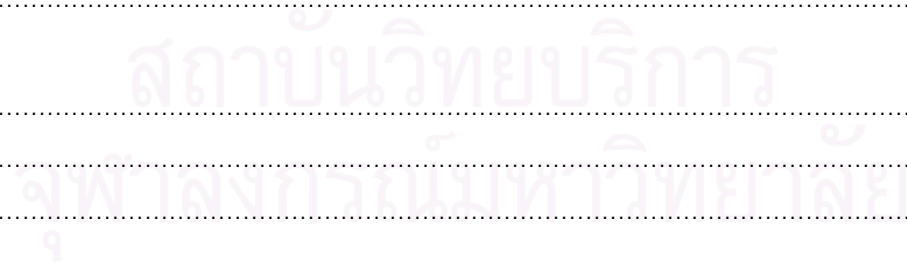
.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

มาตรฐานเกี่ยวกับผู้บริหาร

ผลการประเมิน

แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการ	นักเรียน	ครู	ผู้บริหาร	บุคลากร	อื่น ๆ
สัมภาษณ์					
สังเกต					
เอกสาร/หลักฐาน					

ข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมทุกแหล่งสอดคล้องกัน ตรงกัน ไม่ตรงกัน

ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Awareness									
Attempt									
Achievement									
ระดับคุณภาพ									

- กาเครื่องหมาย ✓ เมื่อมีข้อมูลหลักฐานชัดเจนในช่อง Awareness และ Attempt และระบุประมาณความสำเร็จที่สังเกตในช่อง Achievement
- ระบุระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

	ตัวบ่งชี้	Awareness	Attempt	Achievement	
				มี/ไม่มี	schoolwide
1	มีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน				
2	มีปรัชญา แผนพัฒนา/ ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จ				
3	มีการปฏิบัติตามแผน				
4	ส่งเสริมการทำงาน เป็นทีม				
5	มีการนิเทศ ติดตามประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง				
6	มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนถูกต้องตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน				
7	มีการบันทึกและรายงาน ผลการประเมิน				
8	มีการนำข้อมูล และผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน				

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา
สรุปผลการประเมิน

.....

.....

.....

จุดเด่น

.....

.....

.....

จุดที่ควรปรับปรุง

.....

.....

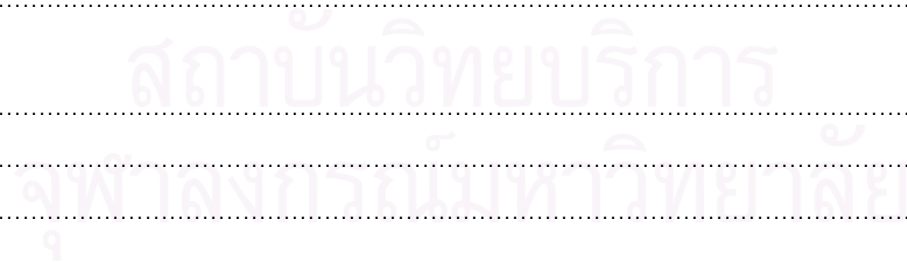
.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการ	นักเรียน	ครู	ผู้บริหาร	บุคลากร	อื่น ๆ
สัมภาษณ์					
สังเกต					
เอกสาร/หลักฐาน					

ข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมทุกแหล่งสอดคล้องกัน ตรงกัน ไม่ตรงกัน

ผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Awareness									
Attempt									
Achievement									
ระดับคุณภาพ									

- กาเครื่องหมาย ✓ เมื่อมีข้อมูลหลักฐานชัดเจนในช่อง Awareness และ Attempt และระบุประมาณความสำเร็จที่สังเกตในช่อง Achievement
- ระบุระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

	ตัวบ่งชี้	Awareness	Attempt	Achievement	
				มี/ไม่มี	schoolwide
1	ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกัน จัดการ ศึกษา				
2	มีการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษา และชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน				
3	มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ				
4	ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา				

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
สรุปผลการประเมิน

.....
.....
.....

จุดเด่น

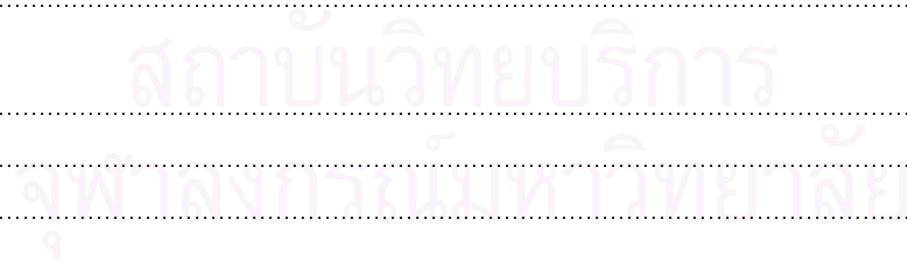
.....
.....
.....

จุดที่ควรปรับปรุง

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการ	นักเรียน	ครู	ผู้บริหาร	บุคลากร	อื่น ๆ
สัมภาษณ์					
สังเกต					
เอกสาร/หลักฐาน					

ข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมทุกแหล่งสอดคล้องกัน ตรงกัน ไม่ตรงกัน

ผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Awareness									
Attempt									
Achievement									
ระดับคุณภาพ									

- กาเครื่องหมาย ✓ เมื่อมีข้อมูลหลักฐานชัดเจนในช่อง Awareness และ Attempt และระบุประมาณความสำเร็จที่สังเกตในช่อง Achievement
- ระบุระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

	ตัวบ่งชี้	Awareness	Attempt	Achievement	
				มี/ไม่มี	schoolwide
1	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน				
2	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ				
3	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง				
4	มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน				
5	มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน				
6	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน ทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา				
7	ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน				
8	มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง				
9	มีการจัด กิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนและมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน				

ดัดแปลงจากของ รศ.ดร. สุวิมล ว่องวานิช

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
สรุปผลการประเมิน

.....

.....

.....

จุดเด่น

.....

.....

.....

จุดที่ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการ	นักเรียน	ครู	ผู้บริหาร	บุคลากร	อื่น ๆ
สัมภาษณ์					
สังเกต					
เอกสาร/หลักฐาน					

ข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมทุกแหล่งสอดคล้องกัน ตรงกัน ไม่ตรงกัน

ผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Awareness									
Attempt									
Achievement									
ระดับคุณภาพ									

- กาเครื่องหมาย ✓ เมื่อมีข้อมูลหลักฐานชัดเจนในช่อง Awareness และ Attempt และระบุประมาณความสำเร็จที่สังเกตในช่อง Achievement
- ระบุระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 25 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

	ตัวบ่งชี้	Awareness	Attempt	Achievement	
				มี/ไม่มี	schoolwide
1	มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น				
2	มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้				

ดัดแปลงจากของ รศ.ดร. สุวิมล ว่องวานิช

มาตรฐานที่ 25 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้
สรุปผลการประเมิน

.....

.....

.....

จุดเด่น

.....

.....

.....

จุดที่ควรปรับปรุง

.....

.....

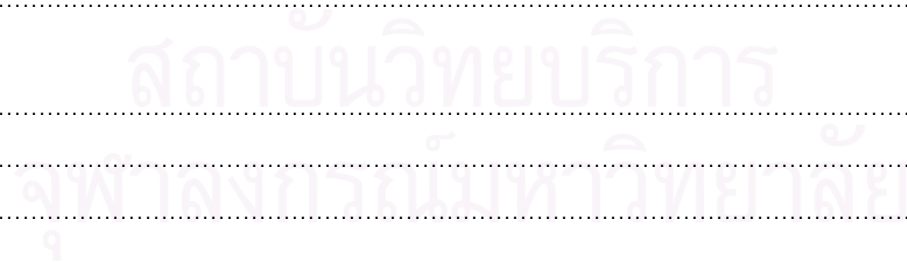
.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวนันทิยา บุญสวัสดิ์ เกิดเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2518 อยู่บ้านเลขที่ 35 หมู่ 8 ตำบลศิระชะกระบือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเอกคณิตศาสตร์ จากคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เมื่อปีการศึกษา 2539 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัย การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2543 ปัจจุบันรับราชการครู ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนวัดอารีราษฎร์ ตำบลศิระชะกระบือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย